

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
DIŞ İLİŞKİLER VE YURT DIŞI İŞÇİ HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DIYİH

2016 YILI RAPORU

Yurt Dışındaki Vatandaşlarımıza İlişkin Gelişmeler ve Sayısal Bilgiler

©

Bu kitabın yayın hakkı T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne aittir. Kitaptan yapılacak alıntılar kaynak göstermek suretiyle yapılabilir.

ISBN: 978-975-455-130-3

ISSN: 1301-1367

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI

“Devlet, yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarının aile birliğinin, çocuklarının eğitiminin, kültürel ihtiyaçlarının ve sosyal güvenliklerinin sağlanması, anavatanla bağlarının korunması ve yurda dönüşlerinde yardımcı olunması için gereken tedbirleri alır.”

(Madde 62)

Jülide SARIEROĞLU
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

ÖNSÖZ

Uluslararası göç hareketleri geçen yüzyılın olduğu gibi 21. yüzyılın en önemli sosyal olaylarından biri olmaya devam etmektedir. Ülke olarak 60'lı yıllardan itibaren göç veren ve bugün de dünyanın farklı bölgelerinden göç alan bir ülke olarak bu alanda birçok tecrübemiz bulunmaktadır. Dünya genelinde göçmenlere yönelik ırkçı ve ayrımcı tavırların yaygınlaştığı bir dönemde, devlet ve millet olarak ırk, din, dil, mezhep ayrımı gözetmeksizin kendi coğrafyamızda ve dünyanın birçok bölgesinde ihtiyaç sahiplerine kucak açmamız ve bu alanda dünyaya örnek teşkil edecek bir 'Göçmen Politikası' sergilememiz, temsil ettiğimiz medeniyetin ve değerlerimizin bir yansımasıdır.

Görev ve sorumluluklarımızın ötesinde birlik ve beraberliğimizin temeli olan millet bilincimizin bir gereği olarak, sayıları 6 milyonu aşan yurt dışındaki Türklere dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar sahip çıkmamız ve dertlerini kendi derdimiz olarak görmemiz de bu anlayışın bir sonucudur. Bakanlığım bu anlayışla, yurt dışında yaşayan Türklerin çalışma ve sosyal güvenlik haklarının korunması ve geliştirilmesi ile istihdamlarının desteklenmesi konusunda yoğun çalışmalar yürütmekte, bilhassa gençlerimizin geleceği açısından daha iyi eğitim görmelerini teşvik etmekte ve desteklemektedir.

Ülkemizin ayrılmaz bir parçası olarak gördüğümüz yurt dışındaki Türklerin göçle ilgili sorunlarının son yıllarda azalmadığını ve sadece nitelik değiştirdiğini gözlemlemekteyiz. Bunların başında da İslamofobiye dönüşen yabancı düşmanlığı ve ayrımcı uygulamalar gelmektedir. Birçok alanda vatandaşlarımızın karşısına çıkan yabancı düşmanlığının en etkili olduğu alan kuşkusuz çalışma hayatında yaşanan ayrımcılıktır. Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz ve Yurt Dışı Teşkilatımız ayrımcılığa maruz kalan vatandaşlarımızın yanında olmaya ve her türlü desteği vermeye devam etmekte, uluslararası hukuk yolları dahil, idari ve adli süreçlerin tamamını en etkin şekilde işletmektedir.

Dünyanın birçok ülkesinde ve uluslararası alanda çalışma ve sosyal güvenlikle ilgili gelişmeleri yakından takip etmemiz, yurt dışındaki vatandaşlarımıza sunduğumuz hizmetlerin günün gereklerine uygun geliştirilmesi büyük önem arz etmektedir. Alanında özgün bir kaynak olan 'DİYİH Yıllık Raporu' konu ile ilgili politikaların oluşturulmasında önemli bir veri desteği sağlamanın yanı sıra, vatandaşlarımızın hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi bakımından da yol gösterici olmakta, bu alanda araştırmalar yapan akademik çevrelerin başvuru kaynakları arasında yer almaktadır.

Bu vesileyle 'DİYİH 2016 Yılı Raporu'nun yurt dışındaki Türklerle ilgili inceleme, araştırma ve yayın yapmak isteyen kişi, kurum ve kuruluşlara faydalı olmasını temenni eder, hazırlanmasında emeği geçen Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Yurt Dışı Teşkilatı personeline teşekkür ederim.

Oğuz TUNCA Y

Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdür V.

SUNUŞ

Batı Avrupa ülkelerine çalışmaya giden vatandaşlarımızın ihtiyaçları doğrultusunda Bakanlığımızın ana hizmet birimlerinden biri olarak ihdas edilen Genel Müdürlüğümüz, yabancı ülkelerde çalışan vatandaşlarımızın ve aile bireylerinin çalışma ve sosyal güvenlik haklarının korunması ve geliştirilmesinde, özellikle de gençlerin nitelikli işlerde çalışmaları ve anavatanla bağlarının korunmasında önemli bir işlevi yerine getirirken, yurda dönen vatandaşlarımıza yardımcı olunması ile uluslararası alanda Bakanlığımız yetki ve sorumluluk alanına giren konularda ülkemizin temsil edilmesi görevlerini ifa etmektedir.

Bugün, büyük çoğunluğu Batı Avrupa ülkelerinde olmak üzere yurt dışında yaşayan Türklerin sayısı 6 milyonu aşmış bulunmaktadır. Genel Müdürlüğümüz yurt dışında yaşayan bu vatandaşlarımıza yönelik yoğun çalışmalar yürütmekte, Müşavirlik ve Ataşeliklerimiz vasıtasıyla yılda ortalama 100 bin civarında vatandaşımızın talepleri karşılanmaktadır. Bunun yanı sıra, yurt dışında görev yapan personelimiz vatandaşlarımıza hizmeti yalnız bürolarında

değil, aynı zamanda vatandaşlarımızın kurdukları derneklerde toplantılar yapmak suretiyle yerine getirmektedirler.

Bu kapsamda, 2016 yılında 700'ün üzerinde toplantı gerçekleştirilmiş ve yurt dışındaki Müşavirlik ve Ataşeliklerimiz yürüttükleri çalışmalar ve verdikleri hizmetlerle yaklaşık 500 bin vatandaşımıza ulaşmışlardır.

Genel Müdürlüğümüz, vatandaşlarımıza ve bulunulan ülkenin çalışma ve sosyal güvenlik hayatına ilişkin sayısal verileri ve değerlendirmeleri içeren yıllık faaliyet raporunu 1979 yılından bu yana yayımlamaktadır. 2016 yılı raporumuz da her yıl olduğu gibi, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızla ilgili ayrıntılı bilgi ve sayısal verilerin yanı sıra ilgili ülkelerde görev alanımıza giren mevzuat veya uygulama değişikliklerini, yurt dışındaki faaliyetlerimizi ve uluslararası kuruluşlar ile yürüttüğümüz çalışmaları içermektedir.

Bu vesileyle DİYİH 2016 Yılı Raporumuzun tüm kullanıcılara faydalı olmasını temenni eder, hazırlanmasında emeği geçen mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	III
SUNUŞ.....	V
DİYİH GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE YURT DIŞI TEŞKİLATINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	5
I. BAKANLIĞIMIZ GÖREV ALANINI VE VATANDAŞLARIMIZI İLGİLENDİREN GELİŞMELER	7
1. ALMANYA	8
1.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	8
1.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	11
1.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	17
1.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	25
1.5. YARGI KARARLARI.....	27
2. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	31
2.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	31
2.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	34
2.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	47
2.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	51
2.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	54
3. AVUSTRALYA	58
3.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	58
3.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	61
3.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	65
3.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	69
4. AVUSTURYA	71
4.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	71
4.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	74
4.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	88
4.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	97
4.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	100
4.6. YARGI KARARLARI.....	102
5. AZERBAYCAN	109
5.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	109
5.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	110

5.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	115
5.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	118
5.5.	İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	119
6.	BELÇİKA	120
6.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	120
6.2.	ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	122
6.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	127
6.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	135
6.5.	İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	135
7.	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	136
7.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	136
7.2.	ÇALIŞMA HAYATI.....	137
7.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	141
7.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	143
8.	CEZAYİR	144
8.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	144
8.2.	ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	145
8.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	149
8.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	153
9.	FRANSA	155
9.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	155
9.2.	ÇALIŞMA VE İSTİHDAM.....	157
9.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	169
9.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	179
9.5.	İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	180
10.	HOLLANDA	181
10.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER.....	181
10.2.	ÇALIŞMA HAYATI.....	185
10.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	193
10.4.	Sayısal Veriler.....	200
10.5.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	202
10.6.	İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	204
10.7.	YARGI KARARLARI.....	210
11.	İNGİLTERE	213

11.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER	213
11.2.	ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	217
11.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	223
11.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	227
11.5.	İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	228
12.	İSVEÇ	229
12.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER	229
12.2.	ÇALIŞMA HAYATI.....	232
12.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	240
12.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	251
12.5.	İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	252
13.	İSVİÇRE	253
13.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER	253
13.2.	ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	256
13.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	263
13.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	275
13.5.	İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	276
14.	KANADA	280
14.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER	280
14.2.	ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	281
14.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	283
14.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	287
14.5.	İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	288
15.	KATAR	290
15.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER	290
15.2.	ÇALIŞMA HAYATI.....	291
15.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	296
15.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	298
16.	KAZAKİSTAN	299
16.1.	DEMOGRAFİK BİLGİLER	299
16.2.	ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	300
16.3.	SOSYAL GÜVENLİK.....	309
16.4.	GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	314
16.5.	İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	316

17. KUVEYT	319
17.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	319
17.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	319
17.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	322
17.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	324
17.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	325
18. KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ	326
18.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	326
18.2. ÇALIŞMA HAYATI.....	328
18.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	330
18.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	331
19. RUSYA	333
19.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	333
19.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	334
19.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	336
19.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	342
19.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	343
20. SUUDİ ARABİSTAN	348
20.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	348
20.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	349
20.3. SOSYAL GÜVENLİK.....	352
20.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	356
II.ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER.....	358
1. ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO)	359
2. AVRUPA KONSEYİ (AK)	364
3. İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA TEŞKİLATI (OECD)	372
4. G20 PLATFORMU	377
III. İKİLİ ANLAŞMALAR.....	382
1. SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMALARI	383
2. İŞGÜCÜ ANLAŞMALARI	385
3. İŞBİRLİĞİ ANLAŞMALARI	386
IV. DİYİH GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE YURT DIŞI BİRİMLERİMİZİN İLETİŞİM BİLGİLERİ	387

DİYİH GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE YURT DIŞI TEŞKİLATINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Kuruluş

Türkiye'den sanayileşmiş Avrupa ülkelerine yönelik 60'lı yılların başından itibaren başlayan işgücü göçünden sonra doğan ihtiyaç sonucu, vatandaşlarımızın hak ve menfaatlerini korumak ve ilgili kurumlar nezdinde sorunlarını çözmeye yönelik girişimlerde bulunmak amacıyla 08.05.1967 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatı kurulmuştur.

Yurt dışı teşkilatımızın vatandaşlarımızın bulunduğu ülkelerde hizmete başlamasından kısa süre sonra 06.04.1972 tarihinde Çalışma Bakanlığı'nın ana hizmet birimlerinden biri olarak "Yurt Dışı İşçi Sorunları Genel Müdürlüğü" kurulmuştur. Genel Müdürlüğümüzün adı 13.12.1983 tarihinde "Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü" ve 24.07.2003 tarihinde "Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir.

Bu tarihte yeniden yapılandırılan DİYİH Genel Müdürlüğü, faaliyetlerini 'yurt dışı vatandaş hizmetleri' ve 'dış ilişkiler' olmak üzere iki ana eksen üzerinde yürütmektedir.

Yurt Dışı Vatandaş Hizmetleri

Bugün yurt dışında büyük çoğunluğu Batı Avrupa ülkelerinde olmak üzere yaklaşık üç milyon Türk vatandaşımız yaşamaktadır. Bu rakam diğer ülke vatandaşlığına geçmiş olanlarla birlikte altı milyonu aşmaktadır. Bunun yanı sıra yurt dışında bir süre çalıştıktan sonra Türkiye'ye kesin dönüş yapmış, ancak geçmiş çalışmalarından dolayı bu ülkeler ile hem hukuki hem ailevi bağlantıları süren iki milyondan fazla vatandaşımız bulunmaktadır.

Genel Müdürlüğümüz, yurt dışında çalışan veya yurt dışı ile bağlantıları devam eden vatandaşlarımızın ve aile fertlerinin çalışma ve sosyal güvenlik mevzuatından doğan haklarının korunması ve geliştirilmesi konusunda her imkânı seferber etmektedir. Bu amaçla 21 ülkede 20'si Büyükelçiliklerimiz bünyesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği ile 22'si Başkonsolosluklarımız bünyesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği olmak üzere toplam 42 birimle vatandaşlarımıza hizmet verilmektedir.

Dış İlişkiler

Genel Müdürlüğümüz, Bakanlığımızın faaliyet alanına giren konularda ülkemizi Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ve Avrupa Konseyi (CoE) başta olmak üzere uluslararası kuruluşlar nezdinde temsil etmekte ve bu kuruluşların sözleşmelerine taraf olmaktan kaynaklanan yükümlülüklerinin yerine getirilmesine yönelik çalışmaları yürütmektedir. Bununla birlikte vatandaşlarımızın hak ve menfaatlerinin korunması amacıyla ikili sosyal güvenlik ve işgücü anlaşmalarının yapılmasını sağlamakta ve Bakanlıklararası işbirliği anlaşmaları ile yabancı ülkelerin muadil Bakanlıkları ile yakın ilişkilere süreklilik kazandırmaktadır.

Şehitlerimiz

Ülkemizin birbirinden değerli birçok diplomatı 1973-1984 yılları arasında Ermeni terör örgütleri tarafından hunharca katledilmiştir. Dünya diplomasi tarihinde benzeri olmayan bu teröre yurt dışı teşkilatımızda görev yapan 3 diplomatımız şehit verilmiştir. Silahlı saldırı neticesinde Paris Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğimiz nezdinde Müşavir Yardımcısı olarak görev yapan Reşat MORALI ile Din Görevlisi olarak görev yapan Tecelli ARI 4 Mart 1981 tarihinde, Viyana Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğimiz nezdinde Sosyal Yardımcı olarak görev yapan Erdoğan ÖZEN 20 Haziran 1984 tarihinde eli kanlı teröristler tarafından şehit edilmiştir. Ancak bilinmelidir ki, yurt dışında ülkesine ve milletine hizmet etmek için canları pahasına görev yapan personelimiz hiçbir terör örgütüne ve tehdide boyun eğmeyecektir.

Geleceğe Bakış

Genel Müdürlüğümüzün en önemli hedefi geçmişte olduğu gibi bugün de büyük bir sorumluluk bilinci ve fedakârlıkla çalışarak ülkemizin ayrılmaz bir parçası olan yurt dışındaki vatandaşlarımıza sunduğu hizmetleri günün gereklerine uygun olarak çeşitlendirmek, vatandaşlarımızın uluslararası hukuktan ve buldukları ülkelerin ulusal mevzuatlarından doğan haklarını korumak ve geliştirmek, her alanda olduğu gibi Bakanlığımızın uluslararası alandaki etkinliğini artırmaktır.

**I. BAKANLIĞIMIZ GÖREV ALANINI VE VATANDAŞLARIMIZI
İLGİLENDİREN GELİŞMELER**

1. ALMANYA

1.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

1.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	40.683.000	5.429.425	769.155
Kadın	41.742.000	4.609.655	723.425
Toplam	82.425.000	10.039.080	1.492.580

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

(*Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

1.1.2. Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu*	Toplam
0-20	127.795
20-45	691.915
45-65	434.120
65 +	238.750
Toplam	1.492.580

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

(*Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

1.1.3. Vatandaşlarımızın Eyaletlere Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Eyalet	Erkek	Kadın	Toplam*
Bavyera	101.905	95.120	197.025
Berlin	56.320	51.650	107.975
Brandenburg	1.610	875	2.485
Bremen	12.465	11.690	24.155
Hamburg	24.300	21.890	46.190
Hessen	79.745	76.715	156.460
Meclenburg Vorpommern	820	460	1.285
Aşağı Saksonya	46.085	44.105	90.185
Kuzey Ren Vestfalya	254.935	246.100	501.035
Baden Wütenberg	134.530	124.860	259.390
Saarland	5.400	5.095	10.495
Saksonya	3.030	1.515	4.545
Saksonya Anhalt	1.775	960	2.730
Schleswig Holstein	14.525	13.485	28.010
Thüringen	1.310	725	2.040
Rheinland-Pfalz	30.400	28.180	58.580
Toplam	769.155	723.425	1.492.580

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

(*)Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

Not: Resmi istatistiklerden temin edilen bilgiler olup, toplam sayıdaki sapma resmi kaynakta da mevcuttur.

1.1.4. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2016	20.772	6.285	13.301

Kaynak: Federal Almanya'daki T.C. Başkonsoloslukları

1.1.5. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Ülke*	Sayı
Türkiye	1.492.580
Polonya	783.085
Suriye	637.845
İtalya	611.450
Romanya	533.660
Yunanistan	348.475
Hırvatistan	332.605
Bulgaristan	263.320
Afganistan	253.485
Rusya Federasyonu	245.380
Irak	227.195
Kosova	202.905
Bosna Hersek	172.560
Diğer	3.934.535
Toplam	10.039.080

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

(*)Yabancı sayısı en fazla olan ilk on üç ülke

1.1.6. Almanya'ya Gelen ve Almanya'dan Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

Yıl	Gelen	Ayrılan
2015	27.952	23.790
2014	22.058	25.520
2013	23.230	27.896
2012	26.150	27.725
2011	28.610	27.922

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

Yıl
Gelen
Ayrılan
10

1.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

2016 Yılında İş Piyasası

Federal İstatistik Dairesi'nin verilerine göre, Almanya'da 2016 yılında tüm çalışanların sayısı Almanya'nın birleşmesinden sonraki en yüksek seviyede devam etmiş ve yaklaşık 429.000 kişi (% 1) artarak 43,49 milyon olmuştur.

Sigortaya tabi çalışanların sayısındaki artış önceki yıllarda olduğu gibi 2016 yılında da devam etmiş ve % 2,0 artışla 31,77 milyona ulaşmıştır. 2016 yılında sigortaya tabi çalışanlar, tüm çalışanların % 72,1'ini oluşturmuştur.

Bağımsız çalışanların sayısı 2016 yılında bir önceki yıla kıyasla yaklaşık 28.000 kişi (% 0,6) azalarak 4,31 milyon olarak kaydedilmiş olup, bu sayı tüm çalışanların % 9,9'unu oluşturmaktadır.

Düşük ücretli işlerde çalışanların sayısı 2016 yılında bir önceki yıla göre 38.000 kişi (% 0,8) azalarak 4,86 milyon olmuştur. Bu kişilerin tüm çalışanlar arasındaki oranı % 11,2'dir. Sigortaya tabi iken ayrıca ek bir işte çalışanların sayısı da bir önceki yıla göre 98.000 kişi (% 4) artarak 2,58 milyona ulaşmıştır.

Kısa süreli çalışanların sayısı 2016 yılında 88.000'den 84.000'e gerilemiştir.

Bölgesel olarak ele alındığında, sigortaya tabi çalışanların sayısı Haziran 2016 itibarıyla bir önceki yıla kıyasla Batı Almanya'da % 2 artışla 25,50 milyona, Doğu Almanya'da ise % 1,9 artışla 5,87 milyona yükselmiştir.

Sigortaya tabi çalışanların sayısı sektörlere göre değerlendirildiğinde, neredeyse tüm işkollarında bu sayının artış gösterdiği, en büyük artışın sağlık ve sosyal hizmet alanlarında 105.000 kişi (% 5) ve diğer ekonomik hizmetler sektöründe 74.000 kişi (% 5,5); en düşük artışın ise 11.000 kişi (% 1,1) ile finans ve sigortacılık sektöründe olduğu kaydedilmiştir.

2016 yılında sigortaya tabi çalışanların % 70,6'sı hizmet sektöründe, % 28,7'si imalat sektöründe istihdam edilmiştir. 2008 yılında bu oranlar sırasıyla % 68 ve % 31,2 olmuştur.

Almanya'da 2016 yılında işsiz sayısı yaklaşık 2.691.000 olarak gerçekleşmiş olup, bir önceki yıla kıyasla 104.000 kişilik (% 4,0) düşüş söz konusudur. Yabancı işsizlerin sayısı 642.700, işsiz vatandaşlarımızın sayısı 124.880'dir.

Uzun süreli işsizlerin (12 aydan fazla işsiz kalanlar) sayısı 2016 yılında 993.000 olarak kaydedilmiş olup, tüm işsizlerin % 36,9'una tekabül etmektedir.

Almanya'da 2016 yılı işsizlik oranı % 6,1 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir yıl öncesine göre % 0,3 daha azdır. Batı Almanya'da işsizlik oranı % 5,6, Doğu Almanya'da % 8,5 olarak kaydedilmiş olup, bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da % 0,1, Doğu Almanya'da % 0,7 düşüş söz konusudur.

2016 yılı Aralık ayı itibarıyla yabancılar arasındaki işsizlik oranı % 15,2 (2015 yılı % 14,7), Türk vatandaşlarının işsizlik oranı ise % 18,6 (2015 yılı % 20)'dir. Türk işsizlerin yabancı işsizler arasındaki oranı % 19,3 (2015 yılı % 23,3) olarak kaydedilmiştir.

Kısa Süreli Çalışma Ödeneği

Kısa süreli işsizlik ödeneği alma süresi 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla 6 aydan 12 aya çıkarılmıştır.

İşsizlik Parası Düzenlemesi

Çoğunlukla kısa süreli iş ilişkisi kapsamında çalışan kişiler için öngörülen birinci basamak işsizlik parasının hak doğurucu bekleme süresi olan 6 aylık sigortalılık süresine ilişkin uygulamanın 31 Aralık 2015 tarihinde sona ermesi öngörülmekte ise de, Alman makamlarınca görülen lüzum üzerine düzenleme 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla 1 yıl daha uzatılmıştır.

İşverenlerin İflas Fonu Aidatı

İşverenler tarafından iflas fonuna ödenen aidat miktarı 2016 yılında % 0,15'den % 0,12'e düşürülmüştür. Çalışanların alacaklarını teminat altına almaya yönelik oluşturulan iflas fonu, işverenlerden kesilen aidatlar ile finanse edilmektedir.

1.2.2. Sayısal Veriler

1.2.2.1. İşverene Bağlı Toplam Çalışan Sayıları

30.06.2016 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	16.829.010	14.544.681	31.373.691
Yabancı	1.948.185	1.181.172	3.129.357
Türk	350.594	164.454	515.048

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

30.06.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-25	39.972	31.826	71.798
26-40	131.794	58.973	190.767
41-55	151.936	63.281	216.217
55 -65	25.046	9.908	34.954
Toplam	350.594	164.454	515.048

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.2.2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

30.06.2016 tarihi itibarıyla

Tarım, ormancılık ve balıkçılık	862
Madencilik	1.680
İmalat sanayi	157.990
Enerji	884
Su işleri ve kanalizasyon	3.696
İnşaat	27.952

Ticaret, otomobil ve motorlu araçlar tamirciliği	73.599
Ulaştırma ve depolama	44.683
Otelcilik ve lokantacılık	28.148
Bilişim ve iletişim	4.488
Sigortacılık	4.136
Emlak ve konut	1.566
Serbest ve bilimsel hizmetler	12.239
Diğer iktisadi hizmetler	83.086
Kamu idaresi, savunma ve sosyal sigortalar	8.288
Eğitim ve öğretim	7.588
Sağlık ve sosyal hizmetler	38.784
Sanat, eğlence ve dinlence	2.966
Diğer hizmet sektörleri	11.915
Özel ev hizmetleri	279
Sınır ötesi organizasyonlar	169
Diğer	50
Toplam	515.048

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.2.2.4. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler¹

Almanya’da 4,3 milyon kişi bağımsız çalışmaktadır. 2015 yılı itibarıyla Almanya’da 70.000’in üzerinde Türk kökenli (30.000’i yalnızca Türk vatandaşı) işverenin bulunduğu tahmin edilmekte olup, Türk işletmelerinin faaliyet gösterdikleri alanlar sektörler itibarıyla aşağıda yer almaktadır.

Türk işletmelerinde yaklaşık 400.000 kişinin istihdam edildiği, toplam yatırımın 8 milyar avro, yıllık cironun ise 40 milyar avro olduğu tahmin edilmektedir. Sözkonusu işletmelerin büyük bölümünü küçük aile işletmeleri oluşturmaktadır.

¹ Kaynak: Türkiye Araştırmalar Merkezi

Sektör	Sayı	Oran
Perakende ticaret	23.170	% 33,1
Hizmet	17.850	% 25,5
Gastronomi	16.450	% 23,5
El sanatları	6.370	% 9,1
Toptan ticaret	3.220	% 4,6
İmalat	1.820	% 2,6
İnşaat	1.120	% 1,6

Kaynak: Türkiye Araştırmalar Merkezi

1.2.2.5. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2016 yılı ortalaması

	Erkek	Kadın	Toplam	
	Sayı	Sayı	Sayı	%
Genel	1.482.720	1.208.251	2.690.971	5,8
Yabancı	356.699	285.992	642.691	15,2
Türk	71.838	58.667	130.505	18,6*

Kaynak: Federal İş Ajansı

(*) Kaynak: Berlin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

1.2.2.6. İşsiz Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2016 yılı ortalaması

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-25	6.121	4.466	10.587
25-35	17.155	12.167	29.323
35-45	22.703	21.429	44.131
45-55	19.064	15.629	34.693
55-65	6.746	4.934	11.680
65+	49	42	91
Toplam	71.838	58.667	130.505

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.2.2.7. Asgari ve Ortalama Ücretler

Almanya’da asgari ücret uygulaması 1 Ocak 2015 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. 2015 ve 2016 yıllarında uygulanan asgari ücret saatlik brüt 8,50 avrodur. Gazete dağıtıcıları için 2017 yılına kadar; et sektörü, berberlik, ödünç işçilik, büyük çaplı çamaşır yıkama, tarım ve ormancılık, tekstil ve bahçecilik sektöründe çalışanlar için 2018 yılına kadar istisna tanınmıştır.

2016 yılı itibarıyla

İşkolu	Aylık Asgari Ücret (Avro)	Saatlik Asgari Ücret (Avro)	Ortalama Brüt Aylık Ücret (Avro)
Kömür ve madencilik	-	8,50	3.882
Gıda	-	8,50	2.339
Tekstil	-	8,50	2.604
Ağaç işleri	-	8,50	2.674
Kağıt/karton	-	8,50	3.186
Matbaa, fotokopi	-	8,50	2.764
Kimya sanayi	-	8,50	3.511
İlaç sanayi	-	8,50	3.552
Kauçuk, lastik	-	8,50	2.987
Metal	-	8,50	3.618
Elektronik	-	8,50	3.324
Makine	-	8,50	3.725
Otomobil yedek parça	-	8,50	4.114
Mobilya	-	8,50	2.834
İnşaat	-	8,50	2.789
Ticaret	-	8,50	2.467
Toptan ticaret	-	8,50	2.518
Ulaştırma ve depolama	-	8,50	2.517
Posta ve paketleme	-	8,50	2.358
Otelcilik	-	8,50	1.886
Lokantacılık	-	8,50	1.573
Finans	-	8,50	3.608
Hukuk, mali müşavirlik hizmetleri	-	8,50	2.246

Bahçivanlık	-	8,50	1.924
Eğitim ve öğretim	-	8,50	2.888
Sağlık	-	8,50	2.369

Kaynak: Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı

1.2.2.8. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Alman Sendikalar Birliği'nin (DGB) verilerine göre, 2016 yılında Almanya'da sendikalı sayısı 6.047.503 (erkek 4.017.726, kadın 2.029.777), sendikalaşma oranı yaklaşık % 20'dir. 2016 yılında Almanya'da grev günü sayısı bir önceki yıla kıyasla 2.000.000'dan 462.000'e gerilemiş, buna rağmen yıl içerisinde gerçekleşen yaklaşık 200 greve katılan işçi sayısı 1.100.000 civarında sabit kalmıştır. Bunda en önemli etkenin grevlerin 2015 yılında olduğu gibi haftalarca sürmemesinin olduğu değerlendirilmektedir.

En geniş katılımlı grevler kamu sektörü ile metal-elektro sanayi çalışanlarının düzenledikleri uyarı grevleri olmuştur. Sadece kamu sektöründe 200.000'e yakın, metal sektöründe ise bunun iki katı çalışan grevlere katılım sağlamıştır.

Almanya'da 2016 yılında yeni yürürlüğe giren toplu iş sözleşmesi sayısı, 1.828'i sendika, 3.511'i işveren toplu iş sözleşmesi olmak üzere toplam 5.339'dur. 2016 yılında geçerli toplam toplu iş sözleşmesi sayısı 73.436'dır (30.463'ü sendika, 42.973'ü işveren toplu iş sözleşmesi). Çalışanların yaklaşık % 80'i toplu iş sözleşmesi kapsamında istihdam edilmiştir. Bu oran Doğu Alman eyaletlerinde % 71'dir.

1.3. SOSYAL GÜVENLİK

1.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Emeklilik Sigortası Prim Oranı

2016 yılında emeklilik sigortası prim oranı % 18,7 ile aynı kalırken, madenciler sigortası prim oranı % 24'den % 24,8'e yükseltilmiştir.

Sanatçuların Sosyal Sigorta Prim Oranı

Sanatçuların sosyal sigorta prim oranı 2016 yılında % 5,2 ile aynı kalmıştır.

Tarım Sigortası

Çiftçilerin yaşlılık sigortası prim miktarı 2016 yılında eski eyaletlerde aylık 236 avro, yeni eyaletlerde aylık 206 avro olarak belirlenmiştir.

Sağlık Sigortası Prim Oranı

2016 yılında sağlık sigortası prim oranı % 0,3 artışla % 14,6 olarak belirlenmiştir. Yasal sağlık sigortalarının büyük çoğunluğu sağlık sigortası prim oranını artıracaklarını açıklamıştır.

Emeklilik Yaşı

2012 yılından bu yana kademeli olarak yükseltilen emeklilik yaşı, 2016 yılında bir ay artırılarak, 1951 yılında doğan sigortalılar için 65 artı 5 aya yükseltilmiştir.

İkinci Basamak İşsizlik Parası

İkinci basamak işsizlik parası miktarları 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla artırılmıştır. Yalnız yaşayanlar için yardım miktarı aylık 399 avrodan 404 avroya çıkarılmıştır. Aşağıda farklı basamaklara göre verilen yardım miktarları yer almaktadır. Sosyal Kanun'un 12'nci Kitabına göre istihdam piyasası dışında kalan ve yardıma muhtaç kişiler için ödenen sosyal yardım ödenekleri de yardım miktarlarıyla aynıdır.

Açıklama	Yardım Miktarı (Avro)
1. yardım miktarı (Yalnız yaşayan ve yalnız çocuk yetiştiren hak sahipleri)	404
2. yardım miktarı (Aynı hanede yaşayan eşlerden her biri için)	364
3. yardım miktarı	324

(Ailesi yanında yaşayan yetişkin hak sahipleri)	
4. yardım miktarı (15-18 yaşındaki çocuklar)	306
5. yardım miktarı (7-14 yaşındaki çocuklar)	270
6. yardım miktarı (0-6 yaşındaki çocuklar)	237

Sosyal Güvenlik Primlerine Esas Alınan Ücret Üst Sınırları

2016 yılı itibarıyla

	Eski Eyaletler		Yeni Eyaletler	
	Yıllık	Aylık	Yıllık	Aylık
	Avro			
Yaşlılık Sigortası	74.400	6.200	64.800	5.400
Madenciler Yaşlılık Sigortası	91.800	7.650	79.800	5.400
İşsizlik Sigortası	74.400	6.200	64.800	5.400
Yasal Hastalık Sigortası	50.850	4.237,5	50.850	4.237,50
Bakım Sigortası	50.850	4.237,5	50.850	4.237,50

İsteğe Bağlı Asgari Sigorta Prim Miktarı

İsteğe bağlı aylık asgari sigorta prim miktarı, 2016 yılında da bir önceki yıl olduğu gibi 84,15 avro olarak kalmıştır.

Bakım Sigortası Ödenekleri

2016 yılı bakım sigortası ödenekleri, bakım durumu basamaklarına göre aşağıda belirtilen miktarlar arasında belirlenmiştir:

	Ayakta Bakım Ödenekleri (Avro)	Yatakta Bakım Ödenekleri (Avro)	Bakım Parası Miktarı (Avro)
1. basamak bakım durumu	468	1.064	244
2. basamak bakım durumu	1.144	1.330	458
3. basamak bakım durumu	1.612	1.612	728
4. basamak bakım durumu		1.995	

Bakım Sigortası Reformu kapsamında ‘Bakım Sigortası Yardımlarının Güçlendirilmesine ve Diğer Düzenlemelerin Değiştirilmesine İlişkin İkinci Kanun (Das Zweite Gesetz zur Stärkung der pflegerischen Versorgung und zur Änderung weiterer Vorschriften)’ 1 Ocak 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Anılan Kanun’a göre öngörülen yeni bakım derecelerinin tespitine ilişkin değerlendirme uygulaması ve bakım gruplarının / basamaklarının bakım derecelerine dönüştürülme uygulaması 1 Ocak 2017 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Yasa ile yeni bakıma muhtaçlık kavramı uygulamaya koyulmuştur. Buna göre, ilk defa bakıma muhtaç herkes, muhtaçlık durumunun fiziksel veya zihinsel (demans hastaları gibi) olduğuna bakılmaksızın, bakım yardımlarından yararlanma imkanına kavuşacaktır.

Yeni Bakım Durumu Değerlendirme Uygulaması

Bakıma muhtaç kişilerin bakım durumlarının tespitinde, başkasının yardımını almaksızın kendi işlerini kendi başlarına yapabilme derecesi etkili olacaktır. Bu kişilerin kendi yaşamlarını başkalarının yardımı olmadan ne derece yürütebildikleri bakım derecesini belirleyecektir. Burada belirleyici olan kıstaslar; hareketlilik, zihinsel durum ve başkalarıyla konuşma yeteneği, davranış, kendi kendine yetebilme, hastalıklarla ve diğer zorluklarla mücadele ve sosyal temaslardır.

Yukarıda sayılan tüm alanlarda muhtaçlık durumuna göre puan verilerek bir toplam alınacak ve toplam puan bakım derecesini belirleyecektir.

2017 Yılından İtibaren Evde Bakım Ödenekleri

Mevcut Uygulama			2017 Yılında Yeni Uygulama		
Bakım Basamağı	Ödenekler (Avro)		Bakım Derecesi	Ödenekler (Avro)	
	Bakım Parası	Bakım Hizmeti		Bakım Parası	Bakım Hizmeti
I	244	468	2	316	689
II	458	1.144	3	545	1.298
III	728	1.612	4	728	1.612
Demans Hastaları					
0	123	231	2	316	689

I	316	689	3	545	1.298
II	545	1.298	4	728	1.612
III	728	1.612	5	901	1.995
Yüksek Derece Bakıma Muhtaçlık Durumu	-	1.995	5	901	1.995

Yatılı Bakım Ödenekleri

Evde bakımı veya kısmi bakımı mümkün olmayan sigortalılar için geçerli durum:

Mevcut Uygulama		2017 Yılında Yeni Uygulama	
Bakım Basamağı	Ödenekler (Avro)	Bakım Derecesi	Ödenekler (Avro)
	Aylık Bakım Hizmeti		Aylık Bakım Hizmeti
I	1.064	2	770
II	1.330	3	1.262
III	1.612	4	1.775
Demans Hastaları			
0	-	2	770
I	1.064	3	1.262
II	1.330	4	1.775
III	1.612	5	2.005
Yüksek Derece Bakıma Muhtaçlık Durumu	1.995	5	2.005

Diğer taraftan, 1. derece bakım durumu ilk defa tahsis edilmektedir. Bu derece, çok düşük derecede fiziksel engelliler için düşünülmüştür. Bakım sigortası hizmetleri öncelikle sigortalının mümkün olduğunca uzun zaman evinde yaşamaya devam etmesinin sağlanması üzerine kurulmuştur. Hizmetler arasında kişiye evde danışma hizmeti de sunulmaktadır. Ayrıca sigortalının evinin engellilik durumuna göre yeniden düzenlenmesi için 4.000 avroya kadar para yardımı öngörülmektedir. 1. derece bakım durumuna sahip sigortalının evde kalması halinde 205 avro, bir yurda gitmesi halinde ise 125 avroluk yardım alma hakkı bulunmaktadır.

Bakım Yardımı Tutarları

Demans Hastaları ve Diğerleri			
Mevcut Uygulama		2017 Yılında Yeni Uygulama	
Bakım Basamağı	Aylık Bakım Yardımı (Avro)	Bakım Derecesi	Aylık Bakım Yardımı (Avro)
0	231	2	689
I	689	3	1.298
II	1.298	4	1.612
III	1.612	5	1.995

Çocuk Muafiyet Miktarı

Gelir vergisinde dikkate alınan çocuk muafiyet miktarı 8.652 avrodur.

Çocuk Nafaka Miktarları

Eşlerinden ayrı çocuklarını yetiştiren ebeveynlerin çocukları için 2016 yılında talep edecekleri asgari nafaka miktarları aşağıda yer almaktadır.

6 yaşını doldurmamış çocuklar	317 avro
12 yaşını doldurmamış çocuklar	364 avro
18 yaşını doldurmamış çocuklar	426 avro
18 yaşını doldurmuş çocuklar	488 avro

Ebeveyn Parası

Ebeveyn parası uygulaması çerçevesinde ebeveynler bir çocuk sahibi olmaları halinde, 2016 yılında gelirlerinin % 67'si oranında ebeveyn parası alabilecek olup, bu tutar aylık 1.800 Avroyu aşamayacaktır.

Ebeveyn parası 2016 yılında 12 veya 14 ay süreyle ödenebilecektir. Daha uzun ebeveyn süresi, diğer eşin 2 aylık bir bebek yetiştirme izni veya haftalık çalışma süresini 30 saate indirmesine bağlanmıştır. Bu durumda ebeveyn parası 12 ay yerine 14 ay boyunca

ödenecektir. Ebeveyn parasının yanı sıra ebeveynler aynı zamanda çocuk parası da alabilecektir.

1.3.2. Sayısal Veriler

1.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

2016 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı, %	İşveren Payı, %	Toplam, %
Yaşlılık, Malullük ve Ölüm Sigortası	9,35	9,35	18,70
Madenciler Yaşlılık Sigortası	9,35	15,45	24,80
İşsizlik Sigortası	1,5	1,5	3
İş Kazası/Meslek Hastalığı*	-	1,3	1,3
Hastalık	7,3	7,3	14,60
Bakım Sigortası			
- Çocuklu sigortalılar	1,175	1,175	2,35
- Çocuksuz sigortalılar	1,3	1,3	2,6
Toplam Prim Oranı	19,325	20,625	39,95
	19,325	26,725	46,05
	19,45	20,75	40,2

Kaynak: Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı

(*) Kaza sigortası prim oranı işletme için geçerli olan tehlike durumuna göre belirlenmektedir. Tabloda ortalama oran verilmiştir.

1.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık / Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2015 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı		Toplam Ödenek Miktarı (Avro)	
	Genel	Türk	Genel	Türk
Yaşlılık	16.182.671	227.345	149.722.072.092	654.100.656
Maluliyet	1.609.893	65.032	14.527.674.432	69.979.757
Dul	4.758.001	86.046	33.058.590.948	188.734.587
Yetim	286.515	11.598	594.805.140	3.476.064
Toplam	22.837.080	390.021	197.903.142.612	916.583.891

Kaynak: Alman Emeklilik Kurumu

1.3.2.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

331.12.2015 tarihi itibarıyla

Aylık Türü	Aylık/Ödenek Alanların Sayısı	Aylık/Ödenek Miktarı (Avro)
Yaşlılık	26.657	210.546.260
Maluliyet	991	8.836.242
Dul	26.036	136.110.287
Yetim	1.087	2.020.564
Toplam	54.771	357.513.353

Kaynak: Alman Emeklilik Kurumu

1.3.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler

2015 yılı itibarıyla

	İş Kazası	İş Güzergâhında Kaza	Meslek Hastalığı
Alman	12.334	4.010	4.764
Yabancı	972	148	285
- Bunun içinde Türk	123	19	87
Toplam	13.306	4.158	5.049

Kaynak: Alman Kaza Sigortaları Birliği

1.3.2.5. İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Aylıklarına İlişkin Veriler

2016 yılı itibarıyla

	İş Kazası (Avro)	İş Güzergâhında Kaza (Avro)	Meslek Hastalığı (Avro)
Alman	733.813	147.232	15.676
Yabancı	44.536	4.736	1.126
- Bunun içinde Türk	8.600	928	262
Toplam	778.349	151.968	16.802

Kaynak: Alman Kaza Sigortaları Birliği

1.3.2.6. Çocuk Parası Miktarları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

	Almanya'daki Çocuklar İçin (Avro)	Türkiye'deki Çocuklar İçin (Avro)
1. çocuk	190	5,11
2. çocuk	190	12,78
3. çocuk	196	30,68
4. ve sonraki her çocuk	221	30,68
5. ve sonraki her çocuk	221	35,79

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.3.2.7. Sosyal Yardımlar

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Sosyal Yardımlar	Genel	Yabancı	Türk
Faydalanan Kişi Sayısı	4.311.700	1.541.000	295.000
Yardım Miktarı (Aylık Ortalama Avro)	886,62	886,62	886,62

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

1.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2015-2016 eğitim öğretim yılı

Okul Türü	Öğrenci Sayısı		Türk
	Genel	Yabancı	
Anasınıfı (Vorklasse)	10.720	1.282	61
Anaokulu (Schulkindergarten)	16.244	1.282	431
İlkokul (Grundschule)	2.715.127	226.962	21.616
Ortaokul (Hauptschule)	466.323	96.711	15.121
Farklı Eğitim Veren Okullar (Schulen mit mehreren Bildungsgängen)	498.786	29.616	3.432
Ortaokul (Realschule)	899.853	62.957	15.816
Kapsamlı Ortaokul (Gesamtschule)	112.954	87.126	18.354
Freie Waldorf Okulları	15.785	1.610	82

Lise (Gymnasium)	863.011	95.828	17.198
Akşam Okulları (Abendschule)	18.703	5.132	1.322
Öğrenme Engelli Okulları (Förderschule)	322.343	31.295	6.315
Akşam Lisesi (Abendgymnasium)	15.162	2.246	838
Kolej (Kollegs)	15.892	1.766	397
Diğer	2.364.158	18.000	2.000
Toplam	8.335.061	661.541	102.187

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

1.4.2. Meslek Eğitime Devam Edenlerin Sayısı

2015-2016 yılı itibarıyla

Okul türü	Öğrenci Sayısı		Türk
	Genel	Yabancı	
Kısmi Meslek Okulları	1.423.898	118.074	38.221
Meslek Hazırlık Sınıfları	80.796	39.972	2.693
Meslek Okulları	431.689	56.682	21.532
Meslek Teknik Okulları	6.984	1.193	430
Meslek Liseleri	194.716	12.189	4.501
Meslek Ortaokulları	139.579	12.860	5.325
Mesleki Nitelik Okulları	191.039	7.694	1.963
Meslek Akademileri	8.851	585	86
Sağlık Meslek Okulları	153.036	15.410	2.529
Toplam	2.630.588	264.659	77.280

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

1.4.3. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Almanya'da bulunan Eğitim Ataşeliklerinin verilerine göre, 2015-2016 eğitim öğretim yılında Türk Dili ve Kültürü derslerine devam eden Türk öğrencilerinin sayısı yaklaşık 80.000'dir.

1.4.4. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Federal İstatistik Dairesi'nin verilerine göre, 2015-2016 eğitim öğretim yılında yükseköğrenime devam eden yabancı öğrencilerin sayısı 340.305, Türk öğrencilerinin sayısı 36.590'dır.

1.5. YARGI KARARLARI

Federal İş Mahkemesi'nin 17.03.2016 Tarihli ve 8 AZR 677/14 Sayılı Kararı: Yönetici Konumunda Çalışılarda İş Sözleşmesinin Bitiş Tarihinin Belli Yaş ile Sınırlandırılması

Davalı işletmede yönetici konumundaki çalışanlarla iş sözleşmesinin 60 yaşında sona ereceğine ilişkin iş sözleşmeleri imzalanmıştır. Bu tür bir iş sözleşmesinde öngörülen 60 yaş sınırı nedeniyle iş ilişkisi sona eren yönetici konumundaki personel, işveren tarafından yönetici konumundaki diğer personel ile daha ileri bir tarihte yeniden bağtlanan sözleşmelerde öngörülen daha ileri yaşlarda, örneğin 62 yaşında iş sözleşmesinin sona ermesine ilişkin yeni düzenleme nedeniyle ayrımcılığa uğrayamaz. Zira, işten ayrılma yaşının yükseltildiği sözleşme hükmü nedeniyle, bu hüküm getirildiğinde davacı zaten işyerinden ayrıldığından, davacı çalışanın objektif olarak ayrımcılığa uğraması mümkün değildir.

Federal İş Mahkemesi'nin 25.05.2016 Tarihli ve 5 AZR 298/15 Sayılı Kararı: İşverenin Çalışanın Kür Yardımlarından Yararlandığı Sıradaki Ücret Ödeme Yükümlülüğü

Sigortaya tabi olarak çalışan işçiler, ancak tabi oldukları hastalık kasası tarafından izin verilen ve yasa da öngörülen kurumlarda rehabilitasyon/kür önlemlerinden faydalandıkları hallerde, işyerinden aylık ücret talep etme hakkına sahiptir. Çalışanın yıllık izin kullanırken, tatil yaptığı yerde bu tür kür hizmetlerinden yararlanması halinde, işvereninden ücret talep hakkı bulunmamaktadır. Kür önlemlerinin ve yapıldığı yerin ilgili hastalık kasası tarafından belirlenmesi halinde işveren, sigortalının aylık ücretini ödemekle yükümlüdür.

Federal İş Mahkemesi'nin 14.06.2016 Tarihli ve 9 AZR 181/15 Sayılı Kararı: Mezbahalarda Hijyenik İş Kıyafetlerinin Temizlik Ücretinin İşveren Tarafından Karşılanması

Gıda üretimi yapılan işyerlerinde işveren, çalışanların temiz ve işe uygun kıyafetler giymelerini sağlamakla yükümlüdür. Bu kıyafetlerin temizlenmesi de işverenin yükümlülüğündedir. Davacı çalışan, davalının sahibi olduğu mezbahada çalışmaktadır. Davalı işveren çalışanın işyerinde giymesi için beyaz hijyenik iş giysisini çalışanlar için temin etmekte ve ayda 10,23 avro giysinin temizlenme ücreti olarak çalışanların ücretinden kesmektedir. Federal İş Mahkemesi işvereni haksız bularak, çalışanından kestiği temizlik ücretini geri ödemeye mahkûm etmiştir. Bu tür işyerlerinde iş kıyafetinin temizliği, çalışanın menfaati açısından yapılmamaktadır. İşveren, kendi işyerinin menfaati nedeniyle iş kıyafetlerini temizletmek zorunda olduğundan, temizlik masrafını da karşılamakla yükümlüdür.

Federal İş Mahkemesi'nin 29.06.2016 Tarihli ve 5 AZR 716/15 Sayılı Kararı: İşe Çağrılmak Üzere Hazır Olan Çalışanların Asgari Ücret Talep Hakları

İşverenler çalışılan her saat için en az asgari ücret ödemekle yükümlüdür. İşveren tarafından gerekli olduğunda çağrılmak üzere işletme ve mesai saatleri dışında belli bir yerde bekleyen çalışanın ücreti de işverenin ödemekle yükümlü olduğu asgari mesai ücretinden sayılmaktadır. İşveren, bu tür bir çalışana da asgari ücret ödemekle yükümlüdür.

Federal İş Mahkemesi'nin 19.07.2016 Tarihli ve 3 AZR 134/15 Sayılı Kararı: İşletme Aylığı Uygulamasında Eşit Muamele

İşveren ile yaptıkları hizmet sözleşmesiyle kendilerine işletme içi emekli aylığı hakkı tanınan çalışanlar, işyeri temsilcisinin işveren ile yaptığı toplu iş sözleşmesinde kendilerine ancak işletme aylığına eşdeğer bir yaşlılık güvencesinin sağlanması halinde, yeni işyeri mutabakatında öngörülen işletme aylığı ödenmesi kapsamı dışında bırakabilirler.

Federal İş Mahkemesi'nin 11.08.2016 Tarihli ve 8 AZR 375/15 Sayılı Kararı: Ağır Engellilik Durumundan Dolayı Ayrımcılık

Davalı şehir idaresi bir gazete ilanı vasıtasıyla, istihdam etmek üzere bir elektrik teknisyeni arandığını duyurmuştur. % 50 oranında engelli davacı, idarenin ilanına başvurmuş, başvurusunda da ayrıntılı olarak özgeçmişini ibraz etmiştir. Şehir idaresi davacıyı iş görüşmesine çağırılmamış ve işe başka bir kişiyi almıştır.

Davacı, şehir idaresini mahkemeye vererek, şehir idaresinin iş başvurusunda bulunan kişileri iş görüşmesine çağırarak yükümlü olduğunu belirterek, engellilik durumundan dolayı ayrımcılığa uğradığını iddia etmiş ve tazminat talebinde bulunmuştur. Başvurusunda, bu tür bir tasavvurun, açıkça engellilik durumundan dolayı ayrımcı muameleyle maruz kaldığının bir kanıtı olduğunu ifade etmiştir.

Davalı şehir idaresi ise davacının ilgili işe uygun mesleki niteliğinin bulunmadığının açıkça anlaşılır olması nedeniyle davacının iş görüşmesine çağırılmadığı şeklinde bir savunmada bulunmuştur. İş Mahkemesi şehir idaresini 3 aylık brüt ücret üzerinden tazminata mahkûm etmiştir. Karara Eyalet İş Mahkemesinde itiraz edilmesi üzerine, Eyalet İş Mahkemesi tazminat miktarını bir brüt aylık miktarına indirmiştir. Federal İş Mahkemesi'ne götürülen temyiz davasında ise davalının başvurusundaki bilgilere dayanarak, kendisinin mesleki niteliğinin olmadığından yola çıkılmayacağına, davalı şehir idaresinin davacıyı iş görüşmesine çağırılmamasıyla davacının engellilik durumundan dolayı işe uygun olamayacağına ilişkin bir algı yarattığına, böylece davalının işe alınabilecek olanlar listesinden silindiğine ve mağdur edildiğine hükmetmiştir.

Federal İş Mahkemesi'nin 24.08.2016 Tarihli ve 7 AZR 342/14 Sayılı Kararı: İşverenle Evde Üstlenilen Bir İşten Sonra Yapılan Bir Hizmet Sözleşmesinin Nesnel Sebep Olmaksızın Süreli Olabileceği

İşçi ve işveren arasında evde iş yapılmasına ilişkin bir iş ilişkisinin bulunmuş olması halinde, daha sonra taraflar arasında ayrıca bir iş sözleşmesi nesnel bir neden olmaksızın 2 yıl ile sınırlı olarak bağtlanabilir.

Davacı kadın, davalı işveren için 1 yıl boyunca kendi evinde davalının verdiği siparişlere göre çalışmış ve daha sonra davalı işveren ile 1 yıllık iş sözleşmesi imzalamıştır. Bu sürenin dolması üzerine sözleşme 1 yıl ile sınırlı olarak bir kez daha uzatılmıştır. 2 yılın sonunda davacı çalışan, sözleşmenin bitmediğinin ve süresiz olduğunun tespitinin yapılabilmesi için iş mahkemesine başvurmuştur.

Federal İş Mahkemesi, Kısmi Çalışma ve Süreli İş Sözleşmeleri Hakkındaki Kanun'a göre bir işveren nezdinde daha önceden bir süreli veya süresiz sözleşmeyle istihdam edilen çalışan ile nesnel bir sebep olmaksızın süreli bir iş sözleşmesinin bağitlanmasının hükümsüz olduğunu vurgulamış, ancak evlerde yapılan işlerin anılan Kanun açısından iş ilişkisi sayılmadığını belirterek, yapılan süreli sözleşmenin nesnel sebep olmasa da kanuna aykırı olmadığına hükmetmiştir.

Federal İş Mahkemesi'nin 20.10.2016 Tarihli ve 6 AZR 471/15 Sayılı Kararı: Tır Şoförünün Uyuşturucu Kullanmasından Dolayı Sözleşmesinin İhbarsız Olarak Feshi

Uyuşturucu kullanarak trafik güvenliğini tehlikeye atan tır şoförünün hizmet sözleşmesi ihbarsız olarak feshedilebilir. Uyuşturucunun iş saatinde veya bunun dışında kullanılmış olmasının iş sözleşmesinin feshi açısından önemi bulunmamaktadır.

2. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

2.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

2.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

Genel	Yabancı	Türk
323.127.513*	43.290.372**	203.996***

(*) Kaynak: ABD Nüfus İdaresi, 1 Temmuz 2016 verileri

(**) Kaynak: Göç Politikası Enstitüsü'nün 2015 verilerine göre ABD dışında doğmuş olan yabancıların sayısı

(***) 2015 verisi

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) göçmenlerden oluşmuş bir ülke olduğundan, 'yabancı', 'göçmen' gibi kavramları gruplandırmakta farklı kriterler uygulamaktadır. Ülkedeki yabancılara dair istatistikler milliyet temelinden ziyade Beyaz, Siyahi, Hispanik (İspanyol/Latin kökenli) ve Asyalı olarak derlenmektedir. Ayrıca ülkedeki yasal statüleri bakımından;

- Sürekli oturma izni olanlar (Lawful Permanent Residents) – Yeşil Kart sahipleri gibi çalışma ve oturma izni olan yabancılar,
- Amerikan vatandaşlığına geçenler (Naturalized US Citizens),
- Göçmen olmayan mukimler (Resident Non Immigrant) – Geçici görevle ya da öğrenci olarak ABD'de bulunanlar,
- Yasal olmayan göçmenler (Illegal Immigrants) – ABD'de yasal izinle / vizeyle kalmayanlar

şeklinde bir ayrım söz konusudur.

2.1.2. Türk Kökenlilere İlişkin Sayısal Veriler

Yıl	Amerikan Uyuşuna Geçen Türklerin Toplam Sayısı*	Sürekli Oturma İzni Olan Türk Sayısı	Yıl İçinde Amerikan Uyuşuna Geçen Türklerin Sayısı	Çifte Vatandaş Sayısı	Türk Kökenlilerin Toplam Sayısı**
2011	-	4.403	3.100	-	199.180
2012	-	4.162	3.329	-	198.551
2013	-	4.144	3.390	-	196.222
2014	-	3.834	2.925	-	206.911
2015	148.758	4.201	3.150	-	203.996

Kaynak: ABD İç Güvenlik Bakanlığı. Belirtilen Yıl İçinde Amerikan Uyuşuna Geçen Türklerin, Sürekli Oturma İzni Olan Türklerin Sayıları

(*) Kaynak: ABD Nüfus İdaresi

(**) Kaynak: ABD Nüfus İdaresi

2015 yılı itibarıyla

	Toplam	Erkek Oranı, %	Kadın Oranı, %
ABD doğumlu Türkler	89.076	49,2	50,8
ABD dışında doğan Türkler	114.920	52,7	47,3
ABD dışında doğup Amerikan vatandaşlığına geçen Türkler	56.682	53,8	46,2
ABD dışında doğup Amerikan vatandaşlığına geçmeyen Türkler	55.238	51,4	48,6

Kaynak: ABD Nüfus İdaresi

2.1.3. Türk Kökenlilerin Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2015 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek %	Kadın %	Toplam %	Toplam Sayı
Toplam	51,2	48,8	-	203.996
5 yaş altı	-	-	8,0	-
5-17	-	-	17,1	-
18-24	-	-	9,4	-

25-34	-	-	18,6	-
35-44	-	-	17,2	-
45-54	-	-	12,2	-
55-64	-	-	8,8	-
65-74	-	-	5,4	-
75 yaş ve üzeri	-	-	3,4	-
18 yaş altı	48,7	51,3	100	51.335
18 yaş üzeri	52,0	48,0	100	152.641
18-34	52,9	47,1	100	57.089
35-64	52,7	47,3	100	77.720
65 yaş ve üzeri	45,9	54,1	100	17.832

Kaynak: ABD Nüfus İdaresi

2.1.4. Türk Kökenlilerin Eyaletlere Göre Dağılımı

Vatandaşlarımızın en yoğun yaşadığı eyaletler New York, California, New Jersey, Florida, Texas, Virginia, Illinois, Massachusetts, Pennsylvania ve Maryland' dir.

2.1.5. Türkiye Doğumlu Türk Kökenlilerin Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

2015 yılı itibarıyla

Ülke	Göçmen Sayısı	Göçmen Nüfusa Oranı %
Meksika	11.643.000	26,9
Hindistan	2.390.000	5,5
Çin	2.065.000	4,8
Filipinler	1.982.000	4,6
El Salvador	1.352.000	3,1
Vietnam	1.301.000	3,0
Küba	1.211.000	2,8
Dominik Cumhuriyeti	1.063.000	2,5
Kore	1.060.000	2,4
Guatemala	928.000	2,1
Türkiye	116.336	0,27

Diğer	18.178.310	42,03
Toplam Göçmen**	43.289.646	-

Kaynak: Göç Politikası Enstitüsü

(*)ABD dışında doğmuş yabancı sayısı

2.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

2.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri²

İstihdamı Artırmaya Yönelik Proje ve Hibe Programları

ABD Çalışma Bakanlığı, 2016 yılında istihdamı artırmaya, özellikle de dezavantajlı grupların istihdam edilmesine yönelik pek çok çalışma için proje ve hibe programları yürütmüştür.

ABD’de işsizlik oranı 2016 yılı ortalaması % 4,85’dir. Yıl içinde ekonomiye 2.150.000 yeni iş kazandırılmıştır. Gazi ve eski askerlerin işsizlik oranı % 4,3’tür. ABD Çalışma Bakanlığı, America’s Heroes at Work (Amerika’nın Kahramanları İşbaşında) Projesi kapsamında ‘İşverenler için Gazi İstihdamı Yol Haritası’ hazırlamıştır.

ABD Çalışma Bakanlığı, Vatandaşlık Hakları Merkezi, İşgücü Inovasyonu ve Fırsatı Yasası’nın ayrımcılık karşıtı ve eşit fırsatlarla ilgili mevcut yönetmeliklerini güncelleyen bir nihai karar yayınlamıştır. 3 Ocak 2017’de yürürlüğe giren bu karar, özellikle engelli kişilerin, kısıtlı İngilizcesi olanların, cinsiyet değiştirmiş olan bireylerin ve hamile olan, çocuğu olan ya da ilgili tıbbi rahatsızlığı olanların sisteme erişimlerini koruyacaktır.

Amerikan İş Liderlik Ağı’nın (USBLN) Yükselen Liderler Mentörlük Programı (RLMP) ülke çapında üniversite öğrencilerini ve yeni mezunları iş hayatından mentörlerle buluşturup, onları okuldan istihdama geçişe hazırlamayı amaçlamaktadır.

ABD Çalışma Bakanlığı, ülke çapında 19 sivil toplum kuruluşuna, işsizlere, düşük gelirlilere, 55 yaş ve üstü yetişkinlere mesleki eğitim ve istihdam hizmetleri sağlamaları için 140 milyon

² US Labor Department -ABD Çalışma Bakanlığı ve Bağlı Kurumların 2016 Yılı Bültenleri

dolardan fazla hibe sağlayacağını açıklamıştır. Bu hibelerin 44.000'den fazla iş sağlaması beklenmektedir. 2016 program yılı sonrası Bakanlık, 3 yıl daha yıllık 337 milyon dolar tutarında hibe sağlanmasını öngörmektedir.

Bakanlık, eyalet işsizlik programlarının geliştirilmesi için ülke çapında 39 işgücü ajansına toplam 30,4 milyon dolar tutarında hibe vereceğini açıklamıştır. Fon, işsizlik programlarının işleyişini geliştirmek, bu programa katılmaya uygun olan kişileri daha iyi desteklemek, yerinde olmayan işsizlik yardımı ödemelerini önlemek ve bunları tespit etmek, ayrıca program etkinliğini temin etmek için eski bilişim teknoloji sistemlerini modernize etmek amacıyla kullanılacaktır.

Bakanlık, çalışanların bir sorun yaşadıklarında çabuk ve kolay erişilen çözümler sunan worker.gov adlı bir çevrimiçi kaynak oluşturmuş ve test yayınına başlamıştır.

ABD Çalışma Bakanlığı, 21.000'den fazla Amerikalıya eğitim vereceğini ve talep gören işler sağlamaları için 28 eyaletteki 23 bölgesel işgücü ortaklığına, America's Promise (Amerika'nın Sözü) hibeleri dahilinde 111 milyon dolardan fazla fon sağlayacağını açıklamıştır. America's Promise hibeleri, bilişim teknolojisi, sağlık, gelişmiş imalat, finansal hizmetler ve eğitim hizmetleri gibi talep gören belirli sektörlerde bir dizi vasıflı işçi sağlayacak bölgesel işgücü ortaklıklarının geliştirilmesini ve yaygınlaştırılmasını hızlandırmak amacıyla tasarlanmıştır.

Bilişim teknolojisi, sağlık hizmetleri, ileri seviye imalat, inşaat işleri, siber güvenlik ve iş hizmetleri gibi iyi gelire sahip işler için gerekli vasıf ve bilgi kazanımı için kayıtlı çıraklık programları geliştirilmiştir.

Her biri 700.000 ile 3,2 milyon dolar arasında değişen 'Çıraklık ABD (Apprenticeship USA) Eyalet Yayıma Hibeleri', Bakanlık tarafından eyaletlerin eğitim ve işgücü sistemlerine çıraklığı entegre etmeleri, sanayi ve diğer paydaşların çıraklığı yeni sektör ve halka yaymaları, eyaletin kapasitesini artırmaları, yeni programlar başlatmaları için işverenlere ulaşım onlarla işbirliği içinde olmaları, dezavantajlı durumda olan gençlere, kadınlara, siyahilere, Amerikan yerlileri ile engellilere ve kayıtlı çıraklıkta az temsil edilen gruplara fırsatların erişmesi ve destek sağlanması için verilmektedir.

‘Öğrenirken Para Kazan’ modelini temel alan programda çırakların % 91’i programı tamamladıktan sonra 50.000 doların üzerinde yıllık ortalama başlangıç maaşıyla işlerinde kalmıştır. İşverenler için yatırımın geri dönüşü kayda değer noktadadır.

Bakanlık, ileri imalat, ulaştırma, enerji, inşaat ve bilişim teknolojileri gibi yüksek vasıf gerektiren meslekler için kadın istihdamını ve kadınların bu mesleklerde kalmalarını sağlamak amacıyla kullanılacak 1,9 milyon dolar tutarında hibenin yarışma duyurusunda bulunmuştur. Hibe, ‘Çıraklık Yapan ve Geleneksel Olmayan Mesleklerde Kadınlar Programı’ tarafından fonlanacaktır.

Çalışma Bakanlığı, 80 milyon dolarlık YouthBuild (Gençlik İnşası) programları hibesi ile 16-24 yaş arası dezavantajlı durumda olan genç ve genç yetişkinlere yönelik sağlık hizmetleri, bilişim teknolojisi ya da lojistik gibi revaçta olan meslekler konusunda eğitimler vermektedir.

Ayrıca gençlerin kariyerlerini planlamalarında, eğitim ve öğretim seçeneklerini keşfetmelerinde ve iş arayıp başvuruda bulunmalarında yardımcı olmak için GetMyFuture.org (GeleceğimiYakala.org) adlı cep telefonu uygulaması başlatılmıştır.

5 milyon dolar tutarında Adalet Sistemi Kariyer Planlaması hibesi, 16-21 yaş aralığındaki, okuldan atılma ve hüküm giyme ihtimali olan ya da çocuk suçlu olarak mevcut sabıkası bulunan gençlerin kariyer eğitimleri için verilmektedir.

Risk altındaki gençlerin, hâlihazırda hapiste olan ve daha önceden hapis yatmış kişilerin ‘Yoksulluk-Suç-Hapis’ döngüsünden çıkmalarına yönelik çalışmalar için 64 milyon dolar hibe verilmektedir.

Çalışma Bakanlığı İstihdam ve Eğitim İdaresi (ETA) tarafından ekonomik açıdan dezavantajlı gençlere İş Bulma Kurulları programı aracılığıyla akademik ve teknik eğitim verilmesi için geliştirilen pilot program yürürlüğe girmiştir.

Engelli gençlerin ve yetişkinlerin işgücüne katılmalarındaki bazı engellerin kaldırılması ve federal düzeyde finanse edilen eğitim ve öğretim programlarına katılımlarının artırılması amacıyla Çalışma Bakanlığınca yaklaşık 15,6 milyon dolar hibe sağlanacaktır. Bakanlığın Engelli İstihdamı Girişimi, 1,5-2,5 milyon dolar arasında değişen hibeyi, daha çok engelli

insanın istihdama katılımını sağlamak için esnek ve yenilikçi stratejiler geliştirmeleri amacıyla eyalet iş bulma ajanslarına dağıtacaktır.

Bakanlık, 'Ulusal Tarım İşçisi İş Programı' aracılığıyla, göç eden ve mevsimlik tarım işçilerine ek istihdam, eğitim ve barınma sağlamak amacıyla 81 milyon dolar hibe sağlayacağını açıklamıştır.

ABD Çalışma ve Adalet Bakanlıkları, daha önce hüküm giymiş ya da hâlihazırda hükümlü olan kişilerin istihdam şartlarının geliştirilmesi amacıyla toplam 59,4 milyon dolar hibe sağlanacağını duyurmuştur. Hibeler, sabıka kaydının olumsuz etkilerini gidermek amacıyla hapisane bazlı iş bulma kurumlarına destek sağlayacaktır.

İşyeri Esnekliği Programı

Çalışma Bakanlığı'nın Engelli İstihdamı Politikası Dairesi ile Kadın Birimi, çalışanlar ile işverenlerin işin ne zaman, nerede ve nasıl yapılacağına dair ihtiyaçlarının karşılıklı olarak sağlanmasını amaçlayan "İşyeri Esnekliği Programı" geliştirmiştir. İşyeri esnekliği stratejileri şirketlere, tüm çalışanlar (azınlıklar, gaziler, ileri yaştaki çalışanlar, LGBT nüfusu ve engelli kişiler) için destekleyici, kapsayıcı ve çeşitli işyerleri yaratmak için yollar sunmaktadır.

İş ve Aile Araştırmaları Ağı'na göre şirketlerin neredeyse % 80'i çalışanlarının bir kısmının, % 37'si ise tamamının ya da çoğunun çeşitli esnek iş ayarlamaları yapmalarına izin vermektedir. İşyeri esnekliği, hem çalışan bireyin hem de işyerinin ihtiyaçlarını azami şekilde karşılanmasına imkan veren insan kaynakları yönetiminde yenilikçi bir yaklaşımdır.

Kadın İstihdamının Teşviki

ABD'de, kadınların sahip olduğu 11 milyondan fazla küçük işletme bulunmaktadır. Bu sayı toplam işletmelerin % 38'ini teşkil etmekte olup, yaklaşık 9 milyonluk bir istihdam ve yıllık 1,6 trilyon dolarlık bir gelir yaratmaktadır. Bu işletmeler özellikle sağlık bakımı, sosyal hizmetler ve eğitim hizmetleri gibi sektörlerde yer almaktadır.

20 yıllık bir çaba sonucu kadınların sahip olduğu işletmeler geçen yıl federal ihalelerin % 5'ini almıştır. 2015 yılında hükümet ihalelerinin % 25,75'i küçük işletmelere gitmiştir.

Küçük Ölçekli İşletmeler İdaresi (SBA)'nin 'Kadınların Sahip Olduğu Küçük İşletmeler Programı', kadınların sahip olduğu şirketlerin hükümet ihalelerine katılma fırsatını yakalamalarına yardımcı olmaktadır. SBA, kadın girişimcileri cesaretlendirmek amacıyla ücretsiz çalıştaylar düzenlemekte ve mentörler ayarlamaktadır.

İşgücünü Geliştirme Eyalet Planı

WIOA (İşgücü Inovasyonu ve Fırsatı Yasası) maddeleri uyarınca, her bir eyalet ya da bölgenin valisinin, ABD Çalışma Bakanlığı'na, eyaletin işgücünü geliştirme sistemi için 4 yıllık stratejilerini belirten bir Birleşmiş ya da Müşterek Eyalet Planı sunması gerekmektedir.

Kamu tarafından fonlanan işgücünü geliştirme sistemi; federal, eyalet, bölgesel ve yerel kurum ve örgütlerden oluşan ulusal bir ağıdır. Bir yandan işyerlerine küresel ekonomide rekabet edebilmeleri için ihtiyaç duydukları vasıflı işçileri sağlarken, tüm iş arayanların iyi bir işe girebilmelerine yardımcı olacak bir dizi istihdam, öğretim, eğitim ve ilgili hizmet ve destekler de sunmaktadır.

Eyaletler 4 yıllık WIOA Eyalet planlarını federal değerlendirme ve onay için 2016'nin ilk aylarında sunmuşlardır. Çalışma, Eğitim, Sağlık ve İnsani Hizmetler, Konut ve Şehircilik ile Tarım Bakanlıkları her bir planı değerlendirip 1 Temmuz 2016'dan 30 Haziran 2018'e kadar onaylamaktadır. WIOA Eyalet Planları, ülke çapında iş arayanlara, öğrencilere ve şirketlere çeşitli yatırım, program ve girişimler hakkında değerli bilgiler sunmaktadır.

Ücretli İzin Programları

Çalışma Bakanlığı, aile bireylerinin işgücünde kalmalarını sağlamak amacıyla 'Ücretli İzin Programları'nın nasıl geliştirileceğini ve ülke çapında uygulamaya nasıl konulacağını araştırmak ve incelemek amacıyla 1 milyon dolar ödenek ayrıldığını açıklamıştır. 9 Ağustos 2016 tarihinde yapılan açıklamada ayrıca 1,1 milyon dolarlık ödeneğin Bakanlığın Kadın Birimi'ne tahsis edildiği belirtilmiştir.

Fonun üçüncü yılında, ücretli izin çalışmalarını desteklemek için 2 milyon dolardan fazla fon alan Kadın Birimi, 2014 ve 2015 hibe programlarını geliştirmektedir. ABD'de kadınlar, işgücünün nerdeyse yarısını teşkil etmektedir ve giderek ailelerini geçindiren ilk kişi ya da

ortak geçimi sağlayan kişiler olmaktadır. Her gün ortalama 40 milyon Amerikalı, yakınları ve yaşlı aile bireyleri için ücretsiz bakım sağlamaktadır. Bakım üstlenen özel sektör çalışanlarının sadece % 12'sine işverenleri tarafından ücretli izin hakkı verilmektedir.

Aile ve Sağlık İzni Yasası, yeni doğmuş ya da yeni evlatlık edinilmiş çocukların, ciddi sağlık sorunları olan aile bireylerinin ya da kendi ciddi sağlık sorunlarının bakımı için çalışanların işini muhafaza edecek şekilde ücretsiz iznini güvence altına almaktadır. Pek çok çalışanın, özellikle düşük ücretli işçilerin, ücretsiz izne gücü yetmemektedir.

Ücretli aile ve sağlık izni programları, bakım sorumlulukları ve ciddi sağlık ihtiyaçları olan çalışanların işgücünde kalmalarına yardımcı olacaktır. Çalışmalar aynı zamanda anneler ve babalar için doğum izninin çocukların sağlığını geliştirdiğini göstermektedir. Bu hibe programı ile Bakanlık, bir taraftan ülkenin uzun vadede ekonomik başarısını desteklerken, diğer taraftan günümüzün çalışan ailelerinin gerçeklerine uygun idari ve finansal altyapının geliştirilmesi için Amerika'da ciddi bir adım atmış bulunmaktadır.

ABD Çalışma Bakanlığı 30 Eylül 2016 tarihinde, federal hükümet ile belirli tipte sözleşme yapmış olan şirketlerin ücretli izin vermesini öngören Başkan Obama'nın 13706 sayılı Başkanlık Emri'ni uygulayıcı bir resmi karar yayımlamıştır.

Aile İçi Şiddetin Çalışma Hayatına Etkisi

Ekim ayında Aile İçi Şiddet Farkındalık Ulusal Ayı çerçevesinde aile içi şiddetin maliyeti üzerinde durulmaktadır. Uğradığı şiddet sebebiyle çalışanların işlerini kaybetmesi, kendi ya da aile bireylerinin güvenliği için, yara ya da rahatsızlıklarının iyileşmesi için ya da yaşadıkları travma ile başa çıkabilmek için danışmanlık almak sebebiyle mağdurların işlerine gidememesi ciddi sorunlar yaratmaktadır.

Son yıllarda farkındalık yaratılan bu konu, mağdur olan çalışanlar için bazı korumalar getirilmesini sağlamıştır. 1993 tarihli Aile ve Sağlık İzni Yasası (FMLA) uyarınca aile içi şiddet sonucu yaralanan ya da bir hastalık geçiren ve iyileşmek için işe gitmemesi gereken bir çalışan, işini kaybetme riski olmaksızın, işten ücretsiz izin alabilmektedir. Çalışanların, şiddete maruz kalmış çocuğu, eşi ya da anne babasına bakmak için FMLA izninden yararlanma hakkı da bulunmaktadır.

Hâlihazırda bir dizi eyalet, şehir ve ilçe, işverenlerin aile içi şiddet mağdurlarına iş garantili ücretli izin sağlayan “Güvende Olma ve Hastalık İzni” yasalarını geçirmiştir.

Maden Kazalarına İlişkin Tedbirler

Çalışma Bakanlığı, Federal Para Cezaları Enflasyon Ayarlamaları Düzenleme Yasası uyarınca, para cezalarında artışla ilgili 2 adet nihai karar duyurmuştur. İlk karar, Bakanlığın Sosyal Güvenlik Kurumu (Çalışan Sosyal Yardımlar Güvenlik İdaresi), Maden Güvenliği ve Sağlığı İdaresi, Mesleki Güvenlik ve Sağlık İdaresi, İşçi Tazminat Programları Dairesi ve Saat Ücreti Birimi tarafından kesilen para cezalarını kapsamaktadır. İkinci karar, H-2B geçici misafir işçi programıyla ilgili para cezalarında ayarlama yapmak için İç İşleri Bakanlığı (Yurt Güvenliği Bakanlığı) ile birlikte çıkartılacaktır.

Çalışma Bakanlığı Maden Güvenliği ve Sağlığı İdaresi (MSHA), 1 Temmuz 2016 itibarıyla maden ölümlerinin azaltılmasına yönelik web bazlı ‘Uyulacak Kurallar’ ile kömür madenleri teftişi kapsamında 9 standardı daha etkin şekilde uygulamaya koymuştur. 10 yıllık süreçte Amerika’daki yüzlerce maden ölümleri üzerine yapılan bir inceleme, Uyulacak Kurallar standartlarına bağlı ölümlerde ortalama % 23, bu standartların ihlaline yönelik celp ve kararlarda ortalama % 37 azalma olduğunu ortaya koymuştur. Teftiş kurallarına bağlı ölümlerde ortalama % 22, bu standartların ihlaline yönelik celp ve kararlarda ortalama % 45 azalma olduğu belirlenmiştir.

Maden Güvenliği ve Sağlığı İdaresi, 47 eyalet ve Navarda Nation’a, maden kazalarının, yaralanma ve hastalıklarının azaltılması için güvenlik ve sağlık eğitim kursları ve diğer programları desteklemek amacıyla 8,4 milyon dolar tutarında fon sağlanacağını açıklamıştır.

2.2.2. Sayısal Veriler

2.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

2015 yılı itibarıyla

16 Yaş ve Üzeri Sivil Çalışanlar	Erkek	Kadın	Toplam Sayı
Genel	82.207.000 (% 52,2)	75.278.000 (% 47,8)	157.485.000
Yabancı	-	-	26.300.000
Türk	57.151 (% 59,8)	38.419 (% 40,2)	95.570

Kaynak: İşgücü İstatistikleri Ofisi

2.2.2.2. İş Piyasasındaki Türklere İlişkin Bilgiler

	%	Toplam Sayı
16 yaş ve üzeri		158.815
İşgücünde olan	63,4	100.689
Sivil işgücü katılımı	63,1	100.212
Çalışan	60,18	95.570
İşsiz	2,92	4.642
Silahlı kuvvetler	0,3	477
İşgücünde olmayan	36,6	58.126

Kaynak: ABD Nüfus İdaresi 2015 Verileri

2.2.2.3. Çalışan Türklerin İş Kollarına Göre Dağılımı

2015 yılı itibarıyla

Sektör	Oran %
Tarım, ormancılık, balıkçılık, avcılık, madencilik	0,3
İnşaat	5,2
İmalat	8,3
Toptancılık	3,6
Perakendecilik	13,9
Ulaşım ve depoculuk, havagazı, su, elektrik hizmetleri	5,9
Profesyonel, bilimsel ve yöneticilik ile idari ve atık yönetimi hizmetleri	14,5

Eğitim hizmetleri, sağlık hizmetleri ve sosyal yardım	21,6
Sanat, eğence, dinlence, konaklama ve gıda hizmetleri	10,8
Diğer hizmetler (kamu yönetimi hariç)	4,6
Kamu yönetimi	2,7

2015 yılı itibarıyla

Sektör	Toplam %	Erkek %	Kadın %
Yönetim, bilim ve sanat	51,7	51,6	51,9
Hizmet	12,5	9,7	16,7
Satış	21,0	16,7	27,5
Doğal kaynaklar, inşaat ve bakım	5,1	8,2	0,5
Üretim, ulaşım, malzeme taşıma	9,6	13,8	3,4

Kaynak: ABD Nüfus İdaresi

2.2.2.4. Bağımsız Çalışan Türklerle İlgili Bilgiler

16 yaş ve üzeri çalışan toplam 95.570 Türkün yaklaşık 6.000'i (% 6,3) bağımsız çalışanlardan oluşturmaktadır.

2.2.2.5. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2015 yılı itibarıyla

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Genel	-	5,4	-	5,2	7,5 milyon	4,7
Yabancı*	-	4,5	-	5,6	1,3 milyon**	4,9

Kaynak: İşgücü İstatistikleri Ofisi

(*) Geçici oturma izni olanlar dahil yabancılar, anne-babası Amerikan vatandaşı olmayanlar

(**) ABD'de 26,3 milyon yabancı (ABD dışında doğmuş) istihdam edilmektedir ve bu ABD işgücünün % 16,7'sini teşkil etmektedir.

2.2.2.6. Asgari ve Ortalama Ücretler

Eyalet Bazında Asgari Saat Ücretleri, Dolar \$		
Eyalet	Asgari Ücret	Açıklama
Alabama	-	Asgari ücret yasası yok
Alaska	9,80	
American Samoa	Değişken	
Arizona	10,00	
Arkansas	8,50	
California	10,00	25'den az çalışanı olan şirketler
	10,50	26'dan fazla çalışanı olan şirketler
Colorado	9,30	
Commonwealth of the Northern Mariana Islands	6,05	
Connecticut	10,10	
Delaware	8,25	
D.C.	11,50	
Florida	8,10	
Georgia	5,15	6'dan fazla çalışanı olan şirketler
Guam	8,25	
Hawaii	9,25	
Idaho	7,25	
Illinois	8,25	Aile bireyleri hariç 4'den fazla çalışanı olan şirketler
Indiana	7,25	2'den fazla çalışanı olan şirketler
Iowa	7,25	
Kansas	7,25	
Kentucky	7,25	
Louisiana	-	Asgari ücret yasası yok
Maine	9,00	
Maryland	8,75	
Massachusetts	11,00	
Michigan	8,90	2'den fazla çalışanı olan şirketler

Minnesota	9,50	Yıllık cirosu 500.000 \$'dan fazla şirketler
	7,75	Yıllık cirosu 500.000 \$'dan az şirketler
Mississippi	-	Asgari ücret yasası yok
Missouri	7,70	
Montana	8,15	Yıllık satışı 110.000 \$'dan fazla işletmeler
	4,00	Yıllık satışı 110.000 \$'dan az olan, Adil İşgücü Standartları Kanunu (FLSA) kapsamına girmeyen işletmeler
Nebraska	9,00	4'den fazla çalışanı olan şirketler
Nevada	8,25	İşveren tarafından sağlık sigortası ödenmeyen
	7,25	İşveren tarafından sağlık sigortası ödenen
New Hampshire	7,25	
New Jersey	8,44	
New Mexico	7,50	
New York	9,70	
North Carolina	7,25	
North Dakota	7,25	
Ohio	8,15	Yıllık cirosu 299.000 \$'dan fazla şirketler
	7,25	Yıllık cirosu 299.000 \$'dan az şirketler
Oklahoma	7,25	10'dan fazla çalışanı olan ile çalışan sayısına bakılmaksızın yıllık cirosu 100.000\$'dan fazla olan şirketler
	2,00	Diğer şirketler
Oregon	9,75	
Pennsylvania	7,25	
Puerto Rico	7,25	FLSA kapsamına giren işletmeler
	5,08	FLSA kapsamına girmeyen işletmeler
Rhode Island	9,60	
South Carolina	-	Asgari ücret yasası yok
South Dakota	8,65	
Tennessee	-	Asgari ücret yasası yok
Texas	7,25	
Utah	7,25	
Vermont	10,00	2'den fazla çalışanı olan şirketler
Virgin Islands	7,25	Eyalet yasası

	4,30	Yıllık cirosu 150,000\$'dan az şirketler hariç
Virginia	7,25	4'den fazla çalışanı olan şirketler
Washington	11,00	
West Virginia	8,75	Bir mekânda 6'dan fazla çalışanı olan şirketler
Wisconsin	7,25	
Wyoming	5,15	

Meslek Grubu	Yıllık Ortalama Maaşlar* (Dolar)
İdari meslekler	115.020
İş ve finansal operasyonlarla ilgili meslekler	73.800
Bilgisayar ve matematikle ilgili meslekler	86.170
Mimarlık ve mühendislik meslekleri	82.980
Fen, fizik ve sosyal bilimlerle ilgili meslekler	71.220
Toplum ve sosyal hizmetlerle ilgili meslekler	46.160
Hukukla ilgili meslekler	103.460
Öğretim, eğitim ve kütüphanecilikle ilgili meslekler	53.000
Sanat, tasarım, spor ve medya ile ilgili meslekler	56.980
Sağlık hizmetleri ve teknik meslekleri	77.000
Destekleyici sağlık hizmetleri	29.520
Koruma hizmetleriyle ilgili meslekler	44.610
Gıda hazırlama ve ilgili meslekler	22.850
Bina ve zemin temizleme ve bakımla ilgili meslekler	27.080
Satış ve ilgili meslekler	39.320
Ofis ve idari destek meslekleri	36.330
Tarımcılık, balıkçılık ve ormancılıkla ilgili meslekler	26.360
İnşaat ve özütlemeye ilgili meslekler	47.580
Montaj, bakım ve onarımla ilgili meslekler	45.990
Üretimle ilgili meslekler	36.220
Ulaştırma ve malzeme taşıma	35.160
Belirli Mesleklerin Yıllık Ortalama Maaşları ** (Dolar)	
Üst düzey yönetici	185.850
Pazarlama ve satış müdürü	133.950

Bilgisayar sistem analisti	90.180
Elektrik ve elektronik mühendisleri	99.520
Mimarlar	80.370
Kimyagerler	77.860
Psikologlar	77.950
Avukatlar	13.260
Hakimler	116.100
İlkokul ve ortaokul öğretmenleri	58.060
Üniversite öğretim görevlileri	77.480
Sanat yönetmenleri	101.990
Diş Hekimleri	177.130
Eczacılar	119.270
Dahiliye uzmanı	196.520
Cerrahlar	247.520
Psikiyatristler	193.680
İtfaiyeciler	49.330
Polis	56.860
Şef ve baş aşçılar	45.920
Tarım işçileri	24.090

Kaynak: ABD Çalışma Bakanlığı İşgücü İstatistikleri Ofisi (BLS)

(*) Kaynak: BLS Aralık 2016 Verileri

(**) Kaynak: BLS Mayıs 2015 Verileri

2.2.2.7. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

ABD Çalışma Bakanlığı İşgücü-Yönetim Standartları Ofisi (OLMS) ve ABD Çalışma Bakanlığı İşgücü İstatistikleri Ofisi (BLS)'nin verilerine göre, 2016 yılında 979 adet kamu toplu iş sözleşmesi, 1.995 adet özel sektör toplu iş sözleşmesi bulunmaktadır.

Sendika üyeliği oranı 2016'da % 10,7 olup, 2015'e göre % 0,4 düşüş söz konusudur. 2016'da 16,3 milyon işçi bir sendika tarafından temsil edilmiştir. Bu sayının 14,6 milyonu sendika üyesi olup, 1,7 milyonu sendika ile bir bağlantısı olmamakla birlikte mesleği bir sendika sözleşmesi kapsamında olanlardır.

Kamu sektöründe çalışan 7,1 milyon kişi bir sendikaya mensup iken, özel sektörde bu sayı 7,4 milyondur. Kamu çalışanlarının sendikalaşma oranı (% 34,4) özel sektör çalışanlarına (% 6,4) göre 5 kattan daha fazladır.

Eyaletler arasında en yüksek sendika üyeliği oranı % 23,6 ile New York, en düşük oran ise % 1,6 ile South Carolina'dır. Erkeklerin sendikalaşma oranı (% 11,2) kadınlarınkine göre (% 10,2) az da olsa daha fazladır.

Sendika üyesi olmayan işçilerin ortalama haftalık kazancı (802 dolar), sendika üyesi işçinin haftalık kazancının (1.004 dolar) % 80'i kadardır.

2.3. SOSYAL GÜVENLİK

2.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri³

Kısa Süreli Tazminat (KST) Programı

ABD Çalışma Bakanlığı, Kısa Süreli Tazminat (KST) programının, 2012-2015 yılları arasında programa katılan 22 eyalette 570.000'den fazla işi kurtardığını ve 266 milyon dolar federal sosyal yardım ödemesi sağladığını açıklamıştır.

“İş Paylaşımı” olarak da bilinen KST programı, işverenlere, çalışanların çalışma saatlerini azaltıp aradaki ücret farkının bir kısmını işsizlik sigortası yardımından karşılayarak ekonomik darboğaz dönemlerinde işten çıkartmalara alternatif sağlamaktadır. Bu programlar işverenlerin vasıflı işçileri tutup ekonominin gelgitlerinin sebep olduğu işten çıkartmaları ve yeni işe alma masraflarını azaltmalarına yardımcı olmaktadır. Federal sosyal yardım ödemesinden faydalanan 22 eyalete ilaveten 16 eyalet KST programının uygulanması ve işverenlere ulaşma çabalarına destek olarak 46,1 milyon dolar tutarında hibe almıştır. KST

³ Kaynak: ABD Çalışma Bakanlığı ve Bağlı Kurumların 2016 Yılı Bültenleri

programlarının Büyük Durgunluktan bu yana 570.000'den fazla işi kurtarmış olduğu tahmin edilmektedir.

2.3.2. Sayısal Veriler

2.3.2.1. Sosyal Sigortalar

2015 yılında 65,1 milyon kişi Amerikan Sosyal Sigortalar İdaresi'nden yardım almıştır. 5,4 milyon kişi 2015'de ilk kez yardım almaya başlamıştır. Yararlananların % 55'i kadındır. 56,8 milyonu sadece YGKM (Yaşlılık, Dul-Yetim, Maluliyet) aylığı, 5,6 milyonu sadece Ek Güvenlik Geliri (EGG) almakta olup, her iki programdan yararlananların sayısı 2,7 milyondur. 2015'de Ek Güvenlik Geliri alanların % 86'sı malullük ya da görme engelliği nedeniyle bu yardımı almıştır.

2.3.2.2. Sosyal Sigorta Prim Oranları

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Kendi İşini Yapanlar	Devlet Katkısı
Yaşlılık, Dul-Yetim	% 5,015	% 5,015	% 10,03	-
Maluliyet	% 1,185	% 1,185	% 2,37	-
Sağlık	% 1,45*	% 1,45*	% 2,90*	
İş Kazası/Meslek Hastalığı	+**	+**	-	-****
Aile Yardımları/Çocuk Parası	-	-	-	-
İşsizlik	-	-	-	
Toplam	% 7,65	% 7,65	% 15,30	

2.3.2.3. Katkı Miktarları (Dolar)

2016 yılı itibarıyla

	Yaşlılık/Geride Kalanlar	Maluliyet	Sağlık
Ortalama	2.463	582	712
Azami	5.943	1.404	Sınır yok
Kendi işini yapanlar için azami	11.886	2.808	Sınır yok

Kaynak: ABD Sosyal Güvenlik İdaresi – Sosyal Güvenlikle İlgili Bilgi ve Sayılar 2016

NOT: ABD Sosyal Güvenlik İdaresi'nden (SSA) maaş alabilmek için yılda azami 4 iş kredisinden 10 yılda toplam 40 iş kredisi oluşturmak gerekmektedir. 2016 yılında her 1.260 dolar tutarındaki gelir (yılda toplam 5.040 dolar) için 1 iş kredisi kazanılmaktadır. Kredilerin geçerli olması için Sosyal Sigortalar vergisinin ödenmiş olması gerekmektedir. Normal şartlarda çalışan bir kişi 40 krediden daha fazla iş kredisi kazanabilecek durumda olsa dahi 40'dan fazla krediye sahip olunması daha yüksek maaş alınmasını sağlamamaktadır.

(*) Yıllık geliri 200.000 doları aşan kişiler ile ortak beyannamede bulunan ve yıllık toplam gelirleri 250.000 doları aşan evli çiftler ek olarak % 0,90 sağlık sigortası öderler.

(**) Birkaç eyalette çok düşük miktarda katkı sağlanmaktadır. Kendi işini yapanlar için geçerli değildir.

(***) Birçok eyalette tüm masraflar, diğerlerinde ise masrafların çoğu sigorta primlerince karşılanmaktadır. 1973'den sonra işe başlamış sigortalı kişilerin pnömokonyoz masraflarının tümü karşılanmaktadır.

(****) Devlet katkısı bulunmamaktadır. Devlet ancak işveren olarak katkı sağlamaktadır. 1974'den önce işe başlamış sigortalı kişilerin pnömokonyoz masraflarının tümü karşılanmaktadır.

2.3.2.4. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

Sosyal Güvenlik (SG), Ek Güvenlik Geliri (EGG) ya da Her İkisinden Yararlanan Kişi Sayısı				
Yararlanan Kişi	Toplam	Sadece SG	Sadece EGG	SG+EGG
65 yaş ve üzeri	45.401.000	43.208.000	976.000	1.217.000
Malül, 65 yaş altı *	14.041.000	7.982.000	4.554.000	1.505.000
Diğer **	6.585.000	6.585.000	- ***	-
Toplam	66.027.000	57.775.000	5.530.000	2.722.000

Kaynak: ABD Sosyal Güvenlik İdaresi, Ana Yararlanan Kayıtları ile Ek Güvenlik Geliri Kayıtları, Aralık 2016

NOT: Bu tabloda, Sosyal Güvenlikten hem ana hem ikincil yararlanıcı olan kişiler sadece bir kere sayılmıştır. EGG sayımı, federal EGG, federal olarak idare edilen eyalet ek ödemeleri ya da her ikisini kapsamaktadır.

(*) Kendi maluliyeti nedeniyle EGG alan çocuklar dahildir.

(**) Yaşlı ya da malul olmayıp SG'den yararlananlar (örneğin; erken emekli, yetim geride kalanlar)

(***) Uygulanabilir değil

2.3.2.5. Sosyal Güvenlik Ödemeleri

Aralık 2016 tarihi itibarıyla

Yararlanan Kişi	Yararlananlar		Toplam Aylık Yardım (Milyon Dolar)	Ortalama Aylık Yardım (Dolar)
	Sayı	%		
Toplam	60.907.000	100,00	75.918	1.246,45
Yaşlılık ve Geride Kalanlar Sigortası	50.297.000	82,60	64.966	1.291,64
Emeklilik Aylığı	44.266.000	72,70	58.196	1.314,68
Emekli işçiler	41.233.000	67,70	56.083	1.360,13
Emekli işçi eşleri	2.371.000	3,90	1.678	707,85
Emekli işçi çocukları	662.000	1,10	435	656,82
Geride Kalanlar Yardımı	6.031.000	9,90	6.770	1.122,52
Ölen işçinin çocukları	1.893.000	3,10	1.585	837,44
Dul anne ve babalar	133.000	0,20	126	946,93
Malul olmayan dullar	3.745.000	6,10	4.872	1.300,86
Malul dullar	259.000	0,40	186	717,65
Ölen işçinin anne babası	1.000*	1	1.154,19	
Maluliyet Sigortası	10.610.000	17,40	10.952	1.032,25
Malul işçiler	8.809.000	14,50	10.316	1.171,15
Malul işçi eşleri	135.000	0,20	44	323,98
Malul işçi çocukları	1.667.000	2,70	592	355,35

Kaynak: ABD Sosyal Güvenlik İdaresi, Ana Yararlanan Kayıtları, Aralık 2016

(*) % 0,05'den az

2.3.2.6. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler⁴

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam
Özel Sektör	2.760.000 (% 95,2)	139.000 (% 4,8)	2,9 milyon
Kamu Sektörü	-	-	752.600

2015 yılında özel sektörde iş kazaları ve meslek hastalıkları bir önceki yıla nazaran 48.000 azalmıştır. İş kazaları ve meslek hastalıklarına en çok orta ölçekli (50 ila 249 çalışanı olan) özel sektör kurumlarında, en az küçük ölçekli (11'den az çalışanı olan) işletmelerde rastlanmaktadır.

Özel sektördeki iş kazalarının yaklaşık % 75'i (2,1 milyon) hizmet sektöründe, % 25'i (0,7 milyon) ise imalat sektöründe yaşanmaktadır. Meslek hastalıklarının % 64,7'si hizmet sektöründe, % 35,4'ü imalat sektöründe olmaktadır.

2.3.2.7. Çocuk Parası Miktarları

ABD'de, çocuk başına verilen bir çocuk parası bulunmamaktadır. Ek Güvenlik Geliri (EGG) ödemesinden engelli çocuklar faydalanmaktadır.

2.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

2.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

Okul Türü	Genel	Yabancı*	Türk
Anasınıfı, İlkokul, Ortaokul, Lise	55.546.000	x	x
Devlet	50.268.000	x	x
Özel	5.278.000	x	x

⁴ Kaynak: ABD Çalışma Bakanlığı İşgücü İstatistikleri Ofisi (BLS) 2015 Yılı İşverenin Bildirdiği İşyeri Kaza ve Hastalıkları Raporu – 27 Ekim 2016

Anasınıfı, İlkokul & Ortaokul	39.265.000	x	x
Devlet	35.298.000	x	x
Özel	3.968.000	x	x
Lise	16.281.000	x	x
Devlet	14.970.000	+70.000**	x
Özel	1.311.000	x	x
Meslek Lisesi	x	x	x
Yüksek Öğrenim ***	20.264.000	1.043.839	10.691
Toplam	75.810.000	x	x

Kaynak: Ulusal Eğitim İstatistikleri Merkezi, 2015 verileri

(*) *Uluslararası öğrencileri kapsamaktadır.*

(**)Kaynak: Time.com Ekim 2013 verileri

Lisede okuyan uluslararası öğrencilerin yaklaşık rakamıdır, devlet ve özel diye ayırım yapılmamıştır.

(***)Kaynak: Project Atlas – Uluslararası Eğitim Enstitüsü, Atlas Projesi 2015/16 verileri

Lise sonrası tüm kolej, üniversite, mesleki eğitim programlarını kapsamaktadır.

2.4.2. Meslek Eğitime Devam Edenlerin Sayısı⁵

ABD’de tarım, işletme, pazarlama ve dağıtım, sağlık, ev ekonomisi, ticaret ve endüstri, teknik ve iletişim konularında bazı mesleki derslerin okutulduğu Kariyer ve Teknik Eğitim Programı (CTE) olan liseler bulunmaktadır. 2002’de liselerin % 88’i en az bir CTE programı sunmaktadır. Kariyer, Teknik ve Yetişkin Eğitimi Ofisi’ne göre 2013-2014 okul yılında en az bir CTE programı alan 7.502.727 katılımcı ya da öğrenci bulunmaktadır.

Lise sonrası mesleki eğitim, mutfak sanatları ve konaklama işletmeciliği, bilgisayar, hemşirelik vb. mesleklerde genellikle 1 senelik sertifika programı ya da 2 senelik yüksekokul seviyesinde verilmektedir.

⁵ Kaynak: Ulusal Eğitim İstatistikleri Merkezi, Kariyer ve Teknik Eğitim Derneği Wikipedia – ABD’de Meslek Eğitimi

Kariyer, Teknik ve Yetişkin Eğitimi Ofisi'ne göre 2013-2014 okul yılında 3.948.554 CTE katılımcısı ile 121.952 yetişkin CTE katılımcısı ya da en az bir CTE kredisi alan öğrenci bulunmaktadır.

2.4.3. Türk Öğrencilerin Okudukları Branşlara Göre Dağılımı

Branş	%
Mühendislik	24,0
Sosyal Bilimler	14,1
İşletme	13,9
Matematik / Bilgisayar Bilimi	9,7
Fen Bilimleri	8,5
Güzel Sanatlar	6,8
Eğitim	4,3
Yoğunlaştırılmış İngilizce	3,7
Beşeri Bilimler	2,8
Sağlık Uzmanlığı	1,3
Diğer	8,5
Beyan Edilmemiş	2,4

Kaynak: Uluslararası Eğitim Enstitüsü, Açık Kapılar Raporu 2015/16 verileri

Uluslararası Eğitim Enstitüsü'nün verilerine göre 2005-2008 yıllarında Türkiye en çok öğrenci gönderen ilk 10 ülke sıralamasında 8., 2008-2014 yıllarında 10. sırada yer almakla birlikte, 2014 yılından bu yana ilk 10 listesinde yer almamaktadır. Türkiye 2015-2016 yılı itibarıyla 13. sıradadır.

2.4.4. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

ABD'de Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Türk okulu ya da okullarda seçmeli Türkçe dersi bulunmamaktadır.

Türkçe ve Türk Kültürü dersleri Vaşington Büyükelçiliği ve Yunus Emre Enstitüsü bünyesinde devam etmektedir. Bu sene ilk defa Yunus Emre Enstitüsü'nde 8-12 yaş arası

30 çocuğa Türkçe ve Türk Kültürü dersi verilmeye başlanmıştır. Sözkonusu 30 öğrencinin büyük çoğunluğu Türk veya anne ya da babası Türk olan öğrencilerdir.

Büyükelçilik bünyesinde Türkçe öğrenmek isteyen yabancılara Türkçe ve Türk Kültürü dersi verilmektedir. Ücretsiz olarak verilen bu kursa hâlihazırda 25 yabancı katılım sağlamıştır.

2.4.5. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Eğitim Durumu	Öğrenci Sayısı
Diploma Verilmeyen Programlar*	794
Lisans	3.393
Yüksek Lisans**	5.125
OPT***	1.379
Toplam	10.691

Kaynak: Uluslararası Eğitim Enstitüsü, Açık Kapılar Raporu 2015/16 verileri

(*) Üniversite diploması vermeyen, ABD’de ‘Non Degree Programs’ olarak geçen sertifika programları

(**) ABD’de ‘Graduate Programs’ olarak geçen hem yüksek lisans hem de doktora programlarını kapsayan programlar

(***) OPT – Optional Practical Training, ABD’de en az 9 aylık bir programa (sertifika, master vb.) kayıt olmuş öğrencilerin program bitiminde gördükleri alanda sahip oldukları azami 12 aylık çalışma izni

2.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

2.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Göçmenlik ve Vatandaşlık Yasası (INA), ABD’de göçmen politikasının temelini oluşturan karmaşık bir kanun olup, yakın aile bireyleri için istisnai durumlar hariç yıllık kalıcı göçmen sayısını 675.000 ile sınırlamaktadır. Sürekli Oturma İzni Olanlar (LPR) hemen hemen her işe müracaat edebilirler (sadece Amerikan vatandaşlarıyla sınırlı işler hariç) ve işsiz olsalar dahi ABD’de yaşayabilirler. ABD her yıl ayrıca geçici süreyle vatandaş olmayan kişilere de giriş izni vermektedir. Yıllık bazda Kongre ve Başkan, mülteci girişleri için ayrı bir kota belirlemektedir.

Göçmenlik aşağıda belirtilen yollarla sağlanmaktadır:

➤ Aile Birleşimi

Yakın Aile Vizesi kapsamında, Amerikan vatandaşları eşlerini, evli olmayan 21 yaş altı çocuklarını ve anne-babalarını ABD'ye getirebilmektedir.

Aile Tercih Sistemi ile her yıl belirli sayıda vize verilmektedir. Amerikan vatandaşları, (evli ya da evli olmayan) yetişkin çocukları ile en az 21 yaşındaki kız ve erkek kardeşlerini, sürekli oturum izni olanlar ise eşleri ile evli olmayan çocuklarını (yaşı küçük ve yetişkin olanlar) ABD'ye getirebilmektedir.

Aile nedenli göçmenlerin sayısını dengelemek amacıyla Kongre, yılda verilecek aile tercihi vize sayısını hesaplamak için karmaşık bir sistem oluşturmuştur. Bu sayı öncelikle 480.000 olarak belirlenmiş, daha sonra bir önceki yıl kullanılmamış 'Yakın Aile' vizesi sayısı ile ABD'de kalma izni verilen yasal olmayan göçmenlerin sayısı düşülmüştür. Bu sayıya önceki yıl kullanılmamış istihdam tercihlili göçmen sayısı eklenip, tercih sistemi için kalan vize sayısı hesaplanmıştır. Ancak yasa gereği tercih sistemi yoluyla tahsis edilen aile temelli vize sayısı 226.000'den daha az olamamaktadır. Sonuç olarak aile temelli vizelerin toplam sayısı genellikle 480.000'i geçmektedir.

2014 mali yılında aile temelli göçmenler, ABD'deki sürekli oturum iznini yeni alanların toplamının % 64'ünü oluşturmuştur.

➤ İstihdam Temelli

'Geçici Vize Klasmanı' 20 çeşit geçici vize türü ile göçmen olmayan ve geçici istihdam edilmek üzere işverenlerin talebi doğrultusunda ABD'ye gelen işçilere çalışma imkanı tanımaktadır. Ancak iş değiştirme olanağı sınırlıdır.

Kalıcı Göçmenlik–Kalıcı istihdam temelli göçmenlerin toplam sayısı yılda 140.000 ile sınırlandırılmıştır. Bu sayıya istihdam edilen göçmenlerin eşleri ile evli olmayan yaşı küçük çocukları da dahildir.

➤ Mülteci ve Sığınmacılar

Mülteciler, belli bir ırka, dine, siyasi görüşe ya da sosyal gruba mensubiyetleri sebebiyle ciddi anlamda zulüm görme korkusuyla ülkelerine geri dönemeyip ABD'ye giriş yapmış kişilerdir.

Her yıl Başkan, Kongre ile istişare edip kabul edilecek azami mülteci sayısını belirlemektedir. Toplam üst sınırın yanı sıra, dünyadaki bölgelere göre üst sınırlar belirlenmiştir. 11 Eylül 2001 tarihinden sonra ABD'ye kabul edilen mülteci sayısı dramatik bir şekilde düşmüştür. Ancak yıllık kabuller, daha hassas yöntemlerle güvenlik kontrolleri yürütülmeye başlandıktan sonra düzenli olarak artış kaydetmiştir.

2016 mali yılında ABD Başkanı dünya çapında mülteci üst sınırını 85.000 olarak belirlemiş olup, bölgesel tahsisler aşağıda belirtilmektedir* :

Bölge	Kontenjan
Afrika	25.000
Doğu Asya	13.000
Avrupa ve Merkezi Asya	4.000
Latin Amerika / Karayipler	3.000
Yakın Doğu / Güney Asya	34.000
Tahsis edilmemiş yedek kontenjan	6.000
Toplam	85.000

^(*) Kaynak: ABD Dışişleri, İç Güvenlik ve Sağlık ve İnsani Hizmetler Bakanlıkları, 2016 Mali Yılı Önerilen Mülteci Kabulleri: Kongre'ye Sunulan Rapor (Washington DC, 2015)

Sığınmacılar, hâlihazırda ABD'de bulunup mültecilerin kabulüne temel teşkil eden 5 konu nedeniyle korunma talep edenlerdir. Yıl içinde sığınma hakkı tanınacak kişi sayısında herhangi bir sınır olmadığı gibi, kimin sığınma talebinde bulunabileceğini belirleyici belirli kategoriler de bulunmamaktadır. 2014 mali yılında 23.533 kişiye sığınma hakkı tanınmıştır.

Mülteci ve sığınmacılar, ABD'ye mülteci olarak girdikten sonra ya da sığınma hakkı aldıktan bir yıl sonra süresiz oturum iznine hak kazanmaktadır.

➤ **Green Card (Çeşitlilik Vize Programı)**

Son 5 yıl içerisinde ABD'ye 50.000'den az göçmen göndermiş ülkelerin vatandaşları arasında çekiliş yapılmakta ve her yıl 50.000 kişi bu yolla Green Card sahibi olmaktadır.

➤ **Diğer İnsani Sebepler**

Kendi ülkelerindeki doğal afet, olağanüstü geçici durumlar, süregelen savaş vb. sebeplerle ABD'ye gelen kişilere geçici bulunma imkanı sağlanmakta ya da bu kişilerin sınır dışı edilmeleri ertelenmektedir.

Ülke Bazında Göçmen Sayısının Sınırlandırılması

Göçmenlik tercihleriyle ilgili belirlenmiş sayısal sınırlamalara ek olarak Göçmenlik ve Vatandaşlık Yasası, herhangi bir ülkeden ABD'ye gelecek göçmen sayısına da sınırlama getirmektedir. Her bir ülkeden gelen ve sürekli oturma iznine (aile birleşimi ve istihdam temelli) sahip olan kişilerin toplamı, bir mali yılı içinde ABD'ye göç etmiş kişilerin toplam sayısının % 7'sini geçemez. Böylelikle herhangi bir göçmen grubun ABD'de göçmenlik modelleri üzerinde hâkimiyet kurması önlenmeye çalışılmaktadır.

ABD Vatandaşlığı

En az 5 yıl ABD'de ikamet etme veya Amerikan vatandaşı ya da Kadına Yönelik Şiddet Kanunu kapsamında 3 yıl Green Card sahibi 18 yaşını geçmiş bir kişi ile evli olma ve 'iyi ahlaki karaktere' sahip olma şartlarını yerine getirenler, İngilizce dil bilgisi ile Amerikan tarihi ve yurttaşlık bilgisi sınavlarında başarılı olmaları durumunda ABD vatandaşlığına kabul edilmektedirler.

3. AVUSTRALYA

3.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

3.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	12.090.718	2.824.608	42.464
Kadın	12.168.229	2.939.899	40.405
Toplam	24.258.947	5.764.507	82.869

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu (ABS)

Not: ABS tarafından nüfus sayımı 09.08.2016 tarihinde yapılmıştır. Resmi sonuçlar 2017 yılı ortalarında açıklanacaktır.

(*) Türk sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2016'ya kadar hesaplanmış, % 1,8 nüfus artış hızı eklenerek bulunmuştur. Bu sayıya çifte vatandaşlığa sahip olanlar dahildir.

3.1.2. Genel Nüfusun Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-14	2.255.433	2.147.433	4.402.866
15-24	1.778.993	1.601.340	3.380.333
25-54	4.832.591	4.858.268	9.690.859
55-64	1.539.362	1.607.919	3.147.281
65 üstü	1.684.339	1.953.269	3.637.608
Toplam	12.090.718	12.168.229	24.258.947

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

3.1.3. Türklerin Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-15	7.912	7.570	15.482
16-25	8.343	7.293	15.636
26-50	16.890	16.495	33.385
51-64	7.159	6.957	14.116
65 +	2.160	2.090	4.250
Toplam	42.464	40.405	82.869*

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

(*) Türk sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2016'ya kadar hesaplanmış, % 1,8 nüfus artış hızı eklenerek bulunmuştur. Bu sayıya çifte vatandaşlığa sahip olanlar dahildir.

Avustralya istatistiklerinde kökenlere göre değil, Avustralya doğumlular ile Avustralya dışı doğumlular olarak ayırım yapılmaktadır. Kuzey Kıbrıs Türkleri de Türk nüfus içinde sayılmaktadır. Avustralya'ya gelmiş vatandaşlarımız kısa sürede vatandaşlık almakta ve kayıtlarda artık Avustralyalı olarak görülmektedir. Bu kişilerin Avustralya'da doğan çocukları ise Türk olarak kaydedilmemektedir. Dolayısıyla, Avustralya tarafından verilen rakamlar vatandaşlarımızın sayısını tam olarak göstermemektedir.

Daha önceki verilerin üzerine Ataşeliğimizce elde edilen çeşitli kaynak bilgiler ile Avustralya İstatistik Bürosu nüfus sayımları, artış hızı, ölüm oranları, yurt dışından gelen göç oranları gibi bilimsel veriler göz önüne alınarak tahmini hesaplama yoluyla vatandaşlarımızın sayısı bulunmaktadır.

3.1.4. Türklerin Eyaletlere/Bölgelere Göre Dağılımı

1.12.2016 tarihi itibarıyla

Eyalet/Bölge	Türk*
Yeni Güney Galler NSW	39.982
Viktorya VIC	34.854
Queensland QLD	3.259
Batı Avustralya WA	2.183
Güney Avustralya SA	2.149

Tazmanya TAS	295
Kuzey Bölgesi NT	89
Avustralya Başkent Bölgesi ACT	58
Toplam	82.869

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

(*) Türk sayısı, ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2016'ya kadar hesaplanmış, % 1,8 nüfus artış hızı eklenerek bulunmuştur. Bu sayıya çifte vatandaşlığına sahip olanlar dahildir.

3.1.5. Ülkedeki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

2015 yılı itibarıyla

Uyruk	Kişi	Avustralya Dışında	Ortalama Yaş
	Sayı	Doğanlara Oran	
		%	
İngiltere	1.101.100	20,8	54
Yeni Zelanda	483.400	9,1	40
Çin	319.000	6,0	35
Hindistan	295.400	5,6	31
İtalya	185.400	3,5	68
Vietnam	185.000	3,5	43
Filipinler	171.200	3,2	39
Güney Afrika	145.700	2,8	39
Malezya	116.200	2,2	39
Almanya	108.000	2,0	62
Başka ülkede doğanlar	2.183.800	41,2	44
Toplam yurt dışı doğumlular	5.294.200	100	45

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

Not: 2015 yılı itibarıyla sayısı en fazla olan ilk on ülke.

3.1.6. Avustralya'ya Gelen ve Avustralya'dan Ayrılan Avustralyalı ve Türk Sayısı

Yıl	Gelen Avustralyalılar	Ayrılan Avustralyalılar	Gelen Türkler	Ayrılan Türkler
2015	36.000	36.100	1.080	1.102
2014	39.000	40.700	900	890
2013	42.000	43.300	840	866
2012	45.000	44.500	780	814
2011	54.000	55.100	720	722

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

3.1.7. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2016	785	130	221

Kaynak: T.C. Melburn ve Sidney Başkonsoloslukları

3.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

3.2.1. Sayısal Veriler

3.2.1.1. Toplam Çalışan ve İşsiz Sayıları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Çalışan Sayısı	11.966.800
İşsiz sayısı	725.700
İşsizlik oranı (%)	5,7

3.2.1.2. Aktif (15-64 Yaş Arası) Türk Nüfusa İlişkin Bilgiler

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Erkek	34.053
Kadın	32.045
Toplam	66.098

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

3.2.1.3. Çalışan Türklerin Sayısı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Erkek	25.881
Kadın	15.719
Toplam	41.600

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

3.2.1.4. Çalışan Türklerin Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	6.105	3.524	9.629
25-44	12.805	7.896	20.701
45-55	5.406	3.324	8.730
65 yaş ve üzeri	1.565	975	2.540
Toplam	25.881	15.719	41.600

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

3.2.1.5. Çalışan Türklerin İşkollarına Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

İşkolu	Çalışan İşçi Sayısı
Tarım, ormancılık, balıkçılık, madencilik	1.379
İmalat sanayi	8.556
İnşaat	2.577
Toptan ve perakende ticaret	5.979
Ulaştırma ve depolama hizmetleri	3.573
Maden	2.214
Banka, sigortacılık, finans	3.695
Kamu yönetimi, savunma	738
Eğitim, sağlık hizmetleri	3.069
Diğer	4.197
Bağımsız çalışanlar	5.623
Toplam	41.600

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

3.2.1.6. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

Avustralya’da kökene göre işsizlik ve istihdam bilgileri tutulmadığından, vatandaşlarımızın bu alandaki verilerine ulaşılamamaktadır. Yabancıların geldikleri bölgeler olarak ve bölgeler içinde nüfus olarak çoğunluğun bulunduğu ilk 10 ülke bazında istihdam bilgileri verilmektedir. Türkiye, Avustralya istatistiklerinde Kuzey Afrika ve Orta Doğu bölgesinin içinde yer almaktadır. Bu bölge içinde birinci grup olarak Lübnanlılar bulunmaktadır. O nedenle tabloda Lübnan hariç, belirtilen bölge içinde Türkler çoğunluk olarak diğer Kuzey Afrika ve Orta Doğu ülke vatandaşları ile birlikte yer almaktadır.

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Bölge	Toplam Çalışan	Toplam İşsiz Sayısı	Toplam İşgücü	İşsizlik Oranı (%)	İşgücüne Katılım (%)
Avustralya’da doğanlar	8.637.900	492.550	9.130.450	5,39	69,3
Avustralya dışında doğanlar	3.328.900	233.150	3.562.050	4,8	62,7
Toplam	11.966.800	725.700	12.692.500	5,7	64,6
Okyanusya ve Antartika	440.300	25.500	465.800	5,5	77,7
Kuzey-Batı Avrupa	875.400	34.900	910.300	3,8	60,6
Güney ve Doğu Avrupa	296.800	8.700	305.500	2,8	40,9
Kuzey Afrika ve Orta Doğu	137.300	18.600	155.900	11,9	50,5
Türkiye’nin içinde bulunduğu Lübnan hariç Kuzey Afrika ve Orta Doğu	101.100	15.300	116.400	13,1	51,7
Güney Doğu Asya	340.900	14.800	355.700	4,2	76,4
Amerika	146.700	6.400	153.000	4,2	70,6
Diğer	3.300	300	3.600	8,8	67,6

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

3.2.1.7. Asgari ve Ortalama Ücretler

Avustralya’da ücretlerde değişiklik her bütçe yılının Temmuz ayında yapılmaktadır. 1 Temmuz 2016–30 Haziran 2017 tarihleri arasında geçerli olacak ortalama ve asgari ücretler ile sosyal güvenlik ödemeleri aşağıda belirtilmektedir.

- Haftalık asgari ücret 656,90 Avustralya dolarından (AUS), 672,90 AUS’a;
- Saatlik asgari ücret 17,29 AUS’dan 17,70 AUS’e çıkarılmıştır.
- Aylık brüt ücret ise 2.915,90 AUS olmuştur.

3.2.1.8. İşkolları İtibariyle Ortalama Aylık Brüt Ücretler

Avustralya İstatistik Bürosunun 31 Ağustos 2016 tarihinde açıkladığı, tam zamanlı çalışanların iş kollarına göre dağılımına göre, 1 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla geçerli ortalama brüt yıllık ve aylık ücretler aşağıda yer almaktadır.

İş Kolları	Yıllık Brüt Ortalama Ücret (AUS)	Aylık Brüt Ortalama Ücret (AUS)
Madencilik	135.060	11.255
Pazarlama	70.918	5.910
Elektrik, gaz, su, atık servisi	90.184	7.515
İnşaat	78.151	6.513
Toptan ticaret	75.759	6.313
Perakende ticaret	57.975	4.831
Konaklama ve yemek	55.630	4.636
Nakliye, posta ve depolama	80.595	6.716
Bilişim medya ve telekomünikasyon	93.938	7.828
Finans ve sigortacılık	94.791	7.899
Kiralama ve emlak	71.209	5.934
Profesyonel bilim ve teknik servis	90.802	7.567
İdari ve destek sektörü	66.721	5.560
Kamu yönetimi ve güvenlik	81.697	6.808
Eğitim ve öğretim	85.311	7.109

Sağlık ve sosyal yardım	74.927	6.244
Sanat ve eğlence	71.157	5.930
Diğer hizmetler	61.625	5.135
İşkolları Ortalaması	78.832	6.569

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu

3.3. SOSYAL GÜVENLİK

3.3.1. Sayısal Veriler

3.3.1.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

Avustralya sosyal güvenlik sistemi vergilerle finanse edilmekte ve sigorta primi ödenmemektedir. Primsiz olan Avustralya sosyal güvenlik mevzuatında sosyal güvenlik yardım ve aylıklarına hak kazanma ve ödemelerin devamı, Avustralya’da ikamet koşuluna bağlıdır.

3.3.1.2. Sosyal Güvenlik Ödemeleri (Avustralya Hükümet Ödemeleri)

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Aile Vergi Yardımı Bölüm A	İki haftalık (AUS)
18 yaşın altındaki her bir çocuk için	58,66
18-19 yaş arası her bir çocuk için	58,66
Aile Vergi Yardımı Bölüm B	İki haftalık (AUS)
5 yaşın altındaki her bir çocuk için	155,54
5-15 yaş arası (veya tam zamanlı eğitim alıyorsa 16-18 yaş arası) her bir çocuk için	108,64
Çocuk Bakım Yardımı (7 yaşın altında ve okula gitmeyen)	Aylık
Onaylı bakım	848
Kayıtlı bakım	141,6
Ebeveyn Ödeneği	İki haftalık (AUS)
Yalnız yaşayan ebeveynler	738,50
Eşli olan ebeveynler	477,40
Yetim Aylığı	62,00
Yaşlılık Aylığı	

Yalnız yaşayanlar	797,90
Birlikte yaşayan çiftlerin her birine	601,50
Maluliyet Destek Aylığı	İki haftalık (AUS)
18 yaş altı, bekar, ailesi ile yaşayan	360,60
18 yaş altı, bekar, bağımsız yaşayan	556,70
18-20 yaş arası, bekar, ailesi ile yaşayan	408,70
18-20 yaş arası, bekar, bağımsız yaşayan	556,70
Evli çiftlerden her biri 18-20 yaş arası	556,70
21-63/65 yaş arasındakiler	Yaşlılık aylığı kadar
Hastalık Yardımı	İşsizlik yardımı kadar
Ölüm Yardımı	Yaşlılık aylığı kadar
Bakıcı Ödeneği	Yaşlılık aylığı kadar
Bakıcı Yardımı	123,50
Eğitim Ödeneği (25 yaş ve üstü)	İki haftalık (AUS)
Bekar	433,20
Bekar Çocuklu	567,60
Evli, Çocuksuz	433,20
Evli, Çocuklu	475,70
Gençlik Yardımı (16-24 yaş arası tam gün genel eğitim ve çıraklık eğitimi alan)	İki haftalık (AUS)
18 yaş altında, ailesi ile yaşayanlar	237,10
18 yaş altında, yalnız yaşayanlar	433,20
18 yaşın üstünde, ailesi ile yaşayanlar	285,20
18 yaşın üstünde, yalnız yaşayanlar	433,20
İşsizlik Yardımı	İki haftalık (AUS)
Bekar çocuksuz	528,70
Bekar çocuklu	571,90
Bekar 60 yaş üstü	571,90
Eşli, eşlerin her birine	477,40

3.3.1.3. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

Sanayi	2007-2008		2008-2009		2009-2010		2010-2011	
	Ciddi kazalar	Sıklık oranı (%)	Ciddi kazalar	Sıklık oranı (%)	Ciddi kazalar	Sıklık oranı (%)	Ciddi kazalar	Sıklık oranı (%)
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	4.325	24,7	4.340	25,6	4.050	22,1	3.790	21,6
Madencilik	2.760	19,9	2.665	16,4	2.815	16,4	2.900	14,6
İmalat	25.665	25,4	23.100	24,0	21.115	22,4	20.160	21,7
Elektrik, gaz, su	810	9,3	720	7,1	745	7,7	785	7,0
İnşaat	14.895	22,4	15.035	22,2	13.865	19,9	13.970	19,1
Toptan ticaret	6.600	15,7	6.305	15,0	6.065	13,7	6.250	14,4
Perakende ticaret	12.865	8,6	12.905	8,5	12.610	8,4	12.770	8,1
Yeme-içme	6.370	12,0	6.175	11,6	5.795	10,2	5.910	10,3
İletişim	11.210	24,9	10.855	25,0	10.445	24,1	9.820	22,4
Finans ve sigorta	1.110	2,9	1.065	2,8	1.075	2,8	1.125	2,9
Emlak	9.810	8,2	9.700	8,3	9.555	7,9	10.825	8,6
İdare ve savunma	6.000	12,1	5.735	10,8	6.000	10,9	5.630	10,1
Eğitim	135	3,6	140	3,8	140	3,6	135	3,6
Sağlık toplum hiz.	17.205	15,5	17.410	15,1	19.025	15,5	19.260	14,7
Kültür ve yaratıcılık	2.795	10,3	2.725	9,3	2.630	9,2	2.715	9,1
Kişisel ve diğ hiz.	6.460	18,4	6.615	19,1	7.110	19,8	7.105	19,2
Toplam	129.015	14,2	125.490	13,6	123.040	13,1	123.150	12,7

Kaynak: Safe Work Avustralya

3.3.1.4. Aile Yardımları

Vergi Bazlı Çocuk Ödemeleri (Family Tax Benefit (A) ve (B))

Vergi Bazlı Çocuk Ödemesi (Family Tax Benefit), çocuk yetiştirme giderlerinin karşılanmasına yardımcı olmaktadır. Vergi Bazlı Çocuk Ödemesi (A) ve Vergi Bazlı Çocuk Ödemesi (B) olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır.

- Vergi Bazlı Çocuk Ödemesi (A), her çocuk için ödenmekte olup, bağlanan miktar ailenin yapısına ve gelirine bağlıdır.
- Vergi Bazlı Çocuk Ödemesi (B), tek yaşayan anne ve babalara veya anne ya da babadan birinin tam gün olarak çocuklara bakmak üzere evde bakıcı olarak kaldığı durumlarda, yani tek temel geliri olan veya bir miktar paralı işi olan ailelere ek yardım sağlamak üzere verilmektedir.

Vergi Bazlı Çocuk Ödemeleri (A) almak için çocukların aşağıdaki koşullara uyması gereklidir:

- 16 yaşın altında olmak,
- 16 veya 17 yaşlarında olup, 12. sınıf veya eşdeğer bir eğitimi tamamlamış olmak, ya da 16-19 yaşları arasında olmak (19 yaşını doldurdukları takvim yılı sonuna kadar) ve onaylanmış bir kurumda 12. sınıf veya eşdeğer bir eğitimi tamamlamasına imkân verecek tam gün süreli bir eğitim alıyor olmak / kabul edilebilir bir eğitim yükü altında olmak,
- Veya kendisine bu yukarıdaki koşuldan muafiyet tanınmış olmak,
- Aynı zamanda ödeme talep eden kişinin gelir testinden geçmesi ve çocuğa en az % 35 oranında bakıyor olmak.

Vergi Bazlı Çocuk Ödemesi İçin Gelir Testi

- Eğer bir mali yılda ailenin geliri 48.837 Avustralya doları veya altındaysa, ödeme gelir testinden etkilenmeyecektir.
- Pek çok durumda Vergi Bazlı Çocuk Ödemesi (A) iki gelir testi uygulanarak belirlenmekte ve aileye en yüksek ödemeyi verdiren test dikkate alınmaktadır.

İlk testte, 48.837 doların üzerindeki her bir dolar, maksimum Vergi Bazlı Çocuk Ödemesi tutarının Vergi Bazlı Çocuk Ödemesi (A) temel ödeme tutarına ulaşınca kadar 20 sent indirmektedir.

İkinci testte, 94.316 doların (bu tutar Vergi Bazlı Çocuk Ödemesi alan ilk çocuktan sonraki her çocuk için 3.796 dolar miktarında artırılır) üzerindeki her bir dolar Vergi Bazlı Çocuk Ödemesi (A) temel tutarını ödemeler sıfıra düşünceye kadar 30 sent indirmektedir.

3.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

3.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Eğitim	Nüfus	%
Okul Öncesi	332.844	5,1
İlkokul-Devlet Okulu	1.181.787	18,2
İlkokul-Katolik Okulu	359.062	5,5
İlkokul-Özel Okul	214.359	3,3
Ortaöğretim-Devlet Okulu	774.074	11,9
Ortaöğretim-Katolik Okulu	307.142	4,7
Ortaöğretim-Özel Okul	254.828	3,9
Teknik veya Yüksek Eğitim	473.606	7,3
Üniversite veya Yüksekokul	932.524	14,3
Diğer	161.660	2,5
Belirtilmeyen	1.511.694	23,2
Toplam	6.503.580	-

Kaynak: Avustralya İstatistik Ofisi

Not: Avustralya'da etnik kökenlerine göre okula devam edenlerin istatistikleri tutulmamaktadır.

3.4.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

En son temin edilebilen Mayıs 2013 verilerine göre, yaşları 15-64 arası 198.400 kişi çıraklık ve meslek eğitimi almış, bu kişilerin 96.200'ü (% 48) eğitimlerini son 12 ay içinde tamamlamıştır. Katılımcıların çoğunluğu (% 81) erkektir. En çok eğitim alınan meslek grubu inşaat sektöründedir.

Mayıs 2013 itibarıyla 15-64 yaş arası nüfusun 15,5 milyon olduğu tahmin edilmekte olup, bu nüfusun 2,9 milyonu (% 19) örgün eğitimde yer almaktadır. 2,1 milyon kişi okul yeterliliği kazanmadan, 813.600 kişi ise okul yeterliliği alarak eğitim almıştır. Örgün eğitime katılanların;

- % 53'ü kadın,
- % 41'i 15-19 yaş aralığında ve % 24'ü 20-24 yaş aralığında,
- % 66'sı tam zamanlı eğitime katılmış,
- % 25'i Avustralya dışı doğumlu,
- % 5,7'si öğrenci vizesi sahibi olanlardır.

Yaklaşık 1,2 milyon kişi (% 40) yüksek eğitim kurumlarına, 828.600 kişi (% 29) meslek okullarına, 528.800 kişi (% 18) Teknik ve Yüksek Eğitim Kurumlarına (TAFE) ve 381.800 kişi (% 13) diğer eğitim kurumlarına katılmıştır.

15-64 yaş aralığındaki nüfusun örgün eğitime katılma oranı Mayıs 2001'de % 17 iken, Mayıs 2013'de % 19 olmuştur. Bu yaş gurubundaki kadınların örgün eğitime katılımı ise Mayıs 2001'de % 17 iken, Mayıs 2013'de % 20 olmuştur. Erkeklerin oranı aynı dönemde % 17'den % 18'e yükselmiştir.

3.4.3. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Avustralya'da Türkiye'den gönderilen öğretmen bulunmamakta olup, öğretmenler mahallinden görevlendirilmektedir. Viktorya Eyaletinde 90 civarında, Yeni Güney Galler (NSW) Eyaletinde 70 civarında Türk öğretmen yarı zamanlı olarak görev yapmaktadır. Bu kişiler Avustralya Eğitim Bakanlığınca mahallinden görevlendirilmiştir.

Avustralya'da ilk-orta-lise-üniversite ve Türk Dili okullarında olmak üzere değişik düzeyde eğitim programlarına devam eden 15.500 civarında öğrencimiz bulunmaktadır. Türkiye'den gelen 1.900 civarında öğrenci Avustralya'daki üniversitelerde lisans ve lisans-üstü eğitim görmektedir.

4. AVUSTURYA

4.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

4.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	4.312.441	691.006	59.787
Kadın	4.460.424	650.924	57.051
Toplam	8.772.865	1.341.930	116.838

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

(*)Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

Avusturya nüfusunun % 15,3'ünü yabancı ülke vatandaşları oluşturmaktadır. Yabancı nüfusun genel nüfus içindeki oranı 1981 yılında % 3,8 iken (288.200), bu oran 90'lı yıllarda % 8,4'e (665.100) yükselmiş, 2000 yılından itibaren ise % 10 sınırını yakalamıştır. Türk vatandaşlarının diğer yabancı ülke vatandaşları arasındaki oranı % 9 civarındadır. Avusturya'da yaşayan AB vatandaşlarının (İsviçre dahil) sayısı 664.729 olup, bu sayı tüm yabancı nüfusun % 49,5'ine tekabül etmektedir. Sayıları 181.618'i bulan Alman vatandaşları, Avusturya'nın en büyük yabancı grubunu oluşturmaktadır.

Avusturya nüfusunun önemli bir bölümü 5 büyük şehirde yerleşmiş bulunmaktadır. Bu yerleşim birimleri, Başkent Viyana (1.867.582 kişi), Graz (283.869), Linz (203.012), Salzburg (152.367) ve Innsbruck (132.236)'dur.

4.1.2. Genel ve Yabancı Nüfusun Eyaletlere Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Eyalet	Yüzölçümü/km ²	Genel Nüfus	Yabancı Nüfus
Burgenland	3.961,80	291.942	24.706
Kaernten	9.538,01	561.077	56.099
Aşağı Avusturya	19.186,26	1.665.753	161.509
Yukarı Avusturya	11.979,91	1.465.045	172.672
Salzburg	7.156,03	549.263	88.711

Steiermark	16.401,04	1.237.298	126.284
Tirol	12.640,17	746.153	111.626
Vorarlberg	2.601,12	388.752	65.791
Viyana	414,65	1.867.582	534.532
Toplam	83.879,00	8.772.865	1.341.930

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

4.1.3. Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

0-5	6 – 14	15 – 24	25 – 49	50 – 64	65 ≥	Toplam
7.641	10.935	15.444	57.085	17.259	8.474	116.838

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

4.1.4. Vatandaşlarımızın Eyaletlere Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Eyalet	Toplam
Burgenland	841
Kaernten	863
Aşağı Avusturya	15.454
Yukarı Avusturya	14.985
Salzburg	6.481
Steiermark	7.315
Tirol	11.774
Vorarlberg	13.287
Viyana	45.838
Toplam	116.838

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

4.1.5. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Uyruk	Toplam
Almanya	181.618
Türkiye	116.838
Sırbistan	118.454
Bosna-Hersek	94.611
Hırvatistan	73.334
Romanya	92.095
Polonya	50.271
Macaristan	70.584
Rusya	32.018
Slovakya	38.094
İtalya	27.290
Makedonya	22.335
Kosova	24.445
Bulgaristan	24.923
Slovenya	11.289
Çek Cumhuriyeti	12.629
Diğer	351.102
Toplam	1.341.930

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

4.1.6. Avusturya Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımızın ve Türk Kökenlilerin Yıllar İtibarıyla Sayısı

Yıl	Avusturya Uyuşuna Geçen Türk Vatandaşların Sayısı	Türk Kökenlilerin Toplam Sayısı
2016	820	271.600
2015	997	271.950
2014	885	257.250
2013	1108	276.250
2012	1200	268.430

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu, Avusturya Entegrasyon Kurumu

4.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

4.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Avusturya, 2008-2010 yıllarındaki küresel ekonomik krizin iş piyasası üzerindeki olumsuz etkilerini asgari düzeyde tutma çabası içinde olmuştur. Bu gaye ile hayata geçirilen istihdam teşvik programları sayesinde Avusturya, küresel krizin ardından işsizlik oranını % 4 sınırının altına düşürmeyi başarabilen ilk ve tek AB ülkesi olmuştur.

Avusturya'da Federal Hükümet, işsizlikle mücadele kapsamında; ileri yaş çalışanların iş piyasasında daha uzun kalabilmelerinin sağlanması, işletmelerin ileri yaş işgücü istihdam etmeye teşvik edilmesi, insan kaynaklarının iyileştirilmesi, uzun süreli işsizlikle mücadele edilmesi, gençlere eğitim yeri garanti edilmesi ve kadın istihdamının artırılması amacıyla teşvik tedbirleri, programlar ve projeler hayata geçirmiştir.

Avusturya, kalifiye yabancı işgücünün ülkeye gelmesini teşvik amacıyla 1 Temmuz 2011 tarihi itibarıyla puan esasına dayalı yeni bir sistem başlatmıştır. Bu kapsamda, yüksek kalifiye elemanların, nitelikli işgücü aranan mesleklerde yetişmiş kişilerin ve kilit personelin Avusturya iş piyasasına girişi sağlanmıştır. Keza, herhangi bir AB ülkesinde yüksek tahsilini tamamlamış üçüncü ülke vatandaşları ile Avusturya'da yükseköğrenim görmüş yabancıların, belli koşullarda Avusturya'da çalışma ve oturma izni almalarına imkân sağlanmıştır. Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerle ilgili liste Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığınca hazırlanmaktadır.

Avusturya, yabancı işgücü istihdamını, yasal bir çerçeveye dayandırdığı "Kota" sınırlaması ile sevk ve idare etmektedir. Yabancılar İstihdam Kanunu'nun 12. maddesi, Federal Çalışma Bakanlığı'nı; yabancılara uygulanacak sınırlamaları, süre, sayı veya faaliyet alanı açısından belirlemeye veya bunu değiştirmeye yetkili kılmaktadır. Anılan Yasanın 12a maddesi uyarınca, Avusturya'da çalışan veya işsiz yabancıların toplam sayısının, ülkenin toplam sivil işgücünün (yerli, yabancı dahil) % 8'ini aşmaması gerekmektedir. Bu oran, Avusturya'nın AB üyeliğinden kaynaklanan yükümlülüklerinin gerekli kılması halinde 1 puan artırılabilir. Yabancı işçi kotası, aile birleştirmesi yolu ile Avusturya'ya yeni gelecek üçüncü ülke vatandaşlarına uygulanan senelik kotanın belirlenmesinde de etkili olmaktadır.

Sigortadan Muaf Cüzi Çalışma Ücreti Sınırı

Sigortadan muaf cüzi çalışma ücreti sınırı, 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla geçerli olacak şekilde yeniden belirlenmiştir. Buna göre, kaza sigortası dışında uzun vadeli sigorta kolları primi ödenmeyen kısmi süreli ve sınırlı kazançlı bu çalışma ilişkisinde aylık 415,72 avro kazanç elde edilebilecektir.

Ücret ve Sosyal Damping ile Mücadele Yasası

Daha önce İş Sözleşmesi - Uyum Yasası (Arbeitsvertragsrechts-Anpassungsgesetz-AVRAG) ve İşgücü Devir Yasası (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz-AÜG) gibi farklı yasalar ile düzenlenen ücret ve sosyal damping ile mücadele, bağımsız tek bir yasada (Lohn-und Sozialdamping-Bekämpfungsgesetz-LSD-BG) düzenlenmiş ve 'Ücret ve Sosyal Damping ile Mücadele Yasası' 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yasa ile idari para cezaları belirlenecek, idari cezaların uygulanabilirliği noktasında bir takım önlemler alınacak ve cezaların icrası düzenlenecektir. Düzenlemenin öncelikli amacının idari para cezası olmadığı, alınacak tedbirlerle öncelikle Avusturya'da çalışan herkesin hak ettiği ücreti almasının amaçlandığı belirtilmektedir. Yine yeni düzenleme ile yerli ve yabancı işgücünün eşit iş ve ücret şartlarına kavuşması, işgücü piyasasındaki haksız rekabetin engellenmesi ve vergi/prim ödemelerinin güvence altına alınması amaçlanmaktadır. Yasa ile getirilen düzenlemeler hem yerli işverenler hem de Avusturya'ya geçici işçi gönderilme durumlarında yabancı işverenler (Avrupa Ekonomik Topluluğu ve üçüncü dünya ülkelerindeki) için geçerli olacaktır.

Yasa ile iş sözleşmesinin yanında maaş bordrosu, çalışma defteri, banka dekontu vb. belgeler yoluyla belirlenen kriterle uygun (yasa, düzenleme ve toplu iş sözleşmeleri) ücret verilip verilmediği kontrol edilecektir. Yine yasa ile Avusturya'ya işçi gönderen işverene, gönderdiği işçinin iş sözleşmesi süresince işin yapıldığı yerde gerekli belgeleri Almanca olarak hazır tutma zorunluluğu da getirilmiştir. Yasada, belirlenen kriterlere uygun ücretin verilip verilmediğinin uygun kontroller yoluyla denetlenmesi de düzenlenmiştir. Viyana Hastalık Kasası'na (WGKK) Ücret ve Sosyal Damping ile Mücadele Yasası'nın uygulanmasında merkezi bir rol verilmiştir.

Yasa, işverenin çalışanına; yasa, genelge ve toplu iş sözleşmelerinde belirlenen ücretten daha düşük bir ücret ödemesi durumunda cezai müeyyide uygulanmasını da düzenlemiştir. Buna göre belirlenen cezalar:

- Düşük ücret uygulamasının 3 çalışana kadar olması durumunda; 1.000-10.000 avro tutarında idari ceza, tekrar etmesi durumunda 2.000-20.000 avroya kadar idari ceza,
- Düşük ücret uygulamasının 3 çalışandan fazla olması durumunda; 2.000-20.000 avroya kadar idari ceza, tekrar etmesi durumunda 4.000-50.000 avroya kadar idari ceza.

İdari cezalar sadece tespit edilen düşük ücretle sınırlandırılmamış olup, kontrolleri zorlaştırmak veya önlemek gibi eylemler de cezai yaptırıma tabi tutulmuştur. Bu gibi durumlarda 500-5.000 avro tutarında idari ceza, tekrar etmesi durumunda ise 1.000-10.000 avro tutarında idari ceza belirlenmiştir.

İnşaat Çalışanları, Tatil ve Tazminat Kanununda 1 Ocak 2017 Tarihi İtibarıyla Yapılacak Değişiklikler

- Bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen şirketlerin daha önceki istihdamlarına ilişkin İnşaat Çalışanları, Tatil ve Tazminat Kanununa katılımları kanunla düzenlenecektir.
- Mesleki eğitim yapanların tatil ödenekleri, 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla toplu iş sözleşmesindeki saat ücretinin % 20 artırılmış tutarı üzerinden değil, yalnızca saat ücreti baz alınarak belirlenecektir.
- Geçiş maaşı başvurusunda bulunmak isteyen işçiler 1 Ocak 2017 tarihinden itibaren başvurudan önceki 2 yıl içerisinde sağlık bakımından rehabilitasyon önlemlerine katıldıklarını/tamamladıklarını kanıtlamak zorunda olacaktır.

- İnşaat Çalışanları, Tatil ve Tazminat Fonundaki kayıt dışı ile mücadeleden sorumlu yetkililerin sayısı 2017-2019 yılları arasında iki katına çıkartılacak ve inşaat sektöründe ücret ve sosyal damping ile denetimler artırılabacaktır.

İş Kanununda (Arbeitsverfassungsgesetz ArbVG) Yapılan Değişiklikler

İşçi Temsilciliği faaliyet süresi 4 yıldan 5 yıla, eğitim izin hakkı 3 hafta ve 3 iş gününe çıkarılmıştır. Uzun hastalık süresinden sonra çalışanların yeniden işe adaptasyonunu kolaylaştırmak üzere haftalık normal çalışma süresinde belirli şartlarda azaltma öngörülmüştür. Buna göre;

- Çalışan, en az 6 haftalık hastalık döneminden sonra 1 aydan 6 aya kadarki süre için haftalık normal çalışma süresinde azaltma için işveren ile yazılı anlaşma yapabilir. Bu sürenin 3 ay daha uzatılması mümkündür.
- Çalışma saatindeki azaltma, en az çalışma saatinin dörtte biri kadar, en fazla yarısı kadar olmak zorundadır ve anlaşılan haftalık azaltma süresi toplam 12 saatten az olamaz. Bunun ötesinde de aylık kazanç, kısmi kazanç miktarının (415,72 avro) altına düşemez.
- Yeniden işe başlangıç/adaptasyon anlaşmasında, çalışma onayı ile sürece ilişkin şekli öneri ve plan yer almak zorundadır.
- Yeniden işe başlangıç/adaptasyon için anlaşılan kısmi çalışma süresi boyunca motif işten çıkarılmaya karşı koruma geçerlidir.
- Yeniden işe başlangıç/adaptasyon için anlaşılan kısmi çalışma süresi boyunca çalışanların emeklilik sigortası ödemeleri güvence altına alınmıştır.
- İlâveten, oransal olarak da alınan maaşın oranına göre yeniden işe başlangıç/adaptasyon sürecinde hastalık sigortasından yararlanılmaktadır.

2016 Yılı İçin İhtiyaç Duyulan Mesleklerin Listesi

Federal alışma, Sosyal İşler ve Tüketiciyi Koruma Bakanlığı'nın, Avusturya iş piyasasında işgücü ihtiyaç duyulan mesleklerle ilgili 2016 yılı için yayınladığı liste aşağıda yer almaktadır. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu nc ülke vatandaşlarının, mevcut puanlama sisteminde (toplam 75 puanda en az 50 puan) gerekli koşulları yerine getirmiş olmaları şartıyla, "Kırmızı-Beyaz-Kırmızı Kart" olarak adlandırılan çalışma ve ikamet vizesi almak üzere başvuru hakları mevcuttur.

Nitelikli yabancı işgücünün Avusturya'ya yasal gnde esas alınacak puanlama sisteminde "mesleki kalifikasyon", "mesleki deneyim" "yaş", "dil bilgisi" ve "cret" gibi unsurlar tayin edici kriterler olarak belirlenmiş olup, kişinin Avusturya'da bir işyerinden bağlayıcı iş teklifi aldığını kanıtlaması ve işverenin Kanuna, tüzüğe ve toplu iş sözleşmesine uygun bir asgari ücret ödemeye hazır olduğunu belgelemesi halinde Kırmızı Beyaz Kırmızı Kart verilmektedir.

Avusturya iş piyasasında işgücü ihtiyaç duyulan meslekler:

- Frezeciler
- Tornacılar
- Makine İmalatı alanında yksekğrenimli teknisyenler
- atı Kaplamacıları, atı Aktarıcıları
- Yüksek Makine Mühendisleri
- Yüksek Gerilim Akımı Teknisyenleri
- Yüksek Gerilim Akımı Mühendisleri
- Eğitimli Bakıcılar, Hemşireler

Kilit personel konumunda istihdam edilecek yabancı işgücüne ödenmesi zorunlu asgari ücret sınırlarını da 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren 30 yaşın altındakilere 2.430 avro, 30 yaşın üstündekilere 2.916 avro olarak belirlenmiştir. Bu sınır, yükseköğrenim yapmış olanlara 2.187 avro olarak uygulanacaktır.

4.2.2. Sayısal Veriler

4.2.2.1. Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel (işverene bağlı çalışan)	1.909.022	1.677.850	3.586.872
Yabancı	385.119	266.571	651.690
Bunun içinde Türk*	36.141	18.205	54.346
Bağımsız çalışan	337.400	199.500	536.900
Toplam	2.246.422	1.867.349	4.113.771

Kaynak: Avusturya İşçi Bulma Kurumu, Federal İstatistik Kurumu

(*) Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

4.2.2.2. Genel ve Yabancı Çalışan Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Avusturya'da bir işverene bağlı çalışanların yaş gruplarına göre dağılımı, genel ve yabancı ülke vatandaşı olarak aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Avusturya genelinde çalışan sayısının en çok olduğu yaş grubu 45-54'dür. Yabancılar arasında ise bir işverene bağlı çalışan sayısının en çok olduğu yaş grubu 25-34'tür.

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Genel	Yabancı Türk Dahil
15-24	453.066	80.825
25-34	851.306	190.854
35-44	855.839	186.595
45-54	993.626	141.240
55-64	422.035	50.161
65 +	11.000	2.015
Toplam	3.586.872	651.690

Kaynak: Sosyal Güvenlik Yılığ 2017

4.2.2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın İş Kollarına Göre Dağılımı

Çalışma hayatında bulunan Türk veya Türk asıllı çalışanların % 93,4'ü bir işverene bağlı çalışanlardan oluşmaktadır. Bunların da % 56,4'sı işçi, % 37'si hizmetli statüsündedir. Kamu hizmetlerinde istihdam edilenlerin oranı sadece % 2,1'de kalmaktadır. Türk kökenlilerin % 6,6'sı kendi nam ve hesabına çalışmaktadır.

31.12.2016 tarihi itibarıyla

İşkolu	Çalışan Sayısı
İmalat	12.033
Ticaret, motorlu taşıt bakım ve onarım	8.598
İdari Hizmetler	7.410
Gıda sanayi	6.121
İnşaat	5.635
Taşımacılık ve Depolama	4.069
Genel İşler	2.155
Sağlık ve sosyal hizmetler	1.929
Kamu yönetimi ve sosyal güvenlik	1.326
Eğitim	1.303
Diğer	945
Banka, finans ve sigorta	509
İçme suyu, kanalizasyon ve atık yönetimi	475
Emlak	447
Bilgi ve iletişim	376
Kültür, sanat ve eğlence işleri	321
Avcılık, balıkçılık, tarım ve ormancılık	76
Enerji	40
Madencilik ve taş ocakları	38
Toplam	54.346

4.2.2.4. Bağımsız Çalışanlarla İlgili Bilgiler

31.12.2016 tarihi itibarıyla

	Toplam Bağımsız Çalışan	Serbest Meslek	Tarım ve Ormancılık	Yardımcı Aile Fertleri
Erkek	337.400	245.500	60.800	31.100
Kadın	199.500	126.100	39.800	32.600
Toplam	536.900	371.600	100.600	63.700

Avusturya “Göç ve Entegrasyon 2016 Yıllığı” 109.500 Türk ve Türk asıllı çalışanın % 6,6’sını bağımsız çalışan olarak vermektedir. Buna göre Avusturya’da yaklaşık 7.200 Türk ve Türk asıllı müteşebbis bulunmakta, ancak müteşebbislerin kurmuş oldukları şirketlerin türleri ve büyüklüklerine ilişkin ayrı bir istatistik bulunmamaktadır. Bununla birlikte, ağırlıklı olarak perakende ticaret sektöründe (2.000 kişi) ve gastronomi (500 kişi) alanında faaliyet gösterildiği düşünülmekte, 100 civarında şirketin ithalatçı toptancı konumuyla ticari faaliyet yürüttüğü tahmin edilmektedir.

Avusturya’da faaliyet gösteren Türk girişimciler, büyük ölçüde küçük ve orta ölçekli Türk işletme sahiplerini bir araya getiren ATİS, TÜMSİAD, MÜSİAD ve Viyana Türk İş Adamları Derneği adı altındaki teşkilatlarla örgütlenmiş bulunmaktadır.

4.2.2.5. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2016 yılı ortalama verileri

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke geneli	152.855	8,3	204.458	9,7	357.313	9,1
Yabancı	59.466	13,7	42.326	13,4	101.792	13,5
Türk*	8.163	22,8	5.374	18,4	13.537	19,9**

Kaynak: Federal İş Piyasası Servisi (AMS)

(*) Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

(**) Meslek eğitimine devam eden vatandaşlarımız dâhildir. İşsizlik kaydı bulunan bu grubun çıkması halinde, vatandaşlarımız arasındaki işsizlik oranı daha düşük olacaktır.

Avusturya’da 2016 yılı genel işsizlik oranı % 9,1 olarak kaydedilmiştir. 2016 yılı ortalama işsizlik verilerinde, Avusturya vatandaşlarının sayısı 255.521 (110.529’u kadın), yabancı ülke

vatandaşlarının sayısı 101.792 (59.466'sı kadın), Türk vatandaşlarının sayısı ise 13.536 (8.163'ü kadın)'dır. İşsizlik oranı son 12 aylık sürede Avusturya vatandaşları arasında % 0,9 oranında azalmış, yabancı ülke vatandaşlarında % 5,5, Türk vatandaşları arasında % 2 artmıştır.

4.2.2.6. İşsiz Vatandaşlarımızın Çalışma Bölgelerine Göre Dağılımı

2016 yılı ortalaması

Eyalet	Genel İşsiz	Yıllık Değişim Oranı %	Yabancı İşsiz	Yıllık Değişim Oranı %	Türk İşsiz	Yıllık Değişim Oranı %
Burgenland	10.306	0,4	1.472	6,4	95	-3,5
Kaernten	25.463	-0,8	4.454	1,2	103	-9,4
Aşağı Avusturya	59.851	2,3	11.335	7,7	1.920	2,1
Yukarı Avusturya	41.716	1,3	10.772	4,0	1.514	2,0
Salzburg	14.871	-3,8	4.484	-3,5	537	-4,3
Steiermark	44.388	-0,2	9.570	6,9	991	6,9
Tirol	22.276	-6,6	5.868	-6,1	987	-7,2
Vorarlberg	10.067	-1,7	3.128	3,1	928	4,5
Viyana	128.375	3,0	50.709	8,1	6.463	3,4
Toplam	357.313	0,8	101.972	5,5	13.536	2,0

Kaynak: Avusturya İşçi Bulma Kurumu (AMS)

4.2.2.7. Asgari ve Ortalama Ücretler

Avusturya'da yasal asgari ücret uygulaması bulunmamaktadır. Bununla birlikte, Federal Çalışma Bakanlığı sadece ev hizmetlerinde istihdam edilenlere uygulanmak üzere aylık asgari ücret sınırlarını belirlemektedir. Bu kapsamda ödenecek asgari ücretlerde istihdam edilen kişinin mesleki eğitimi ve çalışma süresi esas alınmaktadır. Avrupa Birliği'ne üye 27 ülkeden 20'sinde asgari ücret/saat belirlenmiştir. Avusturya, Almanya, Danimarka, İsveç, İtalya, Kıbrıs Rum Kesimi ve Finlandiya'da asgari ücret uygulaması bulunmamaktadır.

Federal Çalışma Bakanlığı, ev hizmetlerinde çalıştırılan meslek eğitilmiş personele 1-5 hizmet yılı için 1.162 avro tutarında asgari ücret ödenmesini kararlaştırmıştır. Aynı hizmet süresi için

ev hizmetlerinde çalıştırılan eğitimli aşçılara 1.535 avro, çocuk ve bebek bakıcılarına, yine aynı koşullarda 1.265 avro asgari ücret ödenmesi zorunludur. Ev hizmetlerinde hasta veya yaşlı bakımı için istihdam edilen kişiler 1.332 avro (1-5 hizmet yılı için) asgari ücret almaktadır. Bu personelin eğitimli olması halinde ödenecek asgari ücret sınırı 1.594 avrodur.

4.2.2.8. İşçi ve Hizmetliler İçin Ortalama Aylık Brüt Ücretler (Avro)

	Kadın	Erkek	Genel
Bir İşverene Bağlı Çalışan İşçiler	1.581	2.554	2.207
Bir İşverene Bağlı Çalışan Hizmetliler	2.296	3.791	2.805
Ortalama	1.986	2.896	2.479

Kaynak: Avusturya Sosyal Güvenlik Kurumları Birliği, 2017 Sosyal Güvenlik Yıllığı

Not: Bu veriler, Avusturya Sosyal Güvenlik Kurumları Birliği tarafından 2017 yılı Mart ayında yayınlanmış olan "İstatistik Yıllığı" esas alınarak hazırlanmış olup, giydirilmiş (izin ve Noel parası dahil) brüt ücretleri ifade etmektedir.

Federal Çalışma, Sosyal İşler ve Tüketiciyi Koruma Bakanlığınca Ev Hizmetlerinde Çalışanlar İçin 2016 yılı Asgari Ücret Listesi

1. Ev Hizmetleri (Aşçılık Hizmetleri Hariç)

Hizmet Yılı	Avro	Avro*	Avro**
1. - 5. yıl	1.205	1.229	1.253
6.-10. yıl	1.214	1.238	1.261
11. yıldan sonra	1.220	1.249	1.273

Not: (*) kapsamındaki ücret 1 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda,

(**) kapsamındaki ücret 2 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda ödenmektedir.

2. Ev Hizmetleri (Aşçılık Hizmetleri Dahil)

Hizmet Yılı	Avro	Avro*	Avro**
1. - 5. yıl	1.205	1.229	1.253
6.-10. yıl	1.214	1.238	1.261
11. yıldan sonra	1.220	1.249	1.273

Not: (*) kapsamındaki ücret 1 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda,

(**) kapsamındaki ücret 2 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda ödenmektedir.

3. Aşçılık Hizmetleri

Hizmet Yılı	Avro	Avro*	Avro**
1. - 5. yıl	1.344	1.488	1.592
6.-10. yıl	1.446	1.631	1.744
11. yıldan sonra	1.737	1.936	2.072

Not: (*) kapsamındaki ücret 1 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda,

(**) kapsamındaki ücret 2 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda ödenmektedir.

4. Ev Ekonomisi Hizmetleri

Hizmet Yılı	Avro	Avro*	Avro**
1. - 5. yıl	1.364	1.520	1.625
6.-10. yıl	1.490	1.664	1.781
11. yıldan sonra	1.770	1.975	2.114

Not: (*) kapsamındaki ücret 1 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda,

(**) kapsamındaki ücret 2 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda ödenmektedir.

5. Bebek Bakım Hizmetleri

Hizmet Yılı	Avro	Avro*	Avro**
1. - 5. yıl	1.257	1.320	1.400
6.-10. yıl	1.310	1.429	1.525
11. yıldan sonra	1.519	1.698	1.817

Not: (*) kapsamındaki ücret 1 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda,

(**) kapsamındaki ücret 2 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda ödenmektedir.

6. Hasta ve Yaşlı Bakım Hizmetleri

Hizmet Yılı	Avro
1. - 5. yıl	1.382
6.-10. yıl	1.501
11. yıldan sonra	1.784

7. Diplomalı Hasta Bakıcıları

Hizmet yılı	Avro
1. - 5. yıl	1.653
6.-10. yıl	1.811
11. yıldan sonra	2.150

8. Yeterlilik Belgesine Sahip Çocuk Pedagogları

Hizmet yılı	Avro
1. - 5. yıl	1.652
6.-10. yıl	1.810
11. yıldan sonra	2.148

9. Hayvan Bakıcıları

Hizmet yılı	Avro	Avro*
1. - 5. yıl	1.308	1.495
6.-10. yıl	1.406	1.521
11. yıldan sonra	1.649	1.803

Kaynak: F. Çalışma, Sosyal İşler ve Tüketiciyi Koruma Bakanlığı

Not: (*) kapsamındaki ücret 1 yıllık mesleki eğitiminin kanıtlanması durumunda

4.2.2.9. İşkollarına Göre Ortalama Aylık Ücretler

01.01.2012 tarihi itibarıyla

İşkolları	Ortalama Aylık Ücretler (Avro)
İmalat sanayi	2.113
İnşaat	1.889
Ticaret, oto bakım ve tamiri	1.608
Ulaştırma ve depolama	2.002
Gastronomi	1.143
Bankacılık ve sigortacılık	2.712
Diğer ekonomik faaliyetler	1.353
Kamu hizmetleri, savunma, sosyal sigortalar	2.204
Eğitim, öğretim	2.250
Sağlık ve sosyal işler	1.764
Tüm faaliyet alanlarının ortalaması	1.906

Kaynak: F. Çalışma, Sosyal İşler ve Tüketiciyi Koruma Bakanlığı

4.2.2.10. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Sendikal Örgütler ve Çalışma Alanları

1945 yılında kurulan Avusturya İşçi Sendikaları Birliği (ÖGB), bünyesinde barındırdığı 7 sendika ile ülkenin tek konfederasyonudur. Konfederasyon içinde, değişik siyasi pozisyonları olan fraksiyonlar veya federasyon benzeri oluşumlar da faaliyet imkânı bulmaktadır.

Avusturya İşçi Sendikaları Birliği içinde 6 değişik fraksiyon faaliyet göstermektedir. Bu fraksiyonlardan beşi siyasi partilerle yakın ilişki içindedir. Bunlar; Sosyal Demokrat Sendikacılar Fraksiyonu (FSG), Katolik Sendikacılar Fraksiyonu (FCG), Bağımsızlar Fraksiyonu (UG) Özgürlükçü İşçiler Fraksiyonu (FA) ve Sendikal Sol Blok Fraksiyonu (GLB)'dur. Partisizler Fraksiyonu'nun (PFG) herhangi bir siyasi parti ile irtibatı bulunmamaktadır.

Avusturya İşçi Sendikaları Birliği'ne üye sendikalar şöyledir:

- Müstahdemler, Gazetecilik-Yayın-Kâğıt Sanayi İşçileri Sendikası (GPA-DJP) ,
- Kamu Çalışanları Sendikası (GÖD),
- Belediye İşçileri, Kültür, Sanat ve Spor Çalışanları Sendikası (GdG-KMSfB),
- İnşaat İşçileri ve Ağaç Sanayi Çalışanları Sendikası (GBH),
- Ulaştırma, Sosyal İşler, Sağlık, Özel Hizmet Sektörü Çalışanları Sendikası (Vida),
- Posta ve Haberleşme İşçileri Sendikası (GPF) ,
- Metal, Tekstil, Kimya ve Gıda Sanayi İşçileri Sendikası (PRO-GE)

Avusturya İşçi Sendikaları Birliği'nin 2006 yılında toplam 1.272.011 olan üye sayısı, 2007 yılında 1.247.795'e, 2008'de ise 1.238.590'a gerilemiştir. Konfederasyonun mevcut üye sayısı 1,2 milyon olarak verilmektedir. Sendikalaşma oranı % 23-25 civarındadır.

Avusturya'da toplu sözleşmeler işletmeler bazında değil, branş esasına dayalı olarak yapılmaktadır. Avusturya İşçi Sendikaları Birliği ve dolayısıyla bağlı sendikaları, 04.09.1947 tarihli Kararname ile işçiler adına sözleşme imzalamakla yetkilendirilmiş otoritedir. Toplu

sözleşmenin diğer ortağı ise işverenler adına imza yetkisi tanınan Ticaret Odaları ile yasal diğer meslek örgütleri veya işveren konumuna sahip benzer kurumsal yapılanmalardır.

Avusturya'da halen 1.500 civarında toplu iş sözleşmesi yürürlükte olup, yıllık 450'nin üzerinde toplu sözleşme imzalanmaktadır. Avusturya Ticaret Odası'nın verilerine göre 2016 yılında çeşitli sektörlerde 631 adet toplu sözleşme imzalanmıştır. Bu sektörler arasında inşaat (29), turizm ve otelcilik (23) ile gastronomi (20) ilk sırada yer almaktadır. Toplam 130 milyar avro tutarında ücret veya ücret artışı pazarlık konusu yapılmaktadır. İmzalanan toplu sözleşmeler, sendika üyeliğinden bağımsız, iş kolunda faaliyet gösteren tüm çalışanları kapsamaktadır. Özel durumlarda, Eyalet sınırlarını kapsayacak sözleşmeler de yapılabilmektedir.

Çalışanların ve emeklilerin isteğe bağlı olarak üye olabildikleri ve yine serbestçe üyelikten ayrılabilirdikleri ÖGB, kendi kuruluş tüzüğü uyarınca üyelerinden brüt aylık gelirin % 1'i oranında üyelik aidatı tahsil etmektedir. Mesleki eğitim görenler, üniversite öğrencileri ve işsizler indirimli aidat tarifelerinden ödeme yapmaktadır. Üyelik aidatları yıllık gelir vergisinde dikkate alınmakta ve bir bölümü vergiden düşülebilmektedir. Üyelik aidatı işverenler tarafından ücretten kesilerek doğrudan Birliğe havale edilmektedir. Emeklilerin aidatı da Sigorta Kurumu tarafından Avusturya İşçi Sendikaları Birliği'ne yönlendirilmektedir. Avusturya İşçi Sendikaları Birliği, Avrupa Sendikalar Birliği ile Enternasyonal Sendikalar Birliği'nin üyesi olup, Avrupa Birliği nezdinde de bir temsilciliği bulunmaktadır.

Sosyal politika kapsamında çalışanlar açısından önem arz eden her tür yasa taslağına ayrıntılı görüş hazırlayarak katkı veren ve bu surette ücretlilerin çıkarlarını gözetmeye çalışan Avusturya Sendikalar Birliği, üyelerine çalışma hayatının her alanında ve sosyal güvenlikle ilgili konularda doğrudan danışma hizmeti sunmakta, ayrıca istihdam ettiği hukukçular aracılığıyla hiçbir ücret talep etmeksizin üyelerinin iş ve sosyal mahkemelerde savunmasını üstlenmektedir. Konfederasyon, yayımladığı ve ücretsiz dağıttığı aylık dergi vasıtasıyla üyelerine bilgi ve enformasyon akışını gerçekleştirmekte, bünyesinde oluşturduğu Sendika Okulu (Gewerkschaftsschule) ile işçi temsilcilerinin eğitimini üstlenmekte, güncel siyasi konularda hazırladığı düzenli seminerlerle üyelerinin kanaat oluşumuna katkı sağlamakta, işlettiği tatil köylerinde üyelerine ucuz dinlenme imkânı sunmakta, düzenlediği kimlik kartları ile (ÖGB-Card) ülke genelindeki tüm kültürel faaliyetler için indirimli tarifeden (% 10-25 oranında) bilet temin etmektedir.

Avusturya İşçi Sendikaları Birliği, 24 kişilik bir Yönetim Kurulu ve 5 kişilik Danışma Meclisi'nden oluşmaktadır.

4.3. SOSYAL GÜVENLİK

4.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Avusturya sosyal güvenlik sistemi; hastalık, kaza ve emeklilik sigortasını kapsamaktadır. Her üç sigorta da çalışanlar için zorunlu tutulan sigorta kollarıdır. Bir sosyal güvenlik kurumu tarafından yürütülmemekle birlikte işsizlik sigortası da zorunlu sigorta kolu olup, ülke genelinde faaliyet gösteren Federal Çalışma Kurumu/İş Piyasası Servisi (AMS-Arbeitsmarktservice) tarafından sevk ve idare edilmektedir.

Hastalık sigortası, her Federal eyalette bulunan 9 bölge, 6 işletme ve 4 kurumsal olmak üzere toplam 19 hastalık kasası tarafından yürütülmektedir. 2016 yılı verilerine göre toplam 6.662.454 kişi hastalık sigortalarına aylık prim ödemektedir. Gelirlerin % 80'ini prim kesintilerinden sağlayan hastalık sigortası, 8,7 milyonluk toplam nüfusun % 99,9' unu (6.992.454 prim ödeyen, 1.953.015 aile ferdi) kapsamaktadır. Sigorta dahilinde yapılan ve toplam bedeli 17,782 milyar Avro olan yardım ve harcamaların tutarı, ulusal gelirin yaklaşık % 5'ine tekabül etmektedir. Sağlık tesislerine (% 28) ve doktorlara (% 24) yapılan ödemeler, gider kaleminin % 52'sini (9,263 milyar avro) oluşturmaktadır.

Mevzuat Değişiklikleri

- 2017 yılından itibaren ödenmemiş sosyal güvenlik primleri için gecikme faiz oranında % 4 indireme gidilmiş ve oran % 7,88'den % 3,88'e düşürülmüştür.
- Maluliyet ve meslekte kazanma gücü kaybı gibi durumların oluşması tehdidi altında olanlar için mesleki rehabilitasyon imkanı getirilmiştir.
- Uzun sigortalılık süresine (en az 30 senelik) sahip olup da çalışılan iş gereği prim oranı düşük olan ve mevcut geçerli dengeleme ödeneği referans oranına göre sadece bir tane emekli aylığı alan kişiler, daha yüksek ödenek alacaktır.

- Genel Emeklilik Yasasına göre asgari sigortalılık süresinin tamamlanmasında 2005 yılından önceki sigortalılık süreleri de dikkate alınacaktır. Düzenlemeye göre, Genel Emeklilik Yasasının 4. maddesinin 1. fıkrasına göre emeklilik hakkının doğması için gerekli şartların tamamlanmasında 2005 yılından önceki tüm sigortalılık süreleri dikkate alınacaktır.
- 2000 yılında Avusturya Federal Meclisindeki partilerin temsilcileri, sosyal taraflar, emekli temsilcileri ve uzmanlardan kurulu Uzun Vadeli Emeklilik Sigortası Komisyonu, 2017 yılı itibarıyla artık sadece uzmanlardan oluşacaktır. Komisyonun ismi Yaşlılık Sigortası Komisyonu olarak değiştirilmiş ve görev alanı genişletilmiştir.
- Engelli kartının engelliler tarafından kullanışlı bulunmaması nedeniyle kartın formatı değiştirilmiştir. Yeni karta piktogramlar ve iki boyutlu barkod (QR-Code) eklenmiştir. Mevcut eski kartların tamamının yeni kartla değiştirilmesine yönelik bir düzenleme yapılmamış olup, süresiz olarak düzenlenmiş eski engelli kartların geçerliliği devam edecektir.
- Emeklilere, 2017 yılı için belirlenen % 8'lik denkleştirme zammının yanı sıra bir defaya mahsus olmak üzere 100 avro tutarında ek ödeme yapılacaktır.
- Savaş Mahkûmları Tazminat Yasası gereğince ödenen tazminatlara % 15 oranında zam yapılmıştır. Tazminatlar, adı geçen yasaya göre 3 aylık mahkûmiyetler için 17,50 avro, en az 2 yıllık mahkumiyetlerde 26 avro, en az 4 yıllık mahkumiyetlerde 34 avro, en az 6 yıllık mahkumiyetlerde 43 avro olarak belirlenmiştir. Bu ödemenin sosyal yardımlara olumsuz etkisi bulunmamaktadır.

4.3.2. Sayısal Veriler

4.3.2.1. Sosyal Güvenlik Prim Oranları (İşverene Bağlı Çalışanlar)

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Ücret Karşılığı İşverene Bağlı Çalışan İşçi ve Hizmetliler		
	İşçi Payı %	İşveren Payı %	Toplam %
Yaşlılık Sigortası	10,25	12,55	22,80
Hastalık Sigortası	3,87	3,78	7,65
Kaza Sigortası	0,00	1,30	1,30
İşsizlik Sigortası	3,00	3,00	6,00
İflas Ödeme Güvencesi Katkısı	0,00	0,35	0,35
İşçi Odası Üyelik	0,50	0,00	0,50
Konut Teşvik Katkısı	0,50	0,50	1,00
Toplam	18,12	21,48	39,60
Kötü Hava Ödeneği*	0,70	0,70	1,40
İşletme İçi Emeklilik Primi**	0,00	1,53	1,53

Kaynak: Avusturya Sosyal Güvenlik Kurumları Birliği

(*) İnşaat sektörü çalışanları için

(**)“İşletme İçi Emeklilik Sigortası” uygulanan işyerlerinde çalışanlar için

4.3.2.2. Sosyal Güvenlik Prim Oranları (Devlet Memurları)

Sigorta Kolları	Devlet Memurları		
	İşçi Payı %	İşveren Payı %	Toplam %
Emeklilik Sigortası	11,75		11,75
Hastalık Sigortası	4,10	3,535	7,635
Kaza Sigortası	-	0,47	0,47
İşsizlik Sigortası	3,0	3,0	6,0
İşçi Odası Üyelik Aidatı	0,50		0,50
Konut Teşvik Katkısı	0,50	0,50	1,0
Toplam	19,85	7.505	27,355
İflas Ödeme Güvencesi Katkısı*		0,35	0,35

(*) Sadece belirli kamu görevlileri için

4.3.2.3. Sosyal Güvenlik Prim Oranları (Bağımsız Çalışanlar)

Sigorta Kolları	Bağımsız Çalışanlar, %
Emeklilik Sigortası	18,50
Hastalık Sigortası	7,65
TOPLAM	26,15

Kaynak: Avusturya Sosyal Sigorta El Kitabı 2017

4.3.2.4. Sosyal Güvenlikle İlgili Sayısal Veriler

Avusturya'da emeklilik sigortası 6 yetkili kurum tarafından yürütülmektedir. Bu kurumlar; Emeklilik Sigortası Kurumu (bir işverene bağlı çalışanlar için), Demiryolu ve Maden İşçileri Sigorta Kurumu, Kamu Çalışanları Sigorta Kurumu, Bağımsız Çalışanlar Sigorta Kurumu, Çiftçiler Sigorta Kurumu ve Noterler Sigorta Kurumu'dur.

Emeklilik sigorta kurumlarına toplam 3.874.423 kişi sosyal güvenlik primi ödemiştir. Bu sayı içerisinde Çalışanların Emeklilik Sigortası Kurumu (PVA) 3.298.907 açık ara ilk sırada gelmektedir. Bağımsız çalışan toplam 575.516 kişi sosyal güvenlik prim kesintilerini bağlı oldukları sosyal güvenlik kurumlarına yatırmıştır.

Emeklilik sigortası kurumlarının 40,7 milyar avro olan toplam gelirinin 32,1 milyar avrosu prim kesintilerinden sağlanmaktadır. 2016 yılının toplam gideri olarak verilen 40,7 milyar avronun 39,328 milyar avrosu sigorta aylıklarına harcanmıştır.

2016 yılında emeklilik sigorta kurumları toplam 2.3324.314 hak sahibine sigorta aylığı ödemiştir. Bu sayının 1.656.578'ini yaşlılık aylığı, 165.341'ini maluliyet aylığı, 502.395'ini de dul/yetim aylıkları oluşturmaktadır.

Her 1.000 çalışana düşen emekli sayısı 2016 yılı sonu itibarıyla 597 olarak tespit edilmiştir. Ortalama emeklilik yaşı erkek sigortalılarda 60,9, kadınlarda 59,1'dir.

Rapor döneminde emeklilik sigorta kurumlarına 170.013 aylık başvurusu tespit edilmiştir. Bu başvurulardan 76.023'ü yaşlılık aylığı, 57.040'ı maluliyet aylığı, 29.904'ü dul aylığı ve 7.046'sı yetim aylığı talebiyle gerçekleşmiş olup, toplam 118.118 başvuru olumlu

sonuçlanmıştır. Bu kapsamda 64.961 sigortalıya yaşlılık, 19.673 kişiye de maluliyet aylığı bağlanmış, 27.682 hak sahibine dul ve 5.802 hak sahibine yetim aylığı ödenmeye başlanmıştır.

4.3.2.5. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları ve Rejimleri	Yararlananların Sayısı	
	Genel	Türk*
Bir İşverene Bağlı Çalışanlar		
Yaşlılık	1.896.667	6.405
Maluliyet	187.479	1.845
Ölüm (Dul, Yetim)	587.673	2.529
İş Kazası/Meslek Hastalığı	97.695	
Toplam	2.769.514	10.779

Kaynak: Avusturya Sosyal Sigorta El Kitabı 2017

(*) Yalnızca Türk vatandaşı olan ve Avusturya'da ikamet edenlerin sayısı verilmektedir.

4.3.2.6. Türkiye'de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeler

2016 yılı itibarıyla

Aylık Türleri	İkamet Yeri Türkiye (Sayı)	Türkiye'ye Havale (Avro)
Yaşlılık	10.918	63.434.018,87
Maluliyet	513	5.551.737,21
Dul Aylığı/Yetim Aylığı	6.802	22.524.315,84
Toplam	18.233	91.510.071,92

Kaynak: Avusturya Sosyal Sigorta Kurumları Birliği'nin 01.02.2017 tarihli yazısı

4.3.2.7. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik parasında uygulanan genel kural, işsizlik müracaatından geriye doğru 2 yıl içinde en az 52 hafta süresiyle işsizlik sigortası primi ödenmiş olmasıdır. Hak sahibinin 25 yaşın altında olması halinde, işsizlik kaydından geriye doğru 1 yıl içinde en az 26 haftalık prim süresi aranmaktadır.

İşsizlik parası, asgari 20 hafta süreyle ödenmektedir. Ödeme süresi, geçmiş dönemdeki tüm çalışma süreleri içerisinde en az 156 hafta (3 yıl) işsizlik sigortası primi ödemiş olan hak sahipleri için 30 haftaya, 40 yaşını doldurmuş ve son 10 yıl içinde en az 312 hafta (6 yıl) işsizlik sigortası primi ödemiş hak sahipleri için 39 haftaya, başvuru tarihinde 50 yaşını aşmış ve son 15 sene içinde en az 468 hafta (9 yıl) prim ödemiş hak sahipleri için 52 haftaya yükseltilmektedir. İşsizlik parası, emeklilik sigortası kurumlarınca mesleki rehabilitasyona tabi tutulan hak sahiplerine istisnai olarak 78 hafta süreyle ödenebilmektedir.

İşsizlik parası miktarı, hak sahibinin son bir yıllık ortalama net gelirinin % 55'i oranında olup, 20-52 hafta arasında değişen süre için ödenebilmektedir. Hak sahibine, birlikte yaşadığı ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri için ayrı ayrı günlük 0,97 avro tutarında ilave ödeme yapılmaktadır. İşsizlik parası için tavan ücret 4.650 avro olarak belirlenmiştir.

İşsizlik sigortası kapsamında, işsizlik parası alma süresi dolan işsizlere, hak sahibinin herhangi bir geliri olmaması şartına bağlı olarak “Muhtaçlık Ödeneği” (Notstandshilfe) yardımıyla bulunmaktadır. Muhtaçlık süresine bağlı olarak yapılan bu yardımın miktarı, işsizlik parasının % 92-95'i oranında değişmekte olup, hesabında hak sahibinin veya birlikte yaşadığı aile fertlerinin gelirleri dikkate alınmaktadır.

4.3.2.8. Bakım Sigortası

İkamet yerinin Avusturya olması durumunda bakım parasına hak kazanılabilmektedir. 1 Ocak 2017 itibarıyla toplam 450.967 kişi bakım sigortasından faydalanmaktadır.

Bir AB-AEA ülkesinde veya İsviçre'de ikamet edilmesi durumunda da gerekli koşulların bulunması halinde bakım parasına hak kazanılabilmektedir. Bakım parası sadece dilekçe ile talep edilmesi durumunda verilebilmekte ve uzman doktor raporu gerektirmektedir. Bakım parasından Avusturya veya yabancı ülkelere yapılan benzer ödemeler veya AB-AEA ülkelerinden veya İsviçre'den ödenen bakım paraları mahsup edilmelidir. Böyle bir ödemenin başlaması ve söz konusu değişikliklerin hemen, ayrıca bakım parası hakkına yönelik değişikliklerin (örneğin hastanede yatma ve yurt dışında bulunma) dört hafta içerisinde bildirilmesi gerekmektedir.

Bakım parası yılda 12 kez ödenmekte olup, basamak gruplarına göre (2016-2017 yılı için) aylık ödenen miktarlar şu şekildedir:

Basamak Bakım Grubu	Miktar	Bakıma Muhtaçlık Süresi
1. basamak	157,30 avro	En az 65 saat
2. basamak	290,00 avro	En az 95 saat
3. basamak	451,80 avro	En az 120 saat
4. basamak	667,60 avro	En az 160 saat
5. basamak	920,30 avro	En az 180 saat ve olağan dışı bakım gerekmesi durumunda
6. basamak	1.285,20 avro	En az 180 saat/gece ve gündüz bakım ihtiyacı-kendine veya bir başkasına zarar verme eğilimi olması durumunda
7. basamak	1.688,90 avro	En az 180 saat yatalak olunması/tekerlekli sandalye kullanılması durumunda

4.3.2.9. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

31.12.2016 tarihi itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam
Genel	102.874	1.181	104.055
Yabancı	26.139	150	26.289
Türk	3.083	27	3.110

Kaynak: Avusturya Genel Kaza Sigortaları Kurumu

4.3.2.10. Yıllara Göre İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
İş Kazası	113.500	112.104	108.353	108.572	104.312	102.874
Meslek Hastalığı	1.498	1.474	1.569	1.520	1.421	1.181
İşgüzerghalı Kazası	12.810	13.328	13.905	13.101	13.038	-
Öğrenci Kazası	54.373	54.393	53.483	56.030	54.685	-
Toplam	182.181	181.299	177.310	179.223	173.456	104.055

Kaynak: Avusturya Sosyal Sigorta El Kitabı 2016

Kaza Sigortası tarafından 2015 yılında toplam 173.456 kaza kaydedilmiş olup, bunlardan 104.312'si iş kazasıdır. 2016 yılında ise toplam 102.874 iş kazası meydana gelmiştir.

Toplam 6.337.003 sigortalının prim ödediği kaza sigortası kapsamında 97.695 hak sahibine aylık ödenmektedir. Bu aylıklar içinde kaza aylığı (83.458) ilk sırada gelirken, 11.980 dul ve 2.249 yetim aylığı verilmektedir. Kaza sigortasının 1,599 milyar avro tutan toplam gelirinin % 96,6'sı (1,545 milyar avro) prim kesintilerinden elde edilmektedir. Toplam harcama tutarının (1,648 milyar avro) yaklaşık 644 milyon avroluk kısmı kaza aylıklarının finansmanı için kullanılmıştır.

4.3.2.11.Çocuk Parası Miktarları (Avro)

01.01.2016 tarihi itibarıyla

Yaş	1.Çocuk	2. Çocuk	3. Çocuk	4. Çocuk	5. Çocuk	6. Çocuk
0-3	111,80	125,60	162,80	215,80	268,80	321,80
3-10	119,60	133,40	170,60	223,60	276,60	329,60
10-19	138,80	152,60	189,80	242,80	295,80	348,80
19-26	162,00	175,80	213,00	266,00	319,00	378,00

Kaynak: Federal Ekonomi Bakanlığı

- 7. ve sonrası her çocuk için 50 avro fazla ödeme yapılmaktadır.
- Engelli çocuklar için 150 avro tutarında ek ödeme yapılmaktadır.
- 6-15 yaş grubundaki çocuklar için her yılın Eylül ayında bir defaya mahsus „okul başlangıç desteği“ adı altında çocuk başına 100 avro ilave ödeme yapılmaktadır. Bu yardım için yazılı başvuru şartı aranmamaktadır.
- Çocuk parası, öğrenim hayatına devam edilmesi halinde kaideden 25, istisnai durumlarda da 26 yaşın tamamlanmasına kadar ödenebilmektedir.

Avusturya, ülkemizde yaşayan çocuklar için aile yardımı yapmamaktadır.

4.3.2.12.Sosyal Yardımlar

Şahsi gelir veya kazançları ile kendilerinin ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin geçimini sağlayamayanlara, ihtiyaç duyulan süre ile sınırlı „İhtiyaç Odaklı Asgari Güvence Yardımı“ ödenmektedir. 2016 yılı için belirlenen ve avro olarak 12 ay süreyle ödenen asgari

güvence parasının güncel sınırları tek yaşayanlar için 837,76 avro, eşler için 1.256,64 avro, çocuklar için 150,80 avrodur.

Asgari Güvence Yardım miktarının hesabında esas alınan çocuk başına 150,80 avro tutarındaki sınır en düşük düzeyi göstermekte olup, Federal Eyalet tarafından daha yüksek sınırlar uygulanabilmektedir.

Asgari Güvence Yardımı, hak sahibine bakmakla yükümlü aile fertlerinden belli koşullarda geri talep edilmekte, ayrıca ödenmesi hak sahibinin geçimini sağlamak için önce şahsi gelirlerini veya servetini (4.188,79 avroya kadar birikim dikkate alınmaz) devreye sokma koşuluna bağlanabilmektedir.

Avusturya İstatistik Kurumu, sosyal yardım alanların milliyetlere göre dağılımına ilişkin istatistik tutmadığı gibi, Avusturya Sosyal Yardım Kurumu da konuyla ilgili veri paylaşımında bulunmamaktadır. Avusturya İstatistik Kurumu'nun verilerine göre, 2015 yılında Avusturya genelinde toplam 284.274 kişi toplam 807,6 milyon avro Asgari Geçim Yardımı'ndan faydalanmıştır.

Avusturya Federal Anayasasının 15a maddesi uyarınca Eyaletler ile Federal Hükümet arasında Asgari Geçim Yardımına (Bedarfsorientierten Mindestsicherung) ilişkin imzalanmış olan anlaşmanın süresi 2016 yılı sonu itibarıyla sona ermiştir. Bundan sonra her eyalet Asgari Geçim Yardımına ve sosyal yardımlara ilişkin düzenlemeleri kendisi yapabilecektir. Asgari geçim yardımı alanların sağlık yardımına ilişkin herhangi bir değişikliğe gidilmemiş olup, yardım alanların hastalık sigortasına ilişkin primleri eskiden olduğu gibi 2017 ve 2018 yıllarında da Federal Hükümet tarafından karşılanacaktır.

4.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

4.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2016 eğitim öğretim yılı

Okul Türleri	Toplam Öğrenci	Yabancı Öğrenci	Türk Öğrenci
İlkokul	329.551	50.425	5.354
Ortaokul	28.565	3.407	401
Engelli Okulları	13.813	3.407	484
Politeknik Okul	16.135	3.354	464
Yeni Ortaokul	179.480	28.276	3.901
Lise	207.070	20.667	1.060
Meslek Okulları/Meslek Ortaokulları	170.107	19.364	2.597
Yüksek Meslek Lisesi	145.979	13.387	1.202
Toplam	1.090.700	142.287	15.463

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

Avusturya nüfusunun 329.551'i 6-9 yaş, 378.152'si 10-13 yaş, 382.997'si ise 14-18 yaş grubundadır. Avusturya genelinde ilk ve orta dereceli okullarda toplam 1.090.700 öğrenci bulunmakta olup, bunlardan 142.287'si yabancı ülke vatandaşıdır. Türk vatandaşı öğrenci sayısı 15.463'tür.

4.4.2. Genel ve Yabancı Nüfusun Eğitim Düzeyi

2016 yılı itibarıyla

25-64 Yaş Arası	Genel	Avusturya Kökenli	Türk Kökenli	AB ve AEA/İsviçre Kökenli
Toplam Sayı	4.747.200	3.627.900	160.700	441.500
Zorunlu Eğitim, %	14,4	10,8	61,3	9,7
Mesleki Eğitim, %	52,4	57,4	26,3	36,6
Lise ve Dengi, %	15,9	15,2	8,6	23,3
Yüksek Öğretim, %	17,5	16,6	3,8	30,4

Kaynak: Migration&Integration 2016

4.4.3. Meslek Eğitime Devam Edenlerin Sayısı

İkili (dual) sistemde mesleki eğitim Avusturya’da önemli bir toplumsal değer taşımaktadır. 10. sınıf öğrencilerinden % 38,8’i dual sistemli mesleki eğitimi seçmekte, % 42’si ise tam gün okul eğitimi meslek okullarına devam etmektedir. Yani gençlerin % 80,8’i mesleki eğitim yoluyla hayata atılmayı tercih etmektedir. Bununla birlikte, eğitim sistemi, kurumlar arasında geçişlere imkân tanır niteliktedir. Mesleki eğitimini sürdüren bir genç, aynı zamanda lise bitirme diploması da alma olanağına sahiptir.

4.4.4. Meslek Eğitime Devam Edenlerin Eyaletlere Göre Dağılımı

2016 eğitim öğretim yılı

Eyalet	Genel	Yabancı	Türk
Burgenland	2.592	201	12
Kaernten	7.135	588	15
Aşağı Avusturya	16.043	2.217	151
Yukarı Avusturya	22.986	1.068	141
Salzburg	8.232	1.146	232
Steiermark	15.326	1.190	83
Tirol	10.708	1.078	171
Vorarlberg	7.096	803	192
Viyana	16.832	2.635	382
Toplam	106.950	10.926	1.379

Kaynak: Avusturya Ticaret Odası

2016 yılında Avusturya genelinde toplam 106.950 genç, meslek eğitime devam etmiştir. Meslek eğitime devam edenlerin 10.926’sı yabancı ülke vatandaşı olup, bunun 1.379’u Türk vatandaşıdır. Meslek eğitime devam eden genç sayısı bakımından Yukarı Avusturya Eyaleti 1. sırada yer almaktadır. Bu eyalette toplam 22.986 genç meslek eğitime devam ederken, bunların 141’i Türk vatandaşıdır. Vatandaşlarımız arasında meslek eğitime devam eden genç sayısı 382 ile en fazla Viyana Eyaletinde bulunmaktadır.

4.4.5. Meslek Eğitime Devam Edenlerin Branşlara Göre Dağılımı

2014-2015 dönemi itibarıyla

Branş	Eğitim Gören Sayısı		İşletme Sayısı		Eğitim Görenler İçinde Türk Gençleri %*		Eğitim Gören Türk Gençlerinin Sayısı*	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Zanaat	49.183	46.365	17.891	17.020	1,2	1,3	590	603
Sanayi	16.044	15.491	1.320	1.280	0,6	0,5	96	78
Ticaret	16.745	15.883	4.595	4.338	1,9	2,0	318	318
Bankacılık, sigortacılık	1.255	1.286	263	245	0,5	0,4	6	5
Taşıma, ulaştırma	2.404	2.847	403	404	0,5	0,7	12	17
Turizm, eğlence	9.646	9.075	3.486	3.326	0,9	1	87	90
Bilgi iletişim	2.422	2.263	1.341	1.280	0,6	0,6	15	14
Ticaret odası harici	8.162	7.875	2.474	2.376	0,6	0,5	49	50
İşletmeler üstü	9.217	9.328	105	105	2,9	2,7	267	251
Toplam	115.078	110.413	31.878	30.374	1,2	1,3	1.440	1.426

Kaynak: Ekonomi Eğitimi Araştırma Enstitüsü

(*) Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

4.4.6. Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı

Avusturya'da Türkçe ve Türk Kültürü Derslerine devam eden Türk öğrencilerinin sayısı 15.463 olup, bu öğrenciler için 155 öğretmen görevlendirilmiştir.

4.4.7. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2016 -2017 eğitim öğretim yılı

	Erkek	Kadın	Toplam
Lisans	1.361	1.031	2.392
Yüksek Lisans	354	269	623
Doktora	122	114	236

Kaynak: Federal Bilim, Araştırma ve Ekonomi Bakanlığı

4.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

4.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Avusturya, bir göç ülkesi olmadığını her vesile ile belirtmekte ve gündemde tutmakta ise de, işgücü piyasalarında yaşanan gelişmeler, yabancı işgücünün kontrollü bir şekilde ülkeye gelmesine imkân sağlandığını göstermektedir. Özellikle yerli işgücü ile doldurulamayan nitelikli işgücü açığı, AB ve üçüncü ülke vatandaşları ile kapatılmak istenmektedir. Bu gaye ile oluşturulan yasal zeminde, her yıl açıklanan meslek dallarındaki personel ihtiyacı için ülkemizden de başvuru yapılabilmektedir. Bu başvurular, başvuru sahibinin yaşı, yabancı dil bilgisi seviyesi, mesleki eğitimi ve meslek deneyimi kapsamında ve belli bir puanlama sistemi esas alınarak değerlendirilmektedir. Göçmen adayının, niteliğine uygun bir işyeri bulunduğunu belgelemesi ve toplam 75 puandan en az 50 puan alacak niteliğe sahip olması zorunludur. Aynı şekilde, çok üst düzey kalifikasyona sahip yabancı işgücünün istihdamında da benzeri puanlama sistemi uygulanmakta, ancak başvuru sahibinden 100 toplam puandan en az 70 puan alması beklenmektedir. Bu kapsamda çalıştırılacak kişilere ödenecek asgari brüt ücret sınırı da ilgili Bakanlık tarafından belirlenmektedir.

Diğer taraftan, Avusturya'da yükseköğrenimlerini tamamlayan üçüncü ülke vatandaşlarına, tahsillerini bitirdikleri tarihten itibaren 12 ay içerisinde eğitim alanlarına uygun bir iş bulmaları durumunda, oturma ve çalışma izni verilmesi yasal bir zorunluluktur. Bu kesimden bir kişiyi istihdam edecek işverenlerin en az 2.187,50 avro tutarında aylık brüt ücret ödemeyi taahhüt etmesi gerekmektedir.

Avusturya’da yükseköğrenim gören üçüncü ülke vatandaşları da Yabancı İşçi İstihdam Yasası hükümlerine tabi olup, çalışma izni almak suretiyle, belli saat ve kazanç sınırında çalışma hakkına sahiptirler. Bu tür istihdam ilişkisi için düzenlenecek çalışma izni iş piyasası incelemesine tabi olmayıp, işverenlerin başvurusu ile gerçekleşmektedir. Haftalık çalışma saatinin daha uzun süre öngörülmesi halinde İş Piyasası Servisi (AMS), iş piyasasındaki gelişmeleri ve ihtiyaçları esas alarak karar vermektedir.

Avusturya’da mukim bir işletme veya işveren, İş Piyasası Servisi’nin (AMS) aranılan niteliklere sahip kilit personel ihtiyacına cevap verememesi halinde, aylık 2.916 avro brüt ücret ödemeyi taahhüt etmek koşuluyla üçüncü ülkelerden kilit personel getirebilmektedir. Bu statüde istihdamı düşünülen personel için de puanlama sistemi uygulanmakta olup, 75 tam puandan en az 50 puana ulaşılması gerekmektedir.

Avusturya’da ırkçılıkla mücadele etmek ve toplumsal duyarlılığı artırmak üzere 1999 yılında kurulan ZARA (Zivilcourage und Anti-Rassismus-Arbeit) isimli sivil toplum kuruluşu, çalışmaları hakkında düzenli olarak yıllık raporlar hazırlamaktadır. “İrkçilik Raporu” adıyla yayınlanan raporların sonuncusu 2016 yılına ait olup, bu yıl içinde tespit edilen eylemlere yer verilmekte ve kuruluşa intikal eden veya ettirilen yabancı aleyhtarları tüm girişimler sıralanmaktadır.

ZARA’nın 2016 yılı İrkçilik Raporunda, rapor döneminde 1.107 ırkçı eylemin kayıt altına alındığına ve bu eylemlerden büyük bir bölümünün internet ortamında, kamusal alan ve hizmet sektöründe kaydedildiğine dikkat çekilmektedir. Eylemlerin, vuku bulunduğu alanlara göre oransal dağılımı aşağıda verilmektedir:

Kategoriler	2013	2014	2015	2016
	(%)			
Hizmet sektörü ve hizmet sunumu	19	19	15	16
İnternet üzerinden yayın	20	17	20	31
Kamusal alan	19	20	22	20
Polis teşkilatı	8	7	6	6
Siyasi hayat ve basın/yayın kuruluşları	8	8	13	9
Duvar yazıları, afiş ve hakaret içeren karalamalar	8	8	8	6
Çalışma hayatı	7	8	7	5

Sıralanan bu eylemlerin sadece % 30'u eyleme doğrudan muhatap kalanlar tarafından ihbar edilmiştir. İhbar sahiplerinden % 50'si ise bizzat şahit olduğu veya gözlemlendiği eylem hakkında bildirimde bulunmuş ve bunların kayıt altına alınmasını talep etmiştir.

ZARA yetkilileri, gerek çalışma hayatında, gerekse kamusal alandaki ırkçı eylemler sıralamasında, başörtüsü taşıyan kadınlara yönelik şiddet ve taciz girişimlerinin önde geldiğini ve bu eylem kayıtlarında önceki yıllara oranla büyük artış gözlemlendiğini ifade etmektedir.

İrkçı eylem ve saldırılardan 61'inin plaket, afiş veya slogan kullanılarak gerçekleştirildiği, bunlardan 5'inin toplu taşıma araçlarının üzerinde olmak üzere 53'ünün Viyana'da tespit edildiği, afiş, karalama ve duvar yazılarında % 44 oranında Yahudi aleyhtarlığının (% 49, 2015), % 33 oranında İslam dini karşıtlığının (% 20, 2015), % 3 oranında Afrika karşıtlığının (% 10, 2015), % 10 oranında mültecilere yönelik karşıtlığın ve % 10 oranında ırkçılığın işlendiği ifade edilmektedir.

4.6. YARGI KARARLARI

İşyerinde Dini Ayrımcılığa Uğrayan Çalışan Hakkında Yargıtay Kararı

Avusturya'da Yüksek Yargı işyerinde dini kıyafet nedeniyle ayrımcılığa uğrayan bir çalışanın davasını ilk kez değerlendirmiştir.

İşyerinde dini ayrımcılığa maruz kalarak onurunun zedelenmesi ve iş akdinin feshedilmesi gerekçesiyle mahkemeye başvuran noter çalışanı kadın davacı, davalı işverenden 7.000 avro tazminat talebinde bulunmuştur. Davacı, çalışma saatlerinde başörtüsü takması ve pardösü giymesi nedeniyle diğer çalışanlara nazaran müşterilerle olan münasebetlerde geri planda tutulmasından şikâyetçidir. Ayrıca, işveren davacıya son dönemlerde ayrımcılık içeren yorumlarda bulunmuştur.

Bu davayı ilk mahkeme tamamen reddetmiştir. Temyiz mahkemesi ise çalışma koşullarında bir din ayrımcılığı yapıldığını doğrulamış ve ek gereksinimle birlikte ilk mahkemenin verdiği hükmü kaldırmıştır. Tarafların itirazı sonucu Yargıtay, temyiz mahkemesinin kararını bozmuş

ve davacıya talep ettiği 7.000 avro tazminatın sadece 1.200 avrosunun ödenmesini hükmetmiştir.

Süreç, işyerinde dini ayrımcılık yapılması hakkında bazı konularda yorum yapma imkanı sağlamıştır. Bu yorumlardan bazıları şunlardır:

1. Dini nedenlerden dolayı kimse doğrudan ya da dolaylı olarak ayrımcılığa maruz kalmaz ve iş ilişkisinin sonlandırılmasında dini ayrımcılık yapılamaz. Fesih özel iş şartları durumunda iş ilişkisine bağlı olarak yapılır. Özellikle mesleki faaliyetleri niteliği nedeniyle dini kıyafet giyilmesine izin verilmeyen ve mesleki gereklilik teşkil eden durumlar dini ayrımcılık olarak kabul edilmemektedir.
2. Dini ayrımcılığa karşı koruma, işyerinde dini giysilerin giyilmesini de kapsamaktadır. Davalı işveren herhangi bir dine karşı olmadığını ancak davacı çalışanın dini kıyafet giymesine karşı olduğunu bildirmiştir. Ancak bu düşüncesi ayrımcılık yapmadığı iddiasına terstir.
3. İşverenin, çalışanın peçe takacağını bildirmesi nedeniyle işten çıkartması ayrımcılık olarak kabul edilmez, çünkü Avusturya’da en temel kurallardan biri insanlar arasında olan iletişimlerde yüzün görünmesidir. Bu nedenle davacının noter çalışanı olarak müşterilerle ve iş arkadaşlarıyla diyalog kurması ve bu esnada yüzünün örtülü olmayışı mesleki gereksinimdir. Davacının yüzünü peçeyle kapatacağını belirtmesi nedeniyle işten çıkartılması ayrımcılık yaratmamaktadır.

Yaşlılık Aylığı İçin Gerekli Bekleme Süresinin Yurt Dışı Sigortalılık Süresi İle Doldurulması

Türkiye’de ikamet etmekte olan 1949 yılı doğumlu Türk vatandaşı davacının 1971 yılının Eylül ayı ile 1977 yılının Eylül ayları arasındaki süre içerisinde (kesintilerle birlikte) Avusturya’da toplam 63 ay boyunca çalışması karşılığı zorunlu sigortaya tabi olarak primi bulunmaktadır. 1979 yılının Ekim ayı ile 2009 yılının Mart ayı sonu arasında İsviçre’de 354 ay, Lihtenştayn Prenslığı’nde 25 ay boyunca prim ödemiştir.

Davalı taraf olan Emeklilik Kurumu yaşlılık aylığı bağlanmasını reddetmektedir. Davalı Avusturya'da prim ödenerek geçirilmesi gereken (asgari sigortalılık süresi) 180 ay için gerekli olan bekleme süresinin doldurulmadığını ileri sürmektedir.

Davacı mahkemeye sunmuş olduğu temyiz dosyasında kendisine ayrımcılık yapıldığına işaret etmiştir. Türkiye ile mevcut olan Ortaklık Anlaşması uyarınca, Avusturya'nın kendi vatandaşlarına sağladığı hakların aynılarını kendisine de sağlaması gerektiğini belirtmiştir. Davacı, Avusturya vatandaşlarının Avusturya'dan yaşlılık aylığı bağlanması için gerekli olan bekleme süresinin doldurulmasının değerlendirilmesi noktasında İsviçre'deki sigortalılık sürelerinin değerlendirildiğini öne sürmüştür.

Ancak atıfta bulunulan bu değerlendirme için Yargıtay'a göre herhangi bir yasal dayanak bulunmamaktadır.

Yargıtay Avusturya ile İsviçre arasındaki sosyal güvenlik anlaşmasının sadece iki ülke vatandaşları ile bunların geride kalan yakınları için geçerli olduğunu, İsviçre ile Avrupa Topluluğu arasındaki serbest dolaşım anlaşmasının sadece Avrupa Birliği ve İsviçre vatandaşlarını kapsadığını belirtmiştir. Yargıtay ayrıca üçüncü ülke vatandaşlarını ilgilendiren (AB) 1231/2010 sayılı talimatnamenin, Avrupa Birliği ile İsviçre arasındaki anlaşmanın bir parçası olmadığını, böylece üçüncü ülke vatandaşlarının İsviçre ile olan ilişkilerinde sadece İsviçre ve AB vatandaşlarının aile üyeleri olmalarından doğan haklarının mevcut olduğunu, üçüncü ülke vatandaşlarının Avrupa Birliği Sosyal Hukuk Koordinasyonu'na dâhil olabilmeleri için yasal ikametlerinin herhangi bir AB üyesi ülkede bulunması şartı arandığını (konu hakkında Bosna Hersek vatandaşı bir kişi için daha önce verilmiş olan 10 ObS 159/12y sayılı karara bakınız) ifade etmiştir.

Buna karşı davacı, 19 Eylül 1980 tarihli ve 3/80 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın (OKK 3/80) iki ülkedeki sigortalılık sürelerinin birleştirilmesini öngören 10. maddesine ve Avusturya ile Türkiye Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesine atıfta bulunarak hak talebinde bulunmuştur. Ancak Mahkeme 3/80 sayılı OKK'nın 3. maddesindeki eşitlik ilkesinin uygulanması için ikamet AB üyesi bir ülkede bulunması şartı söz konusu olduğunu ve Avusturya ile Türkiye arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'nin üçüncü bir ülkede kazanılmış olan sigortalılık sürelerini değil, sadece Avusturya'da ya da Türkiye'de geçen sigortalılık sürelerinin birleştirilmesini öngördüğünü ileri sürerek talebi reddetmiştir.

Mahkeme ayrıca davacı tarafından ikametinin Türkiye’de olmasına rağmen Avusturya’daki bir Avusturya vatandaşı gibi muamele görülmesine ilişkin “en çok gözetilen millet muamelesi” isteğine, mevcut hukuki dayanaklar çerçevesinde bunun mümkün olmadığına hükmetmiştir.

İsviçre’de Çalışan Avusturyalının Bakım Parası Hakkı Bulunmuyor

Zorunlu hastalık sigortası primleri İsviçre’de ödenen, kendisi de İsviçre’de çalışan, ancak Avusturya’da mukim bir Avusturyalının, İsviçre’nin ilkesel yardım mükellefiyeti nedeniyle Avusturya’da bakım parası talep etme hakkı bulunmamaktadır.

Bakıma muhtaç kişi (bu arada hayatını kaybetmiştir) en son 1996 yılında çalışmış olduğu Avusturya’da uzun süredir yaşamaktadır. En son İsviçre’de çalışması olan bu kişi, 8 Ekim 2012 tarihinden bu yana zorunlu hastalık sigortasından muaf tutulmuştur. Davacı Avusturya merkezli bir sigorta şirketi ile senelik 964,63 avro tutarındaki, diplomalı bir bakıcının evde bakım hizmeti ücretini karşılayan özel bir hastalık sigortası yaptırmıştır.

İlk mahkeme davacının Avusturya’da bakım parası talebini reddetmiş, temyiz mahkemesi ise İsviçre’de zorunlu hastalık sigortası muafiyeti nedeniyle bakım parası ödeyen sosyal sigorta kuruluşu bulunmadığından talebi kabul etmiştir. Yargıtay, ilk merciinin ret kararını kabul etmiştir. 1 Haziran 2002 tarihinden bu yana yürürlükte olan serbest dolaşım anlaşması nedeniyle İsviçre de Avrupa Birliği Sosyal Hukuk Koordinasyonuna tabidir. Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABD)’nin daimi içtihadı uyarınca bakım parası hastalık durumunda ödenmektedir. Bunun için ilk önce çalışılan ülke olan İsviçre yetkilidir. Avusturya’dan yardım talebi 883/2004 sayılı Avrupa Koordinasyon Talimatnamesinden değil, sadece Avusturya hukukundan neşet etmektedir.

Avusturya hukuku, yürürlükteki (RG. I 2015/12) Federal Bakım Parası Yasası’nın 3a maddesi uyarınca başka bir üye ülkenin 883/2004 sayılı Talimatname gereği yardım mükellefi olamayacağını belirlemiştir. İsviçre’den gerçekten bir yardım alınıp alınmayacağından bağımsız olarak İsviçre’nin yardım mükellefiyeti nedeniyle Avusturya’da bakım parası talebi geçersiz sayılmaktadır.

Romanya Emeklisine Dengeleme Ödeneği (Ausgleichzulage) Kararı

Çalışmayan ve sadece başka bir üye ülkenin sosyal yardımlarından faydalanmak için o ülkeye taşınan AB vatandaşlarının, sosyal ödeneklerden faydalanma hakkı yoktur. 69 yaşında olan davacı, emekli bir Romanya vatandaşıdır. Ülkesinde iki kalp krizi ve felç geçirmiş, Romanya'daki sağlık hizmetlerinin yetersizliği nedeniyle Avusturya'ya taşınmıştır. Çoğunlukla Romanya'da ve Almanya'da çalışmış, 1978 yılında sadece 6 ay kadar Avusturya'da sigortalı olarak çalışmıştır. Almanya ve Romanya'dan toplam 220 avro tutarında yaşlılık aylığı almaktadır.

Davacının devlet yardım fonundan ihtiyaç odaklı asgari geçim yardımı ya da dengeleme ödeneği olmadan Avusturya'da yaşaması mümkün değildir. Öğle yemeklerini Avusturya'da yaşayan kız kardeşinden temin etmektedir. Ayrıca Avusturya'da bütün sağlık hizmetlerini kapsayan yasal Romanya sağlık sigortası mevcuttur.

Yargıtay, emeklilerin dengeleme ödeneği alabilmesi için Avusturya'da yasal ikamet etme şartına atıfta bulunmuştur. Son ABAD kararına göre, sosyal yardım ödeneklerinin uygunsuz kullanılmasının önüne geçmek amacıyla Avusturya'ya ekonomik olarak katkıda bulunmayan üye ülke vatandaşlarına kısıtlama hakkı tanınmıştır.

Bu kısıtlama hakkı dengeleme ödeneğini de kapsamaktadır. Devlete ekonomik olarak katkıda bulunmayan üye ülke vatandaşları (davacıda olduğu gibi), üç aydan fazla beş yıldan az üye ülkede ikamet etmeleri durumunda yeterli geçim kaynağını ve sağlık sigortasını temin etmek zorundadır. Ancak davacının yeterli geliri bulunmamaktadır. Sonuç olarak çalışmayan ve sadece sosyal ödeneklerden faydalanmak için başka üye ülkelere taşınan AB vatandaşlarının herhangi bir sosyal yardım ödeneği alma hakkı bulunmamaktadır.

Yıl Bitmeden İş İlişkisi Sonlandırılan Temizlik İşçisinin Tam Ödenmiş Tatil İkramesi (Özel Ödeme) Hakkında Karar

Davacı, davalı işveren tarafından temizlikçi olarak istihdam edilmiş ve iş ilişkisi 16.11.2015 tarihinde işveren bildirimini ile sona ermiştir.

Davacı 2015 yılında, bir takvim yılında ödenmesi gereken tatil ikramiyesini (özel ödeme) tümüyle yıl bitmeden Mayıs ayında almıştır. Davalı, davacıya takvim yılındaki geri kalan dönem için tatil ikramiyesi tutarını hesaptan düşerek son maaşını ödemiştir.

Anıtlar, cephe ve bina temizlikçileri için olan toplu sözleşmenin ilgili hükmüne göre işin çalışan tarafından sonlandırılması durumunda, takvim yılının geri kalanı için fazla ödenen kısımlar iade edilmektedir. Davacı, işin çalışan tarafından sonlandırılması durumunda fazla ödenen miktarın işverene iade edilmesinin zorunlu olduğunu belirtmiş, ancak kendisinin işveren tarafından işten çıkartıldığını ve bu nedenle işverenin fazla ödemeler nedeniyle maaşından yaptığı kesintiyi geri talep etmiştir. Alt mahkeme, davacının toplu sözleşmeye göre geri ödeme yapmasının gerekli olmadığını, ancak davalının yıl sonu hesaplaşmasında fazla ödemeyi kesme hakkının olması gerekçesiyle davayı reddetmiştir.

Yargıtay, işverenin fazla ödemelerden dolayı çalışandan geri ödeme talebi hakkının ve yıl sonu hesaplaşmasında ödenen fazla miktarı kesme hakkının olmadığı gerekçesiyle davacının talebini kabul etmiştir.

Avusturya Anayasa Mahkemesi, İslam Yasası'nda Camilerin Kapatılmasını Öngören Maddelerin İptal Edilmesi İstemiyle Açılan Davaları Reddetti

Mahkeme tarafından yapılan açıklamada, İslam Yasası'nın camilerin kapatılmasıyla ilgili maddelerin iptal edilmesi istemiyle açılan davanın "usule aykırılık" gerekçesiyle reddedildiği ve bu nedenle esasa girilmediği belirtilmiştir.

İslam Yasası kapsamında hangi derneğin kapatılması gerektiğinin ancak yetkili makamlarca gerçekleştirilecek işlemler sonucu belirleneceği kaydedilen açıklamada, söz konusu derneklerin, Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunabilmeleri için öncelikle İçişleri Bakanlığı'nın kapatma kararı vermiş olması gerektiği vurgulanmıştır. Mahkeme, ayrıca Bakanlığın vereceği kapatma kararına karşı Federal İdare Mahkemesi'ne itirazda bulunulabileceğini ve hukuk yollarının tükenmesinin ardından Anayasa Mahkemesine dava açılabilceğini bildirmiştir.

Avusturya Meclisi'nde 25 Şubat 2015 tarihinde kabul edilen İslam Yasasına göre dernek olarak faaliyet gösteren camiler, devlet kontrolündeki Avusturya İslam Cemaati bünyesindeki

tüzel kişiliğe geçmeye zorlanmaktadır. Yasaya göre, tüzüklerinde değişiklik yapmayan ve Avusturya İslam Cemaati bünyesine girmeyen camiler, İçişleri Bakanlığı'nın kararnamesiyle kapatılacaktır.

Tüzel kişiliği kabul etmek istemeyen camiler ise dernek olarak varlıklarını devam ettirmelerinin "anayasal ve uluslararası hukuktan doğan bir hak" olduğunu iddia etmektedir.

Avusturya Türk İslam Birliği (ATİB) ile 60 dernek, İslam Yasasında dernek statüsündeki camilerin kapatılmasını öngören maddelerin iptal edilmesi için Aralık 2015'te Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuştur.

5. AZERBAIJAN

5.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

5.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Türk
Toplam	9.802.000	12. 259*

Kaynak: Azerbaycan Devlet Göç Hizmeti İdaresi

(*) 2016 yılı içinde geçici ve daimi (5 yıllık) oturma izni verilen vatandaşlarımızın sayısı

5.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-15	664	661	1.325
16-25	1.593	541	2.134
26-50	6.593	1.029	7.622
51-64	988	95	1.083
65 +	94	1	95
Toplam	9.932	2.327	12. 259*

Kaynak: Azerbaycan Devlet Göç Hizmeti İdaresi

(*) 2016 yılı içinde geçici ve daimi (5 yıllık) oturma izni verilen vatandaşlarımızın sayısı

5.1.3. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2016	362	21	182

Kaynak: T.C. Bakü Büyükelçiliği Konsolosluk Kayıtları

5.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

5.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Devlet Bütçesinden Karşılanan Tüm Maaşlar % 10 Artırıldı

Devlet bütçesinden karşılanan aylık maaşlar (memur, öğretmen, doktor, asker, polis vb.) Azerbaycan Cumhurbaşkanının 18 Ocak 2016 tarihli Kararıyla 1 Şubat 2016 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere % 10 artırılmıştır.

Asgari İşsizlik Ödeneğinin Miktarı Artırıldı

Azerbaycan Cumhuriyeti Başbakanının 3 Şubat 2016 tarihli Kararıyla, “İşsizlik ödeneklerinin ve mesleki eğitim döneminde vatandaşlara verilen ödeneğin asgari miktarının onaylanması hakkında” Azerbaycan Başbakanlığı Kararında değişiklik yapılarak, asgari işsizlik ödeneği miktarı 1 Şubat 2016 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 55 Azerbaycan manatından (AZN) 75 AZN’ye çıkarılmıştır.

Devlet Sosyal Müdafaa Fonu, Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı’na Bağlandı

Azerbaycan Cumhurbaşkanının 18 Mart 2016 tarihli Kararıyla, Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Sosyal Müdafaa Fonu, Azerbaycan Cumhuriyeti Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı’na bağlanmıştır. Söz konusu kurumun adı Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı’na bağlı Devlet Sosyal Müdafaa Fonu olarak değiştirilmiştir.

Ruhsatlar ve İzinler Hakkında Azerbaycan Cumhuriyeti Kanunu Yayımlandı

Azerbaycan Cumhurbaşkanınca 15 Mart 2016 tarihinde onaylanan ve 1 Haziran 2016 tarihinde yürürlüğe giren “Ruhsatlar ve İzinler Hakkında Azerbaycan Kanunu” 20 Nisan 2016 tarihinde yayımlanmıştır. Söz konusu Kanun, Azerbaycan’da müteşebbislik faaliyetinin (finans piyasaları alanları hariç) gerçekleştirilmesi ile ilgili ruhsat ve izin sisteminin düzenlenmesinin hukuksal, ekonomik ve idari esaslarını belirlemektedir. Anılan Kanuna ek olarak ruhsat ve izin talep edilen faaliyet alanlarının listesi de yayımlanmıştır.

“Müteşebbisler Günü” İlanı

Azerbaycan Cumhurbaşkanınının 21 Nisan 2016 tarihli Kararıyla, 25 Nisan tarihi Azerbaycan’da “Müteşebbisler (İşverenler) Günü” olarak ilan edilmiştir.

2016-2017 Yılları İçin Toplu Sözleşme İmzalandı

Azerbaycan Cumhuriyeti Başbakanlığı, Azerbaycan Sendikacılar Birlikleri Konfederasyonu ve Azerbaycan İşveren Örgütleri Milli Konfederasyonu’nun 15 Nisan 2016 tarihli ortak kararıyla, her üç kurum arasında 2016-2017 yılları için toplu sözleşme imzalanmıştır.

Azerbaycan’da Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile İşbirliği Çerçevesinde “2016-2020 Yılları İçin Saygın İş Ülke Programı” İmzalanmıştır

Azerbaycan Hükümeti ile Uluslararası Çalışma Örgütü arasında işbirliği çerçevesinde “2016-2020 yılları için Saygın İş Ülke Programı” ve Azerbaycan Cumhuriyeti’nde Sosyal ve Ekonomik İlişkiler Üçlü Komisyonu’nun kurulması konusunda ortak bir belge imzalanmıştır. Aynı zamanda Komisyon yönetmeliği onaylanmış ve Komisyon üyeleri seçilmiştir.

İslam İşbirliği Teşkilatı’nın Bakü’de Yerleşecek Çalışma Merkezi’nin Tüzüğü Onaylanmıştır

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Dışişleri Bakanları Konseyi’nin 18-19 Ekim 2016 tarihinde Özbekistan’ın başkenti Taşkent’te düzenlenen 43. Toplantısında, karargâhı Bakü’de yerleşecek İİT Çalışma Merkezi’nin Tüzüğü onaylanmıştır.

Bu merkezin kurulması konusunda teklif, İİT üyesi ülkelerin Çalışma Bakanlarınının 2013 yılı 25-26 Nisan tarihlerinde Bakü’de düzenlenen ikinci toplantısı çerçevesinde Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham Aliyev tarafından önerilmiştir. Söz konusu toplantıda İlham Aliyev Azerbaycan’da işsizliğin ortadan kaldırılması yönünde yapılan reformlar ve kazanılan başarılı deneyimin diğer devletlerin ilgisini çekeceğini kaydetmiş, İİT Bakü’de böyle bir kurumunun oluşturulmasınının Teşkilata üye ülkeler arasındaki birliği daha da pekiştirebileceğini ifade etmiştir. Teklif konferans katılımcıları tarafından yüksek değerlendirilmiş ve oybirliğiyle desteklenmiştir.

Tüzüğe göre İİT Çalışma Merkezinin karargâhı Bakü’de yerleşecektir. Tüzük 10 üye devlet tarafından onaylandıktan sonra nihai olarak yürürlüğe girecektir. İİT’nin uzmanlaşmış kurumu olacak Merkezin amacı, çalışma, istihdam, sosyal güvenlik ve işgücünün geliştirilmesi alanında üye devletlerin desteklerinin birleştirilmesi, üye devletlerin ilgili kurumlarının ve diğer ilgili İİT kuruluşlarının faaliyetlerinin koordinasyonu, üye devletlerde çalışma koşullarının iyileştirilmesi, sosyal ortaklığın güçlendirilmesi, saygın işin uygulanması, istihdam olanaklarının genişletilmesi ve dayanıklı sosyal güvenlik sisteminin kurulmasını teşvik etmektir.

İhtiyaç Ölçütünün Düzeyi, Asgari Geçim Düzeyi

Azerbaycan Cumhurbaşkanıca 16 Aralık 2016 tarihinde onaylanan ve 1 Ocak 2017 tarihinde yürürlüğe giren “Azerbaycan’da 2017 Yılı İçin İhtiyaç Ölçütünün Düzeyine İlişkin Azerbaycan Cumhuriyeti Kanunu” 26 Aralık 2016 tarihinde yayımlanmıştır. Buna göre; yardıma muhtaç vatandaşlara devlet sosyal yardımının bağlanması amacıyla 2017 yılı için ihtiyaç ölçütünün düzeyi 116 AZN (2016 yılı 105 AZN) olarak belirlenmiştir.

Yine bu kanuna göre; 2017 yılı için asgari geçim düzeyi, ülke geneli için 155 AZN (2016 yılı 136 AZN), çalışabilir nüfus için 164,5 AZN, emekliler için 130,2 AZN, çocuklar için 136,6 AZN olarak belirlenmiştir.

5.2.2. Sayısal Veriler

5.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

2016 yılı itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	654.457	603.037	1.257.494
Yabancı	8.294	1.590	9.884
Türk	3.638	82	3.720

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

5.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
16-25	76	3	79
26-50	3.012	73	3.085
51-64	520	6	526
65 +	30	-	30
Toplam	3.638	82	3.720

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

5.2.2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

İşkolu	Çalışan Sayısı
İmalat sanayi	204
Su teçhizatı, kirli su ve atık arıtma	6
Diğer alanlardaki hizmetler	141
Tarım, hayvancılık, ormancılık ve balıkçılık	38
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyet	102
Enformasyon ve iletişim	23
Elektrik enerjisi, gaz, buhar vb. teçhizat	4
Toptan ve perakende ticaret; nakliyat araçlarının tamiri	392
İnşaat	2.407
Sağlık ve sosyal hizmetler	74
Dinlenme, eğlen. güzel sanat. alan. faaliyet	22
Sosyal işe	113
Devlet yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik	2
Eğitim	56
Maliye ve sigorta faaliyeti	58
Madencilik sanayi	10
Nakliyat ve depo işletmesi	36
Gayri menkul ile ilgili işlemler	9
Kamusal ve yardımcı hizmetlerin verilmesi	21

Ev işletmeleri faaliyeti; bireysel tüketim için ev işletmelerinin ürettiği mal ve hizmetlere ilişkin faaliyet	2
Toplam	3.720

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

Azerbaycan'da vatandaşlarımız genel olarak inşaat, mobilya, ticaret, araba tamirciliği, turizm otelcilik ve hizmet sektöründe çalışmaktadır.

5.2.2.4. Çalışan Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

Azerbaycan'da bulunan vatandaşlarımızın % 80'den fazlası Bakü ve çevresinde çalışmaktadır.

5.2.2.5. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Bağımsız çalışan vatandaşlarımızın sayısı, çalıştıkları sektörler ve istihdam ettikleri çalışan sayılarına ilişkin resmi veri bulunmamaktadır.

5.2.2.6. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Genel	151.200	6	101.600	4	252.800	5

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

5.2.2.7. Asgari ve Ortalama Ücretler

31.12.2016 tarihi itibarıyla

İşkolu	Aylık Asgari Ücret (AZN)	Ortalama Aylık Ücret (AZN)
İmalat sanayi	140	1.665,45
Su teçhizatı, kirli su ve atık arıtma	290	4.742,06
Diğer alanlardaki hizmetler	120	766,38
Tarım/hayvancılık, ormancılık ve balıkçılık	136	522,42
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyet	105	1.430,76

Enformasyon ve iletişim	200	6.084,85
Elektrik enerjisi, gaz, buhar vb. teçhizat	190	450,00
Toptan ve perakende ticaret; nakliyat araçlarının tamiri	105	753,21
İnşaat	105	1.515,61
Sağlık ve sosyal hizmetler	120	626,94
Dinlenme, eğlence, güzel sanatlar alanında faaliyet	160	4.854,62
Sosyal iaşe	120	1.648,11
Devlet yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik	500	715,00
Eğitim	150	601,00
Maliye ve sigorta faaliyeti	200	5.119,72
Madencilik sanayi	200	7.322,67
Nakliyat ve depo işletmesi	250	1.413,43
Gayri menkul ile ilgili işlemler	160	2.432,56
Kamusal ve yardımcı hizmetlerin verilmesi	180	1.390,09
Ev işletmeleri faaliyeti; bireysel tüketim için ev işletmelerinin ürettiği mal ve hizmetlere ilişkin faaliyet	280	290

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

5.3. SOSYAL GÜVENLİK

5.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Emekli Maaşının Taban Seviyesi % 10 Artırıldı

Azerbaycan Cumhurbaşkanınının 16 Ocak 2016 tarihli kararlarıyla, bugüne kadar 100 AZN olan yaşa göre emekli maaşının taban seviyesi 1 Şubat 2016 tarihi itibarıyla % 10 artırılarak 110 AZN olarak belirlenmiştir.

Emekli Aylıklarının Sigorta Kısmı Enflasyon Oranına Uygun Artırıldı

Azerbaycan'da emeklilerin sosyal güvenliğini güçlendirmek amacıyla 25 Ocak 2016 tarihinde Azerbaycan Cumhurbaşkanı tarafından, emekli aylıkların sigorta kısmının ilgili yürütme organı tarafından açıklanan tüketim fiyatları endeksinin yıllık seviyesine (enflasyon oranı)

uygun olarak 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren artırılması kararlaştırılmıştır. Enflasyon oranı bir önceki yıla oranla % 4 olarak açıklanmıştır.

Çocuk Bakımı Ödenekleri Artırıldı

Azerbaycan Cumhurbaşkanınının 25.01.2016 tarihli Kararıyla, bir buçuk yaşa kadar çocuk bakımı için kısmen ücretli sosyal izinde olanlara verilen aylık ödenek miktarı 40 AZN (bugüne kadar 30 AZN idi), bir buçuk yaştan üç yaşa kadar çocuk bakımı için ödenek miktarı 25 AZN (bugüne kadar 15 AZN idi) olarak belirlenmiştir.

5.3.2. Sayısal Veriler

5.3.2.1. Aktif/Pasif Sigortalı Sayısı ve Oranı

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Yıl	Aktif Sigortalı		Pasif Sigortalı	Aktif/Pasif Oranı
	Genel	Türk*	Genel	Genel
2009	1.852.467	4.639	1.308.000	1,42
2010	1.800.452	5.908	1.292.000	1,39
2011	1.966.854	7.120	1.277.596	1,54
2012	2.266.074	8.021	1.272.136	1,78
2013	2.691.357	9.848	1.275.200	2,11
2014	2.976.318	12.033	1.290.100	2,3

Kaynak: Devlet Sosyal Müdafaa Fonu, Devlet İstatistik Komitesi

(*) Sosyal sigorta sistemine kayıtlı olanları sayısı olup, sigortalılıkların devam edip etmediğine dair bilgi bulunmamaktadır.

5.3.2.2. Sosyal Sigorta Prim Oranları

Azerbaycan'da 31.12.2016 tarihi itibarıyla sosyal sigorta prim oranı tüm sigorta kolları için toplam % 25 olup, bunun % 22'si işçi, % 3'ü işveren payıdır.

5.3.2.3. Sigorta Kolları İtibarıyla Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı
Yaşlılık	781.957
Maluliyet	383.590
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	149.682
Toplam	1.315.229

Kaynak: Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

5.3.2.4. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Türkiye’de ikamet eden vatandaşlarımıza yapılan sosyal sigorta ödemeleri ile ilgili veri bulunmamaktadır.

5.3.2.5. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı’nın verilerine göre 2016 yılında toplam 159 iş kazası olmuştur. Söz konusu kazalar sonucu 84 kişi ölmüş, 165 kişi çeşitli derecelerde yaralanmıştır. Bunun içinde 1 kişi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıdır.

5.3.2.6. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik ödeneği en az 55 AZN ile en çok ortalama aylık ücret miktarı olan 444 AZN arasında belirlenmiş olup, 12 aylık dönem içerisinde en fazla 26 takvim haftası boyunca denebilmektedir.

5.3.2.7. Sosyal Yardımlar

Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı’nın 2014 yılı verilerine göre, 534.314 kişiye (121.435 aile) toplam 198.041.400 AZN sosyal yardım yapılmıştır. Bakanlığın ödediği sosyal yardımlar aşağıda belirtilmektedir.

Aylık Yardımlar		Tutar (AZN)
Yaşa göre yardım		60
Malullük yardımı	I. derece maluller	67
	II. derece maluller	50
	III. derece maluller	43
Savaş malullerine yardım	I. derece maluller	83
	II. derece maluller	66
	III. derece maluller	60
Askeri görev malullerine yardım	I. derece maluller	77
	II. derece maluller	66
	III. derece maluller	50
Sağlık yönünden kısıtlı 18 yaşından küçük çocuklara		67
Aile reisini kaybedenlere		55
Velilerini kaybetmiş ve veli himayesinden mahrum kalmış çocukların kayyumlarına		50
Bir yaşından küçük çocuğu olan düşük gelirli ailelere		45
Şehit çocuklarına		17
Savaş gazileri ve malulleri ile Çernobil kazası malullerinin çocuklarına		12
Bir Defalık Yardımlar		
Doğum yardımı		90
Defin yardımı		120
Radyasyon kazazedelerine yıllık tedavi yardımı		195

5.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

5.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2016-2017 eğitim öğretim yılı

Okul Türü	Genel	Türk
İlkokul	1.464.200	682
Ortaokul		451
Lise		250
Meslek Lisesi	51.072	
Toplam		1.383

Kaynak: T.C. Bakü Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

5.4.2. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2016-2017 eğitim öğretim yılı

Eğitim Durumu	Öğrenci Sayısı
Lisans	1.784
Yüksek Lisans	33
Doktora	31
Toplam	1.848

Kaynak: T.C. Bakü Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

5.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

5.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Yabancı Firma Yöneticileri ve Yardımcılarının Çalışma İzninden Muaf Tutulduğuna İlişkin Kanun Değişikliği

Azerbaycan Cumhurbaşkanı tarafından 6 Mayıs 2016 tarihinde imzalanan ve 2 Haziran 2016 tarihinde yayımlanan kanun ile Azerbaycan Cumhuriyeti Migrasiya (Göç) Kanununda değişiklik yapılmış olup, geçici oturma izinlerinin verilmesi durumlarına ilişkin 45. madde ve çalışma izninin talep edilmediği yabancılarla ilgili 64. maddeye ilaveler yapılmıştır.

Söz konusu değişikliklerle, Azerbaycan'da kurulmuş ve kurucusu veya kurucularından en az birisi yabancı uyruklu olan firmaların yöneticileri ve yardımcıları, çalışma izni talep edilmeksizin geçici oturma izni alabilecektir.

6. BELÇİKA

6.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

6.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

01.01.2017 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Belçikalı	Yabancı	Türk*
Erkek	5.548.210	4.880.936	667.274	18.731
Kadın	5.797.697	5.091.314	706.383	17.919
Toplam	11.342.907	9.972.250	1.370.657	36.650

Kaynak: Belçika İstatistik Kurumu

(*)Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

6.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Bölgelere Göre Dağılımı

01.01.2017 tarihi itibarıyla

Bölge	Erkek	Kadın	Toplam*
Flaman Bölgesi	9.448	9.039	18.487
Valon Bölgesi	4.537	4.784	9.321
Brüksel-Başkent Bölgesi	4.746	4.096	8.842
Alman Bölgesi	91	74	165
Toplam	18.822	17.993	36.815

Kaynak: Belçika İstatistik Kurumu

(*) Resmi istatistiklerden temin edilen bilgiler olup, toplam sayıdaki sapma resmi kaynakta da mevcuttur.

6.1.3. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

01.01.2017 tarihi itibarıyla

Ülke	Sayı	%
Fransa	162.482	% 12
İtalya	157.227	% 11
Hollanda	152.084	% 11
Fas	82.817	% 5
Romanya	73.917	% 6
Polonya	70.766	% 5

İspanya	62.072	% 5
Portekiz	44.386	% 3
Almanya	39.523	% 3
Türkiye	36.650	% 3
Diğer	488.733	% 36
Toplam	1.370.657	%100

Kaynak: Belçika İstatistik Kurumu

6.1.4. Belçika Uyuğuna Geçen Vatandaşlarımıza İlişkin Sayısal Veriler

01.01.2017 tarihi itibarıyla

2016 Yılında Belçika Uyuğuna Geçen Türk Vatandaşlarının Sayısı	Belçika Uyuğuna Geçen Türk Vatandaşlarının Toplam Sayısı	Yalnızca Türk Vatandaşı Olanların Sayısı
989	119.051	36.650

Kaynak: Belçika İstatistik Kurumu

6.1.5. Belçika Vatandaşlığını Alan Yabancıların Toplam Sayısı

01.01.2016 tarihi itibarıyla

Ülke	Sayı	%
Fas	226.349	% 23
Türkiye	119.051	% 12
İtalya	116.496	% 12
Fransa	49.578	% 5
Demokratik Kongo Cumhuriyeti	38.257	% 4
Hollanda	31.530	% 3
Polonya	23.662	% 2
Cezayir	17.958	% 2
Almanya	16.010	% 2
Rusya	14.251	% 1
Diğer	315.792	% 33
Toplam	968.934	% 100

Kaynak: Belçika İstatistik Enstitüsü ve Federal Göç Merkezi

Belçika vatandaşlığını alanların sayısında 2000’li yılların başına kadar sürekli artış gözlenmiştir. Belçika vatandaşlığını alan yabancıların toplam sayısı 1 Ocak 2016 itibarıyla 968.934’dür. Vatandaşlarımız, Fas (% 23) vatandaşlarından sonra ikinci sırada (% 12) yer almakta, bunu İtalyanlar (% 12), Fransızlar (% 5) ve Kongolular (% 4) takip etmektedir.

Belçika, çifte vatandaşlık uygulamasına 9 Haziran 2007 tarihinde geçmiştir.

6.1.6. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2016	2.677	401	568

Kaynak: T.C. Anvers ve Brüksel Başkonsoloslukları

6.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

6.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

VI. Devlet Reformu

“Daha etkin bir federal devlet ve daha özerk kurumlar” prensibinden hareketle oluşturulan 6. Devlet Reformu’na ilişkin çalışmalara Aralık 2011’de başlanmış ve ilk bölüm 2012, ikinci bölüm 2014 yılında uygulamaya başlanmıştır.

Reform kapsamında, federal düzeydeki yetkilerin bir bölümünün kısmen veya tamamen belediyelere, bölgelere veya yerel komisyonlara devredilmesi ile ilgili düzenlemeler 1 Temmuz 2014 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Bu bağlamda, bütçe ve personelin transferine 1 Ocak 2015 tarihi itibarıyla; işsizlerle ilgili denetim ve cezalara ilişkin uygulamaların merkezi yönetimden (Ulusal İstihdam Ofisi, Office national de l’Emploi-ONEM) alınarak, bölgelere devredilme işlemine 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla başlanmıştır.

Geçici İş Sözleşmesinde Değişiklik

Geçici iş sözleşmesinde yapılan değişiklik ile çalışanların 1 Ekim 2016 tarihinden itibaren iş sözleşmelerini 48 saat içerisinde değil, en geç iş başı yaptıkları gün içerisinde imzalamaları hükme bağlanmıştır.

2017 Bütçe Görüşmeleri Kapsamında Çalışma Hayatıyla İlgili Alınan Kararlar

2016 yılının son aylarında gerçekleştirilen 2017 yılı bütçe görüşmeleri kapsamında Federal Hükümet, çalışma hayatı ile ilgili bir dizi karar almıştır.

Bu bağlamda, iş piyasasını daha esnek hale getirebilmek için sürdürülebilir ve yönetilebilir iş kanunu tasarısı kapsamında öngörülen belli başlı değişiklikler 2017 yılından itibaren hayata geçirilecektir. Bunlar arasında, esnek çalışma saatleri, gönüllü fazla mesai saatleri, kısmi çalışma, izinler, geçici iş, geçici uzaktan çalışma, işverenlerin grup oluşturması, e-ticaret, eğitime yatırım yapmak gibi bir dizi uygulamanın hayata geçirilmesi yer almaktadır.

Uzun Süredir Hasta Olanlara Anket Formu Gönderilmesi

Uzun süredir hasta olanların, mümkün olan en kısa sürede durumlarına uygun bir işe yerleştirilebilmelerini sağlamak, daha sıkı denetime tabi tutulmaları ve bu bağlamda, ciddi hastalıklar hariç, bir ay sonunda aktif hayata dönüp dönemeyeceklerini belirlemek amacıyla 1 Ekim 2016 tarihi itibarıyla kendilerine anket formu gönderilmesi kararlaştırılmıştır.

6.2.2. Sayısal Veriler

6.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	2.433.069	2.107.497	4.540.566
Türk	7.144	2.477	9.621*

Kaynak: Belçika İstatistik Kurumu, Belçika İstihdam Bakanlığı

(*) Vatandaşlarımıza ilişkin veriler Aralık 2014-Aralık 2015 ortalamasıdır.

6.2.2.2. Çalışma Çağındaki Nüfusun Cinsiyet ve Bölgelere Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Bölge	Nüfus Yapısı	Erkek	Kadın	Toplam
Brüksel Başkent Bölgesi	Toplam Nüfus	396.358	399.186	795.544
	Çalışan Sayısı	238.911	200.794	439.705
	İşsiz Sayısı	50.916	38.460	89.736
	Aktif Nüfus	289.826	239.255	529.081
Flaman Bölgesi	Toplam Nüfus	2.099.116	2.061.724	4.160.840
	Çalışan Sayısı	1.479.131	1.288.738	2.767.869
	İşsiz Sayısı	78.194	63.360	141.554
	Aktif Nüfus	1.557.325	1.352.098	2.909.423
Valon Bölgesi	Toplam Nüfus	1.165.762	1.167.330	2.333.092
	Çalışan Sayısı	715.027	617.965	1.332.992
	İşsiz Sayısı	86.612	71.289	157.901
	Aktif Nüfus	801.639	689.254	1.490.893
Belçika Toplam	Toplam Nüfus	3.661.235	3.628.241	7.289.476
	Çalışan Sayısı	2.433.069	2.107.497	4.540.566
	İşsiz Sayısı	215.721	173.108	388.829
	Aktif Nüfus	2.648.790	2.280.606	4.929.396

Kaynak: Belçika İstatistik Kurumu

6.2.2.3. İstihdam Oranları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Erkek	Kadın	Toplam
% 67,2	% 59,6	% 63,4

Kaynak: Belçika İstatistik Kurumu

6.2.2.4. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Belçika Bağımsız Çalışanlar Kurumu'nun yayımladığı verilere göre, Belçika'da 31.12.2016 tarihi itibarıyla bağımsız çalışan Belçikalıların sayısı 943.299, yabancıların sayısı 115.222'dir.

Yabancı bağımsız çalışanlar arasında ilk sıralarda AB ülkeleri yer almakta olup, Romanya (23.450 kişi) ilk sırada gelmektedir. Bunu Hollanda (16.612 kişi), Fransa (12.919 kişi), İtalya (10.855 kişi) ve Polonya (8.440 kişi) takip etmektedir. Bağımsız çalışan yabancılar arasında özellikle Romanyalılar, Polonyalılar ve Bulgarların sayısı son yıllarda ciddi artış göstermiştir. AB ülkeleri dışında Fas, 2.692 bağımsız çalışan ile ilk sırada yer almaktadır. Belçika’da bağımsız çalışan vatandaşlarımızın sayısı ise 2.491’dir. Vatandaşlarımızın önemli bir bölümü süpermarket, lokantacılık, fırın/pastane, seyahat acenteliği, müteahhitlik, gıda ve toptancılık (beyaz eşya ve mobilya) alanlarında faaliyet göstermektedir.

6.2.2.5. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Genel	215.721	7,8	173.108	6,7	388.829	7,3

Kaynak: Belçika İstatistik Kurumu

6.2.2.6. İşsiz Vatandaşlarımıza İlişkin Bilgiler

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Bölge	Erkek	Kadın	Toplam
Brüksel-Başkent	720	420	1.140
Flaman	1.183	664	1.847
Valon	841	459	1.300
Toplam	2.744	1.543	4.287

Kaynak: Belçika Ulusal İstihdam Ofisi

Not: İşsiz vatandaşlarımızın sayısı, Belçika Ulusal İstihdam Ofisi'nin Ocak/Mayıs/Ekim/Aralık 2106'ya ilişkin resmi verilerinin ortalaması alınarak Brüksel Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğimizce tespit edilmiştir.

6.2.2.7. Asgari ve Ortalama Ücretler

Belçika’da asgari ücret birçok ülkedeki uygulamanın tersine kanunla değil, sosyal tarafların müzakereleri neticesinde toplu sözleşmelerle belirlenmektedir. Bununla birlikte, işletme toplu sözleşmesi veya iş sözleşmesi ile daha yüksek bir ücret de öngörülebilir.

13 Temmuz 1993 tarihinde kabul edilen ve üzerinde birçok değişiklik yapılan 43 sayılı Ulusal Çalışma Konseyi Sözleşmesi halen yürürlüktedir. Ülkede tüketici fiyatlarında gerçekleşen değişikliklere bağlı olarak asgari ücret miktarında düzenleme yapılmaktadır. Sözleşme uyarınca 1 Haziran 2016 tarihinden itibaren geçerli olan brüt asgari ücret;

- 18 yaş ve üzeri çalışanlar (tam gün çalışma halinde) : 1.531,93 avro
- En az 19 yaşında olan ve en az 6 ay hizmeti olan çalışanlar için : 1.572,58 avro
- En az 20 yaşında olan ve en az 12 ay hizmeti olan çalışanlar için : 1.590,64 avro

Bu ücretler esas alınarak ayrıca sektörler düzeyinde asgari ücretler tespit edilmektedir. Diğer taraftan, bu ücretlerden evli veya bekar olma durumuna göre % 20-40 arasında sosyal sigorta ve vergi kesintisi yapılarak net asgari ücret hesaplanmaktadır. Net ücretlere ayrıca brüt ücretler içinde görülmeyen sosyal yardımlar/ödenekler da eklenmektedir.

Ortalama Ücretler

2015 yılı itibarıyla

En Düşük Ücret Ödeyen İlk On Sektör	Ortalama Aylık Brüt Ücret (Avro)
Lokantacılık	2.471
Konaklama	2.555
Çöp toplama, işleme ve ayrıştırma, dönüştürme	2.706
Perakende ticaret	2.730
Mobilya imalatı	2.735
Bina ve çevre düzenleme	2.744
Ağaç işleri	2.829
Soruşturma ve güvenlik	2.899
Uzmanlaşmış inşaat işleri	2.931
Tekstil üretimi	2.965

En Yüksek Ücret Ödeyen İlk On Sektör	Ortalama Aylık Brüt Ücret (Avro)
Petrokimya sanayi	5.292
Yönetim merkezi ve yönetim kurulu	4.864
Bilgisayar programlama ve diğerleri faaliyetler	4.486
Sigorta ve emeklilik hariç finansman hizmetleri	4.455

İlaç sanayi	4.397
Bilimsel araştırma ve geliştirme	4.391
Kimya sanayi	4.343
Hava ulaşım	4.327
Radyo ve televizyon programlama, programcılık	4.317
Sigorta ve emeklilik yardımcı hizmetleri	4.292

Kaynak: Belçika İstatistik Kurumu

6.2.2.8. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

OECD verilerine göre, Belçika’da sendikalaşma oranı 2013 yılı itibarıyla % 55,1 olup, Belçika sendikal faaliyetlerin en yoğun olduğu ülkeler arasında yer almaktadır.

Sendikalaşma oranının yüksek olmasının gerekçeleri olarak istihdamda yaşanan güvensizlik, işsizlik sigortası yardımlarının ödenmesinde sendikaların oynadığı rol, işletmelerin işleyişine sendikaların katılımı gibi çeşitli etkenler gösterilmektedir.

Sendikalara özellikle ücretli çalışanlar üye olmaktadır. Sendikaların görünümü bölgelere göre farklılıklar göstermektedir. Valon Bölgesinde “Belçika Çalışma Genel Federasyonu (Fédération Générale du Travail de Belgique-FGTB)” daha aktifken, Flaman Bölgesinde “Hristiyan Sendikalar Konfederasyonu (Confédération des Syndicats Chrétiens –CSC)” daha aktiftir. CSC ülke genelinde en fazla üyeye sahip sendikadır.

6.3. SOSYAL GÜVENLİK

6.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Emeklilik rejiminin sürdürülebilirliğini sağlamak için 2011 yılı sonunda başlatılan emeklilik reformu 2016 yılında da devam etmiştir. Bu kapsamda, 2016 yılında emeklilik alanında yapılan reformların büyük çoğunluğu emeklilik rejiminin hem finansman ve hem de sosyal bakımdan sürdürülebilirliğini sağlamaya yönelik olmuştur.

Bu reformlar, bir taraftan emeklilik yaşını yükseltmeyi amaçlarken, diğer taraftan çeşitli emeklilik (ücretliler, memurlar, bağımsız çalışanlar) rejimleri arasındaki farklılıkları zaman içerisinde gidererek uyumlu hale getirmeyi amaçlamaktadır.

2016 Yılında Alınan Tedbirlere Bazıları

- Diş hekimine yılda en az bir defa kontrole gitmeyen sigortalılar, 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla ilaç paylarını % 15 daha fazla ödeyeceklerdir.
- 6. Devlet Reformu kapsamında, işsizlerle ilgili denetim ve cezalara ilişkin uygulamaların merkezi yönetimden, yani Ulusal İstihdam Ofisi'nden alınarak, 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla bölgelere devredilme işlemine başlanmıştır.
- Ulusal Emeklilik Ofisi'nin adı 1 Nisan 2016 tarihi itibarıyla Federal Emeklilik Servisi olarak değiştirilmiş, aynı zamanda Kamu Sektörü Emeklilik Servisi'nin yetkileri ve personeli de bu kuruma devredilmiştir.
- İş Kazaları Fonu ile Meslek Hastalıkları Fonu birleştirilerek, 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla Mesleki Riskler Federal Ajansı adını almıştır.

2017 Yılı Bütçe Görüşmeleri Kapsamında Federal Hükümetin Sosyal Güvenlikle İlgili Aldığı Bazı Kararlar

- Uzun süreli işsizlik yardımlarından yeni faydalanmaya başlayacak olanların ve erken emekli olanların emekli aylıklarının hesaplanmasında, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yapılan değişiklik ile işsizliğin ikinci yılından itibaren son alınan aylık değil, yıllık asgari seviyenin dikkate alınması kararlaştırılmıştır. Bugüne kadar, bu uygulama işsizliğin üçüncü yılından itibaren uygulanmakta idi.
- Emeklilik yaşı askerler ve demir yolu çalışanları için yükseltilmiştir. Her iki grup için emeklilik yaşı 2018 yılından itibaren 57 olup, 2030 yılında 63 olacak şekilde her yıl 6 ay arttırılacaktır. Halen, askerler 56 yaşında, demiryolları çalışanları ise 55 yaşında emekli olmaktadır.

6.3.2. Sayısal Veriler

6.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolu	İşçi Payı	İşveren Payı	Toplam
Yaşlılık, Ölüm Sigortası	7,50	8,86	16,36
Hastalık-Maluliyet Sigortası (Sağlık Bakımı)	3,55	3,80	7,35
Hastalık-Maluliyet Sigortası (Sağlık Yardımı)	1,15	2,35	3,50
İşsizlik Sigortası	0,87	1,46	2,33
İş Kazası Sigortası	-	0,30	0,30
Meslek Hastalığı Sigortası	-	1,00	1,00
Aile Yardımları	-	7,00	7,00
Diğer Primler	-	0,15	0,15
2016 Teşvikleri		-2,27	-2,27
Toplam	13,07	22,65*	35,72

Kaynak: Belçika Federal Sosyal Güvenlik Kamu Hizmeti

(*) Yukarıdaki kesintilerden başka sadece işverenlerden kesilen ve çalışan işçi sayısına göre değişen primlerle birlikte işveren payı genel toplamı % 37,8'e çıkabilmektedir

6.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

Aylıklar ve Ödenekler (İşverene Bağlı Çalışanlar)

01.01.2016 tarihi itibarıyla

İşverene Bağlı Çalışanlar	Kişi Sayısı	Aylık Ödeme (Avro)
Yaşlılık Aylığı	1.697.932	1.471.045.709,30
Dul Aylığı	464.000	376.167.687,82
Dul Ödeneği	554	576.469,57
Yakacak Yardımı	45.190	3.301.890,85
Emeklilik Primi (Bonus)	153.497	18.652.145,95
Toplam	2.361.173	1.869.743.903,49

Kaynak: Belçika Federal Sosyal Güvenlik Kamu Hizmeti

Aylıklar ve Ödenekler (Bağımsız Çalışanlar)

01.01.2016 tarihi itibarıyla

Bağımsız Çalışanlar	Kişi Sayısı	Aylık Ödeme (Avro)
Yaşlılık Aylığı	448.466	198.884.927,79
Dul Aylığı	113.374	68.895.766,87
Dul Ödeneği	98	43.771,67
Erken Emeklilik (Tarım)	0	0,00
Emeklilik Primi (Bonus)	66.773	10.782.760,78
Toplam	628.711	278.607.227,11
Aylık Alanların Genel Toplamı*	2.015.906	2.148.351.130,60
Aylık ve Ödenek Alanların Genel Toplamı**	2.069.508	2.204.377.188,77

Kaynak: Belçika Federal Sosyal Güvenlik Kamu Hizmeti

(*) Ücretli ve bağımsız çalışanları kapsamaktadır

(**) Sigorta kurumlarınca yapılan her türlü aylık ve ödemeleri kapsamaktadır

Aylıklar ve Ödenekler (Sosyal Yardımlar)

01.01.2016 tarihi itibarıyla

	Kişi Sayısı	Aylık Ödeme (Avro)
Yaşlılar Gelir Garantisi Yardımı (GRAPA)	107.856	42.533.045,40
“Ücretli Çalışanlar” Ödeneği	379.399	7.974.220,86
Yaşlılık Ödeneği	336.377	7.175.840,69
Dul Ödeneği	65.520	798.380,17
Sakatlık Avantajı	1.031	428.948,17
Tamamlayıcı Yardım	828	328.731,18
Tamamlayıcı Yardım Gelir Garantisi	154	22.302,44
Üçüncü Kişilere Yardım	444	77.914,55
Koşulsuz Aylık Alan “Bağımsız Çalışanlar”	74.203	3.242.834,28
Koşulsuz Emekli Aylığı	53.342	2.494.774,11
Koşulsuz Dul Aylığı	23.088	748.060,17
Garanti Gelir Yardımı	4.512	1.847.009,46

Kaynak: Belçika Federal Sosyal Güvenlik Kamu Hizmeti

Erken emeklilik sisteminden faydalananların sayısı 22.291'dir (9.996 erkek, 12.295 kadın). Belçika dışında ikamet eden ve aylık alanların toplam sayısı 196.708 olup, bunun 46.315'i Belçika vatandaşıdır.

6.3.2.3. Türkiye'de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Belçika'dan aylık alan ve Türkiye'de ikamet edenlerin sayısı 7.695'tir. Bunlardan 7.155'i Türk, 473'ü Belçika vatandaşıdır. 67 kişi ise "Diğer" kategorisinde yer almaktadır. Türkiye'ye havale edilen toplam ödeme tutarı aylık toplam 4.048.310,06 avrodur.

6.3.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

İş Kazaları Sigortası (FEDRİS)'nin verilerine göre, 2016 yılında bildiri yapılan iş kazası sayısı 160.717 olup, 2015 yılına göre % 2,2'lik artış söz konusudur.

2016 yılında bildirimde bulunulan iş kazalarının yaklaşık % 11,5'i reddedilmiştir. 2015 yılında bu oran % 12,7 olmuştur. İş güzergâhında gerçekleşen iş kazalarında ise red oranı 2016 yılında % 14,5, 2015 yılında % 15,0 olmuştur.

2016 yılında meydana gelen iş kazalarının % 41,9'unda kazazede işine ara vermemiş, % 47,8'inde geçici iş göremezlik, % 10,2'sinde ise sürekli iş göremezlik yaşamıştır. Ölümle sonuçlanan iş kazası oranı % 0,1'dir. Geçmiş yıllarda olduğu gibi, iş güzergâhında meydana gelen kazalar, iş yerinde meydana gelen kazalara göre daha ciddi sonuçlar doğurmuştur.

İş kazası sayısında 2016 yılında tüm yaş gruplarında artış söz konusu olup, özellikle 20-29 yaş grubunda bu oran ortalamanın üzerinde gerçekleşmiştir.

Kadınlar iş güzergâhında, erkekler ise iş yerinde daha çok iş kazasına maruz kalmışlardır.

İş kazalarının en yoğun yaşandığı sektör inşaat (% 35,8), ulaşım (% 29,4) ve kamu idari hizmetleri (% 27,2) olmuştur. İş kazalarının en büyük nedeni makinanın kontrolden çıkmasıdır.

Meslek hastalıklarında ise 2016 yılında, 2015 yılına göre % 1 artışla 9.672 yeni başvuru yapılmış olup, başvuruların % 30'dan fazlasını (2.973) tendona bağlı şikâyetler oluşturmaktadır.

6.3.2.5. Çocuk Parası Miktarları

01.06.2016 tarihi itibarıyla

	Belçika'daki Çocuklar İçin (Avro)	Türkiye'deki Çocuklar İçin (Avro)
1. çocuk	92,09	27,21
2. çocuk	170,39	28,91
3. çocuk	254,40	30,61
4. çocuktan itibaren	254,40	32,31

Kaynak: Aile Yardımları Ulusal Ajansı

6.3.2.6. Aile Yardımları

Temel aile yardımlarının haricinde, çocuğun 6 yaşına gelmesi, okulların açılışı, 21 yaşından küçük çocuklar, bazı durumlarda uzun süreli işsizlere veya erken emekli olanlara, iş göremeyecek durumda olan uzun süreli hastalara ve bir veya birden fazla çocuklu yalnız yaşayanlara, belli şartlar dahilinde yapılan ilave yardımlar mevcuttur.

6.3.2.7. Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar

Vergilerle finanse edilen ve Belçika'da yasal olarak ikamet eden herkese belirli şartlar dahilinde asgari düzeyde bir geliri garanti etmeyi amaçlayan primsiz ödenekler, Yaşlılara Gelir Güvencesi Yardımı (La Garantie de revenus aux personnes âgées) ve Engellilere Yönelik Yardım'dan (Les Allocations aux personnes handicapées) oluşmaktadır.

Yaşlılara Gelir Güvencesi Yardımı (La Garantie De Revenus Aux Personnes Âgées - GRAPA)

Yaşlı kişilere yapılan yardımlar, Yaşlılara Gelir Güvencesi Yardımı (La Garantie de revenus aux personnes âgées - GRAPA) ve Yaşlı Kişilere Katkı Yardımı'ndan (L'Allocation pour l'aide aux personnes âgées) oluşmaktadır.

Yaşlılara Gelir Güvencesi Yardımı, emekli aylığı alan veya aylığı yetersiz durumda olanlara 65 yaşından itibaren yapılmaktadır. Bu yardıma hak kazanabilmek için Belçika'da yasal olarak ikamet etmek ve yeterli gelire sahip olmamak şartı aranmaktadır. Bu bağlamda, başvuru sahibinin fiilen ve sürekli olarak Belçika'da ikamet etmesi ve kendisinin ve beraberindekilerin gelirinin (aylık, gayrimenkul geliri, tasarrufları vb.) yetersiz olduğunun belgelenmesi gerekmektedir.

Yardım tutarları, 1 Haziran 2016 tarihi itibarıyla, yalnız yaşayanlar için yıllık en fazla 8.255,44 avro, aylık 687,95 avro; bir veya birden fazla kişiyle yaşayanlar için yıllık 12.383,16 avro, aylık 1.031,93 avrodur.

Engellilere Yönelik Yardım (Les Allocations aux personnes handicapées)

Sağlık sorunları nedeniyle, ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli bir gelire sahip olmayanlara gelir vermek veya mevcut gelirlerini artırmak için yapılan bir yardımdır. Başvuru bizzat ilgilinin kendisi veya yetki verdiği kişi tarafından yapılmaktadır.

Bu yardımlardan faydalanabilmek için Belçika'da ikamet etmek, 21-65 yaş arası olmak, tıbben engelli olmak ve yardım almaya hak kazanacak düzeyde bir gelire sahip olmak gereklidir.

65 yaşından küçük engellilere Geliri İkame Yardımı ve Uyum Yardımı olmak üzere iki tip yardım yapılmaktadır. 65 yaşından büyük engellilere ise Yaşlılara Katkı Yardımı (L'Allocation pour l'aide aux personnes âgées) adlı üçüncü bir yardım söz konusudur.

Geliri İkame Yardımı'nın tutarı ailenin durumuna bağlıdır. Gelirin azami yıllık tutarı, 1 Haziran 2016 tarihi itibarıyla:

- Bakmakla yükümlü kişi için 13.613,10 avro,
- Yalnız yaşayan kişi için 10.209,83avro,
- Birlikte yaşayan için 6.806,55 avrodur.

Kategorilere göre, 1 Haziran 2016 tarihi itibarıyla, Uyum Yardımı'nın yıllık ödeme tutarları:

	Yardım Tutarı (Avro)
1. kategori	1.171,74
2. kategori	3.992,84
3. kategori	6.380,06
4. kategori	9.294,95
5. kategori	10.544,53

Geliri İkame Yardımı ile Uyum Yardımı birlikte verilebileceği gibi, ayrı olarak da ödenebilmekte ve ödemeler Sosyal Güvenlik Bakanlığınca her ay yapılmaktadır.

6.3.2.8. Sosyal Yardımlar

Uyum Yardımı (Le Revenu d'intégration)

Her belediye bünyesinde faaliyet gösteren Kamu Sosyal Yardım Merkezleri (CPAS/OCMW), görev bölgesinde yaşayan ve yeterli gelire sahip olmayanların insan onuruna yaraşır şekilde yaşamalarına katkı sağlamak amacıyla Uyum Yardımı vermektedir.

Kamu Sosyal Yardım Merkezleri görevini, işe yerleştirme, uyum yardımı ve kişiselleştirilmiş sosyal uyum projesi yolu ile gerçekleştirmektedir. Bu yardımdan faydalanabilmek için Belçika vatandaşı olmak veya yasal olarak Belçika'da ikamet etmek, yetişkin olmak, yeterli bir gelire sahip olmamak, sağlığı çalışmaya elvermemek ve yardımlara hak kazanacak nitelikte olmak şartı aranmaktadır.

Uyum Yardımı, asgari düzeyde bir gelir olup, yardım miktarı ailenin yapısına göre değişmektedir. 1 Haziran 2016 tarihi itibarıyla gelirler:

- Birlikte yaşayanlar için yıllık 6.939,19 avro, aylık 578,27 avro,
- Yalnız yaşayanlar için yıllık 10.408,80 avro, aylık 867,40 avro,
- Bakmakla yükümlü olduğu aile ile birlikte yaşayanlar için yıllık 13.878,41 avro, aylık 1.156,53 avrodur.

6.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

6.4.1. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2016-2017 eğitim öğretim yılı

Öğrenci Sayısı	1.738*
----------------	--------

Kaynak: Brüksel Eğitim Müşavirliği

(*) Brüksel Başkent ve Valon Bölgesine aittir. 2016-2017 eğitim öğretim yılı itibarıyla Flaman Bölgesinde Türk Dili ve Kültürü dersleri verilmemiştir.

6.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

6.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Belçika vatandaşlık yasasında yapılan değişiklik ile Belçika vatandaşı olma şartları 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla önemli ölçüde zorlaştırılmıştır. Bu bağlamda, başvuru sahiplerinin Belçika’da ikamet etmeleri ve başvuru için aranılan ikamet süresince yasal ikamet belgesine sahip olmaları şartı getirilmiştir. 18 yaşından küçük çocukların Belçika vatandaşlığına geçişleri de çocuğun Belçika’da doğumu esnasında anne veya babanın Belçika vatandaşı olup olmadığına, çocuğun Belçika’da doğup doğmadığına göre bir takım düzenlemeler getirilmiştir.

Belçika vatandaşlık yasası, Belçika vatandaşlığını alanların mensubu oldukları ülkenin vatandaşlığından çıkmalarını öngörmemektedir. Aynı şekilde, başka ülke vatandaşlığına geçen Belçikalıların vatandaşlıkları da muhafaza edilmektedir.

Aile Birleştirmesi kapsamında Belçika’ya gelen üçüncü ülke vatandaşlarına ilk üç yıl için verilen geçici ikamet belgesinin süresi, 18 Mart 2016 tarihli tasarı kanunlaşarak 5 yıla, aile birleştirmesi kapsamında Belçika’ya gelecek olan üçüncü ülke vatandaşlarının başvuru dosyalarının sonuçlandırılma süresi de 6 aydan 9 aya çıkartılmıştır. Belçika’da yaşayan vatandaşlarımız, aile birleştirmesi kapsamında yabancılardan alınan harçlardan, Ülkemiz ile Avrupa Ekonomik Topluluğu Arasında İmzalanan 12/09/1963 tarihli Anlaşma hükümleri gereğince muaf tutulmaktadır.

7. BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

7.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

7.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	6.755.694	6.393.878	13.200
Kadın	2.513.918	1.800.459	1.800
Toplam	9.269.612	8.194.337	15.000

Kaynak: Dünya Bankası, Dışişleri Bakanlığı, Abu Dabi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

7.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-15	237	33	270
16-25	1.761	294	2055
26-50	8.264	886	9150
51-64	2.937	588	3525
65 +	-	-	-
Toplam	13.199	1.801	15.000*

Kaynak: Abu Dabi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

(*) Sadece Türk vatandaşları. Bu sayı, Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE) bulunan vatandaşlarımızın sayısının sürekli değişmesi nedeniyle genel ortalama oranlarına göre hesaplanmıştır.

7.1.3. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Bölge	Erkek	Kadın	Toplam
Abu Dabi	5.200	800	6.000
Dubai	7.000	1000	8.000
Ajman	900	100	1.000
Toplam	13.100	1.900	15.000*

Kaynak: T.C. Abu Dabi Büyükelçiliği, Abu Dabi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

(*) Tahmini Veriler

7.1.4. Bulunulan Ülkedeki Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler*

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Ülke	Sayı
Hindistan	2.600.000
Pakistan	1.200.000
Mısır	935.308
Bangladeş	906.483
Filipin	555.704
Endonezya	260.312
Yemen	173.480
Ürdün	167.585
Sri Lanka	113.788
Sudan	86.981
Diğer	1.194.696
Toplam	8.194.337

Kaynak: Hindistan Dışişleri Bakanlığı, Yerel Basın, BM Nüfus Bölümü

(*) BAE, ülkede bulunan yabancılara ilişkin uyruk bazında istatistik yayınlamamaktadır.

7.1.5. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2016	55	1	17

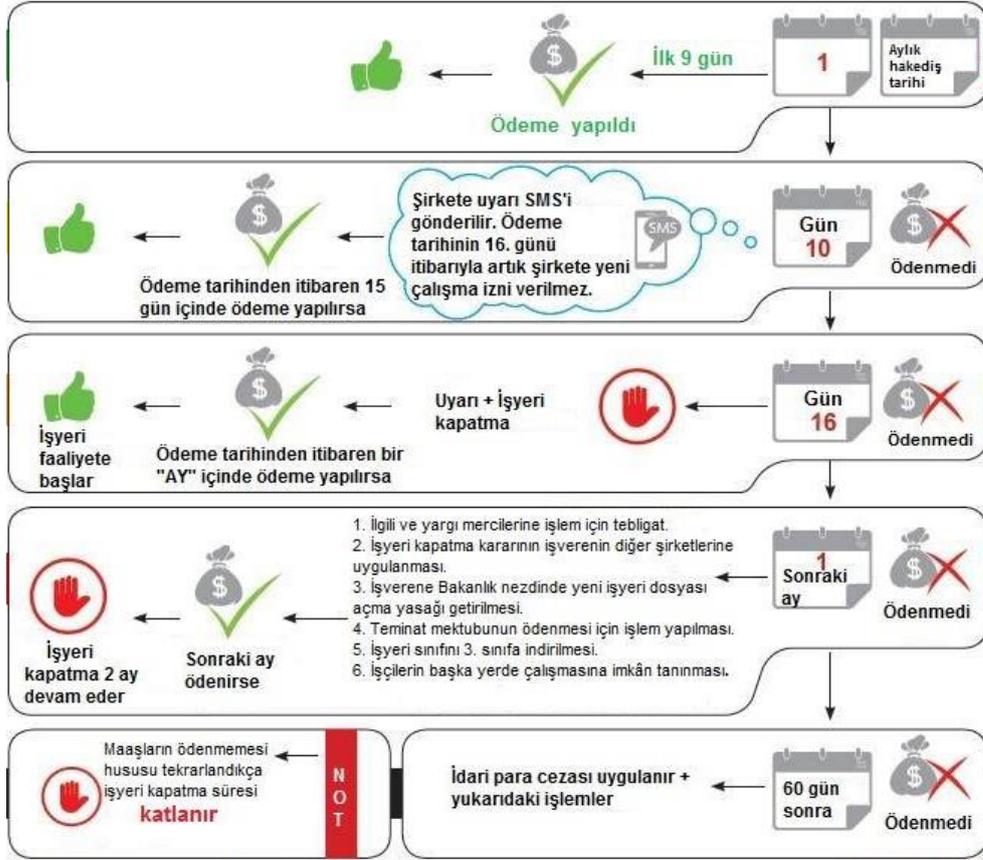
Kaynak: T.C. Abu Dabi Büyükelçiliği

7.2. ÇALIŞMA HAYATI

7.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

BAE Bakanlar Kurulu direktifleri doğrultusunda, BAE İnsan Kaynakları ve Emirliklileştirme Bakanlığı, ev hizmetlerinde (destek hizmetleri çalışanları) çalışacak yabancı işçilerin istihdam edilmelerine ilişkin tüm iş ve işlemlerini yürütmeye yetkilendirilmiştir. Bu alandaki işlemler 2017 yılının 2. yarısından sonra Bakanlık tarafından uygulanmaya başlanacaktır. Bakanlık, yeni bir ücret koruma sistemi uygulamaya başlamıştır. Uygulama, aşağıda gösterildiği şekildedir.

BAE’de Yeni Uygulanmaya Başlanan Ücret Koruma Sistemi

7.2.2. Sayısal Veriler

7.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	5.545.554	784.987	6.330.541
Yabancı	4.365.821	1.229.377	5.595.198
Türk	8.800	1.200	10.000

Kaynak: Dünya Bankası, SESRIC, Abu Dabi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

7.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı*

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
16-25	1.200	200	1.400
26-50	5.600	600	6.200
51-64	2.000	400	2.400
65 +	-	-	-
Toplam	8.800	1.200	10.000

Kaynak: Abu Dabi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

(*) Yaklaşık Veriler

7.2.2.3. Çalışan Türklerin İşkollarına Göre Dağılımı*

31.12.2016 tarihi itibarıyla

İşkolu	Çalışan Sayısı
İnşaat	6.066
Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar	1.434
İletişim	655
Gıda sanayi	615
Taşımacılık	369
Dokuma, hazır giyim ve deri	205
Sağlık ve sosyal hizmetler	205
Banka, finans ve sigorta	164
Konaklama ve eğlence işleri	123
Ağaç ve kâğıt	82
Petrol, kimya, lastik plastik ve ilaç	41
Genel işler	41
Toplam	10.000

(*) Hesaplamalar, BAE'de faaliyet gösteren şirket sayısı göz önünde bulundurularak oranlama şeklinde yapılmıştır.

7.2.2.4. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Genel	158.872	2,8	75.358	9,6	234.230	3,7

Kaynak: Dünya Bankası, SESRIC

7.2.2.5. Asgari ve Ortalama Ücretler

31.12.2016 tarihi itibarıyla

İşkolu	Aylık Asgari Ücret	Asgari Saat Ücreti	Ortalama Aylık Ücret (AED)
Avcılık, balıkçılık, tarım ve ormancılık	Sadece BAE vatandaşları için 10.000 AED	Saatlik asgari ücret uygulanma - maktadır.	-
Gıda sanayi			8.750
Madencilik ve taş ocakları			-
Petrol, kimya, lastik plastik ve ilaç			29.000
Dokuma, hazır giyim ve deri			7.000
Ağaç ve kâğıt			-
İletişim ve teknoloji			28.000
Basın, yayın ve gazetecilik			-
Banka, finans ve sigorta			24.000
Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar			14.000
Çimento, toprak ve cam			16.000
Metal			15.000
İnşaat			18.000
Enerji			29.000
Taşımacılık			10.000
Gemi yapımı ve deniz taşımacılığı, ardiye ve antrepoculuk			-
Sağlık ve sosyal hizmetler			27.000
Konaklama ve eğlence işleri			8.500
Savunma ve güvenlik			50.000
Genel işler			-

Kaynak: Guide2dubai.com, Abu Dabi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

7.2.2.6. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Ülkede sendikalaşma yasağı olduğundan, herhangi bir toplu sözleşme yapma imkânı bulunmamaktadır. Diğer yandan, bazı büyük projelerin yapımında toplu istihdam yapıldığı görülmektedir. Bu tür istihdam süreçleri, ülkede uygulanan çalışma mevzuatı çerçevesinde ele alınmaktadır.

7.3. SOSYAL GÜVENLİK

7.3.1. Sayısal Veriler

7.3.1.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
Yaşlılık	% 5	% 15	Özel sektör şirketlerinin ödediği katkı miktarının % 2,5'i	% 20 + devlet katkısı
Maluliyet				
Geride Kalanlar (Dul/Yetim)				
İş Kazası, Meslek Hastalığı	Şirketler, bu alanda faaliyet gösteren özel sigorta şirketleriyle anlaşma yapmaktadır. Şirketlerin ödediği toplam primler, sigorta şirketi ile yapılan anlaşmaya göre değişmektedir.			
Sağlık, Hastalık, Analık	Tüm yabancı çalışanlar özel sağlık sigortası yaptırmak zorundadır. Sağlık sigortası poliçesi değeri asgari 800 AED'dir. Bu masraflar işveren tarafından karşılanmaktadır.			
İşsizlik	Kesinti yapılmamaktadır. Primsiz ödeme olarak sadece vatandaşlara 10.000 AED ödenmektedir. Yabancılardan ayrıca bir işsizlik sigortası primi kesilmemektedir.			
Bakım	-	-	-	-

Kaynak: Sosyal Sigortalar ve Maaşlar Kurumu

7.3.1.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2015 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı	Toplam Ödenek Miktarı (AED)
Yaşlılık	13.741	-
Maluliyet	5.503	333.095.818
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	3.768	256.227.122
İşsizlik	181	9.811.582
Toplam	9.452	599.134.522

Kaynak: BAE İstatistik Kurumu

7.3.1.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

BAE’de yabancıların sosyal sigorta sistemi dışında olması nedeniyle Türkiye’de ikamet eden vatandaşlarımıza herhangi bir sosyal sigorta ödemesi yapılmamaktadır.

7.3.1.4. Sosyal Yardımlar

	BAE Vatandaşları (AED)	Yabancılar (AED)
İşsizlik Yardımı	10.000	Yok
Çocuk Yardımı	600 (Her çocuk için)	Yok
Sosyal Yardım		Yok
Konut kredisi	500.000-2.000.000 (Bir defaya mahsus)	
Ev eşyası	1 kişi: 10.700 (Bir defaya mahsus, nakden) 2 kişi: 13.700 3 kişi: 14.700 4 kişi: 15.700 5 kişi: 16.700 6 kişi: 17.700 7 kişi: 18.700 8 kişi: 19.700 9 kişi: 20.700 10 kişi: 21.700	

Sosyal yardımlar sadece BAE vatandaşlarını kapsamakta olup, yabancılara herhangi bir sosyal yardım ödemesi yapılmamaktadır.

7.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

7.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2015-2016 eğitim öğretim yılı

Okul Türü	Genel	Yabancı
Anasınıfı	169.869	113.450
İlkokul	174.250	31.715
Ortaokul	273.829	177.190
Lise	147.979	92.902
Yetişkin Eğitimi	10.261	3.854
Evde Eğitim	11.058	3.259
Mesleki Eğitim	8.315	254
Toplam	795.561	422.624

Kaynak: BAE Milli Eğitim ve Öğretim Bakanlığı

Not: Türk vatandaşlarına ilişkin veri bulunmamaktadır.

7.4.2. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2015-2016 eğitim öğretim yılı

Eğitim Durumu	Öğrenci Sayısı
Ön Lisans	-
Lisans	3
Yüksek Lisans	Veri Bulunmamaktadır
Doktora	Veri Bulunmamaktadır

Kaynak: T.C. Abu Dabi Büyükelçiliği

8. CEZAYİR

8.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

8.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

Cezayir’de yaklaşık 10.000 civarında vatandaşımızın bulunduğu tahmin edilmektedir. 2016 yılında Büyükelçilik bünyesindeki Konsolosluk şubesine işlem yaptırmak üzere müracaat eden toplam vatandaş sayısının 22.000 civarında olduğu tespit edilmiştir. Genel olarak işçilerimizin üçer aylık vizelerle Cezayir’e giriş yaptıkları ve bir defaya mahsus olmak üzere üç aylık daha uzatıldığı göz önünde bulundurulduğunda, kesin vatandaş sayımızın bilinmesi mümkün olmamaktadır.

	1990	2000	2010	2013	2015	2016
Toplam Nüfus (Bin)	25.022	30.416	35. 978	38.297	39.963	40.836
Ortalama Büyüme (%)	2,49	1,48	2,03	2,07	2,15	2,17

Cezayir İstatistik Kurumu’nun (ONS) verilerine göre, Cezayir’de 2016 yılı itibarıyla toplam nüfus 40,8 milyondur (Belirtilen sayının haricinde yaklaşık 4 milyon Cezayirlinin yurt dışında yaşadığı tahmin edilmektedir). Nüfusun % 90’ından fazlası, Cezayir’in yüzölçümünün % 12’sine tekabül eden kıyı şeridi ve yüksek plato bölgesinde yaşamaktadır.

Cezayir’de nüfusun % 99’u Arap-Berberi kökenlidir. Berberilerin ülke nüfusunun % 15-20’sini teşkil ettiği tahmin edilmekte olup, bu nüfus daha çok ülkenin Doğu kesimlerinde (Kabili dağlık kesimi-Bejaïa ve Tizi-Ouzou şehirleri) yaşamaktadır.

8.1.2. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2016	109	31	64

8.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

8.2.1. Sayısal Veriler

8.2.1.1. Aktif Nüfus, İşgücü Sayıları ve Oranları

Yıl	Toplam Nüfus (Bin)	Aktif Nüfus		Çalışan Nüfus	
		Sayı	Oran (%)	Sayı	Oran (%)
1977	17.058	3.049.952	36,5	2.972.336	-
1987	23.139	5.341.102	41,7	4.137.736	-
1998	29.507	8.056.789	43,3	5.993.000	-
2003	31.848	8.762.326	39,8	6.684.056	-
2008	34.591	10.315.000	41,7	9.146.000	-
2013	38.300	11.964.000	43,2	10.778.000	-
2014	39.100	11.716.000	41,5	10.056.000	-
2015	39.963	11.932.000	41,8	10.594.000	26,5

Kaynak: Ulusal İstatistik Kurumu

8.2.1.2. İstihdam Oranları

2015 yılında ekonomik aktif nüfus sayısı erkeklerde 11.932.000, kadınlarda toplam kadın nüfusunun % 19,4'üne tekabül eden 2.317.000'e ulaşmıştır.

Genel olarak 2014 yılına oranla işgücü piyasasındaki aktif çalışanların sayısı % 4,2 artış (479.000) kaydetmiştir. Bu artış esasında işgücü piyasasına giren yeni aktif nüfustur. Toplam nüfusun % 26,4'ü (10.594.000) çalışmaktadır. Çalışan kadın sayısı 1.934.000'dür (toplam çalışanların içindeki oran % 18,3).

Ülke düzeyinde 16-24 yaş arası çalışanların oranı % 37,1 ile geçen yıla oranla % 0,7 artış kaydetmiş olup, bunda kadınlarda sağlanan % 12,3'ten % 13,6'ya artışın etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Sözleşme ve ücret karşılığında çalışan erkeklerin oranı % 69,8, kadınların oranı % 78,8'dir. Ayrıca, bağımsız çalışanların sayısında 2014 yılına oranla 231.000 kişi, ücretlilerde 134.000 kişi artış kaydedilmiştir.

Sektörel bazda çalışanların dağılımına bakıldığında, hizmet sektörü % 61,6 ile başı çekmektedir. İnşaat ve genel işlerde çalışanların oranı % 16,8, sanayi sektörü % 13 ve tarım % 8,7'dir. 6.139.000 çalışanıyla özel sektör işgücü piyasasının % 58'ini kapsamakta ve kadınlar kamu sektörünün % 64,1'ini oluşturmaktadır.

8.2.1.3. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

İşkolu	Çalışan (%)*
İnşaat	45
İmalat	15
Ticaret	15
Enerji	10
Maden	5
Ulaştırma ve iletişim	5
Diğer	5

(*) Tahmini Veriler

8.2.1.4. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

2009 Ek Bütçe Yasası'nın 58. maddesi ile Cezayir'de imalat ve hizmet sektörlerinde yatırım gerçekleştirecek yabancı şirketlerin şirket sermayesinde en çok % 49 oranında pay sahibi olabileceği ve söz konusu şirketin % 51'inin Cezayirli ortağın (veya ortakların) hâkimiyetinde olacağı (% 51 Yerli Ortak Şartı) düzenlenmiştir. Dış ticaret şirketlerinde eskiden % 70 olan yabancı ortak payı da 1 Ocak 2014 tarihi itibarıyla en fazla % 49 olarak belirlenerek, yukarıdaki yasa hükmü kapsamına alınmıştır. Bankacılık ve sigortacılık sektörleri de 2010 yılından bu yana bu yasa hükmü çerçevesinde değerlendirilmektedir. Ayrıca, bankacılık sektöründe yerli ortak olarak sadece Cezayirli kamu bankaları belirlenebilmektedir. Cezayirli kamu iktisadi teşekkülleri ile ortaklıklar da söz konusu yasa çerçevesinde yapılabilmektedir.

Cezayirli yetkililerce, bu yasanın başlıca amacının teknoloji transferini hızlandırmak olduğu ifade edilmektedir. Bu şekilde, yabancı sermayenin yerel ekonomiye daha çabuk entegre olabileceği ve şirket karlarını ancak şirket sermayesindeki payı oranında yurt dışına çıkarabileceğinden, Cezayir ekonomisine daha çok katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu hüküm nedeniyle bağımsız çalışan vatandaşımızın sayısı çok azdır.

8.2.1.5. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

Uluslararası Çalışma Örgütü Cezayir Bürosu'nun son verilerine göre, işsizlik oranı 2014 yılına kıyasla % 0,6 artışla 2015 yılında % 11,2 (1.337.000) olarak gerçekleşmiştir. Erkeklerde bu oran % 9,9, kadınlarda % 16,6'dır. Petrol fiyatlarının düşmesine bağlı olarak ücretlerdeki nisbi düşüşle birlikte önümüzdeki dönemlerde işsizlik oranının daha da yükseleceği tahmin edilmektedir.

Genç işsizlik oranı (16-24 yaş) % 29,9'dur. Yüksekokul mezunu işsizlerin sayısı bir önceki yıla göre % 16,4'ten % 14,1'e düşmüş, ancak diploma ya da mesleki eğitim sertifikası sahibi olmayanlarda % 8,6'dan % 9,8'e yükselmiştir. İki yıllık okul mezunlarında bir önceki yıla oranla işsizlik % 0,7 puan artış kaydetmiştir. İşsizlerin % 55,7'sinin (745.000 kişi) herhangi bir niteliğe sahip olmadığı görülmektedir. İstihdam merkezlerine son bir yıl içinde başvuran işsizlerin oranı % 28,8 ve geri kalanların ise bir yıldan daha fazla bir süreyle işsiz olduğu belirtilmektedir.

Genel olarak son on yıllık süre içerisinde kadın haklarına verilen öneme binaen gerek özel gerekse kamu kurumlarında kadın yönetici sayısının arttığı görülmektedir. 2010 yılında 1,5 milyonu aşmayan kadın çalışanların sayısı 2015 yılında 2 milyonu aşmıştır.

İşsizlikle mücadele kapsamında Çalışma, İstihdam ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde gençlerin istihdamının sağlanması ve işsizlik sigortasının gayretiyle özel bankalar tarafından temin edilen ucuz ve uzun vadeli krediler aracılığıyla işsizliğe karşı mücadelede başarılı olduğu vurgulanmaktadır. 2000 yılında % 29,8 olan işsizlik oranının % 11'lere gerilemesinin yukarıda açıklanan üçlü yöntemle başarıldığı, ancak ekonomik reformun başarılı olamaması nedeniyle daha fazla iş sahasının yaratılmadığı belirtilmektedir.

Ekonomi politikalarındaki dengesizliğin özellikle % 96'ya tekabül eden tarıma elverişli olmayan ülke arazisi nedeniyle vuku bulduğu, uygun yöntemlerle özel sektörü teşvik ile işsizliğin azaltılabileceği yetkililerce vurgulanmaktadır. Küçük ve orta ölçekli 1.050.000 işyeri ve bunun 400.000'i orta ölçekli işletme olmasına rağmen, istihdam edilenlerin % 50'si kamuda çalışmaktadır. Güçlü ekonomiye sahip ülkelerde bu oranın % 20 olduğuna işaret edilmektedir.

Ülkede sağlıklı bilgi ve istatistiki verilerin noksanlığı dikkat çekmektedir. İşsizlik oranıyla ilgili olarak ILO yetkilisinin vermiş olduğu işsizlik oranı temel veri olarak kabul edilmektedir. Ülkede çalışan yabancı işçilerin sayısı bilinmemektedir. Çalışma İstihdam ve Sosyal Güvenlik Bakanı ülkede resmi olarak 140.000 yabancı işçinin bulunduğunu açıklamaktadır.

Uluslararası Para Fonu tarafından açıklanan verilere göre, Eylül 2016 tarihi itibarıyla işsizlik oranı % 11,2 (1.337.000), erkeklerde işsizlik oranı % 9,9 ve kadınlarda % 16,6'dır.

8.2.1.6. İşsiz Vatandaşlarımıza İlişkin Bilgiler

İstihdam edilmek üzere ülkeye giriş yapan vatandaşlarımız, iş yapan firmalarca proje süresince üçer aylık vizeyle çalıştırılmakta ve deneme süresi geçtikten sonra oturma müsaadesi alınmaktadır. Proje teslimi sırasında çıkış işlemleri yapıp transferleri gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle işçilerimiz arasında işsizlerin bulunmadığı tahmin edilmektedir. Ancak, Cezayirli bir vatandaşla evlenip yerleşenler arasında mevsimlik ya da geçici işsizlik (çok düşük oranda) olabilmektedir.

8.2.1.7. Asgari ve Ortalama Ücretler

Cezayir'de aylık asgari ücret 18.000 dinardır (167 dolar). En yüksek maaş sırasıyla petrol sektörü, banka ve sigorta firmalarının çalışanlarına ödenmektedir. Ulusal İstatistik Kurumu (ONS)'nun verilerine göre, tarım ve idarecilik dışında ortalama ücretler % 4,8 oranında artarak 2014 yılında 37.800 Cezayir dinarına (CD) ulaşmıştır (2013 yılında 36.104 CD). Kamuda çalışanların ortalama ücreti 52.700 CD, özel sektör çalışanlarının 31.000 CD'dir.

Ortalama Aylık Gelirler	
Petrol sektörü	98.000 CD
Banka ve sigorta işleri	57.800 CD
İnşaat sektörü	28.722 CD
Otelcilik ve lokantacılık sektörü	30.948 CD

İhtiyaca göre yapılan ücret artışlarına bakıldığında; sağlık sektörü % 14,6, ticaret sektörü % 12,4, hizmet sektörü % 9 ve emlak sektörü % 7,2'dir.

Satınalma gücüne göre Cezayir, körfez ve bölge ülkeleri arasından en düşük ücret ödemesi yapan ülkedir. Ortalama aylık ücretin (30.000 CD) asgari geçim endeksinin (38.000 CD) altında olmasının nedeni enflasyon, tüketim mallarının maliyet artışı ve ulusal paranın değer kaybetmesidir.

8.2.1.8. Grevler, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Cezayir'de 2016 yılına damga vuran en önemli olay, sendikaların ortaklaşa olarak IMF tarafından önerilen ve Cezayir devleti tarafından kabul edilen 'Erken ve Nisbi Emeklilik Yasasının' iptal edilmesine yönelik yaptıkları grevler olmuştur. Söz konusu yasa emeklilik yaşının yükseltilmesini de içermektedir. Ayrıca tehlikeli meslek tanımlamasının yeniden gözden geçirilip kanuna dercedilmesi girişimine karşı da grevler yapılmıştır.

8.3. SOSYAL GÜVENLİK

8.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Sosyal Güvenlik Sisteminde Gerçekleştirilen Reformlar

- 1999 Aile yardımlarına yönelik olarak işverenlerden de katkı sağlanması
- 2002 İlaç masraflarının doğrudan sigorta kurumu tarafından karşılanması
- Bağımsız çalışanların emekli aylıklarının artırılması
- İstihdam tedbirlerinin artırılması
- 2004 İşsizlik sigortasına sağlanan kaynağın artırılması
- 2007 Emeklilere yönelik bir ihtiyat fonunun oluşturulması

Düşük gelirli emeklilere ek ödenek tahsis edilmesi
2012 Asgari emekli aylığı tutarının yeniden belirlenmesi

8.3.2. Sayısal Veriler

8.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

Bölüm	İşveren Payı (%)	İşçi Payı (%)	Sos Hiz. Payı(%)	Toplam (%)
Yaşlılık, Maluliyet, Ölüm	10,25	7	---	17,25
Hastalık ve Analık	12,50	1,50	---	14
İş Kazası ve Meslek Hastalıkları	1	---	---	1
Erken Emeklilik	0,5	0,5	0,5	1,5
İşsizlik Sigortası	2,5	1,0	---	3,5
Toplam	26,75	10	0,50	37,25

Sosyal sigorta prim ödemelerinin dışında işverenlere, işçi ve emeklilere katkı sağlamak için, yasada yer verilmeyen ve içtihat kararlarına istinaden tahsil edilen % 0,5 oranında lojman ve konut edindirme primi de uygulanmaktadır.

8.3.2.2. Yaşlılık, Maluliyet ve Ölüm Aylıkları

Cezayir’de askeri personel ile bağımsız çalışanlara yönelik özel sigorta sistemleri mevcuttur. Yaşlılık aylığı sigortası için çalışanlardan brüt gelirin % 7’si, işverenlerden ise % 10,25’i kesilmektedir. Emeklilik yaşı erkeklerde 60, kadınlarda ise 55’dir. Kadınların, 9 yaşına kadar büyüttükleri her çocuk için 1 yıl erken emekli olma hakları bulunmaktadır. Mücahitler 55 yaşında isteğe bağlı emekli maaşı alabilmektedir.

Emekli aylığına hak kazanabilmek için en az 15 yıl prim ödenmiş olması gerekmektedir. 32 yıl prim ödenmiş olması halinde yaş haddi aranmamaktadır. Emekli aylığı bağlanması için çalışma hayatına son verilmesi şarttır.

Kısmi aylık için erkeklerin 50 (en az 20 yıl prim ödemiş olmak suretiyle), kadınların ise 45 yaşını doldurmuş olmaları gerekmektedir (en az 15 yıl prim ödemiş olmak suretiyle).

Maluliyet aylığı alabilmek için son üç yıl içerisinde 180 gün veya son 12 ay içerisinde 60 gün çalışılmış ve çalışma gücünün % 100'ünün yitirilmiş olması şart olup, çalışma gücünün % 50'sinin yitilmesi halinde de kısmi maluliyet aylığı bağlanmaktadır.

Dul veya yetim aylığından yararlanabilmek için vefat eden kişinin hayattayken yaşlılık veya maluliyet aylığı alıyor veya almaya hak kazanmış olması gerekmektedir.

Emeklilik Türleri

- *Yaş Şartına Bakılmaksızın Emeklilik:* Kesintisiz 32 yıl hizmeti bulunanlar
- *Nisbi Emeklilik:* Erkekler için 50 yaş ve 20 yıl kesintisiz çalışma şartı. Kadınlar için 45 yaş ve 15 yıl fiili çalışma şartı.
- *Erken Emeklilik:* Ekonomik tedbirler nedeniyle yaşanan olumsuz gelişmelere istinaden ekonomi sektöründe çalışanlara erken emeklilik sağlanabilir.

Şartları;

- Erkek 50 yaş kadın 45 yaş
- 20 yıllık sigortalılık süresinde son üç yılı aralıksız 10 yıllık prim ödemesi bulunması
- İşten ayrılanların Teftiş Kurulu listesinde kayıtlı olması
- Başka gelirin bulunmaması

8.3.2.3. Hastalık ve Analık

Tüm çalışanlar nakdi veya ayni sağlık yardımlarından yararlanabilmektedir. Bağımsız çalışanlar, hak sahibi işsizler, erken emekliler, gaziler ve çalışmayan üniversite öğrencileri sadece ayni sağlık yardımlarından yararlanabilmektedir. Sigorta primi olarak çalışanlardan brüt gelirin % 1,5'i, bağımsız çalışanlardan % 7,5, işverenlerden ise % 12,5 kesinti yapılmaktadır.

Nakdi hastalık yardımlarından yararlanabilmek için hastalığın vuku bulunduğu esnada sigortalılık hali mevcut olmalıdır. Yardımlardan altı ay boyunca yararlanabilmek için sigortalının son üç ay içerisinde 15 gün (100 saat) veya son 12 ay içerisinde 60 gün (400 saat) çalışmış olması gereklidir. Yardımlarından altı aydan uzun süre yararlanabilmek için sigortalının son 12 ay içerisinde 60 gün (400 saat) veya son 3 yıl içerisinde 180 gün çalışmış olması gereklidir.

Aynı hastalık yardımlarından yararlanabilmek için hastalığın vuku bulduğu esnada sigortalılık hali mevcut olmalıdır. Yardımlardan yararlanabilmek için sigortalı kişinin son üç ay içerisinde 15 gün (100 saat) veya son 12 ay içerisinde 60 gün (400 saat) çalışmış olması gereklidir.

Nakdi annelik yardımlarından yararlanabilmek için sigortalı kişinin son üç ay içerisinde 15 gün (100 saat) veya son 12 ay içerisinde 60 gün (400 saat) sigortalı bir işte çalışmış olması gereklidir.

8.3.2.4. İş Kazası

Bütün çalışanlar, mesleki eğitim öğrencileri ve üniversite öğrencileri sigorta kapsamındadır. Sigorta primi olarak işverenlerden brüt ücret üzerinden % 1 oranında prim kesilmektedir. İş kazası yardımlarından yararlanabilmek için asgari çalışma süresi mevcut değildir. İş yerine gidiş-gelişler sigorta kapsamındadır.

Geçici iş göremezlik ödeneği, çalışanın günlük net ücretinin % 100'ü olarak, iş göremezlik halinin başladığı günden itibaren iyileşmenin gerçekleştiği güne kadar veya sürekli iş göremezlik halinin belgelendiği güne kadar ödenmektedir.

8.3.2.5. İşsizlik Sigortası

İşsizlik sigortası ücretli çalışanları kapsamaktadır. Sigorta primi olarak çalışanlardan brüt gelirin % 1'i, işverenlerden ise % 2,5'i kesilmektedir. İşsizlik yardımlarından yararlanabilmek için sigortalı kişinin gayri ihtiyari biçimde işsiz kalmış olması, altı ayı işsizlik öncesi dönemini kapsamak üzere en az üç yıl boyunca prim ödemiş olması, herhangi bir gelir getirici faaliyette bulunmaması, son üç aydır iş arıyor olması ve Cezayir'de ikamet etmesi gerekmektedir.

Sigortalı kişinin son 12 ay içerisinde elde ettiği aylık gelir toplamının % 50'si ile aylık asgari ücrete göre belirlenen işsizlik ödeneği, sigorta primi ödenen her bir yıl için iki aylık olmak üzere en fazla 36 ay boyunca ödenebilmektedir. Asgari işsizlik aylığı, asgari ücretin % 70'i, azami işsizlik ödeneği ise asgari ücretin üç katı tutarındadır.

8.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

Cezayir, GSYİH'nin % 4,5'ini eğitime ayırmaktadır. Eğitim Arapça dilinde, parasız ve 16 yaşına kadar zorunludur. 8-14 yaş grubunda okullaşma oranının % 85'in üzerinde olduğu resmi makamlarca ifade edilmektedir. 2002 yılı verilerine göre ülkenin okur-yazar oranı ancak % 70 seviyesinde iken, 2014 yılı itibarıyla okuma-yazma bilmeyen nüfusun oranı % 14'e gerilemiştir. Cezayir'de 34 üniversite ve çeşitli teknik üniversite bulunmaktadır.

Resmi dil Arapça olmakla birlikte söz konusu Arapça Orta Doğu ve diğer Arap ülkelerinde kullanılanlardan çok daha farklıdır. "Derce" denilen, yerel dillerle ve Fransızca ile sentezlenmiş bir dildir. Fransızca 8 yaşından itibaren tüm okullarda yabancı dil olarak okutulmaktadır. Fransızca eğitim verilen özel okullar vasıtasıyla toplumun varlıklı kesimlerinin ve ayrıca Berberilerin günlük hayatta Fransızca'yı Arapçadan daha öncelikli olarak kullandıkları gözlemlenmektedir. Bu kapsamda, ülkenin resmi dili Arapça olmasına rağmen, özellikle ticari hayatta Fransızca yaygın olarak kullanılmaktadır. Cezayirlilerin yaklaşık % 70'i Fransızca'yı okuyup anlayabilmekte ve konuşabilmektedir.

Tamazight olarak bilinen Berberi dili de kullanılan diller arasındadır. Cezayir'de 2002 yılında Anayasa'da yapılan değişiklikle Tamazight dili konuşulan diller arasında sayılmıştır. Anılan dilin başta Kabil, Şavi, Tasalit, Mozabit olmak üzere birçok şivesi bulunmaktadır.

Cezayir'de Türk okulu bulunmamaktadır. Yükseköğretime devam eden 50 civarında öğrencimizin bulunduğu tahmin edilmektedir.

Cezayir II Üniversitesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı/Türkoloji Bölümü açılması konusunda 2012 yılı Ağustos ayında yapılan görüşmelerde olumlu sonuç alınmıştır. Buna göre anılan Üniversitede 2013-2014 eğitim öğretim yılında Türk Dili ve Edebiyatı/Türkoloji Bölümü kurulmasını teminen Cezayir II Üniversitesi yetkililerinin 19-24 Kasım 2012 tarihlerinde ülkemizi ziyaretleri esnasında Yunus Emre Enstitüsü ile Türkoloji Projesi İşbirliği Protokolü imzalanmıştır. Söz konusu Protokol çerçevesinde anılan Üniversitede TİKA'nın donanım desteğiyle 3 sınıflı Türkoloji Bölümü ile Yunus Emre Enstitüsü'nün 3.000'e yakın kitap verdiği "Barbaros Hayrettin Paşa" isimli bir kütüphane, 27 Ocak 2014 tarihinde faaliyete geçmiştir.

Başkent Cezayir’de Yunus Emre Kùltür Merkezi’nin açılması konusunda 2010 yılı Aralık ayında Cezayir Dışışleri Bakanlığı nezdinde izin talebinde bulunulmuş, ancak Cezayir makamlarından onay alınamamıştır. Konu izlenmeye devam edilmektedir. Öte yandan Yunus Emre Enstitüsü Cezayir II Üniversitesi ile Türkoloji Projesi kapsamında yapmış olduğu anlaşma uyarınca üniversite bünyesinde bir temsilcilik açmış olup, öğrenci ve akademisyenlere yönelik kültürel faaliyetler yürütmektedir.

Konstantin Üniversitesi, bünyesinde Türk Dili ve Edebiyatı/Türkoloji Bölümü açılması hususunda niyet beyanında bulunmuştur. Tlemsen Üniversitesi bünyesinde ise hâlihazırda Türkçe dersleri verilmektedir.

Cezayir 2016-2017 eğitim yılından itibaren Türkçe’nin liselerde okutulması kararı almıştır.

9. FRANSA

9.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

9.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

Cinsiyet	Genel*	Yabancı**	Türk***	Türk****
Erkek	34.455.899	2.851.592	132.311	380.640
Kadın	34.534.967	2.996.722	117.281	337.360
Toplam	68.990.866	5.848.314	249.591	718.000

Kaynak: (*) Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) 2016 yılı verileri

(**) Ulusal Nüfus Araştırmaları Enstitüsü (INED),2014 verileri

(***) INED 2014 verileri, yalnızca Türk vatandaşı olanlar

(****)T.C. Fransa Başkonsolosluklarından temin edilen tahmini veriler

9.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Cinsiyet	0-15	15-24	25-54	55+	Toplam
Erkek	3.709	8.878	92.643	27.081	132.311
Kadın	3.630	10.086	79.893	23.671	117.281
Toplam	7.339	18.964	172.536	50.753	249.591

Kaynak: INED 2014 verileri, yalnızca Türk vatandaşı olanlar

9.1.3. Vatandaşlarımızın Başkonsolosluk Görev Bölgelerine Göre Dağılımı

Bölge (Başkonsolosluklar Görev Bölgeleri)	Toplam
Paris	280.000
Bordo	40.000
Marsilya	58.000
Nantes	60.000
Liyon	140.000
Strazburg	140.000
TOPLAM	718.000

Kaynak: T.C. Fransa Başkonsolosluklarından temin edilen tahmini veriler

9.1.4. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

	%	Sayı (1.000)
Afrika	43,5	2.540
Avrupa	36,5	2.127
AB 27	31,8	1.852
Asya	14,5	840
Diğer Afrika Ülkeleri	13,9	811
Cezayir	13,0	760
Fas	12,2	710
Portekiz	10,4	607
AB 27 dışı Avrupa ülkeleri	9,6	560
Diğer Asya Ülkeleri	7,4	431
Amerika, Okyanusya	5,6	328
İtalya	5,0	289
Diğer Avrupa Ülkeleri	4,7	275
Tunus	4,4	259
Türkiye	4,3	249*
İspanya	4,2	246
Kamboçya, Laos, Vietnam	2,8	161
Birleşik Krallık	2,6	150

Kaynak:INSEE, 2017 yılı raporunda 2013 yılı verileri yayımlanmıştır

(*) Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

9.1.5. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Görev Bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen
Paris	1.985	345	818
Strazburg	1.719	212	324
Lyon	2.123	150	425
Bordo	426	31	91
Toplam	6.253	738	1.658

Kaynak: T.C. Fransa Başkonsolosluklarından temin edilen veriler

9.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

9.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Yeni İş Kanununun Yürürlüğe Girmesi

Fransa'da uzun yıllardır % 10'un altına inmeyen işsizliğin azaltılması, istihdamın artırılmasının sağlanması ve çalışma hayatında sosyal uyumun geliştirilmesi amacıyla hazırlanan yeni iş kanunu, 21 Temmuz 2016 tarihinde büyük tartışmaların ardından Anayasa'nın 49. maddesinin 3. fıkrası uyarınca oylama yapılmadan Fransız Meclisinden geçmiştir. Yeni Yasa, Anayasa Konseyi tarafından onaylandıktan sonra 9 Ağustos 2016 tarihinde resmi gazetede yayımlanmıştır. Yasanın iş mevzuatında yaptığı köklü değişiklikler aşağıda yer almaktadır.

➤ Çalışma Süresi

Günlük azami çalışma süresi 10 saatle sınırlı kalmakta, ancak toplu sözleşme ile bu süre, işletmenin iş yoğunluğuna ya da organizasyon durumuna göre en fazla 12 saate çıkarılabilmektedir. Aynı şekilde, haftalık azami çalışma süresi olan 48 saat, istisnai şartlara ve bunların süresine bağlı olarak 60 saate kadar çıkarılabilecektir. Yalnızca istisnai durumlarda ve iş müfettişlerinin onayı dahilinde haftalık çalışma süresinde artış yapılabilecektir. Bunun haricinde, 50'den az çalışanı bulunan işletmeler, toplu sözleşme olmasa bile, gün esasına göre çalışma düzenine geçmeyi çalışanlarına teklif edebilecektir. Gün esasına göre çalışma, yıl içerisinde çalışılan saatlerin sayısına değil, günlerin sayısına dayalı "35 saat" uygulamasıdır.

➤ Madde 2

Kanunun özellikle 2. maddesi çok eleştiri almıştır. Söz konusu madde, başta çalışma süreleri ile fazla çalışma sürelerine bağlı ücret artışları olmak üzere, bunlarla ilgili işyeri bazında yapılan anlaşmaların, şartları çalışanlar için daha elverişli olsa dahi işkolu toplu sözleşmelerinin yerine geçebilmesinin önünü açmıştır.

➤ 35 Saat Uygulaması

50'den az çalışanı bulunan işletmeler, toplu sözleşme olmasa da gün esasına göre çalışma düzenine geçmeyi çalışanlarına teklif edebilecektir.

➤ Referandum

Kanun, işyeri sözleşmelerinin geçerliliğinin uygulama kuralını değiştirmektedir. Bundan böyle çoğunluk esası uygulanacak ve bir sözleşmenin geçerli olabilmesi için bunun en az % 50 çalışanı temsil eden sendikalar tarafından imzalanması gerekecektir. Ancak, Kanun % 30'dan az işçi temsiline sahip sendikanın talebiyle işletmede referandum yapılmasına imkan tanımaktadır. Sözleşme, referandumda oy kullanan işçilerin % 50'sinin onaylaması sonucu geçerli olacaktır. Çoğunluğa sahip sendikalar bu duruma itiraz edemeyecektir.

➤ Fazla Çalışma Süreleri

Yeni iş kanununda, haftalık 35 saati geçen her çalışma saati, maaş artışına ya da ilave dinlenme zamanına hak kazandıran ek çalışma saati olarak tanımlanmaktadır. Eski uygulamada ilk 8 fazla çalışma saati için % 25, sonrakiler için % 50 maaş artışı uygulanmakta ve bu artış oranı işkolu sözleşmesine aykırı olmadıkça % 10'a kadar düşürülebilmekteydi. Ancak, yeni yasa ile işletmelere çalışanlar ile uzlaşmaya varıp, şimdiye kadar bütün sektör ve branşlar için geçerli olan toplu iş sözleşmesinin önüne geçme hakkı tanınmaktadır. Bir başka ifadeyle, işveren fazla çalışma saatleri için ödenecek miktarı pazarlık yapabilecektir.

➤ İstihdam Geliştirme Anlaşması

Eski kanun ekonomik sıkıntıları olan işletmelerin, işçinin ücretinde ve çalışma saatlerinde değişiklikler yapabileceği "Koruma Sözleşmesi" imzalamasını öngörmekteydi. Yeni yasa, istihdamın geliştirilmesi amacıyla bu tür sözleşmelerin işletmenin yeni iş pazarlarına giriş yapması ve yeni iş sözleşmeleri imzalaması durumunda da geçerli olmasını sağlayacaktır. Şirket, çalışanlarını işletmenin yeni ihtiyaçlarını karşılayabilmek için daha fazla çalıştırabilecektir. Bu "istihdam geliştirme anlaşması" iki yıl boyunca uygulanabilecektir.

Yeni çalışma şartlarını kabul etmeyen işçi, işveren tarafından işten çıkartılabilecektir. Kanun tasarısında, bu tür işten çıkarmalar kişisel nedenlerle işten çıkarma olarak öngörölmüş olsa da bu hüküm Komisyon tarafından değiştirilmiştir. Bu türde yapılacak olan işten çıkarmanın ekonomik nedenlere dayalı işten çıkarma olarak kabul edilmesi ve işten çıkarılan kişiye işveren ve İş Kurumu tarafından ortaklaşa finanse edilecek olan kişiye özel destekten yararlanma hakkı tanınmıştır.

➤ Ekonomik Gerekçelerle İşten Çıkarma

Eski yasada işten çıkarmalar ancak faaliyetin durması ve teknolojik değişimler gerekçe gösterilerek yapılabilmekteydi. Yeni yasada ise ekonomik nedenli işten çıkarmaların gerekçeleri daha belirgin bir şekilde ortaya konulmaktadır. Bunlar; siparişlerdeki azalmaya bağlı güçlükler, birkaç ay süren işletme kayıpları, sermayede önemli azalma, teknolojik değişimler ve işletmenin yeniden organizasyonu gibi gerekçelerdir. İşletme tarafından karşılaşılan ekonomik sorunlar sipariş ve ciro azalma süresi ile belirlenebilecektir. Bu süreler aşağıda belirtilmektedir.

- 11 kişiden az çalışanı olan işletmeler için 1 üç aylık dönem içinde sipariş ve ciro azalması,
- 11- 49 arası işçi istihdam eden işletmelerde 2 üç aylık dönem,
- 50 - 299 arası işçi istihdam eden işletmelerde 3 üç aylık dönem,
- 300 ve daha fazla işçi istihdam eden işletmelerde bu süre 4 üç aylık dönem.

Kısaca, ekonomik nedenlerden dolayı işten çıkarılma gerekçeleri yasa ile genişletilmiştir. Yeni yasa ile şirketin büyüklüğüne bağlı olarak belli bir zaman diliminde siparişlerin ya da cironun azalması, şirket bütçesindeki düzensizliği dengeleme veya rekabet gücünü artırmak için yeniden yapılanmaya gidilmesi işten çıkarma gerekçesi sayılabilecektir. Düzenlemeyi eleştirenler işten çıkarmaların kolaylaşabileceğini savunmaktadır.

➤ İşe Girişte Sağlık Kontrolü

Yeni yasa ile işe başlamadan önce sistematik olarak uygulanan sağlık kontrolleri kaldırılmıştır. Yalnızca özel risklere maruz kalan işçilere sağlık kontrolü yapılacaktır. 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla işe girişte deneme süresi bitmeden gerçekleştirilen sağlık muayenesi

yerine iş sağlığı konusunda önleyici tedbirlere yönelik bilgilendirme ziyareti uygulamasına geçilmiştir. Yeni uygulamaya göre, işe başladıktan en geç üç ay içerisinde iş sağlığına ilişkin bilgilendirme ve önleyici tedbir ziyaretinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

18 yaşından küçük çalışanlar ve gece çalışanlar işe başlamadan önce sağlık muayenesinden geçmek zorundadır. Sağlık için risk taşıyan işlerde istihdam edilen kişiler ise (asbest, kurşun, kanserojen maddeler, vb.) yalnızca bilgilendirme ve önlemeye yönelik görüşme yerine, işe başlamadan önce sağlık yeterlilik testinden geçmek zorundadır. İş kanunu bilgilendirmeye yönelik iki ziyaretin arasında beş yıllık sürenin aşılmasını öngörmektedir. İşe bağlı sağlık sorununa maruz kalma riski olanlarda ise bu süre üç yıl ile sınırlıdır.

➤ **Gençlere Yönelik Destek**

Yeni yasa, eğitimde, mesleki eğitimde ve istihdamda yer almayan 18-25 yaş arasındaki gençlerin aylık 461 avroya kadar yardım alarak, yerel bir misyon eşliğinde iş bulma sürecinin desteklenmesini öngörmektedir.

➤ **İşten Çıkarma Tazminatının Tavanı**

Özel sektörde kötüye kullanılan işten çıkarma durumlarında iş mahkemesince işçiye ödenen tazminatın tavanı kıdeme dayalı bir bareme göre yükseltilecektir. Eski iş kanununa göre hakimler herhangi bir kısıtlama olmaksızın tazminat miktarını belirlemekteydi.

Yeni yasaya göre, şayet çalışan personel işletmede iki yıldan daha az süre istihdam edilmişse, gerçek ve ciddi sebebe dayanmayan bir işten çıkarma halinde en fazla üç maaş tutarında bir tazminata hak kazanacaktır. Bu miktar, 2 ila 5 yıl arasında bir çalışması varsa 6 aylık maaş tutarına, 5 ila 10 yıl arasında 9 aylık maaş tutarına, 10 ila 20 yıl arasında 12 aylık maaş tutarına ve 20 yıldan fazla ise 15 maaş tutarına yükselecektir. İşverenin yalnızca ciddi hatasından kaynaklanan durumlarda mahkeme daha yüksek tazminata hükmedebilecektir.

➤ **Sorumluluk Paketi**

1 Nisan 2016 tarihi itibarıyla, işverenlerden kesilen aile yardımı katkıları 2.346–5.133 avro arasındaki ücretler için 1,8 puan azaltılmıştır. Çalışanların % 90'ını ilgilendiren söz konusu

işveren primlerinin azaltılması ile saatlik işgücü maliyetinin düşürülerek, Fransız sanayisinin rekabet gücünün desteklenmesi amaçlanmaktadır. Uygulama, ilave işgücü maliyetinde yılda 4 milyar avro düşüşe denk gelmektedir.

➤ **İlave 500.000 Mesleki Eğitim Planı**

Fransa İş Kurumu ve tüm idari bölgelerle (Rhones Alpes Auvergne hariç) iş birliği içerisinde başlatılan kampanya ile iş arayanlara yönelik sunulan mesleki eğitim faaliyetleri iki katına çıkarılmıştır.

➤ **Faaliyet Primi (La Prime d'activité)**

2016 yılı Ocak ayından itibaren aktif dayanışma geliri (RSA-Activite) ve istihdam primi birleşerek faaliyet primine dönüştürülmüştür. Sözkonusu yardım Fransa Aile Yardımları Kasasınca ödenmektedir. Faaliyet primi uygulamasına geçiş ile istihdamda kalış ve istihdama geri dönüş hedeflenmektedir. Yardım, özellikle düşük gelirli ücretli veya bağımsız çalışanların desteklenmesi için oluşturulmuştur. 18 yaşından itibaren aktif olan gençlerin de yardımdan faydalanmasına olanak sağlanması ile gençlerin istihdama yöneliminin artırılması amaçlanmaktadır.

➤ **Kişisel Emeklilik Hesabı**

13 Ekim 2016 tarihi itibarıyla sigortalılık statüsü ne olursa olsun, aktif, emekli, ücretli, kendi hesabına çalışan, devlet memuru ya da işsiz, herkesin erişebileceği kişisel emeklilik hesabı uygulamasına başlanmıştır. Yeni uygulamaya göre, internet ortamında emeklilik hesabı oluşturularak, kişiler asgari ve azami emeklilik yaşı, emekli olunacak dönemde alınacak aylık tutarı, sigortalılık süresi, bağlı bulunulan sigorta kurumu gibi emeklilikle ilgili her türlü bilgiye erişebilecektir. Bununla birlikte, uygulama her kullanıcıya tercüman ve danışmanlık hizmeti de sunmaktadır.

9.2.2. Sayısal Veriler

9.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli*	15.608.606	61,1	17.243.550	67,5	25.546.00	64,3
Göçmen**	1.139. 614		1. 414. 811		2.554.424	

Kaynak: Ekonomik Araştırmalar ve İstatistik Ulusal Kurumu

(*)INSEE 2015 verileri

(**)INSEE 2013 verileri

9.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

2010 yılı itibarıyla

İşkolu	Çalışan Oranı %
Hizmet sektörü	46
İnşaat	39
Konaklama, lokantacılık	15
Sanayi	13
İdari ve destek hizmetleri	10
Ticaret; otomobil ve motosiklet tamiri	9
Temizlik işleri	2
Taşımacılık, depolama	2
Tarım, balıkçılık ve ormancılık	2
Eğitim	2
Diğer hizmet sektörleri	2
Sağlık, sosyal işler	1
İdari kamu yönetimi	1
Bilimsel ve teknik faaliyetler	1
Banka, finans ve sigorta	1
Emlak işleri	0
Bilişim, iletişim	0
Toplam	100

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü, İstihdam Araştırmaları 2010 verileri

9.2.2.3. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü'nün verilerine göre, 2010 yılı itibarıyla vatandaşlarımız arasında bağımsız çalışanların oranı yaklaşık % 16'dır.

Paris ve çevresinde (Ile de France) hızlı yemek türü olarak isimlendirilen işletmelerin (dönercilik vb.), terzi tamirat atölyelerinin önemli bir kısmının vatandaşlarımız tarafından işletildiği bilinmektedir. Bu tespit, oran farklılıklarıyla birlikte Fransa geneli için de benzerlik arz etmektedir. Bununla birlikte, eğitimlerinin tamamını veya önemli bir kısmını Fransa'da tamamlayan gençlerimiz arasında meslek yelpazesinin giderek çeşitlendiği görülmektedir.

9.2.2.4. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam	
			Sayı	Oran
Genel*	2.705.900	2.769.800	5.475.700	% 10,0
Yabancı	-	-		% 20
Türk	-	-	61.000*	% 25,8**

Kaynak: Fransa İş Kurumu

(*)15 yaş ve üzeri yalnızca Türk vatandaşı olanların tahmini sayısıdır.

(**)DARES'in 2011 verilerine göre vatandaşlarımızın işsizlik oranı %25,8 'dir. (erkek %20,8; kadın %39,7).

INSEE'nin 2016 yılı işsizlik verilerine göre yabancılar arasında ortalama işsizlik oranı % 20 civarındadır. Yabancılar arasında işsizlik oranı, ulusal işsizlik oranının iki katı iken, bu oran vatandaşlarımız arasında, özellikle Türk kadınlarının diğer göçmen gruplara kıyasla istihdam piyasasında yer almamasından dolayı daha yüksektir.

9.2.2.5. Asgari ve Ortalama Ücretler

Asgari Ücret

2016			
Saatlik (Avro)		Aylık (Avro)	
Brüt	Net	Brüt	Net
9,67	7,54	1. 466,62	1. 143

Sektörler İtibarıyla 2014 Yılında Ortalama Ücretler

31.12.2014 tarihi itibarıyla

Faaliyet alanı	Çalışan sayısı	Kadın erkek ücret farkı (%)	Brüt ücretler (€)		Net ücretler (€)	
			2014 yılı	1 yıllık değişim	2014 yılı	1 yıllık değişim
Maden, enerji, su, çevre ve atık işleme sanayi	343.800	-3,3	3.623	2,0	2.770	1,5
• Madencilik	23.000	-4,9	3.155	1,6	2.348	1,2
• Elektrik, gaz, buhar ve soğutma sistemleri üretim ve dağıtımı	176.300	-11,9	4.304	2,0	3.336	1,6
• Su üretimi, dağıtımı, arıtması ve atık su yönetimi	144.500	-1,6	2.879	1,3	2.157	0,9
Gıda, içecek ve tütün içerikli madde üretimi	517.200	-20,5	2.651	2,2	1.965	1,5
Kok üretimi	8.800	-14,3	5.303	-3,1	3.607	-1,9
Elektrikli alet, bilgisayar ve makine üretimi	412.100	-21,1	3.728	2,6	2.762	2,4
• Bilgisayar malzemesi, elektronik malzeme ve optik materyal üretimi	126.900	-29,2	4.318	2,8	3.195	2,8
• Elektrikli alet üretimi	110.600	-23,1	3.517	2,3	2.597	2,0
• Makine ve makine donanımı	174.500	-14,5	3.438	2,1	2.558	1,8

	üretimi						
	Taşıma araçları üretimi	350.200	-10,6	3.911	2,6	2.925	2,0
	Muhtelif sanayi malzemesi üretimi	1.404.600	-11,0	3.154	1,9	2.342	1,5
	• Tekstil, giysi, deri ve ayakkabı üretimi	99.800	-23,4	2.719	1,8	2.026	1,5
	• Kereste işleme ve kâğıt üretimi	183.800	-12,6	2.796	1,7	2.106	1,0
	• Kimya sanayi	139.800	-14,9	4.134	0,7	2.991	0,6
	• İlaç sanayi	76.400	-13,6	4.552	1,3	3.228	1,7
	• Kauçuk malzeme, plastik malzeme ve metal hariç diğer maddelerden malzeme üretimi	266.200	-15,7	3.055	2,6	2.269	2,1
	• Metalürji ve makine ve makine donanımları dışında metal eşya üretimi	377.900	-10,5	2.945	1,8	2.217	1,3
	• Diğer imalat sanayi; makine ve makine donanımları tamir ve montajı	260.700	-14,5	3.041	2,1	2.281	1,5
Hizmet Sektörü	Ticaret; otomobil ve motosiklet tamiri	2.937.500	-20,8	2.705	1,9	2.035	1,5
	Taşımacılık ve depolama	1.318.600	-5,7	2.848	1,5	2.202	0,8
	Otelcilik ve lokantacılık	882.200	-11,4	2.117	0,8	1.613	0,5
	Bilişim, iletişim	679.700	-15,9	4.209	1,4	3.174	0,9
	• Radyo ve televizyon yayıncılığı	188.400	-20,1	4.424	2,4	3.350	1,6
	• Telekomünikasyon	117.700	-13,4	4.289	1,3	3.226	0,5
	• Bilgisayar ve bilişim hizmetleri	372.600	-16,6	4.073	0,9	3.066	0,7
	Bankacılık ve sigortacılık	822.800	-38,8	4.579	2,1	3.342	1,8
	Emlak işleri	229.200	-19,8	3.005	0,8	2.275	0,4

Bilimsel ve teknik faaliyetler; idari ve destek hizmetler	2.943.400	-14,4	2.962	1,6	2.234	1,2
• Hukuk, muhasebe, yönetim, mimarlık, mühendislik, kontrol ve teknik analiz faaliyetleri	929.100	-29,4	4.068	1,8	3.038	1,5
• Bilimsel araştırma ve geliştirme	93.200	-21,3	4.740	4,0	3.510	3,6
• Muhtelif bilimsel ve teknik faaliyetler	179.800	-21,5	3.387	2,3	2.557	1,9
• İdari ve destek hizmetleri	1.741.300	-5,1	2.188	1,2	1.671	0,8
Eğitim, sağlık ve sosyal işler (Kamu kesimi hariç)	2.114.800	-11,7	2.293	0,8	1.730	0,5
• Eğitim	296.100	-21,6	2.695	0,8	2.042	0,7
• Sağlık	536.100	-18,8	2.675	1,2	2.017	0,7

Kaynak: Araştırma, İnceleme ve İstatistik Geliştirme Müdürlüğü'nün 27 Ocak 2017 tarihli yayını.

İşkolları İtibarıyla 2014 Yılında Ortalama Ücretler

31.12.2014 tarihi itibarıyla

İş kolları	Çalışan sayısı	Kadın - erkek ücret farkı (%)	Brüt ücretler (€)		Net ücretler (€)	
			2014 yılı	1 yıllık değişim	2014 yılı	1 yıllık değişim
Metalürji ve çelik	1.597.900	-14,4	3.725	2,3	2.778	1,8
İnşaat ve bayındırlık işleri	3.306.800	-0,3	2.686	1,3	2.030	0,4
Kimya ve ilaç sanayi	488.200	-24,3	4.154	1,9	3.021	2,0
Plastik, kauçuk ve yanıcı maddeler	216.200	-19,2	3.586	2,3	2.620	1,8
Cam ve inşaat malzemeleri	196.200	-11,3	3.054	1,4	2.274	1,0
Ağaç ve ağaç ürünleri	248.500	-11,8	2.796	2,4	2.102	1,8
Giyim, deri, tekstil	458.200	-24,5	2.526	2,3	1.899	1,8
Kültür ve iletişim	517.100	-17,2	3.518	2,1	2.656	1,5
Tarım/gıda ürünleri	755.700	-21,5	2.615	1,8	1.946	1,3
Toptan ticaret ve ithalat-ihracat	364.200	-18,8	3.216	1,6	2.421	1,3

Gıda ticareti	665.800	-21,3	2.325	0,8	1.753	0,7
Gıda hariç perakendecilik	371.100	-14,8	2.525	2,0	1.894	1,3
Otomobil ve yürüyen araçlara yönelik hizmetler	476.200	-13,2	2.571	1,9	1.943	1,4
Otel, lokanta ve turizm	928800	-11,3	2.181	0,8	1.661	0,6
Taşımacılık	868.000	-3,4	2.788	1,0	2.093	0,5
Sağlık ve sosyal hizmetler	1.905.400	-10,0	2.328	1,0	1.755	0,6
Bankacılık, mali kurumlar ve sigortacılık	722.100	-36,3	4.475	2,3	3.251	1,9
Emlakçılık ve emlak ile ilgili diğer hizmetler	312.300	-26,3	3.145	1,5	2.366	1,1
İşletmelere yönelik hizmet veren araştırma şirketleri	927.400	-25,5	3.824	1,9	2.890	1,7
Hukuk ve muhasebe işleri	241.700	-32,7	3.381	1,3	2.521	0,9
Temizlik, kurtarma ve güvenlik	644.900	-17,5	2.096	1,6	1.601	0,8
Tarım dışı muhtelif branşlar	615.600	-31,9	2.781	1,3	2.116	1,1

Kaynak: Araştırma, İnceleme ve İstatistik Geliştirme Müdürlüğü'nün 27 Ocak 2017 tarihli yayını.

Mesleki Faaliyet Alanları İtibarıyla Tam Gün Çalışanların Ortalama Aylık Ücretleri

	Brüt (Avro)			Net (Avro)		
	2013	2014	Fark (%)	2013	2014	Fark (%)
Üst düzey yönetici	5.432	5.501	0,8	4.066	4.104	0,4
Hizmet sektörü	2.982	3.026	0,8	2.253	2.272	0,3
Büro çalışanı	2.124	2.159	1,2	1.612	1.631	0,7
İşçi	2.203	2.238	1,1	1.686	1.702	0,4
Kadın	2.573	2.620	1,3	1.935	1.962	0,9
Erkek	3.150	3.194	0,9	2.389	2.410	0,4

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü'nün 21 Eylül 2016 tarihli yayını

9.2.2.6. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Araştırma, İnceleme ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün (DARES) 2016 yılında yayımladığı 2013 yılı verilerine göre, Fransa'da genel sendikalaşma oranı % 11, kamuda sendikalaşma oranı % 20 ve özel sektörde sendikalaşma oranı % 9'dur.

9.2.2.7. Mesleki Faaliyet Alanına Göre Sendikalı Çalışanlar

2013 yılı itibarıyla

Sendikalı	Hizmet Sektöründe Çalışanlar	İşçiler	Büro Çalışanları	Üst Düzey Yöneticiler	Diğer	Toplam
Sayı	771.646	564.982	777.192	513.294	10.217	2.637.331
%	29,3	21,4	29,5	19,5	0,4	100,00

Kaynak: Araştırma, İnceleme ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün 2016 yılı yayını

2013 yılı itibarıyla

Faaliyet Alanı	Sendikalı, %	Tümü, %
Sanayi	17,3	15,6
İnşaat	2,4	6,5
Otel, lokantacılık	1,5	3,6
Ulaşım	9,6	5,7
Diğer ticari faaliyetler	6,0	12,2
Eğitim, sağlık, sosyal işler	44,8	31,0
Finans ve sigortacılık	4,4	3,6
Diğer hizmetler	13,5	20,8
Toplam	11,2	100,00

Kaynak: Araştırma, İnceleme ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün 2016 yılı yayını

9.3. SOSYAL GÜVENLİK

9.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Genel Sağlık Sigortası (PUMA)

Fransa'da düzenli bir şekilde ikamet eden ve çalışan kişilerin, nakdi yardımlar hariç sağlık giderlerinin karşılanmasına yönelik Genel Sağlık Sigortası (PUMA) uygulaması, Genel Hastalık Sigortasının (CMU) yerine geçerek, 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlamıştır. PUMA uygulaması, sağlık sigortasını modernize ederek, sigortalı kişilerin ailevi ya da mesleki durumlarında değişiklik olması durumunda da sağlık giderlerinin düzenli bir şekilde karşılanmasını ve idari süreçlerin azaltılmasını hedeflemektedir.

PUMA'dan yararlanabilmek için düzenli ikamet ve yasal statüde bulunma şartı aranmaktadır. Uygulama, sağlık giderlerinin karşılanması için çalışan kişilerin asgari çalışma süresi gösterme zorunluluğunu ortadan kaldırarak, mesleki bir faaliyet içinde bulunmalarını yeterli kılmıştır. Mesleki faaliyeti olmayan kişilerin sağlık giderlerinin karşılanması için 3 aydır Fransa'da ikamet etmiş olma şartı aranmaktadır. Bu haktan yararlanmaya devam etmek içinse yıl içerisinde en az 6 ay Fransa'da ikamet etmek gereklidir.

Uygulamanın getirdiği en büyük yenilik, hiç bir mesleki faaliyeti olmayan, ancak Fransa'da düzenli ve yasal şekilde ikamet eden yetişkinlerin sağlık giderlerine ilişkin masraflarının karşılanmasıdır. Uygulama, sigortası olmayan kişilerin sağlık masraflarının karşılanması için bir sigortalının üzerine kayıtlı olma zorunluluğunu kaldırmıştır.

Bununla beraber, yüksek öğrenim görülmesi ve talep edilmesi durumunda, öğrenciler 16 yaşından itibaren kendi adlarına sigortalı olabileceklerdir. 16 yaşından küçükler anne veya babalarının sigortasından yararlanmaya devam edeceklerdir.

PUMA'nın yürürlüğe girmesinden önce sigortalının bakmakla yükümlü olduğu kişi statüsünde bulunan yetişkinler, 31 Aralık 2019 tarihine kadar bu statülerini koruyabilme hakkına sahiptir. Ancak, anılan tarihten itibaren ayrı bir sigortalı olarak değerlendirileceklerdir. Uygulamaya, bağlı bulunulan hastalık kasasına yapılacak müracaat ile hemen geçilebilmektedir.

PUMA'nın getirdiği diğer önemli gelişmeler aşağıda sıralanmaktadır.

- İş kaybı durumunda sigortalı kişi aynı hastalık sigortası rejimince güvence altında olmaya devam edecektir.
- Üniversite öğrencileri için, eğitim öğretim yılı içerisinde sağlık sigortasından yararlanma hakkı 1 Eylül-31 Ağustos tarihleri arasında geçerli olacaktır.
- Çalışan emekliler mesleki faaliyetleri sırasında bağlı oldukları ya da emekli aylıklarını aldıkları rejime, birden fazla emekli aylığı alan kişiler ise en son tabi oldukları ve ya mesleki faaliyetleri boyunca tabi oldukları rejimden herhangi birine tabi olabilirler.
- Uygulama 12 yaşından itibaren sağlık sigortası kartı (carte vitale) almaya imkan tanımaktadır. Talep, aileler tarafından bağlı bulunulan hastalık sigortası kasasına yapılmaktadır. Ancak çocuklar yetişkin oluncaya kadar ailelerinin bakmakla yükümlü olduğu kişi statüsünü korumaktadır.

Yeni Mezunlar İçin İlk İş Arama Yardımı (Aide à la recherche du premier emploi - ARPE)

Yeni mezunlar için ilk iş arama yardımı yeni iş kanunu gereği 10 Ağustos 2016 tarihinde oluşturulmuş, yeni okul döneminden itibaren de uygulanmaya başlanmıştır. Aşağıda belirtilen şartları taşıyan gençler ARPE'den yararlanabilecektir:

- 28 yaşından küçük olmak,
- Müracaat tarihi itibarıyla dört aydan daha kısa bir zaman önce mezun olmuş olmak,
- İş arıyor olmak,
- Mezun olunan yıl içerisinde burs almış olmak ya da Bakanlık kararnamesi ile belirlenen gelire denk yada daha düşük kazanca sahip olmak.

Mezun olunan okulun türüne göre gençlere ayda 200-300 avro arasında ya da son öğretim yılında alınan burs tutarında en fazla dört ay süre ile ödeme yapılacaktır. Dört aylık sürenin bitiminden önce iş bulan kişinin aylık net gelirinin 891 avroyu geçmesi halinde söz konusu yardım kesilecektir.

9.3.2. Sayısal Veriler

9.3.2.1. Sosyal Sigorta Prim Oranları

01.01.2017 tarihi itibarıyla

Mesleki Riskler	İşçi Payı		İşveren Payı	
	Prime Esas Aylık Ücret Tavanı (Avro)	%	Prime Esas Aylık Ücret Tavanı (Avro)	%
Sosyal Güvenlik				
Hastalık, Analık, Malullük, Ölüm Sigortası	Ücretin tamamı	0,75	Ücretin tamamı	12,89
Dayanışma (CSA)	-	-	Ücretin tamamı	0,3
Yaşlılık Sigortası (Tavanlı)	3.269	6,90	3.269	8,55
Yaşlılık Sigortası	Ücretin tamamı	0,4	Ücretin tamamı	1,9
İş Kazası	-	-	Ücretin tamamı	Risklere ve işyerinin büyüklüğüne göre değişmektedir*
Aile Yardımları	-	-	Ücretin tamamı	5,25 3,45
Genel Sosyal Katılım (CSG)	Brüt ücretin % 98,25'i	7,5	-	-
Sosyal Güvenlik Açıklarının Kapatılması (CRDS)	Brüt ücretin % 98,25'i	0,5	-	-
İşsizlik Sigortası	13 076	2,4	13.076	4
AGS	13 076	-	13.076	0,2
Ek Emeklilik Rejimi				
<i>Ücretliler (ARRCO)</i>				
Dilim 1	3. 269	3,1	3.269	4,65
Agff Dilim 1	3.269	0,8	3.269	1,2
Dilim 2	3.269 -9.807	8,1	3.269 -9.807	12,15
Agff Dilim 2	3.269 -9.807	0,9	3.269 -9.807	1,3

Üst Düzey Yöneticiler (AGIRC)

Dilim A	3.269	3,1	3.269	4,65
Dilim B - C	3.269 – 26.152	7,8	3.269 – 26.152	12,75
Agff Dilim B-C	3.269 – 26.152	0,9	3.269 – 26.152	1,3

Kaynak: Avrupa ve Uluslararası Sosyal Güvenlik İrtibat Merkezi (CLEISS)

(*)İş kazası ve meslek hastalığı prim oranları işkollarına göre değişmektedir. 2016 yılı için ulusal ortalama prim oranı % 2,44 olarak açıklanmıştır.

2016 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı %	İşveren Payı %	Devlet Katkısı %	Toplam %
Yaşlılık (Net maaş üzerinden)	0,35	1,85		2,20
Yaşlılık (Tavan ücret üzerinden)	6,90	8,55		15,45
İş Kazası/Meslek Hastalığı	-	1,20		1,20
Sağlık/Hastalık/Analık	0,75	13,14		13,89
Aile Yardımları/Çocuk Parası	-	5,25		5,25
İşsizlik	2,40	4,00		6,40
Ek Sağlık Sigortası	1,50	0,00		1,50
Lojman Yardımı	-	0,10		0,10
Ek Emeklilik	3,90	5,85		9,75
Toplam Prim Oranı	16,80	39,94		56,74

Kaynak: Sosyal Güvenlik ve Aile Yardımları Primlerini Toplama Sandığı (URSSAF)

9.3.2.2. Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı		Toplam Ödenek Miktarı (Avro)	
	Genel	Türk**	Genel	Türk
Yaşlılık	613.506*	11.333	111 Milyar	
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	169.008*	4.516		
Maluliyet				
İş Kazası/Meslek Hastalığı				
Sağlık/Hastalık/Analık				

Aile Yardımları/Çocuk Parası	31.837.056		79 Milyar	
İşsizlik	2.800.000		35,548 Milyar	
Bakım				
Toplam				

Kaynak: Fransa Çalışma, İstihdam, Mesleki Eğitim ve Sosyal Diyalog Bakanlığı ile Fransız İstatistik Kurumu (INSEE), Fransız Emeklilik Kasası (CNAV) ve Aile Yardımları Kasası (CAF)

* 2016 yılında emekli olanların sayısıdır. 2015 yılı sonu itibarıyla emeklilik ve dul aylığı alanların toplam sayısı 13.854.832'dir.

** İkamet adresi ve aylığın ödendiği banka Türkiye'de olanların sayısı

9.3.2.3. Türkiye'de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

2015 yılı itibarıyla

Acil Bakım Harcamaları		Planlı Sağlık Harcamaları		İkamete Dayalı Sağlık Harcamaları		Genel Toplam	
Kişi	Ödeme (Avro)	Kişi	Ödeme (Avro)	Kişi	Ödeme (Avro)	Kişi	Ödeme (Avro)
5.968	1.470.705	157	98.949	448	204.034	6.573	1.773.688

Kaynak: Avrupa ve Uluslararası Sosyal Güvenlik İrtibat Merkezi (CLEISS).

9.3.2.4. Fransa Tarafından Yapılan Geçici İş Göremezlik Ödenekleri (Hastalık-Analık Sigortası)

2015 yılı itibarıyla

İzinli İkamet Transferi			Geçici İkamet			Toplam (Avro)
Kişi	Gün Sayısı	Ödeme (Avro)	Kişi	Gün Sayısı	Ödeme (Avro)	
219	6.527	200.513	16	266	9.039	209.552

Kaynak: Avrupa ve Uluslararası Sosyal Güvenlik İrtibat Merkezi (CLEISS)

9.3.2.5. Türkiye'ye Transfer Edilen Diğer Ödemeler

2015 yılı itibarıyla

Aylık Türü	Aylık/Ödenek Alanların Sayısı	Ödenek Miktarı (Avro)
Aile Yardımları, Çocuk Parası	83	40.605
İş Kazası, Meslek Hastalığı	485	1.318.374
İş Kazası, Meslek Hastalığı Geliri	102	898.668

Yaşlılık	13.762	30.161.949
Dul	5.873	12.578.895
Ek Emekli Aylığı	8.827	9.711.628
Ek Dul Aylığı	3.999	2.806.449

Kaynak: Avrupa ve Uluslararası Sosyal Güvenlik İrtibat Merkezi (CLEISS)

9.3.2.6. İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

Fransa'da işyerlerinin bağlı olduğu ve sigortalıların çalışmaları esnasında zorunlu olarak tabi oldukları Ek Emeklilik Kurumları, Yaşlılık Sigortası Kasalarınınca bağlanan yaşlılık aylığından ayrı olarak emeklilik yaşına gelindiğinde ilgililere "ek emekli aylığı" bağlamaktadır. Bu aylığın bağlanması için gereken yaş şartı yaşlılık aylığında olduğu gibidir.

9.3.2.7. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

2016 yılı itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam
Genel	626.227	48.762	674.989
Yabancı	-	-	-
Türk	-	-	-

2016 yılında yaşanan 626.227 iş kazası sonucu 514 kişi hayatını kaybetmiştir. Çalışılan saat başına 600 iş kazası yaşanmıştır. Geçici iş göremezliğe sebep olan iş kazaları 41,3 milyon iş günü kaybına sebep olmuştur. İnşaat sektörü iş kazalarının en çok yaşandığı sektör olarak kayda geçmiştir.

2016 yılında meslek hastalığına bağlı olarak 382 kişi hayatını kaybetmiştir. Meslek hastalıklarının % 87'sini kas iskelet bozukluklarına bağlı hastalıklar oluşturmaktadır.

9.3.2.8. Çocuk Parası Miktarları

Çocuk paraları ailenin yıllık gelir düzeyine göre tam, yarım veya 1/4 oranında ödenmektedir. Fransa'da ikamet eden, 14 yaşından büyük her çocuk için 64,74 avro ilave çocuk parası ödenmektedir. İlave ödeme, iki çocuklu ailelerde yalnızca küçük çocuk için yapılmakta,

büyük çocuk için yapılmamaktadır. İki den fazla çocuk olması durumunda her çocuk için yapılmaktadır. İki çocuk parasının (ve şartların oluşması durumunda ilave çocuk parasının) tam alınabilmesi için yıllık azami gelir 67.408 avrodur. 67.408 – 89.847 avro arasında geliri olan aileler için çocuk parası (ve ilave çocuk parası) yarıya, 89.847 avronun üzerinde geliri olanlar için 1/4'e düşmektedir.

Fransa'da ikamet eden çocuklar için 3 çocuk parasının (ve şartların oluşması durumunda ilave çocuk parasının) tam alınabilmesi için yıllık azami gelir 73.025 avrodur. 73.025 – 95.464 avro arasında geliri olan aileler için çocuk parası (ve ilave çocuk parası) yarıya, 95.464 avronun üzerinde geliri olanlar için 1/4'e düşmektedir. 4. çocuktan itibaren her bir çocuk için verilen çocuk parasının (ve şartların oluşması durumunda ilave çocuk parasının) oranını (tam, yarım veya 1/4 oranında olması) belirleyen gelir miktarları, 3 çocuk parası için sınır olarak belirlenen gelir miktarlarına her çocuk için 5.617 avro eklenerek tespit edilmektedir.

2016 yılı itibarıyla

Çocuk Sayısı	Fransa'da İkamet Eden Çocuklar İçin (Aylık/Avro)	Türkiye'de İkamet Eden Çocuklar İçin (Aylık/Avro)
1.çocuk	Ödenmemektedir	14,36
2.çocuk	129,47	47,23
3. çocuk	295,35	74,52
4.çocuk	+165,88	79,78
+ her bir çocuk	+165,88	Ödenmemektedir

Kaynak: Aile Yardımları Kasası (CAF)

Türkiye-Fransa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'nin 32. maddesi uyarınca, Fransa'da çalışan Türk işçisinin Türkiye'de ikamet eden çocukları için aile yardımı ödenmektedir. Ülkemizde aile yardımları sigortası uygulaması bulunmadığından, Fransa tarafından tek taraflı olarak ödenen aile yardımlarının miktarı Karma Komisyon toplantılarında belirlenmektedir.

9.3.2.9. Aile Yardımları

Çocuğun ve ailenin korunması, barınma şartlarının iyileştirilmesi ve dayanışma amacına yönelik olarak yapılan yardımlar, aile yardımları sigortası kapsamında gerçekleştirilmektedir. Bazı istisnalar dışında yardımlar gelir şartına bağlı olarak ödenmektedir. Yardımlardan

yararlanmak için gereken temel şart ise Fransa’da düzenli ikamet ediyor olmaktır.

Eğitim Yardımı (Allocation Rentrée Scolaire-ARS)

ARS, eğitim öğretim yılı başlangıcında 6-18 yaş arasında bir veya daha fazla çocuğu olan ailelere, okula başlangıç masraflarının karşılanmasına destek vermek için gelir şartına bağlı olarak sağlanan yardımdır. Eğitim Yardımının miktarı çocuğun yaşına göre değişmekte olup, 2016 eğitim öğretim yılı için tutarlar:

- 6-10 yaş için 363,00 avro
- 11-14 yaş için 383,03 avro
- 15-18 yaş için 396,29 avrodur.

31 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla, çocuk sayısına bağlı olarak değişen yıllık azami gelir şartı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Bakmakla Yüklümlü Olunan Çocuk Sayısı	Yıllık Azami Gelir (Avro)
1 çocuk	24.404
2 çocuk	30.036
3 çocuk	35.668
+her bir çocuk	5.632

Ek Aile Yardımı (Complément Familial-CF)

Ek Aile Yardımı üç veya daha fazla çocuk sahibi olan ailelere gelir şartına bağlı olarak sağlanan yardımdır. 1 Nisan 2016 - 31 Mart 2017 tarihleri arasında ailenin gelir durumuna göre verilen yardımın miktarı aylık 168,52 avro ile 219,13 avro arasında değişmektedir.

Engelli Çocuk İçin Eğitim Yardımı (Allocation D'éducation De L'enfant Handicapé-AEEH)

Engelli Çocuk İçin Eğitim Yardımı, bakmakla yükümlü olunan 20 yaşından küçük engelli çocuğu olan ailelere verilmektedir. Yardımın miktarı çocuğun engellilik derecesine göre

değişmektedir. 1 Nisan 2016- 31 Mart 2017 tarihleri arasında geçerli olan asgari yardım miktarı aylık 130,12 avro, azami 1.104,18 avrodur.

Çocuk Bakım Yardımı (Allocation Journalière De Présence Parentale-AJPP)

Geçirdiği ciddi bir hastalık ya da kaza sonucu birinin bakımına muhtaç olan, 20 yaşın altındaki çocuğuna bakmak için mesleki faaliyetini azaltan ya da bırakan ailelere verilmektedir.

21 Nisan 2016 - 31 Mart 2017 tarihleri arasında yardım miktarı tek yaşayanlar için günlük 51,11 avro, çiftler için 43,01 avro olarak belirlenmiştir. Çocuğun bakımını üstlenmek için ayda 5 işgünü işe gidemeyen yalnız yaşayan kişiye verilen yardım miktarı 255,55 avrodur (azami 551,11 avro). Yardım miktarı ayda azami 22 işgünü olarak hesaplanmaktadır.

Aktif Dayanışma Yardımı (RSA)

01.01.2017 tarihi itibarıyla

Çocuk Sayısı	Yalnız Yaşayanlar İçin (Avro)	Tek Ebeveynli Aileler İçin* (Avro)	Çiftler İçin (Avro)
0	535,17	(hamile ise) 687,22	802,76
1	802,76	916,29	963,31
2	963,31	1 145	1.123,86
+ her çocuk için	214,06	229,07	214,06

(*) Tek ebeveynli aile, bakmakla yükümlü olduğu çocuğu olan bekar, boşanmış, dul veya hamile kişiler anlamına gelmektedir.

Küçük Çocuk Bakım Yardımı (PAJE)

Çocuğun doğumuyla birlikte verilen yardımdır. Yardım aşağıdaki unsurlardan oluşmaktadır:

i) Doğum veya Evlat Edinme Primi

Doğum veya evlat edinme primi, doğacak her çocuk için hamileliğin 7. ayı sırasında veya 20 yaşından küçük bir çocuğun evlat edinilmesi nedeniyle gelir durumuna göre verilmektedir. 1 Nisan 2014 - 31 Mart 2017 tarihleri arasında doğum priminin miktarı 923,08 avrodur. Aynı

tarihler arasında evlat edinme priminin miktarı ise 1.846,15 avro olup, doğum veya evlat edinmeden kaynaklanan masrafların karşılanması amacıyla yöneliktir.

ii) Temel Yardım (L'allocation De Base)

Temel yardım üç yaşın altında çocuğu olan ve 20 yaşından küçük çocuk evlat edinen ailelere gelir durumuna göre verilmektedir. Tam oranda yardımın miktarı aylık 184,62 avro, kısmi oranlı yardım miktarı 92,31 avrodur.

iii) İstihdam Destek Yardımı

Söz konusu yardım çocuğuyla ilgilenmek amacıyla çalışmaya ara vermek veya kısmi zamanlı çalışmak zorunda kalan ebeveynlere verilmektedir. Çalışmanın tamamen durdurulması durumunda yardım miktarı 1 Nisan 2016-31 Mart 2017 tarihleri arasında aylık 390,92 avro olarak belirlenmiştir. Kısmi çalışma söz konusu ise yardım miktarı 145,78 – 252,71 avro arasında değişmektedir.

iv) Bakıcı İstihdam Yardımı

Söz konusu yardım, 6 yaşından küçük çocuğun bakımı için doğrudan evde bakıcı istihdam eden kişiye verilmektedir. Yardımın miktarı ailenin gelir düzeyi ve çocuğun yaşına bağlı olarak değişmektedir.

9.3.2.10. Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar

Yaşlılık sigortası kurumları, gelir düzeyi düşük olan malul ve emeklilere gelir şartına bağlı olarak “Yaşlılık Dayanışma Yardımı - *L'allocation de solidarité aux personnes âgées- ASPA*” ve “Malullük Ek Yardımı-*L'allocation supplémentaire d'invalidité-ASF*” hakkı tanımaktadır.

Gelirin belirli bir düzeyin altında olması yanında hak sahibinin daimi ikamet yerinin Fransa'da olması aranan şartlardır. ASPA yardımından 65 yaşından itibaren (malullük söz konusu ise 60 yaş) Fransa'da düzenli ikamet eden kişiler yararlanabilmektedir. Yardıma hak kazanabilmek için tek yaşayan kişinin yıllık gelirinin 9.601,60 avro, iki kişi olarak yaşayan kişilerin yıllık gelirlerinin 14.904,90 avroyu geçmemesi gerekmektedir. 1 Nisan 2016 tarihi itibarıyla tek kişi yaşayan kişiye

aylık 880,80 avro, iki kişi olarak yaşayanlara 1.243,24 avro ödenmektedir. Malullük Ek Yardımı (ASI), ASPA'dan yararlanabilmek için gerekli yaş şartını dolduramayan, meslekte kazanma gücünün 2/3 'ünü kaybeden malullere asgari yaş şartı aranmaksızın verilmektedir.

9.3.2.11.Sosyal Yardımlar

2016 yılı itibarıyla

Sosyal Yardımlar	Genel
Yardım alan hane sayısı	12,5 milyon
Toplam faydalanan kişi sayısı	31,8 milyon
Yardım miktarı	72,7 milyar avro

Kaynak: Fransa Aile Yardımları Kasası (CAF)

9.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

9.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2016 yılı itibarıyla

Okul Türü	Genel	Türk*
Anaokulu	2.539.500	
İlkokul	4.217.500	24.325
Ortaokul	3.228.700	16.964
Meslek Lisesi	665.200	10.124
Genel veya Teknolojik Lise	1.599.200	
Çıraklık Eğitim Merkezi	417.600	
Üniversite	1.474.400	2.336
Diğer	1.399.500	
Toplam	15.627.900	53.749

Kaynak: Fransa Eğitim Bakanlığı

(*) T.C. Paris Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği, yalnızca Türk vatandaşı olanlar

9.4.2. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2016-2017 eğitim öğretim yılı

Öğrenci Sayısı	19.945
----------------	--------

Kaynak: T.C. Paris Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

9.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

9.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Göçle ilgili olarak oluşturulan yasa 1 Kasım 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yasının üç temel hedefi bulunmaktadır. Bunlar, Fransa'ya yerleşme hakkına sahip olan göçmenlerin daha iyi karşılanması, topluma uyum sağlamaları, bilgi ve beceri hareketliliğinin Fransa'ya yönlendirilmesi ve insan hakları çerçevesinde düzensiz göçle daha iyi mücadele edilmesidir.

Yasa, Fransa'da bir yıl düzenli ikamet eden kişilerin, süresi 2 ila 4 yıl arasında değişen oturma izni hakkına sahip olabilmelerine imkan tanımaktadır. Yasa, uluslararası yeteneklerin Fransa'ya yönelimini artırmak ve Fransa'yı cazip hale getirmek amacıyla, 'yetenek pasaportu' uygulaması başlatmıştır. Fransa'nın kalkınmasına ve rekabet gücüne katkıda bulunacak yabancılara, ilk oturma izni başvurularında süresi dört yıla kadar değişen yenilenebilir ikamet izni verilmesinin önü açılmıştır.

10. HOLLANDA

10.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

10.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

01.01.2016 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı*	Türk Kökenlilerin Sayısı	Yalnızca Türk Vatandaşı Olanlar
Erkek	8.468.403	1.894.776	204.700	38.104
Kadın	8.598.314	1.947.972	192.771	37.319
Toplam	17.066.717	3.842.748	397.471	75.423

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

(*) Ebeveynlerinden en az birisi Hollanda dışında doğmuş olan kişileri kapsamaktadır.

Hollanda'nın nüfusu 2016 yılı itibarıyla 17.066.717'dir. Nüfusun % 80'i Hollandalı, % 20'si azınlıklardan oluşmaktadır. 3,8 milyonluk göçmen nüfus içerisinde en büyük grup, yaklaşık 400 bin kişi ile Türklerdir. Daha sonra Fas, Surinam ve Endonezya kökenliler gelmektedir. Nüfus yoğunluğu km² başına 486 olan Hollanda, dünyada nüfus yoğunluğu en yüksek olan ülkeler arasındadır. Nüfusu en fazla olan şehirler sırasıyla Amsterdam, Rotterdam, Lahey, Utrecht, Eindhoven ve Tilburg'dur.

10.1.2. Türk Kökenlilerin Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

01.01.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-20	59.225	56.159	115.384
20-65	134.466	125.164	259.630
65+	11.009	11.448	22.457
Toplam	204.700	192.771	397.471

10.1.3. Türk Kökenlilerin Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Ayrıntılı Dağılımı

01.01.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-10	25.421	24.382	49.803
10-20	33.804	31.777	65.581
20-30	36.770	33.744	70.514
30-40	35.891	34.558	70.449
40-50	35.112	33.291	68.403
50-60	22.854	18.783	41.637
60-70	7.491	9.474	16.965
70-80	6.373	5.551	11.924
80-90	970	1.141	2.111
90+	14	70	84
Toplam	204.700	192.771	397.471

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

10.1.4. Türk Kökenlilerin Bölgelere Göre Dağılımı

2016 yılı itibarıyla

Bölge	Erkek	Kadın	Toplam
Groningen	2.378	2.276	4.654
Friesland	895	841	1.736
Drenthe	984	817	1.801
Overijssel	17.668	16.805	34.473
Flavoland	3.295	3.075	6.370
Gelderland	20.394	19.144	39.538
Utrecht	14.122	13.392	27.514
Noord-Holland	42.278	39.600	81.878
Zuid-Holland	68.796	64.898	133.694
Zeeland	1.599	1.543	3.142
Noord-Brabant	25.942	24.591	50.553
Limburg	6.349	5.789	12.138
Toplam	204.700	192.771	397.471

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

10.1.5. Türk Kökenlilerin Diğer Yabancılar ile Sayısal Mukayesesi

2016 yılı itibarıyla

Ülke	Sayı
Toplam	17.066.717
Yabancı Toplam	3.842.748
Yerli nüfus (*)	13.223.969
Batılı olmayan yabancı kökenliler (Türkler dâhil)	2.096.592
Batılı yabancı kökenliler	1.655.699
Afrika kökenliler	641.753
Amerika kökenliler	659.900
Asya kökenliler	826.211
Avrupa kökenliler	1.602.379
Okyanusya kökenliler	22.048
AB kökenliler	1.034.201
<i>Yabancı sayısı en fazla olan ilk 10 ülke</i>	
Türkiye	397.471
Fas	385.761
Endonezya	366.849
Almanya	360.116
Surinam	349.022
(Eski) Hollanda Antilleri ve Aruba	150.981
Polonya	149.831
Belçika	116.389
Birleşik Krallık	84.466
(Eski) Yugoslavya	84.243

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

(*) Yerli nüfus (autochton) terimi, ebeveynlerinden her ikisi de Hollanda'da doğmuş kişileri kapsamaktadır.

10.1.6. Hollanda'ya Göç Eden ve Hollanda'dan Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Yıl	Gelen	Ayrılan
2016	4.514	3.801
2015	3.747	4.520
2014	3.570	5.171
2013	3.809	4.447
2012	3.887	4.028

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

10.1.7. Hollanda Uyuğuna Geçen Vatandaşlarımıza İlişkin Sayısal Veriler

Yıl	Hollanda Uyuğuna Geçen Türk Vatandaşlarının Sayısı (*)	Hollanda Uyuğuna Geçen Türk Vatandaşlarının Toplam Sayısı**	Çifte Vatandaş Sayısı	Türk Kökenlilerin Toplam Sayısı
2016	2.764	135.362	-	397.471
2015	2.824		-	397.195
2014	3.119		-	396.382
2013	2.872		-	396.268
2012	4.292		-	395.026

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

(*) Hollanda vatandaşlığını doğum haricindeki yollarla elde eden Türk vatandaşlarının sayısı

(**) 1996-2016 yılları arasında Hollanda vatandaşlığını doğum haricindeki yollarla elde eden Türk vatandaşlarının sayısı

10.1.8. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2016 yılı itibarıyla

Görev Bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen
Rotterdam BK	3.608	569	792
Deventer BK	1.430	195	52
Toplam	5.038	764	844

Kaynak: T.C. Rotterdam ve Deventer Başkonsoloslukları

10.2. ÇALIŞMA HAYATI

10.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

2016 Yılında İş Piyasası

İşgücü Verileri

Hollanda Merkezi İstatistik Bürosu'nun (CBS) son yayımladığı verilere göre, Aralık 2016'da Hollanda'da işsiz sayısı 458.000, işsizlik oranı % 5,1 olarak gerçekleşmiştir. Temmuz - Eylül 2016 arasında işsizlik ayda ortalama 13.000 kişi azalmış olup, bu düşüş özellikle 45 yaş ve üzeri kişilerde görülmektedir. Ağustos 2008'de işsiz sayısı 310.000 kişi ile son yılların en düşük seviyesinde gerçekleşmiş, 5,5 yıl sonra Şubat 2014'de ise 699.000'e ulaşmıştır. Özellikle işsiz sayısının 699.000 ile zirve yaptığı 2014 yılının Şubat ayı dikkate alındığında, söz konusu dönemde kaydedilen ilerleme 1970'li yıllardan bu yana işsiz sayısındaki en hızlı düşüş olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, işsizlik yardımı alan kişi sayısında da büyük bir düşüş yaşanmış ve bu rakam 410.000'e gerilemiştir. Özellikle 50 yaş üstü işsizlik yardımı alan kişi sayısının 200.000'in altına inmesi Hükümet çevrelerince olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmiştir. İşsizliğin bu oranda geriletilmesinde özellikle inşaat ve eğitim sektörünün etkili olduğu düşünülmektedir.

Hollanda'da hâlihazırda 15-74 yaş arası işgücü sayısı 12,8 milyon olup, Aralık 2016'da istihdam edilen kişi sayısı yaklaşık 8,5 milyondur (4,5 milyon erkek, 3,9 milyon kadın).

Aylık işgücüne katılım ve işsizlik oranları, 15-75 yaş arası

	İstihdam Edilen İşgücü sayısı (1.000 kişi)	İşgücüne katılım oranı, (%)	İşsiz sayısı (1.000 kişi)	İşsizlik oranı, (%)
2015	8.294	70,2	614	6,9
Ocak 2016	8.264	70,0	603	6,8
Şubat 2016	8.294	70,0	612	6,9
Mart 2016	8.304	70,0	599	6,7

Nisan 2016	8.352	70,2	587	6,6
Mayıs 2016	8.386	70,1	557	6,2
Haziran 2016	8.419	70,1	528	5,9
Temmuz 2016	8.455	70,2	517	5,8
Ağustos 2016	8.481	70,1	484	5,4
Eylül 2016	8.448	70,0	514	5,7
Ekim 2016	8.471	70,0	510	5,7
Kasım 2016	8.477	70,0	495	5,5
Aralık 2016	8.486	69,9	458	5,1
2016	8.403	70,0*	539	6,0

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

(*) *Mevsimsel Etkilerden Arındırılmamış*

İş Güvenliği Yasası

İşsizlik aylığı süresi 1 Ocak 2016 - 1 Nisan 2019 tarihleri arasında aşamalı olarak 24 aya düşürülecektir. Daha önceki düzenlemeye göre işsizlik aylığı süresi en fazla 38 aydır. 1 Nisan 2016 tarihinden itibaren işsizlik aylığı süresi 36 ay, 1 Temmuz 2016 tarihinden itibaren 35 ay olarak düzenlenmiştir. 1 Ocak 2016 tarihine kadar kişiler çalıştıkları her yıl için bir ay işsizlik aylığı süresi biriktirmektedir. 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren ilk 10 sene, bir işçi çalıştığı her yıl için bir ay, ondan sonra çalıştığı her yıl için yarım ay işsizlik aylığı süresi biriktirecektir. 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren işçi sendikaları ve işveren örgütleri kendi aralarında anlaşıp, toplu iş sözleşmesi yapılması halinde işsizlik aylıklarına ilave olarak ek bir yardım yapılması yönünde bir kararı hayata geçirebileceklerdir.

01.01.1965 tarihinden önce doğanlar, işsizlik aylığı veya kısmen maluliyet aylığı alanlar için Yaşlı İşsizler Gelir Karşılığı Yasası (IOAW) kapsamında verilen aylıklar 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren yükselecektir. Bu yasa kapsamında bulunan kişilerin artık bir ek yardım ödeneğine müracaat etmeleri gerekmeyecektir.

Asgari Ücret Düzenlemesi

21 yaş ve üzeri çalışan gençlere asgari ücretin üzerinde bir maaş verilmesi yönünde düzenlemeye gidilmiştir. Hollanda Hükümeti sosyal hizmet alanında faaliyet gösteren

şirketler ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Yasasındaki değişiklikler üzerinde uzlaşmaya varmıştır. 21 Nisan 2016 tarihinde işgücü piyasasında alınması gereken önlemler yazılı olarak Hollanda Temsilciler Meclisine gönderilmiştir. 1 Temmuz 2017 tarihinden itibaren gençlere verilen asgari ücret kademeli olarak yükseltilecek ve 21 yaş ve üstü çalışan gençler bahsedilen tarihten itibaren işverenleri tarafından en azından asgari ücret ve üzerinde maaş alacaklardır.

18, 19 ve 20 yaşlarındaki çalışan gençlere ödenen maaşlarda artış sağlanacaktır. Ayrıca işgücüne katılımın artırılması için Hollanda Hükümeti tarafından özellikle tarım, temizlik ve kargo sektöründe çalışan gençlere çalıştıkları her saat için işverenleri tarafından asgari ücret ödenmesi yönünde düzenlenmeye gidilmiştir. Hollanda Hükümeti ve sosyal hizmet alanında faaliyet gösteren şirketler gençlere ödenen asgari ücretin işgücü piyasasında yapılan çalışmaların katma değeri ve gelir durumu itibarıyla yükseltilmesi gerektiğine karar vermiştir. Bu durum gelecek yıllarda her yaşa göre asgari ücretin yavaş ancak yükselen bir seyre sahip olacağını göstermektedir. Özellikle mevsimlik işlerde bu çalışmaya ayrı bir önem verilmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Yasası içinde mevsimlik işlerde çalışan işçiler (toplu iş sözleşmesi olanlar) ve onların işverenleri için bir ayrıcalık yapılmış, buna göre mevsimlik geçici işlerde çalışan bir işçiye 3 aylık süre aralığı olması kaydıyla 3. iş sözleşmesi akdedilmesinde, sonrasında kadrolu olarak çalışması gerekliliği getirilmiştir. İşverenler tarafından uzun süreli sağlık sorunu yaşayan işçilere bir geçiş tazminatı (transitie vergoeding) ödenmesi gerekmektedir. Bahsedilen konu hakkında işverenlere Genel İşsizlik Fonundan (Algemeen Werkloosheidsfonds) finansal destek verilmesi kabul edilmiştir.

Asıl İşverenlere Yönelik Cezalar

İnşaat sektöründe, alt işverenlerin kötü çalışma koşullarında faaliyet göstermesine göz yuman asıl işverenlere yönelik uygulanacak idari para cezalarının üst sınırı 13.500 avroya yükseltilmiştir. Gittikçe daha fazla işin alt işverenlerce gerçekleştirildiği günümüz şartlarında, çalışma koşullarını asıl belirleyen aktörler alt işverenler haline gelmiş, böylece asıl işverenlerin iş kazaları ve iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı ihlalleri bakımından sorumlulukları daha az görünür olmuştur. Bununla birlikte, asıl işverenlerin taşeronlar üzerindeki baskısı iş kazalarına neden olabilmektedir. Düzenli yapılması gereken risk analizleri ihmal edilmekte ve gereksiz risklerin ortaya çıkmasına neden olunmaktadır. Bu bağlamda, ilgili mevzuatta asıl işverenlerin sorumlulukları hakkındaki hükümler ağırlaştırılmıştır.

2016 yılı Ulusal Gençlik İzleme Raporu

Hollanda İstatistik Kurumu'nun Aralık 2016'da yayımladığı, Hollanda Sağlık, Refah ve Spor Bakanlığı'nın 2016 yılı Ulusal Gençlik İzleme Raporu, Hollanda'da yaşayan ve toplam nüfusun yaklaşık % 29'unu oluşturan 25 yaş altı yaklaşık 5 milyon gencin durumlarına ilişkiler bilgileri sunmaktadır. Çalışma hayatına ilişkin verilere bakıldığında, 2015 yılında 15-26 yaş arası kişilerin % 64'ünün istihdam edildiği, işgücüne katılım oranının (% 50) daha uzun süre eğitim alanlara nazaran (% 56) yüksek olduğu, 2014 yılına kıyasla genç işsizlik oranının azaldığı ve işgücüne katılımın arttığı gözlenmektedir. 2015 yılında çalışan tüm gençlerin % 32'si kalıcı olarak istihdam edilmiş, % 62'ye yakın genç ise esnek işlerde çalışmıştır. Esnek işlerde çalışan gençlerin oranı 2005 yılında % 43 olarak kayıtlara geçmiştir. Her 10 genç çalışandan 1'i satış elemanı olup, en çok talep gören diğer meslekler depo elemanı ve garsonluktur.

10.2.2. Sayısal Veriler

10.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

2016 yılı itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	4.515.000	3.888.000	8.403.000
Yabancı	878.000	779.000	1.657.000
Türk	100.000	68.000	168.000

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

10.2.2.2. Toplam Çalışanların İşkollarına Göre Dağılımı

2016 yılı itibarıyla

İşkolu	Çalışan Sayısı (x 1.000)
Balıkçılık, tarım ve ormancılık	103
Madencilik	9
Gıda	127
Dokuma, hazır giyim ve deri	14
Ağaç ve Kâğıt	49
Petrol	6
Kimya	44

İlaç	13
Lastik ve plastik	52
Metal	104
Elektrik ve elektronik	25
Elektrik makine endüstrisi	21
Makine	81
Otomotiv	38
Diğer sanayi kolları ve tamir işleri	169
Enerji tedariki ve dağıtımı	24
Su ve atık su işleri	33
İnşaat	299
Ticaret	1.328
Taşımacılık	365
Konaklama, lokantacılık ve eğlence işleri	390
Basın, yayın ve gazetecilik	46
Telekomünikasyon	31
Bilişim ve bilgi teknolojileri	169
Banka, finans ve sigortacılık	232
Gayrimenkul satış ve kiralama hizmetleri	66
İdari, mali ve teknik danışmanlık	391
Araştırma geliştirme	37
Reklamcılık, tasarım ve diğer hizmetler	78
Kiralama ve diğer iş hizmetleri	1.008
Kamu idaresi ve hizmetleri	512
Eğitim	516
Sağlık bakım hizmetleri	517
Bakım ve sosyal hizmetler	727
Kültür, Sanat ve Spor	127
Diğer hizmetler	125
Ev hizmetleri	44
Toplam	7.920*

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

(*) Geçici verilerdir.

10.2.2.3.Çalışan Türklerin Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2016 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-25	18.000	17.000	35.000
25-35	23.000	16.000	39.000
35-45	31.000	21.000	52.000
45-55	23.000	13.000	36.000
55-65	4.000	1.000	5.000
65-75	<1.000	<1.000	<1.000

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

10.2.2.4.Bağımsız Çalışan Türklerin Sayısı

2016 yılı itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Aile işlerinde çalışan sayısı	<1.000	1.000	2.000
İşveren olarak bağımsız çalışan sayısı	6.000	2.000	8.000
İşveren olmadan bağımsız çalışan sayısı	14.000	3.000	17.000
Toplam	20.000	6.000	26.000

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

10.2.2.5.İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2016 yılı itibarıyla

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Genel	268.000	5,6	271.000	6,5	539.000	6,0
Yabancı	95.000	9,8	96.000	10,9	191.000	10,3
Türk	12.000	10,5	11.000	14,4	23.000	12,1

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

10.2.2.6.İşsiz Türklerin Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2016 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-25	5.000 (% 20,7)	4.000 (% 20,0)	9.000 (% 20,4)
25-35	2.000 (% 6,8)	3.000 (% 15,7)	5.000 (% 10,7)
35-45	2.000 (% 6,6)	2.000 (% 9,3)	4.000 (% 7,7)
45-55	3.000 (% 10,3)	2.000 (% 11,9)	4.000 (% 10,9)
55-65	-	-	-
65-75	-	-	-
Toplam	12.000 (% 10,5)	11.000 (% 14,4)	23.000 (% 12,1)

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

10.2.2.7.Asgari ve Ortalama Ücretler

Asgari Ücret (Brüt)

01.07.2016-31.12.2016 tarihleri arası

Yaş	Aylık (Avro)	Haftalık (Avro)	Günlük (Avro)
23 ≥	1.537,20	354,75	70,95
22	1.306,60	301,55	60,31
21	1.114,45	257,20	51,44
20	945,40	218,15	43,63
19	807,05	186,25	37,25
18	699,45	161,40	32,28
17	607,20	140,15	28,03
16	530,35	122,40	24,48
15	461,15	106,45	21,29
Yaş	Haftalık 36 saat çalışma ile (Avro)	Haftalık 38 saat çalışma ile (Avro)	Haftalık 40 saat çalışma ile (Avro)
23 ≥	9,86	9,34	8,87
22	8,38	7,94	7,54
21	7,15	6,77	6,43
20	6,06	5,75	5,46
19	5,18	4,91	4,66

18	4,49	4,25	4,04
17	3,90	3,69	3,51
16	3,40	3,23	3,06
15	2,96	2,81	2,67

Ortalama Ücretler

2016 yılı itibarıyla

İşkolu	Yıllık Ortalama Ücret (Avro)	Saatlik Ortalama Ücret (Avro)
Balıkçılık, tarım ve ormancılık	32.500	17,9
Madencilik ve taş ocakları	92.900	48,4
Gıda	47.800	27,0
Dokuma, hazır giyim ve deri	42.500	24,7
Ağaç ve kâğıt	44.400	25,4
Petrol	79.900	47,1
Kimya	69.900	39,8
İlaç	64.100	36,5
Lastik plastik	46.800	26,1
Metal	46.100	25,5
Elektrik ve elektronik	69.700	40,0
Makine	55.500	30,4
Otomotiv	50.600	28,4
Diğer sanayi kolları ve tamir işleri	35.200	21,0
Enerji tedariki ve dağıtımı	65.000	38,2
Su ve atık su işleri	47.900	25,4
İnşaat	47.500	26,7
Ticaret	40.300	22,8
Taşımacılık	46.300	24,7
Konaklama, lokantacılık ve eğlence işleri	25.000	14,6
Basın, yayın ve gazetecilik	55.300	32,5
Telekomünikasyon	64.400	35,6
Bilişim ve bilgi teknolojileri	59.600	33,4
Banka, finans ve sigortacılık	71.400	42,0

Gayrimenkul satış ve kiralama hizmetleri	51.900	31,0
İdari, mali ve teknik danışmanlık	64.900	36,4
Araştırma geliştirme	60.700	34,9
Reklamcılık, tasarım ve diğer hizmetler	45.500	25,4
Kamu idaresi ve hizmetleri	50.300	31,2
Eğitim	49.100	31,6
Sağlık bakım hizmetleri	47.400	30,3
Bakım ve sosyal hizmetler	35.300	24,1
Kültür, sanat ve spor	39.900	23,7
Diğer hizmetler	40.200	24,2
Ev hizmetleri	35.500	21,5
Tüm ekonomik faaliyetler	45.100	26,5

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

10.2.2.8.Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Hollanda İstatistik Bürosu'nun verilerine göre, 2016 yılı itibarıyla Hollanda'da sendikalı işçi sayısı 1.717.400, sendikalaşma oranı % 21,7, yaşanan toplu iş uyuşmazlığı sayısı 25'tir. Aynı yıl itibarıyla Hollanda genelinde 908 adet toplu iş sözleşmesinin görüşmelerine başlanmış olup, söz konusu toplu sözleşmeler 5,2 milyon işçiyi kapsamaktadır.

10.3. SOSYAL GÜVENLİK

Hollanda'da sosyal güvenlik sistemi esas itibarıyla Genel Halk Sigortası, İşçi Sigortası ve Sosyal Yardımlar olarak üç bölümden oluşmaktadır.

Genel Halk Sigortası (Volksverzekeringen): Sosyal Sigorta Kurumu (SVB) tarafından yönetilmekte olan bu sigorta, Hollanda'da ikamet eden herkes için zorunludur. Sigorta kolları için çalışanların ücretlerinden primler vergi dairelerince kesilmektedir. Prim oranları;

- Yaşlılık Sigortaları (AOW), prim: % 17,90
- Geride Kalan Dul ve Yetimler Sigortası (ANW), prim: % 0,60
- Çocuk Paraları Sigortası (AKW), prim kesilmez, bütçe gelirlerinden karşılanır.

- İstisnai Sağlık Harcamaları Sigortaları (AWBZ), prim: % 9,65

İşçi Sigortaları (Werknemersverzekeringen): İşçilik ve uzun dönem maluliyet (WAO, WIA), hastalık (ZW), işsizlik (WW) sigortalılığını kapsamaktadır. Bu sigorta dalı çalışanlar için zorunludur. Aşağıdaki sigorta kolları için çalışanlar ve/veya işverenlerden prim kesilmektedir. İşgöremezlik Kurumu-UWV (Uitvoeringsinstituut WerknemersVerzekeringen) tarafından yürütülmektedir.

- Sağlık Bakımı (ZVW) için işverenden % 6,75 prim kesilir.
- Maluliyet sigortası için (WAO/WIA) işverenden % 5,88 prim kesilir.
- İşsizlik Sigortası (WW) için işverenden % 2,44 prim kesilir.
- Hastalık Yardımı (ZW)

Sosyal Yardımlar (Sociale bijstandsuitkering): Kişinin gelirinin temel yaşam ihtiyaçlarını karşılayabilmek için ihtiyaç duyduğu en az gelir düzeyinden az olması halinde yapılan bir yardımdır. Bu yardımlar bütçeden finanse edilmektedir. Bütün vatandaşlara açıktır. Primsiz ödeme söz konusudur. Vergi gibi genel fonlardan karşılanmaktadır. Bu sosyal yardımların verilmesinden belediyeler sorumludur.

- İş ve Geçim Yardımı (WWB)
- Yaşlı ve Kısmen Maluller – 50 yaş üzeri- (IOAW) 50 yaş üzeri yaşlılar, kendilerine ödenen işsizlik yardımı sona erdikten sonra aylık gelirleri (ailenin geliri) sosyal yardım desteği düzeyinin altında kalıyorsa, bu düzeye kadar bir gelir desteğine hak kazanmaktadırlar.
- Bağımsız Çalışan Yaşlılar Yardım Kanunu (IOAZ), işsiz kalan bağımsız çalışanların gelirlerini (aile geliri) işin veya mesleğin sona erdiği tarihten itibaren sosyal yardım desteği düzeyine kadar tamamlayıcı bir gelir desteği öngörmektedir. Bu destekten 65 yaşına kadar yararlanılabilir.

Hollanda'da ikamet eden herkes (işçi, kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar, işsizler...) ulusal sigorta programı kapsamında (volksverzekeringen) yaşlılık, malullük, uzun süreli iş göremezlik, çocuk yardımı ve temel sağlık hizmetleri gibi sigorta kolları açısından sigortalı

sayılmaktadır. Bununla birlikte çalışanlar; hastalık, iş göremezlik ve işsizlik sigortaları bakımından sigortalanmaktadır.

Yaşlılık Sigortası (AOW)

AOW yaşlılık aylığı (Genel Yaşlılık Yasası - Algemene Ouderdomswet - AOW) Hollanda hükümeti tarafından sağlanan temel bir emekli aylığıdır. Hollanda'da ikamet etmiş olup da AOW yaşını doldurmuş olan herkes bu aylığı almaya hak kazanmaktadır. Hollanda'da ikamet eden ya da çalışan herkes yaşlılık aylığına hak kazanma kapsamında otomatik olarak sigortalı olmakta olup, uyruğun önemi yoktur. Her sigortalı için bulunulan yıl için % 2 oranında AOW yaşlılık aylığı biriktirilmektedir. 2016 yılı ikinci 6 aylık dönem itibarıyla emeklilik aylığı evlenmemiş bir kişi için brüt 1.144,72 avrodur. Evli olan veya evli olmaksızın birlikte yaşayan çiftler, eğer 65 yaşından büyük iseler, kişi başına brüt 788,81 avroluk bir aylık ödemesi almaktadırlar.

AOW'nin yanı sıra, emeklilik sandıklarından edinilen aylıklar kapsamında ek emeklilik sistemi bulunmaktadır. Bu kapsamda faaliyet gösteren şirket emeklilik sandıkları kişilere çalışmaları üzerinden ek emekli aylığı verebilmektedir. Söz konusu emeklilik sistemi üç alt bileşenden oluşmaktadır: Hollanda genelindeki emeklilik sistemlerine ait aktif varlıkların % 75'ine sahip olan;

- (1) Sektörel emekli sandıkları (*bedrijfspensioenfondsen*),
- (2) Şirket emekli sandıkları (*ondernemingspensioenfondsen*) ve
- (3) Belirli serbest meslek sahipleri için zorunlu olan mesleki emekli sandıkları (*beroepspensioenfondsen*).

Dul Aylığı (ANW)

Ölen eşin Hollanda'da ikamet etmesi ya da çalışması; geride kalan eşin henüz AOW yaşını doldurmaması; 18 yaşın altında çocuk olması; 01.01.1950 tarihinden önce doğumlu ya da en az % 45 oranında iş göremez durumda olunması halinde ANW geride kalanlar ödeneği, eşin ya da anne ve babanın ölümü halinde bağlanan bir aylıktır. Bu yardım SVB tarafından ödenmektedir. Dul aylığı, her iki ülkede ikamet durumunda da başka gelirlerden aynı şekilde etkilenen bir özelliğe sahiptir. Dul aylığı alan kişinin, bu aylığın dışındaki gelirinin

Hollanda’da geçerli olan brüt asgari ücretin % 50’sine (halen 642,30 avro) tekabül eden kısmı kesintiden muafır. Bunun üzerinde olan kısmın da üçte biri yine kesintiden muaf olup, geri kalan bölüm dul aylığından tamamen kesilmektedir.

2016 yılı ikinci 6 aylık dönem itibarıyla geride kalan eşe verilen ödenek tutarı 1.173,06 avrodur. Yetim ödeneği ise 9 yaş ve altı yetimler için 386,76 avro, 10-15 yaş arasındaki yetimler için 571,77 avro, 16-20 yaş arasındaki yetimler için 756,78 avrodur.

Malulen Emeklilik Aylığı (WAO/WIA)

65 yaşından küçük olmak, maluliyete sebebiyet verecek bir durumla karşılaşmış olmak, 104 haftalık bekleme süresini geçirmek, iki yıllık bekleme süresinin sonunda hala en az % 15 malul olmak şartlarını taşıyanlar, Hollanda mevzuatına göre maluliyet aylığını 65 yaşına (2012 yılından itibaren kademeli 67) kadar alabilmekte, sonrasında bu aylık yaşlılık aylığına dönüştürülmektedir. Maluliyet aylıklarından çalışanlarda olduğu gibi sigorta primleri ve vergi kesilmektedir. UWV (İş Göremezlik Kurumu) maluliyet aylığı ödediği kişilerden, herhangi bir işveren gibi hem sigorta primlerinin tamamını hem de vergiyi kesip, bunları vergi dairesine yatırmaktadır. İş Göremezlik Ödeneği (De Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering-WAO) düzenlemesi, 2006 yılında yürürlüğe giren “Çalışma Kapasitesine Göre İş ve Gelir Kanunu” (De Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen-WIA) ile değişikliğe uğramış, ancak WAO tamamen kaldırılmamıştır. 1 Ocak 2006 tarihinde WAO ödeneği alanlar bu ödeneği almaya devam edeceklerdir. 1 Ocak 2004 tarihinden sonra çalışma gücünde kayba uğrayanlar WIA’ya tabi olacaktır. WIA ödeneği WAO ödeneğinden farklı olarak kişinin hangi işi/işleri yapamayacağına değil, hangi işi/işleri yapabileceğine odaklanmaktadır.

İşsizlik Ödeneği (WW)

1987 tarihli İşsizlik Yardımı Kanunu çerçevesinde, kendi isteği dışında işsiz kalmak ve iş bulamamak, 65 yaşını doldurmamış olmak, işsizlik sigortasına tabi olmak, haftalık olarak en az 5 iş saati veya haftada 10 saatten az çalışanlar için iş saatlerinin en az yarısında kayba uğramak, işsiz kalınan saatler için işverenden telafi edici bir ödeme almamak, çalışma istek ve yeteneğinde olmak, işsiz kalınan ilk günden önceki son 36 hafta içerisinde en az 26 hafta sigortalı olarak çalışmış olmak (hafta şartı), tam maluliyet veya sakatlık durumlarında hastalık veya iş göremezlik yardımı almıyor olmak, UWV İstihdam Bürosuna iş aradığını belirtecek

şekilde zamanında kayıt yaptırmış olmak durumunda ödenekler, ilk iki ay için çalışanın son ücretinin % 75'i tutarındadır (1 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla günlük azami brüt 203,85 avro). Geri kalan sürede ise son ücretin % 70'i düzeyinde ödeme yapılmaktadır. Bu ikinci ödeme, toplamda 38 ayı geçmemek üzere kişinin çalıştığı her yıl için 1 ay ilave edilerek ödenmektedir. 2014 yılı Şubat ayı itibarıyla 3 sene 2 ay olan işsizlik ödeneği alma süresinin 2 yıla indirilmesi önerisi kabul edilmiş olup, Hollanda Senatosu tarafından 2014 yılı Haziran ayında onaylanmıştır. Buna göre 2016-2019 yılları arasında bu süre kademeli olarak indirilecektir.

Hastalık Ödeneği (ZW)

Hastalık Yardımı Yasası (ZW) kısa dönemli olarak en fazla 104 hafta (2 yıl) için ödenen bir ödeneği kapsamaktadır. Hastalık yardımı çerçevesinde 65 yaşından küçük işçiler, sözleşmeliler, ödenek alan stajyerler, parça başı iş yapanlar, müzisyenler, ev hizmetlerinde çalışanlar ve sanatçılar iş göremezlik halinde işverenleri olmadığı takdirde bu sigorta kolundan yararlanırlar. Hastalık yardımı kişinin günlük ücretinin (en son aldığı ücret) % 70'i tutarındadır. 1 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla bu ücret günlük olarak en fazla brüt 203,85 avro olarak ödenmektedir.

Asgari Geçim Ödeneği (WWB)

Bu ödenek, Hollanda'da ikamet eden 65 yaşını doldurmamayan vatandaşların, bağlı oldukları belediyenin Sosyal Hizmetler Dairesi (Sociale Dienst) ya da İş ve Gelir Hizmetler Dairesi'ne (Dienst Werk en Inkomen) yapmış oldukları sosyal yardım talebi üzerine çok düşük geliri olan veya herhangi bir geliri olmayanlara belediyelerce ödenmektedir. 1 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla tek başına yaşayanlar için ayda brüt 928,29 avro, aileler için ayda brüt 1.326,13 avro ödeme yapılmaktadır. Tek başına yaşayanlar için yılda brüt 5.920,00 avro, aileler için yılda brüt 11.840,00 avro üzerinde geliri veya birikmiş parası olanlara bu ödenek verilmemektedir.

10.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Emeklilik Yaşı Düzenlemesi ve Aylıklar

Hollanda’da emeklilik yaşı 2018 yılında 66, 2021 yılında 67, 2022 yılında ise 67 artı 3 ay olacaktır. 2023 yılında emeklilik yaşı yaşam süresi beklentisine bağlı olarak tespit edilecektir. 2012 yılında yapılan yasal değişikliğe göre yaşlılık aylığı bağlanma yaşı, ortalama yaşam beklentisine otomatik olarak endekslenmiş olup, yaşlılık aylığı bağlanma yaşında yapılacak herhangi bir değişikliğin beş yıl öncesinde açıklanması gerekmektedir. Hollanda Sosyal Sigortalar Kurumu kişilerin ilk emeklilik aylığını emeklilik yaşına girdikleri vakit ödeyecektir. Eğer bir kişi 30.09.1955 tarihinden sonra doğmuşsa, bu kişinin nihai emeklilik yaşı belirlenmemiş olmakla birlikte, en az 67 yaş artı 3 aydır. Hollanda Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından kişilere emeklilik yaşlarından beş yıl öncesinde hangi tarihte emekli aylığı bağlanacağına dair yazılı bildirim yapılmaktadır. Hollanda Sosyal Sigorta Kurumu’nun (SVB) verilerine göre, Hollanda Sosyal Sigorta Kurumu tarafından yurt dışına ihraç edilen yaşlılık aylığının ülkeler itibarıyla dağılımında Türkiye 23.498 kişi ile 4. sırada yer almaktadır. İlk üç sırayı Belçika (66.697), İspanya (47.356) ve Almanya (46.196) almaktadır.

Yaşlılık (AOW) ve Maluliyet (WAO/WIA) Aylıkları

Hollanda Göç Enstitüsü (NMI)’nün 2016 yılı verilerine göre, Hollanda’da 3.336.000 kişi yaşlılık aylığı (AOW Uitkering) almakta olup, bu aylığı alanların 335.000’i yabancı, 26.700’ü Türk’tür. 26.700 Türk arasında sadece 120 kişi 50 sene üzerinden tam aylık alabilmektedir. Hollanda’da 808.000 kişi maluliyet aylığı almaktadır. Bunun 315.080’i 2006 yılından önceki maluliyet aylığı düzenlenmesi kapsamında aylık (WAO Uitkering) almaktadır. 232.300 kişi 2006 yılı sonrası maluliyet aylığı düzenlenmesi içinde aylık (WIA/WGA Uitkering) almaktadır. 247.000 kişi ise genç yaştakiler için verilen maluliyet aylığını (WAJONG Uitkering) almaktadır. Türkler arasında 17.260 kişi WAO Uitkering, 2.290 kişi tam maluliyet-IVA Uitkering, 10.700 kişi kısmi maluliyet-WGA Uitkering ve 6.580 kişi genç yaştakiler için maluliyet aylığı-WAJONG Uitkering almaktadır.

Sosyal Yardım Ödeneği Alanlar İçin Dil Şartı

Belediyeler tarafından sosyal yardım 6deneği verilen kişilere 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla Hollandaca dilini 6đrenme zorunluluğu getirilmiştir. Bu kişiler için yapılacak sınav sonucunun Hollandaca dilinin 6đrenilmesi bakımından yeterli olmaması durumunda, sosyal yardım 6deneği alan kişilerin aldıkları sosyal yardım 6deneğinin d6ř6r6lmesi kararlaştırılmıştır. 1 Ocak 2016 tarihinden 6nce belediyeden sosyal yardım 6deneği alan kişiler için s6z konusu dil şartı 1 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla geçerli olacaktır.

Hollanda Dışındaki Tedaviler

Hollanda Sağlık, Refah ve Spor Bakanı Edith Schippers'ın 6nerisi 6zerine Bakanlar Kurulu, AB dışındaki sağlık harcamalarının sağlık sigortası kapsamında çıkarılması y6n6ndeki çalışmaların askıya alınmasına karar vermiştir. B6ylece s6z konusu harcamalar, temel sağlık sigortası tarafından karşılanmaya devam edecektir.

Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı'nın 2017/2018 Araştırma G6ndemi

Hollanda Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı'nın 11.10.2016 tarihinde açıkladığı araştırma g6ndeminde Bakanlığın 2017 ve 2018 yıllarında odaklanacağı hususlar kamuoyu ile paylaşılmıştır. S6z konusu g6ndemde “Gelecekte alışma” (içg6c6 piyasasına ilişkin olası gelişmelerin ortaya çıkarılması), “Saygın İş ve S6rd6r6lebilir İstihdam Edilebilirlik” (iş kalitesi ve çalışanların eğitimi) ve “Gelecekte Toplum” (entegrasyon ve eşitsizlikler bağlamında toplumsal gelişmeler ile genel olarak ocuk bakım hizmetlerinin rol6) başlıkları ilk 6 madde olarak 6ne çıkmaktadır.

Diğer 6 konu başlığı sosyal g6venlik alanıyla ilgili olan “Sosyal G6venlik ve Hassas Gruplar” (içg6c6 piyasasının en korumasız katmanında yer alanların sorunlarının ele alınması), “Yaşlılık” (Yaşlılık aylığı, emeklilik ve yaşlanan n6fusla ilgili çalışmalar) ve “Sosyal G6venlik Sisteminin Etkin Uygulanması”dır. S6z konusu g6ndeme ilişkin bilgi ve belgelere Bakanlığın web sitesinden ulaşılabilmektedir.

10.4. Sayısal Veriler

10.4.1.1.Sosyal Güvenlik Prim Oranları

2016 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı (%)	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam (%)
Yaşlılık (AOW)	17,90	-	-	17,90
Geride Kalanlar (Dul/Yetim) (ANW)	0,60	-	-	0,60
İstisnai Sağlık Giderleri (WLZ)	9,65	-	-	9,65
Maluliyet (WAO/WIA)	-	5,88	-	5,88
Hastalık (ZVW)	-	6,75	-	6,75
İşsizlik (WW)	-	2,44	-	2,44
Çocuk Bakım Sigortası (AKW)	-	0,50	-	0,50

Kaynak: Hollanda Sosyal Güvenlik Kurumu

10.4.1.2.Sosyal Sigorta Kolları İtibarıyla Aylık / Ödenek Alanların Sayısı

2016 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı		Toplam Ödenek Miktarı (Milyon Avro)	
	Genel	Türk	Genel	Türk
Yaşlılık (AOW)	3.059.000	22.180	-	26.700**
Maluliyet (WAO/WIA)	807.340	36.980	11.154,2	36.830**
İşsizlik (WW)	362.900	90.220*	6.442,1	-
Geride Kalanlar (Dul/Yetim) (ANW)	36.000	-	-	-
Çocuk Bakım Sigortası (AKW)	1.910.000	-	-	-

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

(*) Bu rakam sadece Türkleri değil tüm yabancı kökenlileri kapsamaktadır.

(**) Hollanda Göç Enstitüsü (NMI) verileri. Diğer ödeneklerde Türklere dair bilgiler temin edilememektedir.

10.4.1.3. Türkiye'de İkamet Edip Hollanda'dan Sosyal Sigorta Ödeneği Alanların Sayısı

2016 yılı itibarıyla

Aylık Türü	Aylık/Ödenek Alanların Sayısı	Aylık/Ödenek Miktarı (Bin Avro)
Yaşlılık (AOW)	23.670	27.494
Maluliyet (WAO/WIA)	-	-
Geride Kalanlar(Dul, Yetim) (ANW)	460	1.527
İş Kazası ve Meslek Hastalığı	-	-
Sağlık, Hastalık, Analık	-	-
Aile Yardımları, Çocuk Parası	54	11

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

10.4.1.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

2016 yılı itibarıyla

Hollanda'da Son 12 Ayda En Az Bir İş Kazası Geçiren Çalışanların Toplam Çalışan Sayısına Oranı	
İş Kazası Geçirenler	Toplam Çalışanlara Oran (%)
Yerliler	2,9
Batılı yabancı kökenliler	2,6
Batılı olmayan yabancı kökenliler (Türkler Dâhil)	3,6
Hollanda Geneli	3,0

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

10.4.1.5. Çocuk Parası Miktarları

2016 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Hollanda'daki Çocuklar İçin (Avro)	Türkiye'deki Çocuklar İçin (Avro)
0-5	197,67	118,51
6-11	240,03	143,90
12-17	282,39	169,30

Kaynak: Hollanda Sosyal Güvenlik Kurumu

10.4.1.6.Sosyal Yardım Ödeneği (Geçim Yardımı)

Sosyal Yardım Ödeneği (Geçim Yardımı), kişinin temel yaşam ihtiyaçlarını karşılayabilmek için ihtiyaç duyduğu en az gelir düzeyinde ödenen bir ödenektir. Hiçbir geliri olmayan veya aldığı gelir asgari ücret düzeyinden düşük olan kişiler Sosyal Yardım Ödeneğine müracaat etme hakkına sahiptir. Eğer kişinin geliri asgari ücret düzeyinden düşük ise belediyenin Sosyal İşler Dairesi tarafından asgari ücret düzeyine kadar sosyal yardım ödeneği ile tamamlanmaktadır. Sosyal Yardım ödeneğini hak edebilmek için sadece alınan gelirin asgari gelir düzeyinden düşük olması yetmemektedir. Aynı zamanda kişinin servetinin ve mal varlığının belli bir ekonomik tutardan fazla olmaması da gerekmektedir.

Geçim Yardımı (WWB Uitkering) hak edebilmek için azami gelir ya da tasarruf değeri sınırları:

2016 yılı	En fazla gelir/mal varlığı sınırı
Aile için	11.840,00 avro
Yalnız yaşayan kişi için	5.920,00 avro

10.5. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

10.5.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2015-2016 eğitim öğretim yılı

Okul Türü	Genel	Yabancı	Türk
İlköğretim	1.443.126	355.560	42.061
Ortaöğretim	995.336	225.674	30.270
Ortaöğretim (Meslek-MBO)	476.275	125.345	20.574
Yüksekokul (Meslek-HBO)	442.594	117.845	12.122
Üniversite	261.169	83.941	4.185
Toplam	3.618.500	908.365	109.212

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

Hollanda Eğitim, Kültür ve Bilim Bakanlığı'nca, Uygulamalı Orta Öğretim Kurumları'nda (middelbaar beroepsonderwijs/middelbaar beroepsonderwijs – MBO ya da diğer bir ifadeyle meslek okulları) okuyan çocukları olan dar gelirli ailelerin, okul ücretleri ve masraflarının

karşılanması bakımından desteklenmesine karar verilmiştir. Buna göre meslek okullarının (MBO), söz konusu ücretlerden dar gelirli aileleri muaf tutması, okul masraflarını üstlenmesi ve eğitim materyallerini sağlaması kararlaştırılmıştır. Ayrıca MBO Konseyi ve Leergeld Vakfı'nın, okulların geçmişe dönük olarak masraflardan sorumlu tutulabilmesi üzerinde anlaşması ile bir önceki öğretim yılına ait borcu bulunan ailelerin çocuklarını sorunsuz bir şekilde kayıt yaptırması mümkün hale getirilmiştir.

Konu ile ilgili kaynağın, okul ücret ve masraflarını karşılamakta gerçekten zorlanan ailelerin desteklenmesi amacıyla kullanılması öngörülmüş olup, ders kitapları, özel kıyafetler, dizüstü bilgisayar ve benzeri materyaller bu kapsamda değerlendirilecektir. Söz konusu kaynağın idaresi, dağıtımı ve etkin harcanması okulların sorumluluğuna bırakılmıştır.

10.5.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

VAVO Programına (Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs–Sürekli Genel Yetişkin Eğitim Programı) Devam Eden Kişi Sayısı

2015-2016 eğitim öğretim yılı

Eğitim/Meslek Türü	Genel	Yabancı	Türk
VAVO	15.522	5.421	663

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

10.5.3. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2015-2016 eğitim öğretim yılı

Eğitim Durumu	Öğrenci Sayısı
Yüksekokul (Meslek – HBO)	12.122
Lisans	4.185
Yüksek Lisans	1.551
Toplam	17.858

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu

10.6. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

10.6.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

2016 yılı Entegrasyon Raporu

Hollanda'da 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla yaşayan 17 milyon kişinin 3,8 milyonu göçmen kökenlidir. Hollanda İstatistik Kurumu'nun 2016 yılı Entegrasyon Raporuna göre, Batı kökenli olmayan göçmenler arasında Türk kökenliler yaklaşık 397.000 kişi (190.600 kişi 1. nesil, 206.900 kişi 2. nesil) ile birinci sırada yer alırken, bunu 386.000 kişi ile Fas kökenliler ve 349.000 kişi ile Surinam kökenliler takip etmektedir. Batı kökenli göçmenlerde ise yaklaşık 370.000 kişi ile Endonezyalılar, 360.000 kişi ile Almanlar ve 150.000 kişi ile Polonyalılar gelmektedir.

	Kişi sayısı	Toplam nüfusa oran	1 Ocak 2005'ten bu yana artış	2. neslin oranı	Ortalama yaş	
	x 1.000	%	x 1.000	%	1. nesil	2. nesil
Hollandalılar	13.227	77,9	44		43	
Batı kökenliler						
	1.656	9,8	232	53	43	40
Bunun içinde:						
Yeni AB üyesi ülkeler	251	1,5	172	23	34	21
Bunun içinde:						
Polonya	150	0,9	110	22	34	19
Bulgaristan	26	0,2	22	15	33	8
Romanya	23	0,1	15	23	35	13
Diğer AB üyesi ülkeler	53	0,3	26	32	35	31
Diğer Batı ülkeleri	1.405	8,3	60	59	46	42
Batı kökenli olmayanlar						
	2.907	12,3	398	45	43	18

Bunun içinde:						
Türkiye	397	2,3	39	52	47	19
Fas	386	2,3	70	56	47	16
Surinam	349	2,1	20	49	51	23
Antiller	151	0,9	20	45	41	19
Diğer	813	4,8	249	35	38	14

Eğitim ve işgücü piyasası

Göçmen kökenlilerde demografik durumun yanı sıra eğitim de entegrasyonun başarısına yönelik önemli bir göstergedir. Bu aşama Hollandacanın ne derece iyi öğrenildiği ile başlamaktadır. Örneğin, Türk ve Fas kökenli ilkökul öğrencilerinin Hollandalı yaşlılarına göre dil testlerinde daha çok zorlandıkları görülmektedir.

Ekonomik kriz nedeniyle toplumun her kesiminden insanlar son yıllarda işlerini kaybetmiştir. İstihdamdaki düşüş Hollandalılara kıyasla özellikle Batı kökenli olmayan en büyük 4 göçmen grubunda etkili olmuştur. Kadınların işgücüne katılımı Surinam ve Antiller kökenlilerde, Türk ve Fas kökenlilere oranla daha fazladır.

2015 yılında Batı kökenli olmayan bir kişi işsizlikten Hollandalıya kıyasla 3 kat, yeni AB üyesi ülke vatandaşlarına göre ise % 50 daha fazla etkilenmiştir. Ekonomik krizin neticesinde işsizlikte en büyük artış Surinam kökenlilerde olmuştur. Yüksek eğitim seviyesi işsizlik riskini azaltmaktadır. Yüksek eğitim seviyesine sahip Batı kökenli olmayan kişiler, aynı gruptaki düşük eğitimli kişilere nazaran işsizlikten yarı yarıya daha az etkilenmektedir. Ancak bu grubun içerisinde yüksek eğitim düzeyine sahip kişiler, aynı eğitim seviyesindeki Hollandalılara kıyasla işsizlikten hala 2-3 katı daha fazla etkilenmektedir.

Batı kökenli olmayan 15-25 yaş arası göçmen kişilerin % 22'si işsiz olup, bu oran Hollandalılarda % 9'dur. 2008 yılından bu yana bu göçmen grubunun işsizlik oranı Hollandalılara göre daha büyük artış göstermiştir.

2009-2016 yılları arasında ülkedeki en büyük Batı kökenli olmayan göçmen grubunu oluşturan Türk, Fas ve Surinam kökenlilerin işgücüne katılım oranları Hollanda vatandaşlarına göre büyük düşüş kaydetmiş olup, bu durum son ekonomik koşullardan bu

grupların daha çok etkilendiğini göstermektedir. Batı kökenli olmayan göçmen grubunda her 3 istihdam edilen kişiden birisi esnek iş sözleşmesi ile çalışırken, bu sayı Hollandalı çalışanlarda her 5 kişiden biri olarak gerçekleşmiştir.

Kökene göre işsizlerin oranı, %, 2015

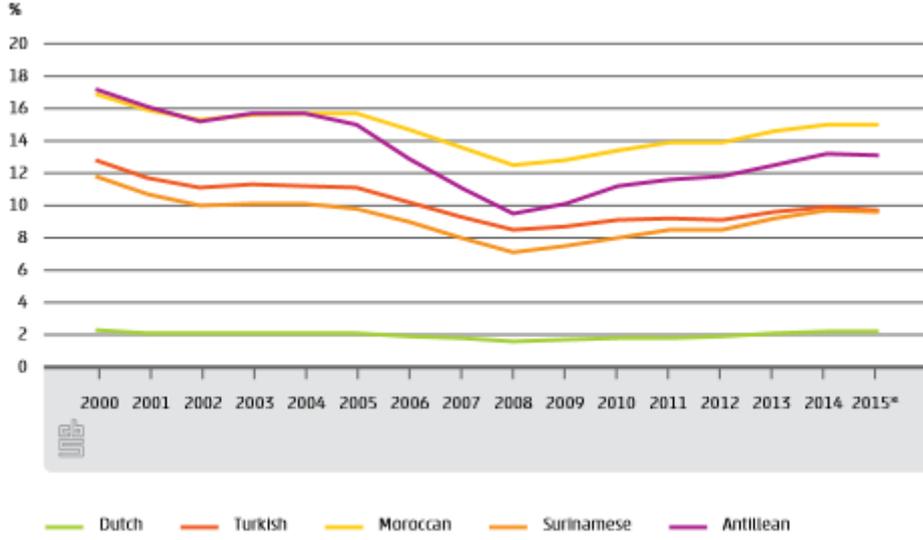
	Hollandalı	Batı kökenli	Batı kökenli olmayan	Bunun içinde:			
				Türk	Fas	Surinam	Diğer
Toplam	6	9	15	14	18	15	31
<i>Cinsiyet</i>							
Erkek	5	8	14	13	18	14	27
Kadın	6	9	17	16	19	15	36
<i>Yaş</i>							
15-24	9	15	22	23	23	18	22
25-44	4	7	14	12	18	13	27
45-75	6	8	13	9	13	14	28
<i>Nesil</i>							
Birinci		10	14	11	16	13	33
İkinci		8	17	18	22	16	27
<i>Eğitim Seviyesi</i>							
İlkokul	13	16	20	19	23	-	18
Ortaokul	8	13	20	18	23	20	41
Lise	6	10	16	13	17	15	37
Yüksekokul	3	5	8	8	12	6	16

Sosyal yardımlar

Sosyal yardımlara bakıldığında, Batı kökenli olmayanlar Hollandalılara kıyasla işgücü piyasasına daha az dahil olup, bu çerçevede daha çok sosyal yardım almaktadırlar. 2015 yılında Batı kökenli olmayan kişilerin % 13,8'i sosyal yardım almaktadır. Hollandalılarda bu oran % 2,2, Batı kökenlilerde ise % 4,1 olarak kaydedilmiştir. Diğer taraftan, sosyal yardım alma açısından tüm göçmen gruplarında 1. ve 2. nesil arasında büyük fark vardır: 1. nesilde bu oran % 18, 2. nesilde ise % 5,4'tür.

Sosyal yardım alanların kökene göre oranı, 15 - emeklilik yaşı arası

Eylül 2016 itibarıyla

Hollandalı Türk Faslı Surinamlı Antilli

Gelir düzeyi

Raporda, farklı kökenliler arasındaki büyük gelir farkı dikkat çekmektedir. Hollandalılarda yıllık gelir 26.600 avro veya Batı kökenlilerde 25.900 avro iken, bu sayı Surinam ve Antiller kökenlilerde 21.600 avro, Türk ve Fas kökenlilerde 18.200 avrodur. 2008 yılından bu yana tüm grupların gelir düzeylerinde devam eden düşüş, 2014 yılında yine artmaya başlamıştır. Ekonomik olarak bağımsız insanların oranı Hollandalılarda % 66, Surinam ve Antiller kökenlilerde % 51, Türk ve Fas kökenlilerde % 38'dir.

Katılım Beyanı (Participation Statement)

Hollanda Hükümeti Sivil Entegrasyon Yasası'nda bazı değişiklikler yapılmasını onaylamıştır. Buna göre, "katılım beyanı" adı verilen prosedür, sivil entegrasyon sürecinin zorunlu bir parçası haline getirilmiştir. Bahse konu yasa ile sığınmacılar ve aile (yeniden) birleşimi nedeniyle gelenler dahil olmak üzere Hollanda'ya yeni giriş yapan herkes, sivil uyum sınavına girmeden önce sivil katılım süreci olarak adlandırılan bir katılım prosedürüne katılmakla yükümlü olacaktır. Bu prosedür, temel Hollanda değerlerine giriş ile bir katılım beyanının imzalanmasını içermektedir. Böylece belediyeler, Hollanda'ya yeni gelen kişilere

hakları ve yükümlülükleri ile Hollanda toplumunun temel değerleri hakkında bilgi verecektir. Hollanda'ya yeni gelenler de Hollanda toplumunun bu değerleri ve temel kuralları hakkında bilgi aldıklarını ve bunlara saygı göstereceklerini taahhüt ettikleri bir beyanname imzalayacaktır. Söz konusu yasada yapılan değişiklik 2017 yılı içerisinde uygulanmaya başlanacaktır. Değişiklik yapılan Sivil Entegrasyon Yasası gereğince belediyeler, sığınmacılara sosyal rehberlik hizmeti sunmakla yükümlü olacaktır. 2015 yılının sonlarında Hollanda Hükümeti, sosyal rehberlik için ayırdığı bütçeyi sığınmacı başına 1.000 avrodan 2.370 avroya çıkarmıştır.

Sivil uyum sürecine katılmakla yükümlü olan sığınmacılar, kendi hataları sonucu katılım beyanını imzalamayı başaramazlarsa 340 avroya kadar para cezasına çarptırılabilir (tekrarı halinde para cezası da tekrarlanabilir). Sivil uyum sınavında yine kendi hataları sonucunda başarısız olan sığınmacıların kalıcı oturum izni başvuruları reddedilebilecek ve Hollanda vatandaşlığına geçmeleri tehlikeye girebilecektir.

Ayrımcılıkla Mücadele

18.02.2016 tarihinde Hükümet ile Start People İş Bulma Kurumu ilk defa iş sözleşmelerinin ayrımcılıkla mücadele kapsamında hükümler içermesi hakkında bir karar imzalamışlardır. Buna göre bir işverenin geçici olarak çalıştırdığı işçilerin imzaladığı iş sözleşmelerinde ayrımcılıkla mücadele kapsamında hükümlerin yer alması gerekmektedir. Eğer işverenin ayrımcı muamele yaptığı mahkeme tarafından onanırsa bu durumda iş sözleşmesi iptal edilmektedir. Bununla birlikte, Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı bünyesinde işgücü piyasasındaki ayrımcılığın tespiti ve gerekli tedbirlerin alınması konusunda görevli birimler oluşturulmuş olup, bu birimler işverenlerden ayrımcılıkla mücadele konusunda yazılı bir metne sahip olmalarını isteyebilmektedir. 2016 yılının 2. çeyreğinde Hükümetin ayrımcılığa karşı işverenler ve işçiler ile birlikte ortak çalışmalar yürütmesi yoluyla işgücü piyasasında ayrımcılığa karşı kampanyalar düzenlenecektir. Özellikle yaşlı ve işsizlere iş bulma konusunda yardımcı olabilmek için Hükümet yaklaşık olarak 100 milyon avro bütçe ayırmıştır. Şu anda özellikle gençlere (bilhassa göçmen gençler) iş ve staj imkanları konusunda Hükümet ile yaklaşık 50 işveren aktif olarak işbirliği içinde çalışma yürütmek hususunda anlaşma yapmışlardır.

Mesleki Eğitim Sunma Zorunluluğu

İşveren iyi işverenlik (goed werkgeverschap) ilkesi çerçevesinde işçisine mesleki eğitim sunmak zorundadır. İşçinin işini yeterli bir şekilde yapabilmesi ve sürdürebilmesi için mesleki eğitim şarttır. Eğer bir işçi eğitim yetersizliğinden dolayı işini devam ettiremiyorsa, işverenin bir eğitim sağlama zorunluluğu vardır. İşverenin bir mahkeme süreci başlatarak, işçinin var olan iş sözleşmesini feshetme talebinde bulunması durumunda, mahkemenin değerlendirmeye alacağı hususlardan biri işverenin işçisi için yeterli derecede mesleki eğitim sağlayıp sağlamadığı ve dolayısıyla bahsedilen eğitim için çaba gösterip göstermediği olacaktır. Eğer yeterli derecede çaba gösterilmediyse mahkeme, feshedilen iş kontratının feshedilemeyeceği yönünde karar verebilecektir. Böylece bir işçinin yetersiz ve etkin çalışmamasının sebebinin işverenin sunmadığı mesleki eğitimden kaynaklanmaması şartı yasada yer almıştır.

Lahey Şehir Konseyi Anonim İş Başvurusu Uygulaması

Lahey Şehir Konseyi, önümüzdeki yıldan itibaren, azınlık gruplarında başarılı sonuçlar veren denemeden sonra iş görüşmelerine davet edilen kişiler için anonim iş başvurularını hayata geçirecektir. Pilot projede toplamda 1.900 kişi için anonim iş başvurusu yapılmış olup, bu kişilerin çoğunluğunu (% 31) azınlık gruplar oluşturmuştur. Anonim başvuru ile görüşmeye davet edilme ihtimali Fas, Türk, Antiller ya da Surinam vatandaşları için % 5,6'dan % 9,3'e çıkmıştır. Buna göre, azınlık gruplarında görüşmelerde başarılı olma oranı daha fazla gerçekleşmiştir.

Hükümetin Sosyal Politika Birimi (SCP) tarafından geçtiğimiz yıl yayımlanan raporda, yerli Hollandalı ismiyle iş başvurusu yapan insanların Fas ismiyle başvuru yapanlara nazaran iş görüşmesine yaklaşık iki kat daha fazla davet edildiği sonucu çıkmıştır. SCP; Hollanda, Fas ve Hint isimlerini kullanarak 176 farklı işe toplam 504 iş başvurusu yapmış olup, Hollanda ismiyle görüşmeye davet edilme oranı % 34, Hint ismiyle bu oran % 23 ve Fas ismiyle % 19 olarak gerçekleşmiştir.

10.7. YARGI KARARLARI

Hollanda'da 2000'li yılların başından bu yana sosyal güvenlik alanında Türk vatandaşlarını ilgilendiren çok önemli mahkeme kararları açıklanmıştır. Bu kararların tamamı ikili Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'ne ve 3/80 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'na dayanmaktadır.

Sonuçlanan Önemli Davalar

- Ek ödenekler davası (toeslag/supplementary allowances)
- Yaşlılık aylıklarına ek yardım (KOB) davası
- Geride kalanlar ödeneği davası (Anw)
- Geçici iş göremezlik ödeneği (WGA/WIA) davası
- Gönüllü sigortalılık davası (gönüllü sigortalıların Türkiye'de ikamet eden eşlerinin yaşlılık sigortası bakımından sigortalı sayılması)
- Tek velili yetim ödeneği davası
- WAJONG (Genç İşgöremezler Ödeneği Davası)

Mahkemeler, sonuçlanan davalarda kesintilere imkân veren Hollanda mevzuatını, ikili Sosyal Güvenlik Sözleşmesine ve/veya 3/80 sayılı Ortaklık Konseyi Kararına aykırı bulmuştur. Bunun anlamı, kesintiye imkân veren kanunun Türk vatandaşları için geçersiz olduğu, diğer bir ifade ile yok sayıldığıdır. Sosyal güvenlik ödeneklerinde, Türkiye AB Ortaklık Hukuku ve İkili Sosyal Güvenlik Sözleşmesi dikkate alınmaksızın yapılan kesintilerin hiç birisi kalıcı olmamıştır. Kesinti kararlarının hiç birisi (her iki ebeveyninde Türkiye'de bulunduğu durumlarda çocuk paralarında yapılan kesintiler hariç) uygulanamamış ve bu kararlar yargıdan geri dönmüştür.

Bu durumda mevzuat değişikliği olmamış, önceki mevzuat geçerliliğini korumuştur. Bu sonuç sosyal güvenlik ödeneği kesilen, azaltılan kimselerin tamamına kesintilerin geri ödenmesini gerektirmektedir. Ancak Hollanda sigorta kurumları, ödemeleri sadece dava açanlarla sınırlı tutmuştur. Sadece KOB davasının kararı yaygınlaştırılmıştır. Örneğin, Geride Kalanlar Ödeneği Davası 21 Mart 2014 tarihinde neticelendirilmiştir. Ancak dava açtığı halde, hala kesinti paralarını alamadıklarını beyan eden kişiler de bulunmaktadır. Hollanda Sosyal Sigortalar Kurumu (Sociale Verzekeringsbank (SVB)) tarafından alınan kararlara itiraz

etmeyen veya edemeyen vatandaşlarımızın haklarından geriye dönük olarak yararlanamamaları ikili Sözleşmenin ve 3/80 sayılı Ortaklık Konseyi Kararının bazı Türk vatandaşları için bazı dönemlerde uygulanmadığı anlamına gelmektedir.

Hollanda İşgücü Piyasasında Serbest Dolaşım Hakkına İlişkin 10.06.2016 tarih ve 201506399/1/V1 sayılı Karar

Türk uyruklu davacı, Adalet Bakanlığı'nın 11.11.2009 tarihli kararıyla 07.10.2009 tarihinden itibaren çalışma amaçlı süreli bir oturum izni almıştır. Bahsedilen oturum izni süreli olarak uzatılmış ve en son uzatma tarihi 01.07.2013 olmuştur. Çalışma için oturum iznine "Çalışma izni ancak işverenin bir işçi çalıştırma izni (tewerkstellingsvergunning) varsa verilebilir". şeklinde bir not düşülmüştür. Davacının ilk işvereni davacıyı uzman olarak işe almış ve davacıya süresiz bir iş sözleşmesi düzenlemiştir. Davacının ilk işverenindeki işe giriş tarihi 01.09.2009'dur. İşçi ile işveren arasındaki iş sözleşmesi 01.12.2012 tarihinde iptal edilmiştir.

Davacı 01.03.2013 tarihinden itibaren ikinci bir işverende, bir işçi bulma kurumunda işe başlamıştır. İşveren tarafından geçici bir iş sözleşmesi düzenlenmiştir. 04.06.2013 tarihinde davacı, çalışma amaçlı oturum izninde belirtilen bilgilerinde değişiklik yapılmasını, Ortaklık Anlaşması ve 1/80 sayılı Ortaklık Konsey Kararına göre düzenlenmesini ve buna göre izin verilmesini talep etmiştir. Ancak Adalet Bakanlığı davacıya verilen oturum iznini iptal etmiş ve davacının Ortaklık Anlaşması ve 1/80 sayılı Ortaklık Konsey Kararı'ndan doğan hakları çerçevesinde çalışma iznindeki değişiklik taleplerini reddetmiştir. Buna gerekçe olarak davacının ilk işverenin davacıyı kendi işçisi olarak Hollanda Kamu İşçi Sigortaları Kurumuna (UWV) bildirmemesinden dolayı davacının ilk işverenin prim kesinti yapmakla yükümlü (inhoudingsplichtige) olmadığına hükmetmiştir. Bu durum karşısında davacı 1/80 sayılı Ortaklık Konsey Kararının kendisine verdiği haklardan yararlanamadığını savunmuştur. Davacı, Adalet Bakanlığının ilk işvereni ile ilgili olan tespitlerinin doğru olduğunu fakat ilk işverenin kendisini Hollanda Kamu İşçi Sigortaları Kurumuna (UWV) bildirmemesi üzerinden yaptığı usulsüzlükten kendisinin haberdar olmadığını ve bu konuda herhangi bir ihmali olmadığını belirtmiştir.

Hollanda Temyiz Mahkemesi davacının savunmasını haklı bulmuştur. Davacının ilk işverenin davacıyı kendi işçisi olarak ilgili sigorta kurumlarına kaydetmediği, davacıyı Hollanda Vergi Dairesi ile Hollanda Kamu İşçi Sigortaları Kurumuna kendi işçisi olarak

bildirmediği, davacı adına işçi primleri ödemediği ve davacı için vergiye esas kazanç beyanında bulunmadığı (fiscale loonaangifte) anlaşılmıştır. Bununla birlikte, davacının 07.10.2009 tarihinden itibaren ilk işvereninde uzman olarak çalıştığı, çalışırken çalışma amaçlı olarak süreli bir oturum iznine sahip olduğu ve işverenin davacıyı çalıştırması için çalıştırma iznine sahip olduğu anlaşılmıştır. Bahsedilen durumları dikkate alarak davacı 01.12.2012 tarihine kadar yasal olarak işgücü piyasasına dâhil olmuştur. Davacı, 1/80 sayılı Ortaklık Konsey Kararının 6. maddesi uyarınca ilk işvereninde çalışmıştır. Yani davacı 1/80 sayılı Ortaklık Konsey Kararının 6. maddesine göre 07.10.2012 tarihinden itibaren 3 yıllık yasal çalışmasını yapmıştır. Böylece Hollanda Yabancılar Yasasının 4. maddesine göre Hollanda işgücü piyasasında serbest dolaşım hakkına sahip olmuştur.

Hollanda Temyiz Mahkemesi davacının ilk işvereni tarafından Hollanda Vergi Dairesi ile Hollanda Kamu İşçi Sigortaları Kurumuna işçi olarak bildirilmemesi bahsedilen müktesep hakkını ortadan kaldırmadığına hükmetmiş ve davacıya verilen oturum iznini iptal edilmesi yönünde Adalet Bakanlığı tarafından alınan idari işlem ve Lahey Mahkemesi tarafından alınmış olan kararın iptal edilmesine karar vermiştir. Adalet Bakanlığı tarafından alınan idari işlem ve Lahey Mahkemesi tarafından verilen karar, 1/80 sayılı Ortaklık Konsey Kararının 6. maddesine aykırıdır.

Hollanda Temyiz Mahkemesi'nin 201506399/1/V1 esas nolu davada aldığı karar:

Hollanda Temyiz Mahkemesi 201506399/1/V1 esas nolu davada davacının haklı olduğuna ve 14.07.2015 tarihinde Lahey Mahkemesi tarafından açılan 14/26955 esas nolu davada alınan kararın yerinde olmadığına hükmetmiştir. Ayrıca Hollanda Temyiz Mahkemesi davalının (Adalet Bakanlığı) davacıya mahkeme harcı 1.488,00 avro ve 413,00 avro mahkeme masraflarını ödemesine karar vermiştir. Davacı Hollanda Temyiz Mahkemesi'nde açılan 201506399/1/V1 esas nolu davayı kazanmıştır.

11. İNGİLTERE

11.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

11.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

2011 yılı itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	27.573.376	3.629.827	50.130
Kadın	28.502.536	3.875.183	40.985
Toplam	56.075.912	7.505.010	91.115

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

Birleşik Krallık'ta nüfus sayımı her 10 yılda bir yapılmakta olup, en son sayım 2011 yılı Mart ayında gerçekleştirilmiştir. Nüfus sayımı sonuçları, Birleşik Krallığı oluşturan dört ülkeden ikisi olan İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır. İngiltere ve Galler'in nüfusu toplam 56.075.912 olarak açıklanmıştır.

İskoçya için ayrı bir nüfus sayımı yapılmakta olup, açıklanan verilere göre nüfus 5.295.000'dir. Kuzey İrlanda'nın nüfusu ise 1.810.863 milyondur. Birleşik Krallık'ın toplam nüfusu 2011 yılı itibarıyla 63.181.775'tir.

Vatandaşlarımızın Sayısı

2011 nüfus sayımı sonuçlarına göre, İngiltere ve Galler'de yaşayan Türkiye doğumluların sayısı 91.115'tir. Birleşik Krallıkta yaşayan Türkiye doğumluların 89.484'ü İngiltere'de, 1.631'i Galler'de yaşamaktadır. Bu sayı Birleşik Krallığı oluşturan diğer ülkelerden İskoçya'da 2.424, Kuzey İrlanda'da ise 377'dir. Bu rakamlar Birleşik Krallıkta yaşayan tüm vatandaşlarımızın sayısını değil, Türkiye doğumlu vatandaşlarımızın sayısını yansıtmaktadır.

İngiltere'de yaşayan Türk nüfusunun resmi rakamlarda belirtilenden çok daha fazla olduğu tahmin edilmektedir. İngiliz Parlamentosu İçişleri Komitesi'nin Temmuz 2012'de yayımladığı 'Türkiye'nin Avrupa Birliğine Katılmasının Adalet ve İçişleri Alanına Yansımaları' başlıklı raporda, İngiliz İçişleri Bakanlığı'nın İngiltere'deki Türk varlığına ilişkin tahminine yer verilmektedir. Buna göre İngiltere'de 150.000'i Türk vatandaşı,

300.000'i KKTC vatandaşı ve geri kalan kısmı da Bulgar ve Romen vatandaşlığına sahip Türkler olmak üzere toplam 500.000 kadar Türk kökenli kişinin yaşadığı tahmin edilmektedir.

2013 yılı sonu itibarıyla Londra Başkonsolosluğuna kayıtlı 164.112 vatandaşımız bulunmaktadır. Söz konusu sayısal veri, kayıtlı tüm vatandaşlarımızın halen İngiltere'de ikamet ettiği anlamına gelmese de, İngiltere'deki nüfusumuzun resmi verilerin oldukça üzerinde olduğunu göstermektedir.

11.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	270	331	601
5-7	232	287	519
8-9	247	278	525
10-14	1.445	1.474	2.919
15	314	375	689
16-17	725	829	1.554
18-19	805	892	1.697
20-24	3.581	3.913	7.494
25-29	5.578	6.504	12.082
30-34	6.744	8.840	15.584
35-39	6.247	7.644	13.891
40-44	4.843	5.860	10.703
45-49	3.837	4.868	8.705
50-54	2.114	2.937	5.051
55-59	1.437	2.043	3.480
60-64	983	1.267	2.250
65-69	592	891	1.483
70-74	361	420	781
75-79	215	254	469
80-84	186	126	312
85 ve üstü	229	97	326
Toplam	40.985	50.130	91.115

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

11.1.3. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Bölge	Erkek	Kadın	Toplam	(%)
North East	784	270	1.054	1,1
North West	2.353	1.050	3.403	3,7
Yorkshire and the Humber	2.146	1.033	3.179	3,4
East Midlands	1.898	1.025	2.923	3,2
West Midlands	1.448	861	2.309	2,5
East	3.467	2.441	5.908	6,4
Londra	30.313	29.283	59.596	65,4
South East	4.489	3.327	7.816	8,5
South West	2.098	1.198	3.296	3,6
Wales (Galler)	1.134	497	1.631	1,7
Toplam	50.130	40.985	91.115	-

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

Vatandaşlarımızın yaklaşık % 65,4'ü Londra'da bulunmakta, bunu % 8,5 ile South East (Güney Doğu) ve % 6,4 ile East (Doğu) bölgeleri izlemekte, en az nüfusumuz ise North East (Kuzey Doğu) bölgesinde bulunmaktadır. Londra'da vatandaşlarımızın yoğunlaştığı ilk beş belediye sırasıyla Enfield (13.968), Haringey (10.096), Hackney (8.982), Islington (3.777) ve Waltham Forest (3.279)'dir.

11.1.4. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

2011 yılı itibarıyla

Ülke	Erkek	Kadın	Toplam	Oran
Hindistan	352.524	341.624	694.148	% 1,2
Polonya	286.440	292.681	579.121	% 1,0
Pakistan	251.065	231.072	482.137	% 0,9
İrlanda Cumhuriyeti	183.772	223.585	407.357	% 0,7
Almanya	117.383	156.181	273.564	% 0,5
Bangladeş	111.314	100.186	211.500	% 0,4
Nijerya	98.135	93.048	191.183	% 0,3
Güney Afrika	92.908	98.115	191.023	% 0,3

ABD	82.742	94.443	177.185	% 0,3
Jamaika	71.483	88.612	160.095	% 0,3
Türkiye	50.130	40.985	91.115	% 0,2

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

11.1.5. İngiltere Vatandaşlığına Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibariyle Sayısı

Yıl	2012	2014	2015	2016
Sayı	4.184	1.843	1.606	2.254

11.1.6. İngiltere Vatandaşlığına Geçen Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

2016 yılı itibarıyla

Önceki Uyruk	Sayı
Hindistan	24.616
Pakistan	16.740
Nijerya	9.811
Güney Afrika	5.064
Bangladeş	4.648
Polonya	4.437
Zimbabve	4.412
Filipinler	4.257
ABD	4.029
Gana	3.562
Sri Lanka	3.432
Nepal	3.272
Çin	2.881
Somali	2.652
Avustralya	2.624
Jamaika	2.313
Türkiye	2.254
İran	2.097

11.1.7. Doğan ve Ölen Vatandaşlarımızın Sayısı

2013 yılı itibarıyla

Doğan	Ölen
1.414	110

Kaynak: T.C. Londra Başkonsolosluğu

11.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

11.2.1. Sayısal Veriler

11.2.1.1. Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

2011 yılı itibarıyla

Ekonomik Aktivite	İngiltere’de doğanlar		İngiltere dışında doğanlar	
	Sayı (Bin)	Oran (%)	Sayı (Bin)	Oran (%)
Aktif - Toplam	23.171	60,0	4.236	61,3
Çalışan	21.690	56,2	3.914	56,6
İşsiz	1.480	3,8	322	4,7
Aktif Olmayan-Toplam	12.457	32,3	1.824	26,4
Emekli	8.845	22,9	869	12,6
Diğer	3.612	9,4	955	13,8
Toplam Öğrenci	2.959	7,7	850	12,3
Toplam	38.587	100	6.910	100

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler’i kapsamaktadır)

11.2.1.2. Vatandaşlarımız Arasında Ekonomik Aktivite Durumu

2011 yılı itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Ekonomik Bakımdan Faal Olanlar	35.379	15.399	50.778
İstihdam - Toplam	32.139	12.977	45.116
İşçi-toplam	21.295	10.019	31.314
İşçi-kısmi zamanlı	10.097	4.791	14.888
İşçi-tam zamanlı	11.198	5.228	16.426
Kendi namına çalışan-toplam	9.916	2.219	12.135

Kendi namına çalışan- kısmi zamanlı	3.024	1.159	4.183
Kendi namına çalışan- tam zamanlı	6.892	1.060	7.952
Çalışmakta olan tam zamanlı öğrenciler	928	739	1.667
İşsiz-toplam	3.240	2.422	5.662
İşsiz (Tam zamanlı öğrenciler hariç)	2.910	2.043	4.953
Tam zamanlı öğrenciler	330	379	709
Ekonomik Bakımdan Faal Olmayanlar	12.006	23.078	35.084
Emekli	1.840	1.824	3.664
Öğrenci (Tam zamanlı öğrenciler dahil)	3.337	3.962	7.299
Ev/Aile bakan	1.108	9.468	10.576
Devamlı hasta ve iş göremez	2.791	3.150	5.941
Diğer	2.930	4.674	7.604

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

11.2.1.3.İstihdam Oranları

İngiltere dışında doğan diğer ülke vatandaşları ile Türkiye doğumluların ekonomik faaliyet durumlarına ilişkin istatistikler aşağıda verilmektedir:

2011 yılı itibarıyla

	Hindistan	Polonya	Pakistan	İrlanda	Almanya	Türkiye
Ekonomik Bakımdan Faal Olanlar	409.263	433.154	231.861	186.250	172.372	50.778
İstihdam Toplam	378.583	413.185	203.045	176.017	161.305	45.116
İşçi Toplam	299.728	337.709	130.409	140.605	133.673	31.314
<i>İşçi-kısmi zamanlı</i>	<i>72.877</i>	<i>53.015</i>	<i>51.204</i>	<i>36.403</i>	<i>29.564</i>	<i>14.888</i>
<i>İşçi-tam zamanlı</i>	<i>226.851</i>	<i>284.694</i>	<i>79.205</i>	<i>104.202</i>	<i>104.109</i>	<i>16.426</i>
Kendi Namına Çalışan Toplam	58.190	63.516	61.074	32.337	20.758	12.135
<i>Kendi namına çalışan-kısmi zamanlı</i>	<i>16.455</i>	<i>22.125</i>	<i>26.664</i>	<i>8.381</i>	<i>6.912</i>	<i>4.183</i>
<i>Kendi namına çalışan- tam zamanlı</i>	<i>41.735</i>	<i>41.391</i>	<i>34.410</i>	<i>23.956</i>	<i>13.846</i>	<i>7.952</i>
Çalışmakta Olan Tam	20.665	11.960	11.562	3.075	6.874	1.667

Zamanlı Öğrenciler						
İşsiz-toplam	30.680	19.969	28.816	10.233	11.067	5.662
İşsiz (Tam Zamanlı Öğrenciler Hariç)	23.335	17.402	23.585	9.451	9.172	4.953
Tam Zamanlı Öğrenciler	7.345	2.567	5.231	782	1.895	709
Ekonomik Bakımdan Faal Olmayanlar	247.599	79.662	222.862	212.050	75.699	35.084
Emekli	128.647	20.166	44.799	166.878	35.288	3.664
Öğrenci (tam zamanlı öğrenciler dahil)	29.934	19.977	25.519	7.546	18.597	7.299
Ev/aile bakan	43.364	24.017	87.196	9.927	10.211	10.576
Devamlı hasta ve iş göremez	21.383	3.731	27.803	18.272	7.269	5.941
Diğerleri	24.271	11.771	37.545	9.427	4.334	7.604

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

11.2.1.4.Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam
16 - 17	113	87	200
18 - 19	298	228	526
20 - 21	636	401	1.037
22 - 24	1.720	1.033	2.753
25 - 29	5.376	2.564	7.940
30 - 34	7.796	3.216	11.012
35 - 39	6.658	2.767	9.425
40 - 44	4.960	2.161	7.121
45 - 49	3.802	1.529	5.331
50 - 54	2.032	771	2.803
55 - 59	1.184	375	1.559
60 - 64	497	162	659
65 - 69	200	49	249
70 - 74	52	14	66

75 ve üstü	55	42	97
16 yaşından büyük vatandaşlarımız	35.379	15.399	50.778

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

11.2.1.5.Çalışan Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Bölge	Sayı
North East	613
North West	2.047
Yorkshire and the Humber	1.822
East Midlands	1.550
West Midlands	1.275
East	3.614
Londra	26.452
South East	4.765
South West	1.975
Wales (Galler)	1.003
Toplam	45.116

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

11.2.1.6.Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

2011 yılı itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Bağımsız Çalışan-Toplam	9.916	2.219	12.135
Bağımsız çalışan-kısmi zamanlı	3.024	1.159	4.183
Bağımsız çalışan-tam zamanlı	6.892	1.060	7.952

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

Çalışan vatandaşlarımızın toplamının 45.116 olduğu dikkate alındığında, bağımsız çalışan vatandaşlarımızın oranının tüm çalışanların % 26,8'ine tekabül ettiği, bir başka ifadeyle her 4 vatandaşımızdan 1'inin kendi nam ve hesabına çalıştığı görülmektedir.

1970’li ve 1980’li yıllarda İngiltere’de ağırlıklı olarak tekstil endüstrisinde çalışmakta olan vatandaşlarımızın, diğer Batı ülkelerinde olduğu gibi İngiltere’de de tekstil endüstrisinin çökmesiyle birlikte kendi namına çalışmaya yönelerek restoran, kebab dükkânı, kahvehane, süpermarket, taksi işletmesi gibi işyerleri işlettikleri, bunun yanı sıra Kuzey Londra’da Türkler tarafından işletilen hazır giyim, oto tamirhanesi, nalburiye ve kuyumcu gibi işyerleri de bulunduğu gözlenmektedir.

11.2.1.7.Genel, Yabancı ve Türk Nüfusun İşsizlik Sayıları

2011 yılı itibarıyla

	Kadın	Erkek	Toplam
Ülke Geneli	724.194	1.078.426	1.802.620
Yabancı	156.023	166.142	322.165
Türk	2.910	2.043	4.953

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler’i kapsamaktadır)

İngiltere’deki işsiz sayısı 2016 yılı son çeyrekte 52.000 kişi azalarak son on yılı aşan süredeki en düşük değer olan 1,6 milyon seviyesine, % 5,1 olan işsizlik oranı ise % 4,8’e gerilemiştir. Ulusal İstatistik Ofisi uyarınca bu oran son 11 yılın en düşük seviyesidir.

2011 nüfus sayımı verileri dikkate alındığında İngiltere’de yaşayan vatandaşlarımız arasındaki işsizlik oranının % 9,7 olduğu görülmektedir. Erkekler arasında işsizlik oranı % 5,7 (2.910 kişi), kadınlar arasındaki oran ise % 4’dür (2.043 kişi).

11.2.1.8.İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam
16 - 17	7	8	15
18 - 19	47	30	77
20 - 21	91	71	162
22 - 24	244	175	419
25 - 29	487	324	811
30 - 34	564	379	943
35 - 39	460	360	820
40 - 44	333	295	628

45 - 49	328	241	569
50 - 54	169	110	279
55 - 59	121	41	162
60 - 64	48	7	55
65 - 69	6	0	6
70 - 74	1	0	1
75 ve üstü	4	2	6
Toplam	2.910	2.043	4.953

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

11.2.1.9. İşsiz Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Bölge	Sayı
North East	89
North West	209
Yorkshire and the Humber	218
East Midlands	191
West Midlands	135
East	300
Londra	3.249
South East	345
South West	141
Wales (Galler)	76
Toplam	4.953

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları (İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır)

11.2.1.10. Asgari ve Ortalama Ücretler

2016 yılında, tam zamanlı çalışan yetişkinler için ortalama haftalık brüt ücret 529,15 sterlin olarak kaydedilmiştir. Bu rakamlar, tam zamanlı çalışan yetişkin erkekler için 577,80 sterlin, kadınlar için 480,50 sterlindir. Kısmi zamanlı çalışan yetişkinler için ortalama haftalık brüt ücret 177,40 sterlindir. Tam zamanlı ya da kısmi zamanlı çalışma dikkate alınmadığında ortalama haftalık brüt ücret 438,60 sterlin olarak kaydedilmiştir.

Saatlik Asgari Ücretler (Sterlin)

01.10.2016 tarihi itibarıyla

	25 ve üzeri	21-24 Yaş	18-20 Yaş	18 Yaş Altı
2016	7,20	6,95	5,55	4,00

2016 yılında tam zamanlı çalışan yetişkinlerin en alt % 10 dilimi haftada 141,40 sterlin, en üst % 10'luk dilimi haftada 953,40 sterlinin üzerinde kazanmıştır.

11.3. SOSYAL GÜVENLİK

11.3.1. Sayısal Veriler

11.3.1.1.Sosyal Sigorta Prim Oranları

İngiltere’de işçi ve işverenlerden alınan primler sigorta kollarına göre ayrılmayıp, doğrudan Ulusal Sigorta Fonunda (National Insurance Fund) toplanmaktadır. Sigortalı kişiler tüm prime dayalı ödenekler için Fona tek bir katkı payı ödemektedir. Anılan fon, yüksek işsizlik dönemlerinde olduğu gibi belli ödenekleri ödemekte yetersiz kalırsa, genel bütçeden transferler yapılmaktadır.

Ulusal Sigorta Fonu, İngiltere Bankasında olup, Parlamento müdahalesinin dışındadır. Daha önce Vergi Kurumu (Inland Revenue) tarafından yönetilen Fon, 1999 yılı Nisan ayından bu yana Hazine ve Gümrük İdaresi (HM Revenue and Customs) tarafından idare edilmektedir. Fon, esas olarak sosyal sigorta primleri ve yatırım gelirleri tarafından finanse edilmekte ve dağıtım yöntemine (pay-as-you-go) göre işletilmektedir. Sosyal sigorta prim oranları, primli ödenekleri finanse ederek sistemi sürdürebilecek oranlarda yıllık olarak belirlenmektedir. Fonun borçlanma yetkisi bulunmadığı için denk olması çok önemlidir. Fonun herhangi bir zamanda fazla vermesi halinde bu para yatırım için Ulusal Borç Komisyonerlerine (National Debt Commissioners) aktarılmaktadır.

Primli ödeneklerin tutarı ve ilgili idari masrafların tamamı, her yıl Ulusal Sigorta Fonundan karşılanmaktadır. Belli bir seviyenin üzerinde geliri olan çalışanların prim ödeme mükellefiyetleri vardır. Bu gelir, Nisan 2013 itibarıyla haftada 148 sterlin olarak belirlenmiştir. İşverenlerin yine Nisan 2013 itibarıyla, çalıştırdıkları işçilerin 148 sterlinin

üzerinde gelir elde etmeleri halinde prim ödeme mükellefiyeti bulunmaktadır. Kendi namına çalışanlar ise kazançlarına göre katkıda bulunmaktadır. Çalışmayanların isteğe bağlı prim ödemelerine (haftalık 13.90 sterlin) imkân veren bir sistem mevcut olup, hastalar ve işsizler için prim kredileri verilmekte, bir başka ifadeyle emekliliğe esas primler ödenmiş kabul edilmektedir.

11.3.1.2.İşverene Bağlı Çalışanların Ulusal Sigorta Primleri

Nisan 2016 tarihi itibarıyla

Haftalık Kazanç (Sterlin)	Kazançların Yüzdesi (%)
< 112	Prim kesintisi yok
112-155	Prim kesintisi yok ancak ödenek hakkı var
155,01-827	Kazancın % 12'si
> 827 (Üst kazanç limiti)	Tüm kazançların % 2'si

Bir işverene bağlı çalışanların haftada 112 sterlinin altında gelir elde etmeleri halinde prim ödeme mükellefiyetleri bulunmamakla birlikte, haftada 112-155 sterlin arasında gelir elde edenler ödeneğe hak kazanacak şekilde prim ödemiş sayılmaktadır.

11.3.1.3.İşverenlerin Ulusal Sigorta Primleri

Nisan 2016 tarihi itibarıyla

Haftalık Kazanç (Sterlin)	Kazançların Yüzdesi (%)
< 155	Prim kesintisi yok
155,01-827	% 13,8
> 827	% 13,8

Kendi namına çalışanlar yıllık kazançlarının 5.965 sterlinden fazla olması halinde, haftada 2,80 sterlin tutarında sabit oranlı bir katkı payı ödemektedir. Buna ilaveten, yıllık kârları 8.060 sterlin ile 43.000 sterlin arasında olan kişiler % 9 oranında, kazançla bağlı bir prim ile 43.000 sterlinin üzerindeki her türlü kârları için ilave % 2 primi ödemek zorundadır.

11.3.1.4.İşsizlik Ödeneği

İşsizlik yardımı, 18-65 yaş arası aktif olarak iş arayan kişilere ödenmektedir. İngiltere’de prime veya gelire bağlı olmak üzere iki tür işsizlik ödeneği vardır. Her iki tür ödeneğe hak kazanabilmek için genel şartlar, kişinin 18 yaşının üzerinde, emeklilik yaşının (65) altında olması, aktif olarak iş arıyor olması veya ortalama olarak haftada 16 saatten az çalışıyor olması, tam zamanlı olarak eğitim almıyor olmasıdır. 16-17 yaşında olanlara belli şartlarla kısa dönemli yardım sağlanabilmektedir.

Prime Dayalı İşsizlik Ödeneği’ne hak kazanabilmek için son iki yıl içinde yeterli prim ödenmiş olması gerekmekte olup, bu yardım en fazla 182 gün ödenebilmektedir. 182 günden sonra kişi Gelire Dayalı İşsizlik Ödeneğine hak kazanabilmektedir.

İkinci tür olan Gelire Dayalı İşsizlik Ödeneği ise yeterli prim ödememiş, haftada 24 saatten az çalışan ve 16.000 sterlinden fazla birikimi olmayan düşük gelirli kişilere verilebilmektedir. 2016 yılı itibarıyla ödenek miktarları aşağıda verilmektedir.

2016 yılı itibarıyla

Prime Dayalı İşsizlik Ödeneği	
Yaş	Haftalık Miktar (Sterlin)
16 - 24	57,90 (üst sınır)
25 ve üzeri	73,10 (üst sınır)

2016 yılı itibarıyla

Gelire Dayalı İşsizlik Ödeneği	
Durum	Haftalık Miktar (Sterlin)
Bekar (< 25 yaş)	57,90 (üst sınır)
Bekar (\geq 25 yaş)	73,10 (üst sınır)
Çiftler (\geq 18 yaş)	114,85 (üst sınır)
Yalnız yaşayan anne/baba (\geq 18 yaş)	73,10 (üst sınır)
Yalnız yaşayan anne/baba (< 18 yaş altı)	57,90 (üst sınır)

11.3.1.5.Sosyal Güvenlik Ödenek ve Yardımları

2016 yılı itibarıyla

Ödenek Türü	Yardım Miktarı (Sterlin/Haftalık) Asgari-Azami
İşsizlik Yardımı (Jobseekers' Allowance)	57,90-114,85
İşgöremezlik Ödenekleri (Incapacity Benefits):	
- İstihdam ve Destek Ödeneği (Employment And Support Allowance):	57,90-114,85
- İşgöremezlik Ödeneği (Incapacity Benefit):	79,45-105,35
- İleri Derecede Maluliyet Ödeneği (Severe Disablement Allowance):	74,65
Maluliyet Yaşam Yardımı (Disability Living Allowance)	21,80 – 82,30
Genel Yardım Ödeneği (Universal Credit – Monthly)	251,77 – 1.108,04
Kişisel Bağımsız Yaşam Ödemesi (Personal Independence Payment)	22-141,10
İş Kazası Maluliyet Ödeneği (Industrial Injuries Disablement Benefit)	33,60 – 168,00
Bakım Yardımı (Attendance Allowance)	55,10 – 82,30
Bakıcı Yardımı (Carer's Allowance)	62,10
Gelir Destek Ödeneği (Income Support)	57,90-114,85
Kira Yardımı (Housing Benefit)	57,90-114,85
Kamu Temel Emeklilik Aylığı (State Basic Pension)– Tam Maaş – Haftalık	155,65
Pension Credit (Emeklilik Kredisi)	155,60
Dul Yardımları (Kadın Eş İçin) (Widow's Benefits)	
Dul Ana Ödeneği (Widowed Mother's Allowance)	112,55
Dul Aylığı (Widow's Pension)	112,55
Ölüm Yardımları (Kadın/Erkek Eş İçin) (Bereavement Benefits)	
Dulluk Ödeneği -Tek Seferde Ödenir-(Bereavement Payment)	2.000
Dul Ebeveyn Ödeneği (Widowed Parent's Allowance)	112,55
Dulluk Aylığı (Bereavement Allowance)	112,55
Analık Yardımı (Maternity Allowance)	139,58
Yasal Analık Ödeneği (Statutory Maternity Pay)	139,58
Yasal Babalık Ödeneği (Statutory Paternity Pay)	139,58
Yasal Evlat Edinme Ödeneği (Statutory Adoption Pay)	139,58
Yasal Hastalık Ödeneği (Statutory Sickness Pay)	88,45

11.3.1.6.Çocuk Yardımı

Haftalık		
	Nisan 2015'ten itibaren (Sterlin)	Nisan 2016'dan itibaren (Sterlin)
En büyük/Tek çocuk	20,70	20,70
Diğer çocuklar	13,70	13,70

Çocuk yardımı, en büyük çocuk için haftalık 20,70 sterlin, sonraki her bir çocuk için 13,70 sterlidir. Ağustos 2013 itibarıyla 7,55 milyon aileye 13,11 milyon çocuk için çocuk yardımı ödenmiştir.

11.3.1.7.Sosyal Yardımlar

Çocuk Vergi Kredisini gelir düzeyi düşük çocuklu aileleri desteklemeye yönelik bir sosyal yardımdır. Bir veya daha fazla sayıda çocuk sahibi olanlar gelir seviyelerine veya özürli çocukları olup olmaması gibi faktörlere bağlı olarak (2016-2017 vergi yılı için) yıllık 545 – 3.140 sterlin arasında değişen bu ödenekten yararlanabilmektedir. Bu ödenekler 2017 yılı Nisan ayına kadar bu oranlarda sabitlenmiştir.

11.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

11.4.1. Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı

2011 nüfus sayımına göre, İngiltere'de Türkiye doğumlu nüfus içinde öğrencilerin sayısı 7.299'dur. Ancak Londra Eğitim Müşavirliği'nin tahminlerine göre İngiltere'de yaşayan zorunlu öğretim çağında (5-16 yaş) öğrenci sayısı Kıbrıslı Türkler dahil 30.000'den fazladır. Okula devam eden Türk çocuklarının sayısı ve devam ettikleri okullara göre dağılımı itibarıyla istatistiki bilgiler bulunmamaktadır.

11.4.2. Mesleki Eğitim Alanların Sayısı

İngiltere'de mesleki eğitim alan Türk gençlerinin sayısına dair istatistiki bilgi mevcut değildir.

11.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

SMF (Social Market Foundation) ve Adecco Group UK & Ireland ortaklığında yapılan yeni bir araştırmada, Avrupa Birliği'nden çıkılması halinde Birleşik Krallık'taki iş piyasasının nasıl etkileneceği ele alınmıştır. Sonuçlar, Londra'daki işgücünün % 13'ünü oluşturan AB vatandaşlarının dörtte üçünün, AB vatandaşı olmayan işçilere uygulanan mevcut vize kuralları çerçevesinde vize için uygun olmayabileceğini ortaya koymuştur. Birleşik Krallık genelinde ise bu oran % 88 olarak göze çarpmaktadır. Ülkedeki işverenlerin çoğu şu anda Avrupa Birliği ülkelerinden gelen işgücüne bel bağlamış durumdadır. Kamu ve özel sektörde toplam 1,6 milyon AB işçisi, ülkedeki işgücünün % 6'sını oluşturmaktadır.

Özellikle son yıllarda Batı ülkelerine yaşanan yoğun göçmen akınları nedeniyle, birçok Avrupa ülkesi göçmen yasalarını katılaştırmaktadır. Birleşik Krallık da bu konuda 2014 göçmen yasalarına yeni kurallar getirmiştir. Eylül 2015'te Parlamento'dan geçen tasarı, Aralık ayında Lordlar Kamarası'na gelmiştir. Yapılan düzenlemelerden sonra kanun tasarısı 12 Temmuz 2016'dan itibaren yürürlüğe girmiştir. Yeni kanunla ikamet izni olmadan çalışan kişiler için yeni yaptırımlar getirilmiştir.

12. İSVEÇ

12.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

12.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

Aralık 2016 itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	İsveç'te Yaşayan Türkiye Doğumlu Kişiler	Yalnızca Türk Vatandaşı Olanlar
Erkek	5.013.347	890.095	25.858	6.766
Kadın	4.981.806	894.402	21.202	4.471
Toplam	9.995.153	1.784.497	47.060	11.237

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu, 'İsveç'teki yabancı ülke doğumlular' <http://www.statistikdatabasen.scb.se>

Stokholm Büyükelçiliğimizin 2016 yılı kayıtlarına göre İsveç'te yaşayan vatandaşlarımızın sayısı 65.891'dir. İsveç makamlarının çifte vatandaşları sadece İsveç vatandaşı olarak değerlendirmesi nedeniyle İsveç'te yaşayan vatandaşlarımızın sayısının tam olarak tespit edilmesi mümkün olamamaktadır. İkinci ve üçüncü nesil vatandaşlarımızın büyük bir bölümü İsveç doğumlu olup, anne ve/veya babasının İsveç vatandaşı olması nedeniyle otomatik olarak İsveç vatandaşlığını kazanmaktadırlar. Bu çerçevede, İsveç'te yaşayan toplam Türk kökenlilerin sayısının 100.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

12.1.2. Türk Vatandaşlarına İlişkin Sayısal Veriler

İsveç ile ülkemiz arasında vatandaşlarımızın çoklu vatandaşlığa sahip olmaları konusunda herhangi bir sorun bulunmamaktadır. İsveç Vatandaşlık Kanununda 2001 yılında yapılan bir değişiklik ile "tek vatandaşlık" ilkesi terk edilmiştir. Bu çerçevede, İsveç vatandaşlığına geçmek isteyen vatandaşlarımızın izinli olarak vatandaşlığımızdan çıkma zorunluluğu ortadan kalkmıştır. Günümüzde vatandaşlarımızın büyük bir bölümünün, Türk vatandaşlığını da koruyarak İsveç vatandaşlığına da sahip oldukları görülmektedir. Ancak İsveç'te çifte vatandaşlar sadece İsveç vatandaşı olarak değerlendirildiği için çifte vatandaşlığı olanların sayısını tespit etmek mümkün olamamaktadır.

Yıl	İsveç Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımızın Toplam Sayısı	Çifte Vatandaş Sayısı	Yalnızca Türk Vatandaşı Olanların Toplam Sayısı
2016	1.320	-	11.237
2015	1.182	-	11.663
2014	1.005	-	12.238
2013	1.124	-	12.398
2012	1.303	-	12.517

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu, <http://www.statistikdatabasen.scb.se>

12.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2015 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
0-15	885	809	1.694
16-25 (16-24)	968	773	1.741
26-50 (25-49)	4.514	2.464	6.978
51-64 (50-64)	526	298	824
65 +	170	256	426
Toplam	7.063	4.600	11.663

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

12.1.4. Türkiye Doğumlu Kişilerin Şehirlere Göre Dağılımı

2016 yılı itibarıyla

Şehir	Erkek	Kadın	Toplam
Blekinge	93	51	144
Dalarnas	676	506	1.182
Gotlands	51	19	70
Gävleborgs	629	475	1.104
Hallands	386	259	645
Jämtlands	174	129	303
Jönköpings	438	397	835
Kalmar	169	126	295
Kronobergs	185	125	310

Norrbottnens	126	54	180
Skåne	2.711	2.008	4.719
Stockholms	12.127	10.505	22.632
Södermanlands	400	268	668
Uppsala	991	877	1.868
Värmlands	439	308	747
Västerbottens	134	82	216
Västernorrlands	209	126	335
Västmanlands	766	631	1.397
Västra Götalands	3.584	2.875	6.459
Örebro	811	707	1.518
Östergötlands	759	674	1.433
Toplam	25.858	21.202	47.060

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

12.1.5. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

2015 yılı itibarıyla

Ülke	Sayı
Suriye	116.384
Finlandiya	55.754
Polonya	52.454
Somali	41.335
Danimarka	35.210
Norveç	34.557
Eritre	32.099
Afganistan	28.049
Almanya	28.687
Türkiye	11.237

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu, <http://www.statistikdatabasen.scb.se>

12.1.6. İsveç'e Gelen ve İsveç'ten Ayrılan Türk Sayısı

Yıl	Gelen	Ayrılan
2016	1.115	356
2015	1.228	773
2014	1.216	507
2013	1.326	435
2012	1.793	420

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu, <http://www.statistikdatabasen.scb.se>

12.1.7. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2016	661	55	127

Kaynak: T.C. Stokholm Büyükelçiliği

12.2. ÇALIŞMA HAYATI

İsveç'te işgücü piyasasının işleyişi ile ilgili konulardan sorumlu bakanlık, Çalışma Bakanlığı'dır. Bakanlığın sorumluluk alanı, herkesin uygun çalışma koşullarında iş hayatında yerini almasını sağlayacak fırsatlar yaratmak, gençlerin istihdama katılımını sağlamak, işgücü arz ve talebini buluşturacak ve işsiz kalanların işsizlik sigortasından yararlanmalarını sağlayacak tedbirleri almaktır. Bakanlık ülkeye yeni gelen göçmenlerin işgücü piyasasına dahil olmalarını koordine etmekten de sorumludur.

Bu alanda faaliyet gösteren diğer İsveç kurumları aşağıdaki gibidir:

➤ **Ülkede işgücü piyasasından sorumlu kurumlar:**

- İsveç Kamu İstihdam Kurumu (Arbetsförmedlingen)
- İsveç İşsizlik Sigortası Kurulu (Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF)
- (Nämnden för styrelserepresentationsfrågor)
- İsveç Avrupa Sosyal Fonu Konseyi (Swedish ESF Council)

- İşgücü Piyasası ve Eğitim Politikası Değerlendirme Kurumu (Institutet för arbetsmarknads-och utbildningspolitisk utvärdering, IFAU)
- İsveç ILO Komitesi (Svenska ILO-kommittén)
- Lernia AB (Lernia)
- Samhall Aktiebolag (Samhall)

➤ **Çalışma yasası ve çalışma koşullarından sorumlu kurumlar:**

- İsveç Sağlık, Çalışma Hayatı Araştırma Konseyi (Forskningsrådet för arbetsliv, hälsa och välfärd, Forte)
- İsveç Çalışma Koşulları Mercii (Arbetsmiljöverket)
- İsveç İş Mahkemesi (Arbetsdomstolen)
- (Nämnden för styrelserepresentationsfrågor)
- Patent Hakları ve İşyerinde Yenilikler için Tazminat Düzenlemeleri Ulusal Danışma Kurulu (Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar)
- Ulusal Arabuluculuk Bürosu (Medlingsinstitutet)
- İsveç ILO Komitesi (Svenska ILO-kommittén)

➤ **Ülkeye yeni gelenlerin işgücü piyasasına katılımından sorumlu kurum:**

- İsveç Kamu İstihdam Kurumu (Arbetsförmedlingen)

12.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

2016 yılında İsveç'te işsizlik azalmaya devam etmiş, iş sayısında önemli artış kaydedilmiştir. Yıl boyunca 380.000'den fazla insan iş bulurken (16–64 yaş arası), istihdamdaki kişi sayısı 77.000 kişi artarak 4.728.000 olmuştur. Ülke genelindeki istihdam oranı % 77,4, işsizlik oranı % 6,9 olarak gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı hem İsveç doğumlular hem de yabancı ülke doğumlular arasında düşmüştür. İsveç doğumlu olanlar arasında işsizlik seviyesi o kadar düşüktür ki, bu grup içinden sağlanabilecek elverişli işgücü kaynağı çok sınırlıdır. Diğer yandan yabancı ülke doğumlular arasında işgücü piyasasına katılım ve istihdam oranları istikrarlı biçimde artmış ve işsizlik düşmüş olsa da, yabancı ülke doğumlu işsizlerin sayısı halen İsveç doğumlu işsizlere kıyasla önemli ölçüde fazladır.

İstihdam Kurumu'na kayıtlı yabancı ülke doğumlular arasında lise altı eğitime sahip kişi sayısı 90.000 kişi olup, bu kişilerin sayısı yeni kayıtlarla birlikte artmaya devam etmektedir. Eğitim süresinin kısalığı, bu kişilerin işgücü piyasasında rekabetlerini oldukça zorlaştırmaktadır.

Ülkede pek çok alanda istihdam artışı yaşanmış, bu alanlar arasında ticaret, otelcilik, restoran hizmetleri gibi alanlardaki uzun süreli tecrübe gerektirmeyen işgücü talebi gençler arasında istihdamı artırmıştır. 15–24 yaş arası istihdam oranı % 44,4'tür. Bu yaş grubunda genel işsizlik oranı % 18,9, kadın işsizlik oranı % 17,2 ve erkek işsizlik oranı % 20,5'dir.

Diğer taraftan, işgücü açığı daha belirgin bir hal almıştır. İstihdam edilecek eleman bulma konusunda hem kamu sektöründe hem de özel sektörde sorun yaşanmaktadır. Özel sektörde bu sıkıntı en çok bilgi ve iletişim sektörlerinde görülmektedir. Ülkede inşaat sektörünün faaliyetleri 2016 yılında da çok yoğun devam etmiş ve konut inşaatı rekor seviyeye ulaşmıştır. İnşaat sektöründe işverenler çok sayıda eleman istihdamı ihtiyacı içinde iken, işgücü açığı sektörün büyümesine engel teşkil etmekte, istihdam artışı da bundan etkilenmektedir.

Sanayi sektöründe ise daha az karşılaşılan eleman bulma sıkıntısı daha belli uzmanlık alanlarında yaşanmaktadır.

Kamuda nitelikli istihdam açığı halihazırda çok ciddi boyutlarda iken, önümüzdeki yıl bu sorunun daha da artması beklenmektedir. İstihdam açığının en fazla görüldüğü alanlar tıbbi hizmetler, bakım hizmetleri ve her düzeyde eğitim kurumlarıdır.

12.2.2. Sayısal Veriler

12.2.2.1. İşgücü Piyasası

2016 yılı itibarıyla	
Ücret ve istihdamın genel koşullarına ilişkin imzalanan toplu sözleşme sayısı	498*
<i>Sözleşmelerin kapsadığı çalışan sayısı</i>	<i>Yaklaşık 2,7* milyon</i>
Tüfeye göre reel ücret artışı (ortalama 1 – 3. çeyrek)	% 1.5
Kısa vadeli istatistiklere göre Ocak – Ekim ön ücret artışı	% 2,3

Ekonominin tamamı için ort. ücret (2015)	32 000 SEK
Kadın – Erkek arasında ücret farklılığı oranı (2015)	% 12,5
Sendikalaşma Oranı (16 – 64 yaş arası tüm sektörlerde - 2014)	% 69
Toplu sözleşme kapsamı (16 – 64 yaş arası tüm sektörlerde - 2015)	% 90

Kaynak: İsveç Ulusal Arbuluculuk Bürosu 2016 yıllık raporu

*Bu rakam 2015 yılında imzalanıp, 2016'da sona eren sözleşmeleri içermemektedir.

12.2.2.2. Toplam Çalışan Sayıları

2016 yılı itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel (16 - 64 yaş arası)	2.453.900	2.274.000	4.727.900
Yabancı	443.800	422.700	866.500

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

12.2.2.3. İşverene Bağlı Çalışan Türkiye Doğumlu Kişilerin Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2016 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	104	87	191
20-24	727	376	1.103
25-29	1.529	743	2.272
30-34	2.312	1.195	3.507
35-39	2.526	1.541	4.067
40-44	2.462	1.837	4.299
45-49	1.993	1.528	3.521
50-54	1.960	1.418	3.378
55-59	1.387	737	2.124
60-64	853	337	1.190
65+	278	71	349
Toplam	16.131	9.870	26.001

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

12.2.2.4.Bağımsız Çalışan Türkiye Doğumlu Kişilerin Cinsiyet, Yaş Grupları ve İşkoluna Göre Dağılımı

2016 yılı itibarıyla

İşkolu	Erkek					Kadın					Genel Top.
	Yaş grubu					Yaş grubu					
	16-25	26-50	51-64	65+	Top.	16-25	26-50	51-64	65+	Top.	
İdare ve destek hizmetleri	0	31	18	*	49	*	8	4	0	12	61
Tarım, orman ve balıkçılık	0	*	0	*	*	0	*	0	0	0	0
İnşaat	*	48	17	*	65	*	3	*	0	3	68
Eğitim kurumları	0	9	*	0	9	0	*	*	0	0	9
Sanat, eğlence ve rekreasyon kurumları	0	11	6	*	17	0	5	0	0	5	22
Mali kurumlar ve sigorta şirketleri	0	5	*	0	5	0	0	*	0	0	5
Otel ve restoranlar	43	1.618	651	33	2.345	14	195	76	3	288	2.633
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet kurumları	*	23	15	0	38	0	23	10	0	33	71
Bilgi ve iletişim şirketleri	0	37	4	3	44	0	9	*	0	9	53
İmalat sanayi	0	29	49	4	82	0	8	4	*	12	94
Diğer hizmet şirketleri	0	101	103	20	224	*	104	26	*	130	354
Profesyonel, bilimsel ve teknik şirketler	0	64	30	8	102	0	20	10	*	30	132
Gayrimenkul şirketleri	0	17	10	8	35	0	*	6	*	6	41
Motorlu araç ve motorsiklet tamiri ve ticareti	*	202	126	12	340	*	50	19	3	72	412
Taşıma ve depolama şirketleri	*	181	98	9	288	0	4	*	0	4	292
Toplam	43	2.376	1.127	97	3.643	14	429	155	6	604	4.247

Kaynak: İsvaç İstatistik Kurumu (Kurumun notu: Gizlilik politikası gereği 3'ten az kişiden oluşan gruplar (*) ile gösterilmektedir.

12.2.2.5.İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2016 yılı itibarıyla

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Genel (16 – 64 yaş arası)	196.900	7,4	158.700	6,5	355.600	7,0
Yabancı ülke doğumlular	88.500	16,6	74.500	15,0	163.000	15,8

Kaynak: İSveç İstatistik Kurumu

İsveç'te işsizlik sigortası; temel işsizlik sigortası ve gelir kaybı sigortasından oluşmaktadır. İşsizlik sigortasının yönetimi işsizlik fonları tarafından gerçekleştirilmektedir. Gelire dayalı bir ödeme sağlayan ve gelir kaybını telafi etmeyi amaçlayan gönüllü sigorta, işveren katkıları ve üye aidatları ile finanse edilmektedir. Bu sigortadan yararlanmaya hak kazanmak için:

- En az 12 aydır bir işsizlik fonuna üye olmak,
- İşsiz kalmadan önceki 12 ay süresince (ayda en az 80 saat olmak üzere) en az 6 ay veya altı ay sürekli olarak (ayda en az 50 saat olmak üzere) en az 480 saat çalışmış olmak

gerekmektedir.

Çalışma koşulunu karşılayan, ancak üyelik koşulunu karşılamayanlar, düz oranlı bir yardım olan ve işveren tarafından finanse edilen temel işsizlik sigortasından yararlanmaktadır. Temel işsizlik sigortasından yararlanmak için:

- İşçinin herhangi bir fona üyeliğinin bulunmaması veya
- İşsizlik fonuna üye olmakla birlikte gelire dayalı tazminatı alma koşullarını yerine getiremiyor olmak

gerekmektedir.

Her iki sigortadan yararlanmak için gereken genel koşullar ise:

- İşsiz olmak,
- Çalışabilecek durumda olmak,

- Bir işi kabul etme serbestisi olmak,
- İş arayan olarak istihdam kurumuna kayıtlı olmak,
- Uygun bir işi kabul etmeye istekli olmak,
- İstihdam kurumunun kendisi için kişisel eylem planı hazırlamasına yardımcı olmak,
- Aktif olarak uygun bir iş arıyor olmaktır.

İşsizlik sigortası, görevi suistimal nedeniyle işten çıkarılma veya makul bir neden olmadan işten ayrılma halinde belli bir süre için askıya alınmaktadır. Makul bir neden olmaksızın uygun bir işi kabul etmeye razı olmayan veya işi reddetmemekle birlikte, davranışları dolayısıyla kendisine o işin verilemeyeceği anlaşılan kişiye ödenen günlük ödenek ise belli bir süre için azaltılmaktadır.

12.2.2.6. Gelir Getirici Bir İşte Çalışmayan Türkiye Doğumluların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2016 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	500	414	914
20-24	354	558	912
25-29	578	856	1.434
30-34	767	967	1.734
35-39	725	850	1.575
40-44	685	815	1.500
45-49	621	775	1.396
50-54	813	1.038	1.851
55-59	818	1.032	1.850
60-64	892	1.002	1.894
65+	2.101	2.279	4.380
Toplam	8.854	10.586	19.440

12.2.2.7.Asgari ve Ortalama Ücretler

2016 yılı itibarıyla

İşkolu	Aylık Asgari Ücret*	Saatlik Asgari Ücret*	Temel Ücret (SEK)	Ortalama Aylık Ücret (SEK)
Balıkçılık, tarım ve ormancılık	-	-	25.700	26.200
İmalat	-	-	33.400	34.900
Madencilik ve taş ocakları	-	-	35.000	38.700
Bilim ve teknoloji şirketleri	-	-	39.600	40.200
Bilgi ve iletişim şirketleri	-	-	43.800	44.600
Ticaret motorlu taşıt ve motosiklet tamir işletmeleri	-	-	30.000	32.300
Banka, finans ve sigorta	-	-	46.100	48.300
Emlak şirketleri	-	-	34.100	34.800
Su, atık su, atık arıtma tesisi	-	-	31.700	32.900
Eğitim	-	-	30.100	30.200
İnşaat	-	-	32.500	33.400
Elektrik, gaz ve termik santral	-	-	38.400	39.800
Taşımacılık ve depolama	-	-	29.000	30.400
Kültür, eğlence ve dinlenme	-	-	28.500	29.400
Sağlık ve sosyal işler	-	-	28.000	30.100
Otel ve restoranlar	-	-	22.900	24.200
Kamu kurumları ve savunma	-	-	34.500	35.000
İdari ve destek hizmetleri	-	-	26.700	27.800
Diğer hizmetler	-	-	30.000	30.600
Toplam	-	-	31.500	32.800

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu,

(*)Ülkede belirlenmiş genel bir asgari ücret bulunmamakta, asgari ücret düzey, sektör veya endüstri düzeyinde yapılan toplu sözleşmeler ile belirlenmektedir.

12.2.2.8. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

İsveç Ulusal Arabuluculuk Bürosu'nun verilerine göre, 2016 yılında 3 milyon kişiyi kapsayan 484 sözleşme yapılmış ve 2016 yılı toplu iş sözleşmesi görüşmeleri bakımından yoğun geçen bir yıl olmuştur.

12.3. SOSYAL GÜVENLİK

12.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Sigortalı kişiler arasında İsveç doğumluların oranı % 78, yabancı ülke doğumluların oranı % 22'dir. 2016 yılında İsveç Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından yönetilen sosyal sigorta harcamaları 227 milyar İsveç Kronu (SEK) olmuştur. Sosyal sigorta harcamalarının GSYİH'e oranı % 5,2 olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam son 30 yılın en düşük seviyesidir.

2016 yılında yapılan sosyal sigorta harcamalarının yarısı (yaklaşık 130 milyar SEK) hasta, malul ve engellilere, üçte biri (79 milyar SEK) çocuklu ailelere ödenmiştir. Ayrıca başta işgücü piyasasında olmak üzere ödenen başka yardımlar da bulunmaktadır (18 milyar SEK). Kalan miktar (9 milyar SEK) idari masraflara harcanmıştır.

Sağlık Bakımı, Kamu Sağlığı ve Spor Bakanlığı'nın Görev Alanına Giren Konularda 2017 Yılı İçin Öngörülen Yasa Değişiklikleri

- 1 Temmuz 2017 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmek üzere, 65–74 yaş arası kişilere ödenen genel diş bakım yardımının 150 SEK'ten 300 SEK'E çıkarılması,
- Ulusal Sağlık ve Refah Kuruluna 5 milyon SEK ek bütçe tahsisi,
- Ulusal Sağlık ve Sosyal Bakım Denetim Kurulu'na 40 milyon SEK ek ödenek tahsisi,
- Travma yaşayan sığınmacı ve mültecilerin psikolojik tedavileri için 40 milyon SEK ödenek tahsisi,
- Uzun süreli işsizlerden spor aktiviteleri için takımlar oluşturmak üzere İsveç Spor Konfederasyonu'na ödenek tahsisi,
- Sosyal olarak hassas bölgelerde yaşayan gençler için spor aktiviteleri sağlamak üzere 14 milyon SEK ödenek tahsisi,

- Sığınmacı ve mültecilerin spor aktiviteleri için 20 milyon SEK ek kaynak tahsisi.

Sağlık ve Sosyal İşler Bakanlığı'nın Görev Alanına Giren Konularda 2017 Yılı İçin Öngörülen Yasa Değişiklikleri

- İsveç Sosyal Güvenlik Kurumu (Försäkringskassan) için ayrılan ödenek miktarının 2017 yılında 130 milyon SEK artırılması,
- 1 Şubat 2017 tarihinde yürürlüğe girmek üzere, hastalık yardımı alanlara çalıştıkları sürece 24 aylık süreyle söz konusu yardımın % 25'i oranında ödeme yapılması,
- % 100 oranında malul olan ve bir daha çalışması mümkün olmayan kişilere yönelik olarak tam malul aylığı alma yaşının 19'a indirilmesi,
- 1 Temmuz 2017'de yürürlüğe girmek üzere, hastalık yardımı durumunda ödenen garanti aylığı tutarının artırılması,
- 1 Ocak 2017'de yürürlüğe girmek üzere, hastalık yardımı alan kişilere ödenen barınma desteğinin artırılması,
- 1 Ocak 2017'de yürürlüğe girmek üzere, barınma ödeneği alanlar için gelir alt sınırının yükseltilmesi,
- 1 Ocak 2018'de yürürlüğe girmek üzere, 15 yaş ve üzeri çocuklar için ödenen nafaka ödeneğinin artırılması,
- 1 Ocak 2017'de yürürlüğe girmek üzere, geniş aile desteği ödeneğinin üçüncü çocuk için 126 SEK artırılması,
- Ayrı yaşayan ebeveynlerin her iki ebeveynle de yaşayan çocukları için ödenmek üzere yeni bir barınma ödeneği oluşturulması

12.3.2. Sayısal Veriler

12.3.2.1.Sosyal Sigorta Prim Oranları

2016 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı
Yaşlılık	% 16 / % 2,5*	% 10,21
Maluliyet	-	
Geride Kalanlar (Dul/Yetim)		% 1,17
İş Kazası/Meslek Hastalığı		% 0,30

Sağlık		% 4,85
Aile Sigortası		% 2,60
İşsizlik		% 2,64
Bakım		
Genel İstihdam Vergisi		% 9,88
Toplam Prim Oranı		% 31,65

Kaynak: Social Insurance in Figures

(*) Sırasıyla gelire dayalı emeklilik aylığı ve prime dayalı emeklilik sistemine ödenir.

12.3.2.2.Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

2016 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı		Toplam Ödenek Miktarı (SEK)	
	Genel	Türkiye doğumlu Aralık 2016	Genel	Türkiye doğumlu Ocak – Aralık 2016
Yaşlılık Aylığı*	2.174.292	760	306.470.170.000	52.255.071
Geçici ve Sürekli Maluliyet Aylığı	363.715		44.566.000.000	
Dul Aylığı**	282.880	174	11.665.727.000	3.981.046
Yetim Aylığı**	28.815		846.097.000.000	
İş Kazası/Meslek Hastalığı	37.600		3.119.000.000	
Hastalık Yardımı	625.440		37.785.000.000	
Hastalık veya Engellilik Halinde Ödenen Diğer Yardımlar(En az bir yardım alanların sayısı)	4.366.793		15.191.000.000	
Aile Yardımları (En az bir yardım alanların sayısı)	22.507.61		52.902.000.000	
Çocuk Ödeneği	1.349.401		26.349.000.000	
İşsizlik***	231.871	3.359	12.516.733.442	221.997.819
Toplam		508	25.103.785	

Kaynak: Social Insurance in Figures 2017

* <https://www.pensionsmyndigheten.se/statistik-och-rapporter/statistik/statistik-for-alderspension>

**<https://www.pensionsmyndigheten.se/statistik-och-rapporter/statistik/statistik-for-efterlevandepension>

***İsveç İşsizlik Sigortası Kurumu (The Swedish Unemployment Insurance Board (IAF) <http://www.iaf.se>

12.3.2.3. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Aylık Türü	Aylık/Ödenek Alanların Sayısı	Aylık/Ödenek Miktarı
Yaşlılık	415	23.075.470
Maluliyet		
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	93	2.028.315
İş Kazası/Meslek Hastalığı		
Sağlık/Hastalık/Analık		
Aile Yardımları/Çocuk Parası		
Bakım		
Toplam	508	25.103.785

Kaynak: İsveç Emekli Aylıkları Kurumu (Pensionsmyndigheten)

12.3.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

2016 yılı itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam
Genel	110.639	11.829	122.468

Kaynak: Arbetsskador 2016-Arbetsmiljöverket, ‘Occupational accidents and work-related diseases’

İsveç’te gelir getiren bir işte çalışan herkes iş kazasına karşı sigortalıdır. İş kazası terimi, işyerindeki bir kaza veya zarar veren bir etmenden kaynaklanan kaza anlamındadır. Meslek hastalığı ise kimyasal madde, gürültü, titreşim gibi zararlı etkenlerden kaynaklanabilir. Bu durumlarda İsveç Sosyal Sigortalar Kurumu’nun yaptığı ödemeler, gelir kaybını telafi etmeye dönük ödemeler, dış tedavi masrafları, sınır ötesi sağlık bakımı ve rehabilitasyon dahil sağlık bakımı, bazı hallerde hastalık yardımı ve özel destek cihazlarının masraflarıdır. Ayrıca geride kalanlara ödenen tazminat ve cenaze masrafları İsveç Emekli Aylıkları Kurumu’na yönetilmektedir.

İş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle daha önceki işini yapamaz hale gelenlere, rehabilitasyon süreci boyunca tazminat ödenmektedir. Kişinin bu nedenlerle çalışma kapasitesinde sürekli bir kayıp olması halinde, kişi bu kaza ya da hastalıktan dolayı gelirinde meydana gelen kaybı telafi edecek bir tazminata hak kazanmaktadır. Bu tazminat geçici ya da kalıcı olabilmekte ve miktar, bu kazaya uğranmamış olursa elde edilecek kazanç ile kaza

sonrası elde edilmekte olan kazanç arasındaki farka göre hesaplanmaktadır. Kural olarak ödenecek tazminat tutarı taban fiyat tutarının 7,5 katını (2016 yılı için aylık 27,687 SEK) geçmemektedir.

12.3.2.5.İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

➤ İşyeri Aylığı

Emeklilik sisteminin ikinci ayağını oluşturmaktadır. İşveren ile çalışan arasında ücret anlaşmalarında tespit edilen, yönetimi, fonu ve ödemeleri buna bağlı olarak belirlenen sistemdir. İşçi ve işveren arasında toplu sözleşmelere ya da bireysel iş sözleşmelerine dayalı ve emeklilik olarak da adlandırılan tamamlayıcı bir aylık sistemidir.

2016 yılında işyeri aylığından 984.379'u erkek, 1.074.670'i kadın olmak üzere toplam 2.059.049 kişi faydalanmıştır.

➤ İlave Emekli Aylığı

Garanti emekliliği, İsveç'te ikamet eden ve çok az geliri olan ya da hiç geliri olmayan bireylere temel sosyal güvence sağlayan ve 65 yaşından itibaren ödenen ilave emekli aylığıdır. Tam aylığa hak kazanmak için 25 yaşından sonra 40 yıl İsveç'te ikamet etmiş olmak gereklidir.

2016 yılında bekar bir emeklinin alabileceği aylık en yüksek miktar 7.863 SEK, evli bir emeklinin alabileceği en yüksek miktar ise 7.014 SEK'tir. Kazançlarından dolayı bir emekli aylığına hak kazananların garanti aylıkları azaltılmaktadır.

Garanti aylığı, merkezi hükümet bütçesinin vergi gelirleri ile finanse edilmektedir. 2016 yılında garanti aylığından yararlananların sayısı 144.310 erkek, 553.615 kadın olmak üzere toplam 697.925'dir.

12.3.2.6.Aile Yardımları

İsveç sosyal güvenlik sistemi kapsamında aileler ve bakmakta oldukları çocuklar için mali güvence yaratmak üzere ödenen çeşitli ödenek ve yardımlar aşağıda yer almaktadır.

➤ Ebeveyn Yardımı

Doğum veya evlat edinme halinde ebeveynler, her iki ebeveyn tarafından paylaşılmak üzere çocuğun doğumundan itibaren 480 gün ya da 16 ay ücretli ebeveyn izni kullanabilmektedir. Bu izin ay, hafta, gün veya saat olarak kullanılabilir. Ebeveyn yardımı, çocuk 8 yaşına gelene ya da okulun ilk yılını tamamlayana kadar kullanılabilir.

1 Ocak 2016'dan itibaren geçerli olmak üzere ebeveynlerden yalnız biri tarafından kullanılıp, diğerine devredilemeyen izin süresi 60 günden 90 güne çıkarılmıştır. Bu kural 1 Ocak 2016'dan itibaren doğan ve aynı tarihten itibaren evlat edinilen çocukların ailelerine uygulanmaktadır.

İlk 390 günlük sürede yapılan ödeme gelire dayalı olarak yapılmakta ve bu sürede ebeveyn ücretin yaklaşık % 80'ini almaktadır. Çok düşük geliri olan ya da hiç geliri olmayan ebeveynler için günlük azami ödeme tutarı 250 SEK'tir. Azami tutar için sınır, hastalık yardımı alabilmek için yeterli gelirin % 80'i olup, 2016 yılı için günlük 942 SEK'tir. Kalan 90 günlük sürede günlük 180 SEK ödeme yapılmaktadır.

2016 yılında ebeveyn yardımı kapsamında toplam 29,2 milyar İsveç Kronu ödenmiş olup, bu miktarın % 66'ı kadınlara, % 34'ü erkeklere ödenmiştir. Oransal olarak yardımdan faydalananların % 55'i kadın, % 45'i erkektir. Yine yıl içinde ortalama ödenen miktar kadınlar için 499 SEK, erkekler için 651 SEK'tir. 2016 yılında doğan çocuklardan en az bir ebeveyni yardım alanların oranı % 81, 0-8 yaş arası çocukların yardımdan yararlanan ebeveynlerinin oranı % 66'dır.

➤ Çocuk Ödeneği

Çocuk ödeneği; genel çocuk ödeneği, süresi uzatılmış çocuk ödeneği ve geniş aile desteğinden oluşmaktadır. Genel çocuk ödeneği, 16 yaşına kadar (16 yaş dahil) olan ve İsveç'te yaşayan çocuklar için ödenmektedir. Şayet çocuğu zorunlu eğitime ya da özel (special) eğitime devam ediyorsa, 16 yaşın sonrasında da ailelere 'süresi uzatılmış çocuk ödeneği' ödenmeye devam etmektedir. İki ya da daha fazla çocuğu için çocuk ödeneği, süresi uzatılmış çocuk ödeneği, öğrenci ödeneği alan ebeveynlere geniş aile desteği ödeneği ödenmektedir. Çocuk ödeneği kapsamında yapılan ödemeler vergiden muafır.

2016 yılında çocuk ödeneği çocuk başına aylık 1.050 SEK, geniş aile desteği 2. çocuk için aylık 150 SEK, 3. çocuk için 454 SEK, 4. çocuk için 1.010 SEK ve sonraki her çocuk için 1.250 SEK'tir.

İsveç'te 2016 yılı sonunda 0-16 yaş aralığında yaklaşık 957.000 kız, 1.015.000 erkek çocuk bulunmaktadır. Yıl içinde çocuk ödeneği kapsamındaki ödemelerden 1,3 milyon ebeveyn yararlanmıştır. Bu kapsamda ödenen miktar ise 26,3 milyar SEK'tir.

➤ Bir Hastalığı veya Engeli Bulunan Çocuğu Olan Ebeveynlere Ödenen Çocuk Bakımı Ödeneği

En az 6 ay süre ile özel bakıma veya gözetime ihtiyaç duyan çocuğu olan ebeveynlere, çocuğun 19 yaşına basmadan önceki Haziran ayına kadar ödenen ödenektir. Söz konusu ödeneğin alınabilmesi için çocuk, hastalığı veya engeli nedeniyle bu özel bakıma veya gözetime ihtiyaç duymalı ve bu durum ailelere ek masraf getirmelidir. Çocuk bakımı ödeneği, tam, yarım, çeyrek ya da dört üç oranında ödenebilmektedir. Tam çocuk bakımı ödeneği 2016 yılı için aylık 9.229 SEK'tir.

2016 yılında 58.000 ebeveyne söz konusu ödenek ödenmiş olup, ödeneği alanların % 84'ü kadın, % 16'sı erkektir. Toplam ödenen miktar ise 3,8 milyar SEK'tir.

	İsveç'te İkamet Eden Çocuklar İçin Ödenen Aylık Çocuk Parası Miktarı (SEK)	Geniş Aile Desteği Ödeneği (SEK)	Aylık Çocuk Ödeneği ve Geniş Aile Desteği Toplamı (SEK)	2016 Yılında Ödenen Ortalama Yıllık Miktar (SEK)
1. çocuk	1.050	-	1.050	12.600
2. çocuk	2.100	150	2.250	27.000
3. çocuk	3.150	604	3.754	45.000
4. çocuk	4.200	1.614	5.814	69.768
5. çocuk	5.250	2.864	8.114	97.368

Kaynak: Social Insurance in Figures

12.3.2.7. Diğer Aile Yardımları

➤ Eşitlik Primi

Eşitlik primi, ebeveyn yardımı alındığı sırada çocuk üzerinde ortak velayet hakkı bulunan ebeveynlere ödenmektedir. Prim, yalnız bir ebeveynin kullanabildiği ve diğerine devredemediği 90 günlük sürenin bitiminde ödenmektedir. 2016 yılında yaklaşık 320.000 ebeveyn bu primden yararlanmış ve toplam 403 milyon SEK ödeme yapılmıştır. Eşitlik primi uygulaması 1 Ocak 2017 itibarıyla yürürlükten kaldırılacaktır.

➤ Çocuk Bakımı İçin Geçici Ebeveyn Yardımı

Çocuğu ya da çocuğunun bakıcısı bir hastalığa yakalanan ebeveyn, hasta çocuğuna bakmak için evde kalmak zorunda kaldığı 60 günlük süreye kadar geçici bir yardım almaya hak kazanmaktadır. Bazı durumlarda buna ilaveten 60 gün daha eklenebildiği gibi, ciddi bir hastalığa yakalanan 16 yaş altı çocuğu olan ebeveynlerin her ikisine birden çocuklarına bakabilmeleri için sınırsız süreli yardım verilebilmektedir. Yardım tam gün, yarım gün veya günün belli bir süresi için alınabilmekte olup, miktarı hastalık yardımı alabilmek için yeterli gelirin % 80'i kadardır.

2016 yılında bu kapsamda 812.000 ebeveyne ödeme yapılmış olup, bunların % 56'sı kadın % 44'ü erkektir. Ödenen toplam miktar ise 5,8 milyar SEK'tir.

➤ **Doğum ve Evlat Edinme Durumunda Geçici Ebeveyn Yardımı**

Bu yardımdan baba veya çocuğun diğer ebeveyni doğumdan itibaren 10 gün, evlat edinme tarihinden itibaren ise 5 gün süreyle yararlanmaktadır. 2016 yılı içinde 88.000 kişi bu yardımdan faydalanmış olup, bunların % 99'u erkek % 1'i kadındır. Ödenen toplam miktar 795 milyon SEK'tir.

➤ **Çocuğun Ölümü Halinde Geçici Ebeveyn Yardımı**

Çocuğun ölümü halinde ebeveynler 90 gün içinde 10 gün süreyle bu yardımdan faydalanabilmektedir. 2016 yılında 800 ebeveynin yararlandığı bu yardım için ödenen toplam miktar 5,8 milyon SEK'tir.

➤ **Hamilelik Yardımı**

Fiziksel performans gerektiren bir işte çalışan hamile kadının hamileliğin ilerleyen dönemlerinde işvereni tarafından kendisine uygun bir işe transfer edilememesi durumunda, hamileliğin son 2 ayında 50 güne kadar ödenebilen bir yardımdır. İşyeri Ortamı Yasası gereği hamilelikte yapılması yasak bir iş söz konusu ise bu yasak süresince (tüm hamilelik süresi de olabilir) yardım ödemesi yapılmaktadır.

2016 yılında hamilelik yardımından 27.200 kadın yararlanmış olup, ödenen miktar toplam 623 milyon SEK'tir.

➤ **Nafaka Desteği**

Hala eğitimine devam eden çocuğu olan ebeveynler, çocukları 18 yaşına gelene kadar onların bakımından sorumludur. Çocuk tek bir ebeveynle birlikte yaşıyorsa, diğer ebeveynin çocuk desteği ödemesi gerekmektedir. Ancak ayrı yaşayan ebeveyn ödeme yapmıyorsa ya da ayda 1.573 SEK'ten az ödeme yapıyorsa veya tek bir ebeveyn tarafından yurt dışından bir çocuk evlat edinildiyse, aylık nafaka desteği ödemesi Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılmaktadır. Nafaka desteği ödemesi aylık en fazla 1.573 SEK'tir. 2016 yılında 124.300 kişi bu yardımdan faydalanmış olup, bunların % 87'sie erkek % 13'ü kadındır.

➤ Barınma Ödeneği

Çocuklu aileler ile çocuğu olmayan 18-29 yaş aralığındaki kişiler barınma ödeneğine başvurabilmektedir. Ödeneğin miktarı; evde yaşayan kişi sayısı, evin maliyeti, büyüklüğü ve hane halkının gelirine göre belirlenmekte ve en fazla 12 ay süreyle ödenmektedir. Başvuru sahibi gelir testine tabidir.

Barınma ödeneği 2016 yılında 179.000 hane halkına ödenmiş olup, bundan en fazla yalnız çocuk büyüten annelerce faydalanılmıştır. Ödenen toplam miktar 4,7 milyar SEK'tir. Bu miktarın % 55'i tek yaşayan anneye, % 18'i tek yaşayan babaya ve % 27'si birlikte yaşayan ev halkına ödenmiştir.

12.3.2.8. Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar

2016 yılı itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlanan Sayısı	Ödenen Miktar (SEK)
Emekli ve Hastalık Aylığı Alanlara Ek Barınma Ödeneği	125.610	4,9 milyar
Engelli Ödeneği	64.227	1,3 milyar
Engelli Çocuklara Ödenen Bakım Ödeneği	58.000	3,8 milyar
Toplam	247.837	10 milyar

Kaynak: Social Insurance in Figures 2017 – Försäkringkassan (İsveç Sosyal Sigortalar Kurumu)

12.3.2.9. Primli Bir Sosyal Sigorta Ödeneğine Bağlı Olarak Verilen İlave Yardımlar (1408/71 EEC Annex IIa)

➤ Bir Hastalığı veya Engeli Bulunan Çocuğu Olan Ebeveynlere Ödenen Çocuk Bakımı Ödeneği

Bakınız 'Aile Yardımları' bölümü.

➤ Engelli Ödeneği

Engelli olması nedeniyle günlük hayatında evde veya işyerinde yardıma ihtiyaç duyan ya da engeli nedeniyle ilave masraflara katlanmak zorunda olanlara ödenmektedir. 2003 yılında

engelli ödeneğini alma yaşı 16'dan 19'a çıkarılmıştır. Engellilik halinin 65 yaşından önce ortaya çıkmış olması gerekmektedir. Ödenek miktarı; yardım ihtiyacı ve masraflarla orantılı olarak, o yılın taban fiyat tutarının % 36'sı, % 53'ü veya % 69'u oranında ödenmektedir. 2016 yılında bu seviyelere karşılık gelen aylık miktarlar sırasıyla 1.329, 1.957 ve 2.547 SEK'tir.

12.3.2.10. Emekli ve Hastalık Aylığı Alanlara Ek Barınma Ödeneği

İsveç'te ikamet eden, maluliyet aylığı (sjukersättning/aktivitetsersättning) alan düşük gelirli kişilere ödenmekte olup, ek barınma ve özel ek barınma ödeneklerinden oluşmaktadır.

Ek barınma ödeneği, genel emekli aylığına ve hastalık yardımlarına ilaveten ödenmektedir. Hastalık ya da aktivite aylığı (sağlık nedeniyle tam kapasite ile çalışamayan gençlere ödenen geçici destek ödeneği) alanlara yönelik barınma ödeneği Sosyal Sigortalar Kurumunun (Försäkringskassan); emeklilik aylığı, dul aylığı ve diğer yardımlardan yararlananlara yönelik barınma ödeneği ise Emeklilik Kurumunun (Pensionsmyndigheten) uhdesindedir.

Ödenen miktar; evin maliyeti, sigortalının geliri ve net mal varlığına göre belirlenmekte olup, vergiden muafır. 2016 yılında bekar bir kişiye ödenen azami miktar aylık 5.000 SEK, evli kişiye ödenen azami miktar 2.500 SEK'tir.

Özel ek barınma ödeneği, ek barınma ödeneğine ilaveten ödenmektedir. Bu ödeneği almak için makul miktarda barınma masrafı ödeniyor olması gereklidir. 2016 yılında bekar bir kişi için bu miktar aylık azami 6.200 SEK, evli kişiler için 3.100 SEK'tir.

12.3.2.11. Sosyal Yardımlar

İsveç'te gelir/varlık testine göre aile ya da bireye yapılan aylık asgari geçim yardımı kapsamında, yukarıda ayrıntılarına değinilen barınma ödeneği, emekliler için bakım desteği ve bakım desteğine ek telafi yardımı yapılmaktadır.

12.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

12.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2016-2017 eğitim öğretim yılı

Okul Türü	Genel
Kreş	501.013
Pedagojik Bakım	12.551
Okul Sonrası Aktivite Merkezi	478.021
Okul Öncesi Sınıfı	122.818
İlkokul	1.023.956
Engelliler için İlk ve Ortaokul	9.944
Özel Eğitim Okulu (Özel Eğitim İhtiyacı Duyan Çocuklara Yönelik)	640
Lise	343.911
Engelli Öğrenciler için Lise	5.920
Yetişkinler İçin Özel Eğitim Veren Okullar	3.880
Toplam	2.502.654

Kaynak: <https://www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/statistik-i-tabeller/snabbfakta-1.120821>

12.4.2. Vatandaşlarımızın Eğitim Düzeyi

2016 yılı itibarıyla

25–64 Yaş Arası Nüfus	Kadın	Erkek	Toplam
Nüfus (Sayı)	20.921	16.671	37.592
Temel Eğitim	% 39	% 41	% 40
Lise Eğitimi	% 36	% 36	% 36
3 Yıldan Kısa Süreli Yüksek Okul Eğitimi	% 9	% 7	% 8
3 Yıldan Uzun Süreli Yüksek Okul Eğitimi	% 10	% 12	% 11
Kayıtlara İşlenmeyen Okul Eğitimi	% 6	% 4	% 5

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu (Befolkningens Utbildning)

12.4.3. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2013-2014 eğitim öğretim yılı

Öğrenci Sayısı	3.771
-----------------------	--------------

Kaynak: T.C. Stokholm Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

Anne ve/veya babası yabancı olan çocukların evde günlük olarak konuşulan anadilde eğitim hakkı bulunmaktadır. Haftada bir saat olan anadil derslerini mahallinden atanan 30 Türk öğretmen vermektedir. Türkçe, modern diller kapsamında yabancı dil olarak yalnızca Göteborg şehrinde lise seviyesinde verilmektedir.

12.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

12.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

20 Temmuz 2016 tarihinde yürürlüğe giren bir geçici yasa ile İsveç'te ikamet izni almak zorlaştırılmıştır. Eski yasada yapılan değişiklikler özetle;

- Temel kural, kalıcı değil geçici ikamet izni verilmesi olacaktır. Mülteci statüsü verilen kişilere 3 yıl, geçici ikincil koruma statüsü verilen kişilere 13 ay süreli ikamet izni verilebilecektir.
- Aile birleşimi zorlaşacaktır. Mülteci statüsü verilenlerin çekirdek aileleri ile bir araya gelmeleri mümkün iken, ikincil koruma statüsü verilenlerin aile birleşimi gerçekleştirebilmeleri için 24 Kasım 2015 tarihine kadar sığınma başvurusu yapmış olmaları gerekmektedir. Aksi takdirde çok istisnai koşullarda aile birleşimi izni verilecektir.
- İsveç'e ailesini getiren herkesin ailesini geçindirecek gelire ve eve sahip olması gerekecektir (Bu koşul İsveç vatandaşı olan veya İsveç'te uzun süredir yaşayan kişiler için de geçerlidir). Üç ay içerisinde başvuruda bulunan mülteci aileleri için bu koşul uygulanmayacaktır.
- Koruma dışında başka nedenlerle ikamet izni verilmesi çok zorlaştırılacaktır. Ancak, İsveç'in taraf olduğu bir uluslararası sözleşmeye aykırılık söz konusu ise başka nedenle izin verilebilecektir.
- Geçici oturma izninin süresi dolduğunda kendilerini geçindirebilecek bir işi olan ya da bir firmanın yöneticiliğini yapan kişiler sürekli ikamet izni alabilecektir. Bu kişilerin kendi kendilerini geçindirebilecek durumda olmaları yeterli olacak, mülteci statüsüne sahip olmaları gerekmeyecektir.

13. İSVİÇRE

13.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

13.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk (*)	Çifte vatandaşlar
Erkek	4.172.488	1.115.661	36.695	-
Kadın	4.245.242	984.401	32.520	-
Toplam	8.417.730	2.100.062	69.215	57.267

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu (BFS), <https://www.bfs.admin.ch/bfsstatic/dam/assets/2240354/master>

(*) Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

İsviçre'nin toplam nüfusu 2016 yılı sonunda 8.417.700, nüfus artış hızı % 1,1'dir. 2016 yılında ülkeye dışarıdan gelip yerleşenlerin sayısı 192.700, ülkeyi terk edenlerin sayısı 117.200 olmuştur.

Yabancıların sayısı 2016 yılı sonu itibarıyla 2 milyon sınırını aşarak 2.100.101'e ulaşmış olup, ülke nüfusunun 1/4'ünü yabancılar oluşturmaktadır. Yabancı nüfus içerisinde genç nüfus oranı İsviçrelilere göre daha yüksektir. Yabancı nüfusun % 53'ü erkek, % 47'si kadındır.

İsviçre'de yaşayan ve çifte vatandaş olmayan Türk vatandaşlarının sayısı 69.215, genel nüfusa oran % 3,38'dir. Yabancı nüfusun 1.663.629'u (% 81,2) Avrupa ülkelerinin vatandaşlarından oluşmaktadır. Diğer yabancıların kıtasal dağılımı ise Asya (206.415 kişi / % 10,1), Afrika (93.814 kişi / % 4,58) ve Amerika (78.778 kişi / % 3,85)'dir.

Federal İstatistik Kurumu'nun verilerine göre, İsviçre'de yaşayan yabancılar içerisinde % 15,2 ile İtalyanlar ilk sırada yer alırken, bunu sırasıyla Almanlar (% 14,7), Portekizliler (% 13,1), Fransızlar (% 6), Kosovalılar (% 5,22), İspanyollar (% 4,02), Sırlar (% 3,48) ve Türkler (% 3,38) takip etmektedir.

Çifte vatandaş statüsündeki vatandaşlarımız İsviçre istatistik verilerinde İsviçre vatandaşları arasında kayda alınmaktadır. Bu nedenle vatandaşlarımızı konu alan bazı istatistiklerdeki veriler sadece tek vatandaşlığa sahip Türk vatandaşlarını içermektedir.

13.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2015 tarihi itibarıyla

Yaş grubu	Erkek	Kadın
0-4	1.972	1.933
5-9	2.033	1.955
10-14	1.995	1.959
15-19	1.956	1.836
20-24	2.274	1.971
25-29	3.070	2.410
30-34	4.152	3.154
35-39	4.225	3.380
40-44	3.555	3.215
45-49	2.834	2.699
50-54	2.918	2.508
55-59	2.149	1.785
60-64	1.369	1.489
65-69	1.053	1.048
70-74	628	570
75-79	306	341
80-84	151	167
85-89	46	64
Toplam	36.686	32.484

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu'nun (BFS) Nisan 2017'de yayımladığı güncel veriler

13.1.3. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Kanton Kısaltması	Kanton Adı	Erkek	Kadın
ZH	Zürich	7.242	6.256
BE	Bern	2.992	2.581
LU	Luzern	850	715
UR	Uri	93	78
SZ	Schwyz	428	389

OW	Obwalden	65	46
NW	Nidwalden	58	53
GL	Glarus	285	239
ZG	Zug	549	505
FR	Fribourg / Freiburg	939	763
SO	Solothurn	2.777	2.461
BS	Basel-Stadt	3.277	3.101
BL	Basel-Landschaft	2.743	2.549
SH	Schaffhausen	515	471
AR	Appenzell Ausserrhoden	186	160
AI	Appenzell Innerrhoden	26	17
SG	St. Gallen	2.475	2.117
GR	Graubünden / Grigioni / Grischun	278	229
AG	Aargau	5.301	4.846
TG	Thurgau	1.451	1.296
TI	Ticino	437	406
VD	Vaud	1.706	1.482
VS	Valais / Wallis	273	249
NE	Neuchâtel	461	366
GE	Genève	1.180	1.074
JU	Jura	108	71
Toplam		36.695	32.520

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu (BFS)

13.1.4. Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2016 yılı itibarıyla

Görev Bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen
Bern	238	28	76
Zürih	993	150	353
Cenevre	275	36	62
Toplam	1.506	214	491

Kaynak: T.C. İsviçre Başkonsoloslukları kayıtları

13.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

13.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

İsviçre’de 2016 yılında işsiz sayısı 149.317, işsizlik oranı % 3,3 olarak gerçekleşmiştir. İşsiz sayısı 2015 yılına kıyasla % 4 (6.507 kişi), işsizlik oranı ise % 0,1 artmıştır.

İşsizler ile bir işi olan, ancak başka bir iş arayanların sayısı 2016 yılında 211.097 olup, 2015 yılına kıyasla 10.124 kişilik artış söz konusudur. 15-24 yaş aralığını kapsayan genç işsizlik oranı bir yıl önceki ile aynı kalarak 2016 yılında % 3,4 olarak gerçekleşmiştir. Yaşlı işsizlerin oranında ise bir yıl öncesine göre % 0,2’lik artış söz konusudur.

2016 yılı sonu verilerine göre işsizlerin % 51,9’unu İsviçreliler, % 48,1’ini yabancılar oluşturmaktadır. İşsizler arasında kadınların oranı % 41,3, erkeklerin oranı % 58,7’dir.

2016 yılı Ocak ayında yayımlanan istatistiklere göre, ülkede çalışan nüfus 4.871.809’dur. Bu sayının % 47’sini kadınlar, % 53’ünü erkekler oluşturmaktadır. Çalışan nüfusta yabancıların oranı % 26’dır.

2016 yılı sonu itibarıyla İşçi Bulma Kurumu’na kayıtlı işsiz Türk vatandaşlarının sayısı 2.934’tür (çalışan Türk vatandaşlarına ait son resmi rakam 2010 yılı genel nüfus sayımı verilerine dayanılarak 36.328 kişi olarak açıklanmıştır). Buna göre Türk vatandaşlarının işsizlik oranı % 9,35 olup, 2016 yılında Türk vatandaşı işsizlerin çalışan Türk vatandaşlarına oranı yaklaşık % 8,2’dir (Bu hesaplamalara çifte vatandaşlar dahil değildir).

İsviçre Hükümeti 4 Mart 2016 tarihli oturumunda 2011 yılında kabul edilen "Uzman İşgücü İnisiyatifi" kapsamında sağlık sektöründe yaşanan uzman personel açığının kapatılması amacıyla yeni önlemler alınmasını kararlaştırmıştır. 2014 yılında yapılan halk oylamasında yurt dışından eleman istihdam etmek için öncelikle ülke içindeki tüm uzman personel kaynaklarının kullanılmış olması öngörülmekte idi. Hükümet bu durumdan en çok etkilenen alanın sağlık sektörü olduğunu belirtmiştir.

İsviçre Federal İstatistik Kurumu 19 Nisan 2016 tarihinde 2015 yılı istihdam piyasası anketlerinin sonuçlarını yayımlamıştır. Buna göre, 55-64 yaş aralığındaki kişilerin çalışma

hayatına katılımlarında büyük bir artış gözlemlenmektedir. 2015 yılında çalışan nüfusun ortalama yaşı 41,6, çalışmaya son verip emekliye ayrılma yaşı ise 65,5 olarak kaydedilmiştir.

2015 yılı sonu itibarıyla ülkede istihdam edilen nüfus 4.871.809'dur. Diğer taraftan, büyük kısmı AB bölgesinden olmak üzere, İsviçre'deki istihdam piyasasına dışarıdan katılan, genel olarak vasıflı işgücü, bu ülkede yaşayan ve yeterli mesleki eğitim almamış göçmen işçiler arasında işsizliğin artmasına neden olmaktadır.

13.2.2. Sayısal Veriler

13.2.2.1. İstihdam Sayıları ve Oranları

(Bağımsız çalışanlar hariç, sadece bir işverene bağlı tam ve kısmi çalışanlar)

2016 yılı itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%(*)	Sayı	%(*)	Sayı	%(*)
İsviçreli	1.682.000	35,1	1.817.000	38,4	3.499.000	74,9
Yabancı	497.000	10,1	681.000	14,6	1.168.000	25,1
Türk** (2014)	10.368	0,2	19.546	0,4	29.914	0,6
Toplam	2.179.000	46	2.498.000	53	4.667.000	100

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu (BFS) www.bfs.admin.ch/asset/de/je-d-03.02.01.13.03

(*) Toplam çalışan nüfusa oran (4.667.000), Federal İstatistik Kurumu, Türk vatandaşları için Nisan 2016 ayı itibarıyla son veriler olan 31.12.2014 tarihinden sonra veri yayımlanmamaktadır.

(**)Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

13.2.2.2. Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

1 Eylül 2002 tarihi itibarıyla vatandaşlarımızın işkollarına göre dağılımına ilişkin istatistiki veri yayımlanmamaktadır. Diğer taraftan, çalışan vatandaşlarımızın işkollarına göre dağılımında; üretim, sağlık, hizmet, gıda ve ulaştırma-haberleşme sektörlerinde meslek eğitilmiş işgücü ve az sayıda üst düzey tekniker ve yönetici sayılarında artış vardır. Özellikle İsviçre vatandaşlığına geçmiş ikinci ve üçüncü nesil Türk vatandaşlarının da devlet, bankacılık, sigorta-pazarlamacılık sektörleri ile akademik kariyere yöneldikleri görülmektedir.

13.2.2.3. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Bern Ticaret Müşavirliği kayıtlarına göre, oturma izni ve ticari faaliyet gösterme hakkı sahibi olan bağımsız çalışanların sayısı 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla yaklaşık 1.800'dür. Bu tarihten sonra veri oluşturulmamıştır. Bu sayıya çifte vatandaş statüsündeki vatandaşlarımızın ticari işletmeleri ile Türkiye'den İsviçre'ye yatırımcı olarak gelip, kuruluşunu gerçekleştirmiş ticari ve finansal şirket veya ortaklıklar dahil değildir.

Çifte vatandaş olan vatandaşlarımız da hesaba katıldığında İsviçre'de 3.500-4.000 civarında Türk işyerinin bulunduğu ve bu işyerlerinin yaklaşık % 90'ının küçük çaplı gıda marketleri ve döner büfeleri olduğu değerlendirilmektedir.

13.2.2.4. Genel İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2016 yılı sonu itibarıyla

	Aralık 2016	Aralık 2015	Değişim oranı	
			Önceki yıl	
			Sayı	%
İşsizlerin sayısı	159.372	158.629	743	0,5
İşsizlik oranı	% 3,5	% 3,5	-	-
Genç işsizlerin sayısı (15-24 yaş)	19.216	20.622	-1.406	-6,8
Genç işsizlik oranı	% 3,5	% 3,7	-	-
50 yaş üzeri işsizlerin sayısı	40.659	38.624	2.035	5,3
50 yaş üzeri işsizlerin oranı	% 3,0	% 2,9	-	0,1
Uzun süreli işsizlerin sayısı	25.388	22.799	2.589	11,4
İş arayanların sayısı	223.413	220.209	3.204	1,5
Açık işyeri sayısı	9.639	8.033	1.606	20,0

Kaynak: Federal Ekonomi Müsteşarlığı (SECO), www.seco.admin.ch

13.2.2.5.İşsiz Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Kadın	Erkek	Toplam
15-24	137	228	365
25-49	732	1.314	2046
50-üzeri	158	365	523
Toplam	1.027	1.907	2.934

Kaynak: Federal Ekonomi Müsteşarlığı

13.2.2.6.Çalışan ve İşsiz Vatandaşlarımıza İlişkin Sayısal Veriler

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Çalışan vatandaşlarımız		İşsiz vatandaşlarımız	
Erkek	22.702	Erkek	1.907
Kadın	11.226	Kadın	1.027
Toplam	33.928	Toplam	2.934
Genel nüfusa oranı (*)	% 0,41	Genel işsiz nüfusa oranı (***)	% 1,84
Yabancılar arasındaki oranı (**)	% 1,66	İşsiz yabancılar arasındaki oranı (****)	% 3,82
Türk nüfus içindeki oran	% 50,4	Türk nüfus içindeki oran	% 4,23
Toplam çalışan vatandaşlarımıza oranı	% 100	Çalışan vatandaşlarımıza oranı (*****)	% 8,4

(*) Toplam ülke nüfusu: 8.417.730

(**) Yabancıların toplam nüfusu: 2.100.062

(***) 2016 sonu tüm işsizler: 159.372

(****) 2016 sonu yabancı işsizler: 76.670

(*****) 2016 yılı genel ortalaması: % 7,8

13.2.2.7.Asgari ve Ortalama Ücretler

İsviçre’de federal düzeyde bir asgari ücret belirleme sistemi yoktur. Ortalama ve asgari aylıklar değişik meslek gruplarına göre farklılık göstermekte ve meslek odaları tavsiyeleri, toplu sözleşmeler ile sosyo-ekonomik konjonktürün genel gelişiminin takip edilmesi yoluyla belirlenmektedir. 26 kanton arasında sadece 3 kantonda asgari ücret uygulaması mevcuttur.

Bunlar:

	Haftalık Çalışma Saati	Saat Ücreti (CHF)	Asgari Ücret (CHF)
Neuchatel Kantonu	40	20,00	3.467
Jura Kantonu	42	19,25	3.500
Tessin Kantonu (*)	42	19,25	3.500

(*) Sadece Toplu İş Sözleşmesinin olmadığı 20 branşta geçerlidir.

İsviçre Federal İstatistik Kurumu'nun 2014 yılı verilerine dayanarak hazırladığı, 15.04.2016 tarihinde yayımlanan, özel sektör ve kamu çalışanlar için yaş ve cinsiyet baz alınarak hesaplanan ortalama brüt aylık ücretler cetveli aşağıya yer almaktadır.

Meslek Grupları	Toplam			29 Yaşına Kadar			30 - 49 Yaş Arası			50 Yaş ve Üzeri		
	İsviçre Frankı (CHF)											
	Ortalama	Kadın	Erkek	Ortalama	Kadın	Erkek	Ortalama	Kadın	Erkek	Ortalama	Kadın	Erkek
Toplam	6.427	5.907	6.751	5 036	4.887	5.143	6.705	6.265	6.973	7.264	6.501	7.738
Yönetici Düzeyi	9.501	8.055	10.078	6 190	5.710	6.571	9.341	8.276	9.778	1. 787	9.060	11.225
Akademik Meslekler	8.241	7.702	8.732	6 100	6.100	6.095	8.414	7.952	8.782	10.132	9.334	10.720
Teknisyenler	6.924	6.457	7.341	5 383	5.262	5.525	7.112	6.731	7.404	7.738	7.178	8.200
Büro ve Benzeri İşler	5.773	5.756	5.789	4 755	4.783	4.709	5.833	5.848	5.816	6.192	6.248	6.140
Hizmet ve Satış Sektörü	4.842	4.646	5.348	4 386	4.333	4.501	4.952	4.707	5.501	5.414	4.996	6.516
Tarım, Ormanlık ve Su Ürünleri	5.159	4.600	5.200	4 591	4.292	4.625	5.468	4.749	5.520	6.037	4.639	6.087
El İşi, İnşaat, Elektrik İşçisi	5.758	4.658	5.840	5 001	4.407	5.061	5.880	4.767	5.953	6.404	4.942	6.475
Makina Montaj İşçileri	5.610	4.583	5.739	4 886	4.258	4.961	5.593	4.536	5.730	6.051	4.890	6.157
Yardımcı İşgücü	4.952	4.347	5.365	4 531	4.060	4.735	4.963	4.309	5.388	5.303	4.600	5.785
Temizlik İşleri	4.333	4.254	4.668	3 935	3.726	4.178	4.273	4.158	4.693	4.557	4.475	5.165
Tarım, Orman, Balıkçılık	4.554	4.045	4.582	4 141	*	4.163	4.648	*	4.643	5.282	*	5.282
Madencilik, Nakliyecilik	5.361	4.374	5.553	4 839	4.062	4.981	5.363	4.342	5.550	5.740	4.698	5.945
Gıda Üretimi	4.035	*	4.035	*	*	*	4.035	*	4.035	*	*	*

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu (BFS)

NOT: Federal İstatistik Kurumu söz konusu verileri 2 yılda bir güncellemektedir. Son güncelleme 2016 yılı içerisinde yapılmıştır.

Toplu sözleşme ile çalışan işçiler için sendikalar tarafından öngörülen ortalama asgari saat ücretleri ise şöyledir:

Vasıfsız işçi	24,60 – 25,35 CHF
İhtisas bilgilere sahip vasıfsız işçi	27,00 – 28,50 CHF
Vasıfsız, fakat mesleki kurs yapmış işçi	29,40 – 30,25 CHF
Vasıflı kalifiye işçi (3 yıllık iş deneyimi)	30,55 – 31,40 CHF
Ustabaşı, şef uzman, büro amiri	32,45 – 35,3 CHF

13.2.2.8. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

İsviçre'nin en büyük işçi sendikalarından UNIA ve bazı STK'lar emekli yaşının 67'ye çıkarılmak istenmesine karşı 10 Eylül 2016 tarihinde bir protesto mitingi düzenlemiştir. Mitingde; ücret seviyelerinin korunması, ücret dampingine karşı önlem alınması, istihdam alanlarının korunması ve çoğaltılması ile tasarruf politikalarının frenlenmesi, şirketlere ölçsüz vergi indirimi yapılmaması konuları gündeme getirilmiştir.

İsviçre Otelcilik Meslek Örgütü (Hotellerie Suisse), önümüzdeki 10 yıl içinde ülkede toplam 5.000 olan otel sayısının 3.500'e düşmesinin beklendiğini ve bunun binlerce yeni işsiz doğuracağını açıklamıştır. Hotellerie Suisse, turizm çalışanlarını kapsayan sendikaların endişe ile izlediği bu durum ile ilgili olarak yaptığı açıklamada, özellikle İsviçre frankının avro karşısında yüksek kurdan işlem görmesinin İsviçreli otelcileri zora soktuğunu belirtmiştir. Bu kötü gidişattan en çok etkilenenlerin ise kış ve kayak turizmine yönelik hizmet veren 3-5 yıldızlı oteller olduğu ifade edilmiştir.

Açıklamada, otelcileri zorlayan unsurlardan bir diğerinin de, son yıllarda dünya genelinde internet üzerinden "airbnb" sistemi benzeri alternatif konaklama olanaklarını pazarlayan (evini ya da evinin bir odasını turistlere kiralayan kişilerin oluşturduğu) internet platformlarının olduğu vurgulanmıştır.

İşçi çatı organizasyonu Travail Suisse ve ona bağlı olan sendikalar, 2017 yılı için birçok sektörde çalışanların maaşlarına zam talebinde bulunmuştur. İsviçre'de ekonominin istikrarlı olduğuna dikkat çeken çatı organizasyonu Travail Suisse, çalışanlara en az % 1 zam verilmesini istemiştir.

Ekonomide devam eden istikrarın sadece çalışanların gayretleriyle devam ettiğine dikkat çeken Travail Suisse tarafından, ekonomideki büyümenin en az % 1,4 olacağı öngörüsünün, çalışanların seneye daha fazla maaş almalarına imkan sağlayacağına ve yeni yılda verilecek zamlar ile alım gücünün de artacağına dikkat çekilmiştir.

Travail Suisse, yeni işçi alımlarında bilerek düşük maaşlar verildiğini ve bu kişilerin zamanla maaşlarının artmamasına dikkat çekerek, asgari ücret uygulamasının başlatılması gerektiğini savunmaktadır.

Travail Suisse ayrıca, kadın-erkek çalışanlara eşit maaş uygulamasının hala yapılmamasını da eleştirmiş ve işverenlerden bu eşitsizliği düzeltmelerini istemiştir. Ulusal Parlamento'yu da göreve çağıran Travail Suisse, sosyal güvenlikte eşitlik kapsamında kadın-erkek maaşlarında ayrımcılık yapılamaması için yılın başında söz verildiği üzere gerekli yasal adımların atılmasını talep etmektedir.

Syna Sendikası ise çalışanlara yeni yılda sektör gözetmeksizin en az 100 frank zam yapılmasını istediğini açıklarken, geçmiş yıllarda yapılmayan zamların ve maaş azaltma yaklaşımlarının giderilmesi talebinde bulunmuştur.

İsviçre Sendikalar Birliği'nin 3 Ocak 2017 tarihinde yayımladığı rapora göre, Birliğin yıllara göre üye sendika ve toplam sendikalı sayıları ile kadın, erkek oranları aşağıda yer almaktadır.

31.12.2015 tarihi itibarıyla

Yıl	Sendika sayısı	Üye sayısı	Erkek	Kadın	Erkek %	Kadın %
2010	15	372.082	270.407	101.675	72,7	27,3
2011	16	368.762	265.582	103.180	72,0	28,0
2012	16	366.811	262.396	104.415	71,5	28,5
2013	16	366.844	260.714	106.130	71,1	28,9
2014	16	363.341	257.487	105.854	70,9	29,1
2015	16	361.108	254.544	106.564	70,5	29,5

Kaynak: İsviçre Sendikalar Birliği Federasyonu

Konfederasyonlar	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SGB	372.08	368.762	366.811	366.844	363.341	361.10
Travail Suisse	163.40	165.542	164.722	152.018	151.960	152.10
Diğer münferit	212.64	211.541	206.682	229.549	226.010	224.63
Toplam	748.127	745.845	738.215	748.411	741.311	737.850

Kaynak: İsviçre Sendikalar Birliği Federasyonu

İsviçre Federal İstatistik Kurumu'nun 2016 yılı verilerine göre, en az 100 işçi çalıştıran işyerleri ile toplu iş sözleşmesi yapmış olan çalışanların maaşlarında % 0,4 – % 0,7 arasında değişen oranlarda ücret artışı gerçekleşmiştir. Bu imkândan faydalananların sayısı yaklaşık 524.000 olup, 105.600 sendikâlinin ücret durumunda değişiklik olmamıştır.

İsviçre Federal İstatistik Kurumu tarafından 24 Ekim 2016 tarihinde yayımlanan grev istatistiklerine göre, 2008-2015 yılları arasında toplam grev sayısı 60, grevlere katılan işçi sayısı 31.407, kayıp iş günü sayısı 45.308'dir.

13.3. SOSYAL GÜVENLİK

İsviçre Sosyal Güvenlik Sistemi, Federal Konsey/İçişleri Bakanlığı'na bağlı bir kurum olan Federal Sosyal Güvenlik Dairesi (BSV) tarafından yönetilmektedir.

İsviçre'de sosyal güvenlik sistemi 3 sütundan oluşmaktadır:

1. Sosyal Sigortalar Kurumu (Yaşlılık, Ölüm ve Maluliyet Aylığı – AHV/IV)
2. Mesleki Sorumluluk Sigortası (İşveren ve çalışanın prim katkıları ile) (Pansiyon Kasa)
3. Özel Bireysel Emeklilik Sigortası (Bireyin isteğine ve kendi ödediği sigorta primlerine göre sağlanmakta olup, zorunlu değildir)

İsviçre'de çalışan kişilerin aylıklarından yaşlılık ve ölüm (AHV) ile maluliyet (IV) sigorta primlerinin kesilmesi zorunludur.

Çalışan kişiler 17. yaşlarının sona ermesini takip eden ilk 1 Ocak tarihi itibarıyla prim ödemek zorundadır. Emeklilik yaşı gelmeden çalışmaya son verenlerin "çalışmayanlara mahsus" prim ödeme yükümlülüğü devam etmektedir. Çalışmayan kişilerin sigorta primi

ödeme yükümlülükleri 20. yaşını bitirdikleri yılın 1 Ocak tarihi itibarıyla başlamaktadır. Yasal emeklilik yaşına ulaştığı halde çalışmaya devam edenlerin de prim ödeme yükümlülüğü olmakla beraber, prim indiriminden yararlanmaktadırlar.

Erkekler için yasal emeklilik yaşı 65, kadınlar için 64'tür. Aylıktan kesilen prim oranları (prim miktarı işçi ve işveren tarafından yarı yarıya paylaşılmaktadır) aşağıdaki bölümde yer almaktadır.

Bağımsız çalışanlar, ilgili yönetmelikte şahsen ticaret sicil kaydı bulunan, kendi adına ticaret yapmaya izinli ve kendi adına fatura kesip KDV tahsil etmeye yetkili olan ve birden fazla kişi ya da kuruluşa hizmet veren, işyeri kirasını kendisi ödeyen kişiler olarak tanımlanmaktadır. Bağımsız çalışanlar sosyal güvenlik primlerinin tamamını kendileri ödemek zorundadır.

13.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

İsviçre Federal Hükümeti 19 Ekim 2016 tarihli oturumunda Meclis Sosyal Güvenlik Komisyonu'nun hazırladığı yasa teklifini görüşerek, evlerinde ağır hasta ya da ağır engelli çocuk bakmakta olan ailelere kapsamlı yardım yapılması yönünde bir karar almıştır. Bu bağlamda hazırlanan yasa teklifi ile ailelerin evde ağır hasta ve engelli bakımı konusundaki zorluklarının hafifletilmesine yönelik düzenlemelerin yanı sıra, özellikle maluliyet sigortası kapsamında maluliyet aylığına ek olarak orta ya da ağır yoksulluk ve günlük bakım sürelerine göre 3 kategoride belirlenen Yoğun Bakım Ek Ödemelerinin (IPZ) aşağıda belirtilen şekilde artırılması öngörülmüştür.

IPZ 4 saat	halihazırda ödenen: 470 CHF	öngörülen: aylık 940 CHF
IPZ 6 saat	halihazırda ödenen: 940 CHF	öngörülen: aylık 1.645 CHF
IPZ 8 saat	halihazırda ödenen: 1.410 CHF	öngörülen: aylık 2.350 CHF

Diğer taraftan kantonlar, kanton sınırları içinde yaşayan, gelir düzeyi düşük kişilerin her ay ödedikleri zorunlu sağlık sigortası primlerine katkıda bulunmak üzere her yıl bir plan ve bütçe hazırlamaktadır. Bu kapsamda Zürih Kanton Hükümeti tarafından 2016 yılı için hazırlanan "Sağlık Sigortası Prim İndirimi Genelgesi"nde yer alan hususlar aşağıda belirtilmektedir.

➤ Sağlık Sigortası Prim İndiriminden Yararlanma Şartları

Sağlık sigortası prim indiriminden yararlanma şartları her kantonda farklıdır. 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla, Zürih Kantonunda ikamet eden ve ekonomik açıdan zayıf durumda bulunan kişiler (evli çiftler, partner olarak kaydı olan kişiler ve ayrılmış, çocuğunu tek başına yetiştiren ebeveynler) aşağıdaki koşul ve kapsamlar dahilinde sağlık sigortası bireysel prim indiriminden yararlanabilmektedir:

- Yıllık vergiye tabi nakdi gelir toplamı en yüksek 55.000 frank ve vergiye tabi toplam malvarlığı tutarı en fazla 300.000 frank olanlar,
- Yıllık vergiye tabi gelir toplamı 55.100-62.900 frank arası ve vergiye tabi toplam malvarlığı tutarı en fazla 300.000 frank olanların reşit olmayan çocukları,
- Yıllık vergiye tabi gelir toplamı en yüksek 42.900 frank ve vergiye tabi toplam malvarlığı tutarı en fazla 150.000 frank olan yalnız yaşayanlar

➤ Bağımsız Çalışanların Sağlık Sigortası Prim Miktarları

Asgari prim bedeli 480 frank olarak belirlenmiştir. Prime esas teşkil edecek yıllık gelir üst limiti 56.200 franktan 56.400 franka düşürülmüştür. En düşük gelir limiti ise eskiden olduğu gibi 9.400 frank olarak kalmıştır.

13.3.2. Sayısal Veriler

13.3.2.1. Aktif / Pasif Sigortalı Sayısı ve Oranı

İsviçre’de sosyal güvenlik sistemi kapsamında ülkede ikamet eden ve 17 yaşını doldurmasının ardından gelen ilk Ocak ayının birinci gününden itibaren her birey otomatik olarak sosyal sigorta kurumuna kaydedilerek, bu kişilere prim tahakkuk ettirilmektedir. Kişiler, aktif çalıştıklarında ve çalışmadıklarında pasif sigortalı olarak sigorta primini emeklilik yaşına kadar ödemek zorundadır. İsviçre’de çıraklık süresi dahil olmak üzere 15-65 yaş arası prim ödeyen aktif sigortalı sayısı 5.640.936’dır.

13.3.2.2.Sosyal Güvenlik Prim Oranları ve Sistemin Finansmanı

2016 yılı itibarıyla

	PRİMLER	DEVLET KATKISI
YAŞLILIK VE ÖLÜM (AHV)	İŞÇİ : % 4,2 İŞVEREN : % 4,2 BAĞIMSIZ Ç. : % 7,8 ÇALIŞMAYAN: Sosyal, geçim durumuna göre yıllık en az 392 CHF/en fazla 19.600 CHF	FEDERAL DEVLET: Yıllık harcamanın % 19,55'i KDV: Yıllık KDV gelirlerinin %13,33'ü Kumarhanelerden alınan katkı payları
MALULİYET (IV)	İŞÇİ : % 0,7 İŞVEREN : % 0,7 BAĞIMSIZ Ç. : % 1,4 ÇALIŞMAYAN: Sosyal, geçim durumuna göre yıllık en az 65 CHF/en fazla 3.250 CHF	FEDERAL DEVLET: Konjonktürel duruma göre değişken bir pay olup, sigortanın yıllık harcamasının en fazla yarısı ve minimum % 33,7'si KDV: Yıllık KDV gelirlerinin %4,99'u
HİZMET VE DOĞUM TAZMİNATLARI	İŞÇİ : % 0,25 İŞVEREN : % 0,25 BAĞIMSIZ Ç. : % 0,5 ÇALIŞMAYAN: Sosyal, geçim durumuna göre yıllık en az 23 CHF/en fazla 1.150 CHF	
TAMAMLAYICI ÖDENEKLER (EL)		Yıllık tamamlayıcı ödenekler tutarının 5/8'i Federal Devlet, 3/8'i Kantonlar tarafından karşılanır. Hastalık ve engellilik giderleri Kantonlar tarafından karşılanır.
MESLEKİ İHTİYAT SİGORTASI (BVS)	Sigortayı uygulayan pansiyon kasa kurumunun koyduğu kurallara göre belirlenir. İşverenin katkı payı en az çalışaninki kadar olmalıdır.	
BİREYSEL EMEKLİLİK SİGORTASI	Prim bedeli sigortalının kendisi tarafından belirlenir.	Ödenen primin çalışanlar için yıllık 6.768 CHF'ye kadar olan bölümü, bağımsız çalışanlar için en yükseği 33.840 CHF olmak kaydı ile yıllık gelirin % 20'lik kısmı gelir vergisinden düşülebilir.
AİLE YARDIMLARI	FEDERAL DÜZEYDE İşçi : Yok İşveren : % 2 Tarım S. : Yok KANTONAL DÜZEYDE İşçi: Yok-Wallis Kantonu hariç % 3 İşveren: Aylığın % 0,1-% 4 Arası Bağımsız Ç.: Aylığın % 0,1-% 4 arası Matrah üst sınırı 126.000	Bütçe açığının 2/3'ü Federal devlet, 1/3'ü Kantonlar tarafından karşılanır. Harcamaların 2/3'ü Federal Devlet, 1/3'ü kantonlara aittir. Çalışmayanların aile yardımları Kantonlar tarafından finanse edilir.
İŞSİZLİK SİGORTASI (AL)	Sigorta kapsamındaki aylık gelirin % 2,2'si (İşçi % 1,1+İşveren % 1,1) Aylık en üst matrah: 10.500 CHF	Federal Devlet iş ve işçi bulma faaliyetlerinin giderlerine prime havi toplam aylıklar bedelinin % 0,159'u oranında katkıda bulunur. Devlet pazar koşulları ve harcamalar gerektirdiğinde hazine borçlanmasına gidebilir.
KAZALAR VE MESLEK HASTALIKLARI	MESLEKİ OLMAYAN KAZALAR İşçi: Değişken prim sistemi (çalışılan işyerinin koyduğu oran) İşveren: Yok Çalışmayan: (SUVA sigortası) % 39,5 MESLEK KAZALARI VE HASTALIKLARI İşçi: Yok İşveren: Değişken prim sistemi (çalışılan işyerinin kaza riski durumuna oranla) Gelir üst matrahı: yıllık 126.000 CHF	

Kaynak: Federal Sosyal Güvenlik Kurumu, <http://www.bsv.admin.ch/>

13.3.2.3.Yaşlılık ve Geride Kalanlar (AHV) Ödemeleri

Artırılmış Aylıklar	Asgari (CHF)	Azami (CHF)
Yaşlılık aylığı	1.175	2.350
Karı-koca emeklilerin ikisine birden ödenen azami aylık		3.525
Kadın / erkek dul aylığı	940	1.880
1941 yılından önce doğmuş kadınlara ödenen ek aylık	353	705
Yetim ve çocuk aylığı	470	940
Aynı zamanda 2 çocuk aylığı ya da hem çocuk hem de yetim aylığı almaya hak kazanmış çocukların alabileceği azami aylık tutarı		1.410

AHV Muhtaçlık Yardımı	Aylık (CHF)
Ağır muhtaçlık durumu	940
Orta derecede muhtaçlık durumu	588
Hafif muhtaçlık durumu	235

Kaynak: İsviçre Federal Sosyal Güvenlik Kurumu (BVS)

13.3.2.4.Maluliyet (IV) Ödemeleri

Artırılmış Aylıklar (Aylık CHF)	Tam	3/4	2/4	1/4
Maluliyet aylığı*	1.175/2.350	882/1.763	588/1.175	294/588
Çocuk aylığı*	470/940	353/705	235/470	118/235

(*) Asgari/Azami

13.3.2.5.Muhtaçlık Yardımı (IV)

Muhtaçlık Derecesi	Bakım Evinde (CHF)	Kendi Evinde (CHF)
Hafif	118	470
Orta	294	1.175
Ağır	470	1.880

13.3.2.6.Reşit Olmayan Çocuklar İçin Muhtaçlık Ödemesi (IV)

Muhtaçlık Derecesi	Günlük (CHF)
Hafif	15,70
Orta	39,20
Ağır	62,70

13.3.2.7.AHV ve IV için Tamamlayıcı Ek Ödemeler

Genel Yaşamsal İhtiyaçlar İçin		Yıllık (CHF)
Tek başına yaşayanlar		19.290
Evli çiftler		28.935
Yetimler ve AHV ya da IV'dan çocuk aylığı almaya hak kazanmış çocuklar	1. ve 2. çocuğun her birine	10.080
	3. ve 4. çocuğun her birine	6.720
	Sonraki her bir çocuk için	3.360

13.3.2.8.Sigorta Kolları İtibariyle Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2015 tarihi itibarıyla

Sigortalılara ve Diğer Kurumlara (AHV) Yapılan Başlıca Ödemeler (CHF)	
Düzenli ödenen aylıklar	41.260.192.091
Düzenli ödemeye hak kazanmamış olanlara yapılan aylık ödemeleri	8.313.625
Yabancılara yapılan prim geri ödemeleri	61.317.818
Yurt dışında yaşayan İsviçrelilere yapılan yardım ödemeleri	84.640
Bireysel yardım ve destekler	76.696.249
Yaşlılık ile ilgili örgüt ve derneklere yapılan ödemeler	71.155.972
Yaşlı kişilere yapılan maddi yardımlar	13.561.295
Maluliyet sigortasının (IV) tahakkuk ettirdiği ödemeler	19.114.750

Kaynak: Federal Sosyal Güvenlik Kurumu, <https://www.bsv.admin.ch>

13.3.2.9. Malul Sigortalılara ve Diğer Kurumlara (IV) Yapılan Ödemeler

31.12.2015 tarihi itibarıyla

Düzenli maluliyet aylığı ödemeleri	4.819.892.464
Düzenli aylık almayı hak edemeyenlere yapılan ödemeler	792.126.798
Gün hesabı yapılan ödemeler toplamı	549.715.215
Mesleki ve tıbbi önlemler için yapılan ödemeler	1.724.933.023
Maluller ile ilgili örgüt ve derneklere yapılan katkı ödemeleri	166.131.506

Kaynak: Federal Sosyal Güvenlik Kurumu, <https://www.bsv.admin.ch>

13.3.2.10. İşsizlik Sigortası (AL) Ödemelerinden Yararlananların Sayısı

Yıl	İşsizlik ödeneği alanlar		Toplam
	Erkek	Kadın	
2010	176.097	146.587	322.684
2011	153.081	135.437	288.518
2012	150.380	128.643	279.023
2013	162.867	133.284	296.151
2014	167.434	135.428	302.862
2015	167.700	140.200	307.900

Kaynak: Federal Sosyal Güvenlik Kurumu, <https://www.bsv.admin.ch>

13.3.2.11. Çocuk/Aile Yardımından Faydalananların Sayısı

31.12.2015 tarihi itibarıyla

Yardım Türü	İşverene Bağlı Çalışanlar	Bağımsız Çalışanlar	Çalışmayanlar	Toplam	Oran %
Çocuk yardımı	1.268.500	34.800	22.300	1.325.600	74,5
Eğitim yardımı	405.000	14.200	5.600	424.800	23,9
Doğum ve evlat edinme yardımı	25.500	500	1.000	27.100	1,5
Toplam	1.699.000	49.500	29.000	1.777.500	100

Kaynak: Federal Sosyal Güvenlik Kurumu, <https://www.bsv.admin.ch>, 13.12.2016 - 2015 Yıl Sonu Rakamları

13.3.2.12. Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

2016 yılında yapılan ödemeler

Yaşlılık Aylıkları		Dul ve Yetim Aylıkları		Maluliyet Aylıkları		Toplam	
Adet	Tutar CHF	Adet	Tutar CHF	Adet	Tutar CHF	Adet	Tutar CHF
1.551	20.115.120	806	7.958.767	1.085	15.279.317	3.442	43.353.204

Bir Seferlik Yaşlılık Tazminatı Ödemesi		Bir Seferlik Dul ve Yetim Tazminatı Ödemesi		Bir Seferlik Maluliyet Tazminatı Ödemesi		Toplam	
Adet	Tutar CHF	Adet	Tutar CHF	Adet	Tutar CHF	Adet	Tutar CHF
76	1.716.169	8	196.173	-	-	84	1.912.343

13.3.2.13. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik ödeneği alma süresi her işsizlik durumu için 2 yıl olup, işsizlik sigortasından teşvik yardımı almadan kendi işini kurup bağımsız çalışanlar, çocuk yetiştiriciler ve Yaşlılık ve Ölüm Sigortası’ndan (AHV) yaşlılık aylığı alma yaşından 4 yıl öncesinden başvuranlar için çerçeve süre belirli şartlarda 2 yıl daha uzatılmaktadır.

İşsizlik tazminatı almaya hak kazanmak için aidat ödeme süresi her işsizlik durumu için 2 yıl olup, bu süre tazminat alma hakkının elde edildiği tarihten 2 yıl önce başlamaktadır.

İsviçre’de işsizlik parası aylık olarak değil, günlük yevmiye olarak hesaplanmaktadır. Haftada 5 gün için (Pazartesi-Cuma) günlük yevmiye ödendiğinden, bir ay içerisindeki günlük yevmiye tutarları aydan aya değişebilmektedir. İşsizlik ödeneğinin miktarı AHV’ye matrah olan aylık ücret bedeline göre belirlenmektedir. Genel olarak son 6 aylık maaş ortalaması, şayet çalışanın lehine olacaksa son 1 yıllık maaş ortalaması esas alınmaktadır.

Eğer çalışan kişinin bakmakla yükümlü olduğu çocukları varsa, AHV primine matrah olan aylık tutarı 3.796 frankı geçmiyorsa, en az % 40 oranında malul ise ve bu orana mukabil maluliyet aylığı alıyorsa, bu kişinin işsizlik ödeneği prime matrah olan aylık bedelinin % 80’i

olarak hesaplanmaktadır. Diğer tüm vakalarda prime matrah olan aylık tutarın % 70'i oranında işsizlik ödeneği ödenmektedir.

13.3.2.14. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler

İsviçre Kaza Sigortası Kurumu (SUVA) gerek mesleki kaza sigortası (BUVA), gerekse mesleki olmayan kazalara karşı sigortalama işlemlerini yerine getirmektedir. SUVA, kazaların önlenmesi için yapılan faaliyetler, sigortalama ve kaza sonrası bakım ve rehabilitasyon kategorilerinde hizmet vermektedir.

2016 yılında kaza sigortası kapsamında kategorize edilen vaka sayısı ve masraflarını üstlenen sigorta kurumları aşağıda belirtilmektedir.

Sigorta Grupları	Meslek Kazası Sigortası			Meslek Kazası Kapsamı Dışındakiler			İşsizler İçin Kaza Sigortası			Toplam vaka
	Toplam Vaka	Oran %	Önceki Yıla %	Toplam Vaka	Oran %	Önceki Yıla %	Toplam Vaka	Oran %	Önceki Yıla %	
SUVA Mesleki Kaza Sigortası	178.234	67,0	-1,1	263.996	49,8	-0,4	17.654	100,0	7,7	459.884
Diğer Sigorta Kurumları	87.698	33,0	1,9	266.596	50,2	2,1				354.294
- Özel Sigorta Şirketleri	81.803	30,8	1,7	253.289	47,7	2,2				335.092
- Hastalık Sigortaları	3.523	1,3	3,7	7.287	1,4	4,6				10.810
- Kamu Mes. Kaza Sigortaları	2.345	0,9	5,5	5.983	1,1	-3,6				8.328
-Diğer	27	0,0	-20,6	37	0,0	-15,9				64
Genel Toplam	265.932	100,0	-0,2	530.592	100,0	0,8	17.654	100,0	7,7	814.178

Kaynak: http://www.unfallstatistik.ch/d/neuza/neu_reg_faelle_2016.pdf

13.3.2.15. Çocuk Parası Miktarları

Kanton	Çocuk Parası	Eğitim Yapan Çocuklar İçin Çocuk Parası	Doğum Parası	Evlatlık Edinme Yardımı
	Çocuk Başına Ayda Ödenecek Tutar (CHF)			
Federal Düzey (1)	200/220	250/270		
Aile Yasası Kantonal (2)	200	250	—	—
Zürich (3)	200/250	250	—	—
Bern (4)	230	290	—	—
Luzern	200/210 (5)	250	1.000	1.000
Uri	200	250	1.000	1.000
Schwyz	210	260	1.000	—
Obwalden	200	250	—	—
Nidwalden	240	270	—	—
Glarus	200	250	—	—
Zug	300	300/3.50 (6)	—	—
Fribourg / Freiburg (7)	245/265	305/325	1.500	1.500
Solothurn	200	250	—	—
Basel-Stadt	200	250	—	—
Basel-Landschaft	200	250	—	—
Schaffhausen	200	250	—	—
Appenzell Ausserrhoden	200	250	—	—
Appenzell Innerrhoden	200	250	—	—
St. Gallen	200	250	—	—
Graubünden / Grigioni / Grischun	220	270	—	—
Aargau	200	250	—	—
Thurgau	200	250	—	—
Ticino	200	250	—	—
Vaud (8)	230/370	300/440	1.500	1.500
Valais / Wallis (9)	275/375	425/525	2.000/3.000	2.000/3.000
Neuchâtel (10)	220/250	300/330	1.200	1.200
Genève (11)	300/400	400/500	2.000/3.000	2.000/3.000
Jura	250	300	850	850

Kaynak: Federal Sosyal Güvenlik Dairesi BSV 2015

1-Tutarlar İsviçre'nin tümü için geçerlidir. İlk tutar düzlük bölgelerde, ikinci tutar ise dağlık bölgelerde yaşayanlar içindir. Tarım sektöründe çalışan ailelere bu tutara ek olarak ayda 100 frank fazladan ödeme yapılacaktır.

2-Verilen tutarlar kanuni asgari değerleri belirlemekte olup, kantonlar münferiden daha yüksek tutarları ödemeyi üstlenebilir.

3- İlk tutar 12 yaşı kadar/ikinci tutar 12 yaş sonrası için geçerlidir.

4- Kantonal Aile Kasası FAK bazı durumlarda tutarları yükseltebilir, evlatlık ve doğum yardımı yapmayı öngörebilir.

5- İlk tutar 12 yaşı kadar/ikinci tutar 12 yaş sonrası için geçerlidir.

6- İlk tutar 18 yaşı kadar/ikinci tutar 18 yaş sonrası için geçerlidir.

7- İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir.

8- İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir. 16 - 20 yaş arası çalışmayan ve 16 yaş altı eğitim gören çocuklar 300 Frank, 3ncü çocuktan itibaren bu durumda olan çocuklara ise 440 frank ödenecektir.

9- İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir. 16 - 20 yaş arası çalışmayan ve 16 yaş altı eğitim gören çocuklar 425 Frank, 3ncü çocuktan itibaren bu durumda olan çocuklara ise 525 frank ödenecektir.

10- İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir.

11- İlk tutar ilk 2 çocuk için, ikinci tutar 3 ve daha sonraki çocuklar için geçerlidir. 16 - 20 yaş arası çalışmayan ve 16 yaş altı eğitim gören çocuklar 400 Frank, 3ncü çocuktan itibaren bu durumda olan çocuklara ise 500 frank ödenecektir.

İsviçre dışında ikamet eden çocuklar için aile yardımları (çocuk parası) 01/01/2009 tarihi itibarıyla AB ve İsviçre'nin de üyesi bulunduğu EFTA (Norveç, İzlanda, Liechtenstein) ülkelerinin vatandaşlarının çocuklarının İsviçre dışında AB ve EFTA ülkelerinde ikamet etmeleri durumunda da yapılmaktadır.

Türkiye-İsviçre Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'ne göre, İsviçre'de sadece tarım iş kolunda çalışan Türk işçilerinin Türkiye'de bulunan çocukları için çocuk parası ödenmektedir.

13.3.2.16. Sosyal Yardımlar

Sosyal yardım kişisel ihtiyaçlara göre yapılmakta olup, yasa ile belirlenen bir miktar bulunmamaktadır. Sosyal yardım ödemeleri kantonlar ve belediyeler tarafından karşılanmaktadır. Konfederasyon sadece iltica başvurusunda bulunanların sosyal yardım masraflarının karşılanmasına katkıda bulunmaktadır. Sosyal yardım kurallarını kantonlar kendileri düzenledikleri için, ilgili sosyal yardım yasası her kantonda farklıdır.

Ancak, İsviçre Sosyal Yardım Konferansı (SKOS), uygun bir sosyal yardımın tespiti ile ilgili yönerge yayınlamakta olup, uygulamada genel olarak bu yönergelere kantonlarca referans ölçüler olarak riayet edilmektedir.

Kişinin sosyal hayata entegrasyonu (örneğin: spor, kültürel aktiviteler, eğitim, ulaşım) için temel ihtiyaçlara % 10 oranında ilave yapılmaktadır. Bölgeler arasında hayat standartları farklılığına göre yukarıda belirtilen yardım miktarları % 5 oranında artırılabilen ya da azaltılabilmektedir.

SKOS'un 2016 yılı yoksulluk sınırı hesaplaması için referans olarak yayımladığı, temel ihtiyaçlar için gerekli olduğu öngörülen, frank cinsinden miktarlar şöyledir:

	Temel İhtiyaçlar	Ort. İkamet Gideri	Ort. Sağlık Sigortası	Ort. Yoksulluk Sınırı
Tek başına yaşayan kişi	986	1160	412	2.600
2 yetişkin (çocuksuz)	1.509	1.402	824	3.700
2 çocuklu yetişkin	1.834	1.608	602	4.000
2 yetişkin (2 çocuklu)	2.110	1.787	1014	4.900

Kaynak: SKOS <https://skos.ch/grundlagen-und-positionen/grundlagendokumente/>

Yukarıda belirtilen miktarlara ev kirası, ev yan giderleri (ısıtma vs.) ve temel hastalık sigortası masrafları dahil değildir.

Yaşlılık ve maluliyet aylığı alan kişilerin gelirleri, SKOS verilerinde belirtilen yoksulluk sınırı rakamlarının altında ise bu kişilere sosyal yardım ödemesi yapılmamakta, ancak aradaki fark Yaşlılık/Geride Kalanlar ve Maluliyet Kasası (AHV/IV) tarafından emekli aylıklarının tamamlayıcı bölümünü oluşturan tamamlayıcı ödemeler (Ergänzungsleistung) adı altındaki ek ödenek olarak ihtiyaç sahiplerine ödenmektedir.

Sosyal yardım olarak hak sahiplerine ödenen meblağlar bu kişilerin maddi durumlarının tekrar elvermesi durumunda geri talep edilebilmektedir. Yaşlılık/Geride Kalanlar ve Maluliyet Kasası (AHV/IV) tarafından yapılan tamamlayıcı ödemeler ise sosyal yardım kategorisine girmediği için geri talep edilmemektedir.

Tamamlayıcı sigorta ödemelerinin (Ergänzungsleistungen) yapılabilmesi için, emekli aylığı, maluliyet aylığı ve 18 yaşını tamamladıktan sonra Maluliyet Sigortasınca (IV) ödenebilen Yardıma Muhtaçlık Tazminatı (Hilfslosenentschaedigung) veya en az 6 aydan fazla bir süreyle maluliyet sigortasından hastalık parası alınması sırasında İsviçre’de mukim ve yasal oturma iznine sahip olunması, AB üyesi ülke vatandaşı olunması, diğer yabancıların ise İsviçre’de aralıksız olarak en az 10 yıldır ikamet ediyor olmaları şarttır. Mülteciler ve vatansızlar için bu süre 5 yıldır. Avrupa Serbest Ticaret Bölgesi -EFTA üyesi ülkelerinin- İzlanda, Liechtenstein, Norveç- vatandaşları için süre şartı yoktur.

13.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

13.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2016-2017 eğitim öğretim yılı

Okul Türü	Genel	Yabancı	Türk
Anasınıfı	162.154	43.068	1.799
İlkokul	450.350	115.509	4.847
Ortaokul	263.709	59.506	3037
Lise	70.641	9.045	225
Meslek Lisesi	25.434	4.148	135
Toplam	972.288	231.276	10.043

Kaynak: T.C. Bern Eğitim Müşavirliği

Bern Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği'nin 2016 yılı sonu verilerine göre, İsviçre’de 14.165 Türk öğrenci çeşitli kademelerde eğitim almaktadır. Aynı verilere göre, zorunlu eğitim kademesinde 10. 043 öğrencimiz eğitim görmektedir.

13.4.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

2016-2017 eğitim öğretim yılı

Eğitim/Meslek Türü	Genel	Yabancı	Türk
Meslek Okulları	230.622	42.316	2.313

Kaynak: T.C. Bern Eğitim Müşavirliği

13.4.3. Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Çocukların Sayısı

2015-2016 eğitim öğretim yılı

Sınıf	Kız	Erkek	Toplam
Anasınıfı	61	43	104
1. sınıf	72	74	146
2. sınıf	168	189	357
3. sınıf	194	165	359
4. sınıf	203	182	385
5. sınıf	173	173	346
6. sınıf	149	145	294
7. sınıf	135	125	260
8. sınıf	121	87	208
9. sınıf	29	20	49
Toplam	1.305	1.203	2.508

Kaynak: T.C. Bern Eğitim Müşavirliği

13.4.4. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2016-2017 eğitim öğretim yılı

Eğitim Durumu	Öğrenci Sayısı
Ön Lisans	216
Lisans	209
Yüksek Lisans	157
Doktora	233
Toplam	815

13.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

13.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

İsviçre Federal Göç Müsteşarlığı (SEM) 26 Ocak 2017 tarihinde yabancılar ile ilgili 2016 yılı genel istatistiki bilgileri içeren bir rapor yayınlamıştır. Raporla son 3 yıldır ülkeye göçün giderek azaldığı ve 2016 yılı sonu itibarıyla ülkede yaşayan yabancı sayısının toplam

2.029.527 olduğu belirtilmektedir. Ülkedeki yabancı nüfusun yaklaşık % 70'ini AB ve EFTA üyesi ülke vatandaşları oluşturmaktadır (1.390.405).

2016 yılında İsviçre'ye göç eden yabancıların toplam sayısı 143.100 olup, bir önceki yıla göre % 5 düşüş söz konusudur. Buna karşın dış göçte artış yaşanmış (% 5,6) ve toplam 77.590 kişi İsviçre'den göç etmiştir.

İsviçre'deki göçmenler arasında en kalabalık grup 318.653 kişi ile İtalyanlardır. Bunu Almanlar (304.706) ve Portekizliler (269.521) takip etmektedir. Sayısı azalan yabancı gruplar ise milliyetlerine göre Sırbistan (-1.003), Türkiye (-566) ve Hırvatistan (-522) olmuştur (Bu düşüşlerin geriye dönüşten ziyade İsviçre vatandaşlığına geçişten kaynaklandığı değerlendirilmektedir).

İsviçre Federal Göç Müsteşarlığı 25 Nisan 2016 tarihinde yaptığı basın açıklamasında, İsviçre'de 76.000 kaçak konumda (belgesiz) insanın yaşadığını, bunların büyük kısmını İsviçre'ye geçersiz kimlik belgesiyle kaçak olarak girmiş ya da turist olarak giriş yapıp kimlik belgelerini yok etmiş yabancıların oluşturduğunu ve bu yabancıların büyük kısmının da Orta ve Güney Amerika kökenli olduklarını belirtmiştir.

Ülkeye sığınmacı olarak gelen bazı erkek mültecilerin adlarının cinsel taciz ve çeşitli cinsel saldırılara karışmasından dolayı, mültecilere ülkenin cinsiyet normlarını içeren kadın-erkek eşitliği, cinsel ahlak ve batı kültürü hakkında kurs verilmesi gündeme gelmiştir. İsviçre Göç Müsteşarlığı, Norveç ve Danimarka'da bu konudaki uygulamanın olumlu etkilerinin görülmesi durumunda, İsviçre'deki mülteci merkezlerinde de bu tür kursların verilmesini gündemine alacaktır. Ülkeye sığınmacı olarak gelen mültecilere mülteci kamplarında halen İsviçre'deki yaşam ve kurallar, kadın-erkek ilişkileri hakkında bilgiler verilmektedir.

Diğer taraftan, Fribourg Üniversitesi İslami Toplum Merkezi ve Zürih İslam Dernekleri Birliği'nin (VIOZ) de katkılarıyla Federal mülteci barınma merkezlerinde Müslüman mültecilere İslami din hizmetleri sunulması yönünde pilot uygulamaya başlanmıştır.

İrkçilikle Mücadele Federal Komisyonu sanal dünyada giderek artan ırkçı düşünceleri yansıtan yayınlar için uyarıda bulunmuştur. Özellikle Avrupa'ya gelen mültecilerin sayısının artması ile 2015 yılında ırkçı düşünceler ve faaliyetler İsviçre'de de oldukça hızlı bir şekilde

artmıştır. Komisyon tarafından İsviçre’de ırkçılıkla mücadele günü dolayısıyla yapılan açıklamada, gerek medya organlarında gerekse de sosyal medyada artan ırkçı söylemlerin oldukça endişe verici düzeye ulaştığına dikkat çekilmiştir. İsviçrelilerin göçmenlere karşı olan önyargılarının arttığına dikkat çeken Komisyon, toplum içinde her şeyin sorumlusu olarak yabancıların görüldüğü gerçeğini dile getirmiştir.

Mültecilerin kendi istekleri dışında ülkelerini terk etmek zorunda kaldıklarını belirten Komisyon, ırkçılıkla mücadele için daha etkin önlemler alınmasını, toplum içinde artan ırkçı düşüncelerin çoğu zaman belli politik çevreler tarafından oy avcılığı için kullanıldığını, bu nedenle de ırkçı ön yargıların giderek daha belirgin hale geldiğini bildirmiştir.

İsviçre Federal Göçmen Dairesi (İFGD) 16 Kasım 2016 tarihinde yayımladığı, Göçmenler İçin Kantonal Uyum Programı (KIP) 2014-2017 ara raporunda, İsviçre’de yabancıların uyumunun iyi olduğunu, göçmenlerin çoğunluğunun ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamda aktif rol aldığını, diğer Avrupa ülkelerine kıyasla uyum konusunda İsviçre’nin daha iyi olduğunu belirtmiştir. İFGD, KIP’in bu sonuçta etkili olduğunu, Federal Devlet, kantonlar ve belediyelerin yabancıların uyumu için çok çaba gösterdiğini, İsviçre’nin her yerinde ilk kez aynı ortak hedeflerin gözetildiğini, 26 KIP bürosu açıldığını, programın bilgilendirme, eğitim, iş ve entegrasyon hususlarına önem verdiğini, İsviçre’nin uzun yıllardır göç alan bir ülke olduğunu, İsviçre halkının üçte birinin göçmen geçmişe sahip olduğunu, İsviçre’de uyum ve barışçıl bir hayatın şimdiye kadar genel anlamda sağlandığını, böyle kalması için devletin uyum destekleri vasıtasıyla göçmenlere fırsatlar ve perspektifler sunması gerektiğini dile getirmiştir.

Halk oylaması ile kabul edilmiş olan, suç işleyen yabancıların sınır dışı edilmelerine ilişkin mevzuatta daha sıkı tedbirler alınmasına yönelik "Sınır Dışı İnisiyatifi" hükümleri 1 Ekim 2016 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanmıştır.

İsviçre Federal Hükümeti 17 Haziran 2016 tarihinde bir açıklama yaparak, 20 Haziran 2014 tarihinde Parlamentoda kabul edilen ve vatandaşlık yasasında tadilata gidilerek, sadece ülkeye iyi entegre olmuş yabancıların İsviçre vatandaşlığına alınmasına yönelik karar uyarınca hazırlanan yeni yönetmeliğin, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla tüm kantonlarda fiilen yürürlüğe gireceğini duyurmuştur.

Söz konusu yönetmeliğe göre "iyi uyum sağlamak" tanımı içerisinde ikamet iznine sahip olmak, en az 10 yıldır İsviçre'de yaşıyor olmak, ülkenin resmi dillerinden birini iyi derecede konuşabilmek, kamu düzeni ve anayasaya saygılı, eğitim ve ekonomik hayatta aktif olarak yer almak ve kendinin yanı sıra ailesinin ülkeye uyumu için de çaba sarf etmek, ülkenin iç ve dış güvenliğini tehlikeye sokacak faaliyetlerde bulunmamak gibi unsurlar yer almaktadır.

İsviçre Federal Göç Dairesi (SEM) 31.08.2016 tarihli basın açıklamasında, 5 Haziran 2016 tarihinde referandum ile kabul edilen kanun değişikliği uyarınca göç ve iltica başvurularının sonuçlandırılması sürecinin hızlandırılması işlemleri ile ilgili mevzuat değişikliğinin ilk aşamasının 1 Ekim 2016 tarihinde yürürlüğe gireceğini duyurmuştur. Bu çerçevede Ekim ayından itibaren SEM, kantonların iltica başvurusu reddedilen şahısların sınır dışı işlemlerini gözlemlene görevini yüklenerek ve farklı kantonlarda yürütülen işlerin şeffaflık ve uyum içinde koordine edilerek hızlandırılması sağlanacaktır.

İsviçre Hükümeti 13 Nisan 2016 tarihinde "AB Genişleme/Geçiş Dönemi" Yönetmeliğinde tadilat yaparak, 1 Haziran 2016 tarihinden itibaren Bulgaristan ve Romanya vatandaşlarına da serbest dolaşımdan faydalanma yolunu açmıştır.

14. KANADA

14.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

14.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

2016 yılı itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	17.995.600	~ 3,4 milyon	Ülke çapına dağılmış olarak 60 - 70 bin civarında Türk vatandaşı olduğu tahmin edilmektedir.
Kadın	18.290.800	~ 4 milyon	
Toplam	36.286.400	~ 7,4 milyon	

Kaynak: Statistics Canada (statcan.gc.ca)

(*) Kesin veri bulunmamaktadır

14.1.2. Vatandaşlarımıza İlişkin Sayısal Veriler

2011 Yılı Nüfus Sayımı	Toplam Vatandaş	Kanada Vatandaşı	Sadece Kanada Vatandaşı	Kanada Vatandaşı ve Türk Vatandaşı	Kanada Vatandaşı Olmayan
Türk Kökenli	27.145	18.035	13.020	5.015	9.115

14.1.3. Yabancılara İlişkin Sayısal Veriler

2011 yılı itibarıyla

Ülke	Sayı
Çin	585.555
Hindistan	572.435
İngiltere	559.455
Filipinler	502.295
ABD	316.165
İtalya	260.250
Hong Kong	209.775
Almanya	171.870

Kaynak: <http://www12.statcan.gc.ca>

NOT: 2016 nüfus sayımının sonuçları yayınlanmadığı için veriler 2011 yılına aittir.

14.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

14.2.1. Sayısal Veriler

14.2.1.1. Toplam Çalışan Sayıları

Kasım 2016 tarihi itibarıyla

Erkek (25+)	Kadın (25+)	Genç (15–24 yaş)	Toplam
8.846.600	7.849.100	2.802.400	19.498.100

Kaynak: <http://www.statcan.gc.ca/daily-quotidien/161202/t001a-eng.htm>

14.2.1.2. Çalışan Vatandaşlarımıza İlişkin Bilgiler

Çalışan vatandaşlarımıza ilişkin istatistiki veriler bulunmamakla birlikte, Kanada'da vatandaşlarımız yoğunlukla inşaat sektörü (müteahhitlik işleri, bina izolasyonu, renovasyonu ve elektrik işleri), bilişim sektörü, kamu sektörü (devlet kurumları, belediye hizmetleri), akademik alan, hazır gıda sektörü ve emlakçılık işleri ile uğraşmaktadır.

14.2.1.3. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

Kasım 2016 tarihi itibarıyla

	Erkek (25+)		Kadın (25+)		Genç (15 – 24)		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Genel	564.700	6,4	400.000	5,1	362.200	12,9	1.326.900	6,8

Kaynak: <http://www.statcan.gc.ca/daily-quotidien/161202/t001a-eng.htm>

14.2.1.4. Asgari ve Ortalama Ücretler

Eyaletlere Göre Asgari Ücret

Eyalet	Asgari Saatlik Ücret (Kanada Doları)	Veri tarihi
Alberta	12,20	Ekim 2016
British Columbia	10,85	Eylül 2016
Manitoba	11,00	Ekim 2015
New Brunswick	10,65	Nisan 2016

Newfoundland and Labrador	10,50	Ekim 2015
Northwest Territories	12,50	Haziran 2015
Nova Scotia	10,70	Nisan 2016
Nunavut	13,00	Nisan 2016
Ontario	11,40	Ekim 2016
Prince Edward Island	11,00	Ekim 2016
Quebec	10,75	Mayıs 2016
Saskatchewan	10,72	Ekim 2016
Yukon	11,07	Nisan 2016

Kaynak: <http://srv116.services.gc.ca/dimt-wid/sm-mw/rpt2.aspx>

Ortalama Ücretler

Mayıs 2016 tarihi itibarıyla

İşkolu	Ortalama Aylık Ücret (Kanada Doları)
Yönetim meslekleri	6.668
İş, finans ve idari meslekler	4.094
Doğal ve uygulamalı bilimler ve ilgili meslekler	5.716
Sağlık meslekleri	4.718
Eğitim, hukuk, sosyal, toplum ve hükümet hizmetleri	4.936
Sanat, kültür, rekreasyon ve spor meslekleri	3.697
Satış ve hizmet meslekleri	2.619
Ticaret, ulaşım, ekipman operatörleri ve ilgili meslekler	4.075
Doğal kaynaklar, tarım ve ilgili üretim meslekleri	3.307
İmalat ve kamu hizmetleri meslekleri	3.408

Kaynak: <http://www.statcan.gc.ca/tables-tableaux/sum-som/101/cst01/labr69a-eng.htm>

14.2.1.5. Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Mayıs 2016 itibarıyla toplam 15,5 milyon çalışan işçinin 4,66 milyonu sendikalı, 10,82 milyonu sendikasızdır.

14.3. SOSYAL GÜVENLİK

14.3.1. Sayısal Veriler

14.3.1.1.Sosyal Sigorta Prim Oranları

Aralık 2016 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
Yaşlılık	% 4,45	% 4,45	-	% 8,9
Maluliyet	% 4,45	% 4,45	-	% 8,9
Geride Kalanlar (Dul/Yetim)	% 4,45	% 4,45	-	% 8,9
İş Kazası, Meslek Hastalığı	% 1,88	% 1,88	-	% 3,76
Sağlık, Hastalık, Analık	% 1,88	% 1,88	-	% 3,76
Aile Yardımları, Çocuk Parası	% 1,88	% 1,88	-	% 3,76
İşsizlik	% 1,88	% 1,88	-	% 3,76
Bakım	% 1,88	% 1,88	-	% 3,76
Toplam Prim Oranı	% 22,75	% 22,75		% 45,50

Kaynak: <https://www.canada.ca/>

14.3.1.2.Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

Ocak 2016 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı	Toplam Ödenek Miktarı (Kanada Doları)
Yaşlılık	5.073.000	32,95 milyar
Maluliyet	394.000	4,05 milyar
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	1.246.000	4,43 milyar
Aile Yardımları, Çocuk Parası	216.000	496 milyon
İşsizlik	15.488.000	1,08 milyar (aylık)
Bakım		
İş Kazası, Meslek Hastalığı		
Sağlık, Hastalık, Analık		

Kaynak: <http://www.osfi-bsif.gc.ca/Eng/Docs/cpp27.pdf>
<http://www.statcan.gc.ca/pub/73-506-g/73-506-g2016001-eng.htm>

14.3.1.3.İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

Ulaşılabilen 2015 yılı verilerine göre, iş kazasına bağlı ölüm sayısı 852, iş kazasına bağlı kayıp iş saati 232.629'dur. Meslek hastalığına ilişkin veri bulunmamaktadır.

14.3.1.4.İşyeri/İşkolu/İlave Emeklilik Aylığı

Kanada'da işveren tarafından sağlanan emeklilik aylığı sisteminin unsurları şu şekildedir:

➤ Belirli Yardımlı Emekli Aylığı Planı

İşveren, çalışan emekli olduktan sonra belirli bir miktarda parayı ödemeyi taahhüt etmektedir. Bu planda genellikle çalışan ve işveren plana katkı sağlamaktadır. Bu katkılar bir havuz fonunda toplanmakta ve işveren veya emeklilik planı idarecisi veya sponsor bu parayı yönetmekte ve yatırım yapmaktadır. Çalışanın herhangi bir yatırım seçimi bulunmamaktadır. Emeklilikte alınacak miktar ödenen miktara ve ödeme yapılan yıl sayısına bağlı olarak değişmektedir.

➤ Belirli Katkılı Emekli Aylığı Planı

Bu planda çalışan ve işveren her yıl emeklilik planına belirli bir miktarda katkı sağlamaktadır. Genellikle çalışan ücreti üzerinden belli bir yüzde katkı sağlar. Katkısı kendi adına bir hesaba konulur. Yapılan yatırımdan elde edilen miktarlar emeklilik hesabına eklenir. Çalışan işverenin karşılık olarak katkı sağlayacağı azami miktarda para katkısı sağlamayı tercih edebilir. Bu şekilde işverenin emeklilik planına katkısından tam olarak faydalanılır. Emekli aylığı miktarı kişinin ve işverenin emeklilik planına yatırdığı para ile orantılı olarak belirlenir. İş değişikliği durumunda farklı işverenlere ait iki veya daha fazla emekli aylıkları arasında değişiklik yapılabilir.

➤ Grup Kayıtlı Emeklilik Tasarruf Planları (RRSP)

Bu planlar işveren tarafından sponsorlanan emeklilik planlarıdır. Çalışan bir bireysel RRSP açar, ancak işveren üzerinden ödeme yapar. Aylık bordrosundan düzenli kesintiler yapılır. İşveren de bu plana katkı sağlayabilir. Grup RRSP'lerin ayrıntıları işverene göre değişir.

➤ **Havuzlu Kayıtlı Emeklilik Planları (PRPP)**

PRPP'ler normalde işyeri emekli aylığı alamayan, küçük ve orta ölçekli işletmelerin çalışanları ve bağımsız çalışanlar içindir. PPRP'ler belirli katkılı emeklilik planlarına benzer. Burada işveren plana katkı sağlamaktadır.

➤ **Gönüllü Emeklilik Tasarruf Planı**

Quebec eyaletinde uygulanan bu sistemde tasarruf planları PRPP'ye benzer. İşyeri emekli aylığı olmayan ve bağımsız çalışanları kapsar.

➤ **İşverenin Sponsor Olduğu Emeklilik Planları**

İşveren emeklilik planı emeklilik boyunca bir gelir kaynağı sağlayan bir kayıtlı plandır. Bu plana göre çalışan ve işveren (veya sadece işveren) plana katkı sağlar ve çalışan emekli olunca plandan para alır.

➤ **Kayıtlı Emeklilik Gelir Fonu (RRIF)**

RRIF, kişinin emeklilik geliri olarak RRSP tasarruflarını çekmesine izin verir. Bu plandaki yatırım tipleri seçilebilir. Çekene kadar bir RRIF'te tutulan para üzerinden vergi ödenmez. 71 yaşından sonra her yıl RRIF'ten asgari miktarda bir paranın çekilmesi gerekir. Çekilecek para yaşa bağlı olarak tespit edilir. Her yıl ne kadar çekileceğine ilişkin bir azami sınır bulunmamaktadır.

Bu planlara ek olarak Kanada'da sendikalar tarafından sağlanan emeklilik planları önemli bir emeklilik gelir kaynağını oluşturmaktadır. Sendika üyelik aidatı ile birlikte ödenen primler sendika üyelerine yaşlılık aylığı olarak geri ödenmektedir.

14.3.1.5.Çocuk Parası Miktarları

Aralık 2016 tarihi itibarıyla

Kanada'daki Çocuklar İçin: Eyalete, ailenin gelirine ve çocuk sayısına bağlı olmakla birlikte; 6 yaş altı her çocuk için yıllık azami 6.400 dolar, 6 ila 17 yaş arası her çocuk için yıllık azami 5.400 dolar

Türkiye'deki Çocuklar İçin: Kanada'da verilen çocuk yardımları, ailenin veya çocuğun yurt dışında yaşaması/bulunması nedeniyle kesilmemektedir. Ancak yardımların devam edebilmesi için her yıl düzenli olarak başvuru/beyan gönderilmesi zorunludur.

14.3.1.6.Aile Yardımları

Engelli çocuk yardımı	Ailenin yıllık gelirine göre aylık; Tek çocuk için 15,75-224,58 dolar İki çocuk için 31,48-449,14 dolar Üç çocuk için 256,01-673,67 dolar	Ailenin yıllık gelirine göre aylık; Tek çocuk için 27,50- 227,5 dolar İki çocuk için 98,75-455 dolar Üç çocuk için 326-682,50 dolar
-----------------------	--	--

14.3.1.7.Primsiz Nitelikteki Özel Nakdi Yardımlar

Aralık 2016 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yardım Türü
Yaşlılık	Yaşlılık Güvencesi (YG)(65 yaş üzeri için): Medeni durumuna bakılmaksızın yaşlılar için aylık 578 dolar YG alanlara ek olarak Garanti Edilmiş Gelir Desteği (GEG) (65 yaş üzeri için) Boşanmış veya dul yaşlılar: Aylık 864,09 dolar Eşin de YG alması durumunda: Aylık 520,17 dolar Eşi Garanti Edilmiş Gelir Alanlara Yaşlılık Ödeneği: Aylık 1.098 dolar
Maluliyet	Engelliler için eğitim desteği: Yılda 2.000 dolar Çocuk maluliyet yardımı: Aylık 227,50 dolar

Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	Prime bağlıdır
İş Kazası, Meslek Hastalığı	Prime bağlıdır
Sağlık, Hastalık, Analık	Sağlık güvencesi Kanada'ya herhangi bir statüde yerleşen herkes için girişten 6 ay sonra primsiz olarak sağlanmaktadır.
Aile Yardımları/Çocuk Parası	Çocuk maluliyet yardımı: Aylık 227,50 dolar
İşsizlik	Prime bağlıdır

Kaynak: canada.ca

14.3.1.8.Sosyal Yardımlar

- **Düşük gelirliler için vergi iadesi yardımı:** Üç aylık dönemler halinde % 13'lük GST/HST vergileri geri ödenmektedir.
- **Çalışan için gelir vergisi yardımı:** Çalışmakta olan ancak geliri düşük olanlar için sağlanan gelir vergisi iadesidir. Eyaletlere, evlilik ve çocuk duruma göre değişmekle birlikte bu yardımı alabilmek için gerekli asgari yıllık gelir miktarı 18.526 dolar ile 32.002 dolar arasında değişmektedir

14.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

14.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2013-2014 eğitim öğretim yılı

Okul Türü	Genel
İlk ve Orta Öğretim	5.034.378
Üniversite	2.048.019

14.4.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

Elde edilen son verilere göre 2013-2014 eğitim öğretim yılında çıraklık eğitimi alan kişi sayısı 451.140'dır.

14.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

14.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

2016 yılı Ekim ayı içerisinde Kanada Hükümeti tarafından 2017 yılına ilişkin göç planı yayımlanmıştır. Kanada Hükümeti 2017 yılı içerisinde 300.000 göçmeni ülkeye kabul etmeye yönelik bir plan hazırlamıştır. Bu rakam Kanada'nın yaşlanan nüfusu ve buna bağlı olarak azalan işgücü göz önüne alınarak belirlenmiştir. Kabul edilecek göçmenlerin büyük bir kısmını ekonomik yönden katkı sağlayacak göçmenler oluşturmaktadır. Bu sayıya aile birleşmesi yoluyla Kanada nüfusuna katılacak göçmenler de dahildir.

Göçmen sınıflarına göre 2017 yılında gelmesi beklenen tahmini kişi sayısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Göçmen Sınıfı	2016 Hedefi	2017 Hedefi
<i>Ekonomik</i> Ekspres giriş sistemi, Eyalet Aday Programı, işadamları göçmenler, bakıcılar, vasıflı işçiler ve Quebec tarafından seçilen işadamları göçmenler dahil	160.600	172.500
<i>Aile birleşimi</i> Sponsorlu eşler, partnerler, çocuklar, ebeveynler ve büyükbaba – anne	80.000	84.000
Mülteciler ve korunmuş kişiler	55.800	40.000
İnsani yardım amaçlı göçmenler	3.600	3.500
Toplam	300.000	300.000

Kanada Hükümeti 2016 yılının sonlarına doğru geçici yabancı işçi programını iyileştirmeye yönelik tedbirler alma kararı almıştır. Kanadalılar için iş imkanlarına ulaşma ve büyüme için uygun koşulları yaratmanın orta sınıfta bulunan ailelere yardımcı olacağını değerlendiren Kanada Hükümeti, işçiler için 'Geçici Yabancı İşçi Programında' bir dizi değişiklik yapma kararı almıştır. Bu ilk değişiklik adımlarına ek olarak Hükümet daha kapsamlı bir politikanın geliştirilmesine yönelik çalışmalarına devam etmektedir.

Hem işçiler hem de işverenler için gereksiz zorluk ve istikrarsızlığın önüne geçmek için, daha önceden uygulanmakta olan ve Kanada’da dört yıl çalıştıktan sonra yabancı işçilerin takip eden dört yıl Kanada dışında bulunmasını zorunlu kılan uygulama kaldırılmıştır. “Dört içeride dört dışarıda” olarak bilinen toplam süre kuralı Nisan 2011’de uygulamaya koyulmuş ve bu kural Kanada’daki geçici yabancı işçiler için çalışma süresini dört yıl ile sınırlandırmıştır. İşçiler bunu takip eden dört yıl Kanada’da çalışmamıştır.

Ayrıca Hükümet, geçici yabancı işçilerin kalıcı ikamet izni almalarını kolaylaştırıcı bazı tedbirler de almıştır. Hükümet, belli bir işyerinde istihdam edilebilecek düşük maaşlı geçici yabancı işçi oranını 20 Haziran 2014 tarihinden önce programa katılmış olan işverenler için % 20 olarak koruyacaktır. 2017 yılında 180 güne kadar geçici yabancı işçi arayan mevsimsel endüstrilerdeki tavan muafiyeti 31 Aralık 2017 tarihine kadar uzatılacaktır.

2016 yılı Aralık ayı içerisinde Kanada Hükümeti, Kanadalılar ve kalıcı ikamet iznine sahip kişilerin aileleri ile birleşimleri için daha hızlı ve kolay bir süreci uygulamaya geçirme kararı almıştır. Kanada Göç, Mülteciler ve Vatandaşlık (IRCC) Bakanının talimatı ile Bakanlık işlem sürelerini azaltmak için yoğun çaba sarf etmektedir. 2016 yılının başından sonbahara kadar işlem süreleri Kanada içi başvurularda % 15, Kanada dışından yapılan başvurularda % 10 azalmıştır. Kasım ayından başlamak üzere işlem zamanlarında daha da fazla azaltmaya gidilmiş olup, şu anda eş başvuruları 12 ay içerisinde sonuçlandırılmaktadır. Karmaşık vakalar daha fazla zaman gerektirmektedir. Halihazırda başvuruda bulunmuş olan başvuru sahiplerinin başvurularını sonlandırmak için ilave 12 ay beklemelerine gerek kalmamıştır. IRCC, teslim alınma sırasına göre başvuruları işleme almaya devam edecektir. Bekleme durumunda olan birçok aile, en geç Aralık 2017’nin sonuna kadar sponsorluk başvurularına ilişkin karar vermek durumundadır. Bu yeni değişikliklerin 2017 yılı sonu itibarıyla 64.000 başvuru sahibine fayda sağlaması ve ailelerin birleşimini kolaylaştırması beklenmektedir.

15. KATAR

15.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

15.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	1.975.536	2.303.518	10.000
Kadın	642.098		
Toplam	2.617.634		

Kaynak: Katar İstatistik Kurumu, T.C. Doha Büyükelçiliği, Doha Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Körfez ülkeleri olan Bahreyn, Kuveyt, Umman, Katar, S. Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri arasında Katar, 2016 yılında % 12 ile en düşük yerli nüfus ve % 88 ile en yüksek yabancı nüfus oranına sahip ülke olmuştur. Yabancıların ülkede bu kadar yoğun olmasının nedeni ülkede yerli nüfusun az olmasının yanı sıra, yer altı kaynaklarının işlenmesinden dolayı zenginleşen ülke vatandaşlarının işgücü arzı sunmamasına bağlı olarak sürekli olarak işgücüne ihtiyaç duyulmasıdır.

Yabancıların yaş gruplarına göre dağılımına bakıldığında, Katar'da toplam yabancı nüfusun % 90'ı 15-64 yaş aralığındadır. Bunu % 58 ile 0-14 yaş ve % 47 ile 65 yaş ve üzeri kişiler takip etmektedir.

Katar İstatistik Kurumu tarafından sadece Katarlılar ve tüm yabancılara ilişkin istatistikler yayımlanmakta olup, yabancıların dağılımı ve Türk vatandaşlarına ilişkin bilgi bulunmamaktadır. T.C. Doha Büyükelçiliği ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğimizin verilerine göre, Katar'da yaklaşık 10.000 vatandaşlarımızın yaşadığı tahmin edilmektedir.

15.2. ÇALIŞMA HAYATI

15.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Kefalet Sisteminde Yeni Düzenleme

Katar'da uygulanan kefalet sisteminde, yabancı ülke vatandaşlarının Katar'da oturma ve çalışma izni almaları ancak kefilleri kanalıyla mümkün olabilmekteydi. 14 Aralık 2016 tarihinde yürürlüğe giren 'Yabancıların Giriş, Çıkış ve İkametine İlişkin 2015 yılı 21 nolu Kanun' ile 2009 tarihli Kanun yürürlükten kaldırılmış, yabancı çalışanların ülkeye giriş-çıkış ve ikametlerine ilişkin işçi lehine yeni düzenlemeler yapılmıştır.

Yeni yasa işveren ile işçi arasındaki kefalet sistemini ortadan kaldırarak, karşılıklı sözleşme uygulamasını getirmekte ve işçinin işverenden yurt dışı çıkış izni alması zorunluluğunu kaldırmaktadır. Aynı zamanda, işçilerinin pasaportlarına el koyan firmalara karşı yaptırımlar artırılırken, Katar'dan ayrılan bir kişinin yeni bir iş bulması halinde ülkeye dönmek için beklemesi gereken 2 yıllık süreyi de ortadan kaldırmaktadır.

Daha önce yabancılar, Katar'dan ayrılmak için kefillerinden (sponsor) onay almak zorundaydılar. Yeni Kanununun 7. maddesi uyarınca sözkonusu onay İçişleri Bakanlığı'ndan alınacaktır. Bakanlık, çalışanın kefilinden (sponsorundan) onay veya itiraz gelmesini bekleyeceği için, başvurunun en az 3 işgücü öncesinde yapılması gereklidir. Şayet kefil (sponsor), işçinin ülkeyi terk etme talebini reddederse, işçi bu itirazın iptaline ilişkin Bakanlığın 'Çıkış İzinleri İhtilaf Komitesi'ne başvurma hakkına sahiptir. Söz konusu Komite bu yöndeki bir talebi 3 işgünü içerisinde cevaplamak durumundadır.

Yeni Kanununun 14. maddesi ile yabancı çalışana, istisnalar olmakla birlikte, oturma iznini kaybetmeden Katar dışında 6 aydan fazla kalabilme imkânı getirilmiştir.

Katar'a çalışmak için gelen yabancılar geçici çalışma vizesi ile ülkeye giriş yaparlar. Sağlık Komisyonu'nda yaptırdıkları sağlık muayenesinin ardından çalışabilir onayı alanlardan parmak izleri alınır ve yabancı, oturma-çalışma izni almak için İçişleri Bakanlığı'na başvuruda bulunabilirler.

2009 yılına ait Kanunun 4. maddesi uyarınca yabancı çalışanlar, yeni iş aramak için kefilinden (sponsorlarından) onay almak zorundaydılar. Kefilin (sponsorun) onay belgesini imzalamaması durumunda işçi, Katar'da yeni bir iş aramadan önce ülkeyi 2 yıl boyunca terk etmek zorundaydı. Yeni Kanunun 21-23. maddeleri, belirli süreli iş sözleşmesi sona eren işçilerin daha önceki işverenlerinden onay almaksızın veya ülkeyi terk etmeye gerek olmadan iş değiştirmelerine olanak vermektedir. Bunun yanı sıra işçinin kefilinden (sponsorundan), İçişleri Bakanlığı'ndan ve Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı'ndan onay alması halinde sözleşmenin bitiminden önce de iş değişikliği yapması mümkün olacaktır. Belirsiz süreli sözleşme ile istihdam edilen işçiler ise bu onayı, mevcut işyerinde 5 yıldır çalışmalarını durumunda alma hakkına sahiptirler.

Yeni Kanunun 26. maddesi uyarınca, herhangi bir işçinin işten atılması ve bu duruma yetkili mahkeme nezdinde yaptığı itirazının reddedilmesi durumunda, işçinin 4 yıl boyunca Katar'a girişi yasaklanmaktadır.

15.2.2. Sayısal Veriler

Katar İstatistik Kurumu tarafından sadece Katarlılar ve yabancılara ilişkin istatistikler yayımlanmakta olup, yabancıların dağılımı ve Türk vatandaşlarına ilişkin bilgi bulunmamaktadır.

15.2.2.1. İşgücü ve İstihdam Sayıları

2016 yılı itibarıyla

Ekonomik Olarak Pasif Nüfus*	İstihdam Sayısı	İşgücü Sayısı
252.036	2.052.413	2.055.359

Kaynak: Katar İstatistik Kurumu

(*)Emekli, engelli, öğrenci, ev hanımı ve diğer

15.2.2.2.İşgücünün Sektörlere, Uyruğa ve Cinsiyet Göre Dağılımı

2016 yılı itibarıyla

Sektör	Katarlı			Yabancı			Toplam		
	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek
Kamu sektörü	69.071	24.574	44.497	68.529	14.722	53.807	137.600	39.296	98.304
Kamu şirketi	13.173	4.358	8.815	58.210	8.456	49.754	71.383	12.814	58.569
Karma	8.571	2.828	5.743	48.987	5.370	43.617	57.558	8.198	49.360
Özel	10.053	4.368	5.585	1.592.577	95.489	1.497.088	1.602.630	99.857	1.502.773
Diplomatik/Uluslararası/ Bölgesel	184	56	128	4.765	1.459	3.306	4.949	1.515	3.434
Kar amacı gütmeyen	393	210	183	4.432	1.466	2.966	4.825	1.676	3.149
Ev hizmetleri	0	0	0	173.742	107.621	66.121	173.742	107.621	66.121
Diğer	336	252	84	2.336	1.528	808	2.672	1.780	892
Toplam	101.781	36.646	65.135	1.953.578	236.111	1.717.467	2.055.359	272.757	1.782.602

Kaynak: Katar İstatistik Kurumu

15.2.2.3.İşgücünün İşkollarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

2016 yılı itibarıyla

İşkolu	Erkek, %	Kadın, %	Toplam, %
Madencilik ve taş ocakçılığı	5,3	2,5	4,9
İmalat	8,0	0,8	7,0
İnşaat	47,2	2,4	41,3
Ticaret, araç vb. tamiri	12,8	10,2	12,4
Kamu yönetimi ve savunma	4,0	5,7	4,3
Eğitim	0,8	12,4	2,3
Sağlık ve sosyal çalışmalar	0,8	6,0	1,5
Yerel hizmetler	3,7	39,7	8,5
Diğer	17,4	20,3	17,8

Kaynak: Katar İstatistik Kurumu

2004 yılında yayımlanan Katar İş Kanunu, güvenlik hizmetleri dâhil bütün kamu hizmetlerinde istihdam edilen kişileri, bir aydan uzun sürmeyen işlerde istihdam edilenleri, şoförler, çocuk bakıcıları, aşçılar, bahçıvanlar ve bunlara benzer ev işlerinde çalışanları, genel olarak da tarım ve hayvancılık sektörlerinde istihdam edilenleri kapsamamaktadır.

İş Kanununda istihdamda önceliğin Katarlı işçilerde olduğu, Katarlı olmayan işçilerin ihtiyaç halinde istihdam edileceği belirtilmiştir. Bu durum; Katar Devleti tarafından kendi

vatandaşlarına öncelik verildiğini, yabancı işgücüne her durumda çalışma imkânı verilmediğini göstermektedir.

15.2.2.4. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Yaklaşık 10.000 vatandaşımızın yaşadığı Katar'da uzun süredir yerleşik olan Türkler, çoğunlukla restoran ve berber salonu işletmekte ve buralarda çalışmaktadırlar. Katar'da bağımsız çalışan vatandaşlarımızın sayısı 150-200 civarındadır.

15.2.2.5. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2016 yılı itibarıyla

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Katarlı	112	0,2	252	0,7	364	0,4
Yabancı	938	0,1	1.644	0,7	2.582	0,1
Toplam	1.050	0,1	1.896	0,7	2.946	0,1

Kaynak: Katar İstatistik Kurumu

Katar'da 2001-2016 yılları arasında işsizlik oranı ortalaması % 2,7 olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde en yüksek işsizlik oranı % 3,9 ile 2001 yılında, en düşük işsizlik oranı ise % 0,1 ile 2016 yılında kaydedilmiştir.

15.2.2.6. İşsizlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2016 yılı itibarıyla

Yaş	Katarlı			Yabancı			Toplam		
	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek
15-19	14	14	0	14	0	14	28	14	14
20-24	112	70	42	1.002	688	314	1.114	758	356
25-29	126	112	14	540	328	212	666	440	226
30-34	56	14	42	680	444	236	736	458	278
35-39	42	28	14	180	92	88	222	120	102
40-44	14	14	0	166	92	74	180	106	74
Toplam	364	252	112	2.582	1.644	938	2.946	1.896	1.050

Kaynak: Katar İstatistik Kurumu

15.2.2.7.Asgari ve Ortalama Ücretler

Yıl	Ortalama Aylık Ücretler (Katar Riyali, QAR)		
	Kadın	Erkek	Toplam
2011	6.094	7.882	7.401
2012	7.445	9.089	8.654
2013	8.510	10.075	9.667
2014	9.294	10.893	10.483
2015	9.406	11.034	10.568
2016	9.845	11.166	10.793

Kaynak: Katar İstatistik Kurumu

Katar İş Kanunu'nun 6. bölümünde ücretler konusu düzenlenmiştir. Söz konusu bölümde çok ayrıntılı düzenlemeler bulunmamasıyla birlikte, esasa ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Kanunda asgari ücret uygulamasına yer verilmemiştir. Kanunun 'Ücret'e ilişkin 1. maddesine göre ücret; temel ücret ile zamlar, yan ödemeler ve ikramiyelerden (primlerden) oluşmaktadır. Sözleşme serbestisi prensibi Katar çalışma hayatında kabul edilmiştir. Bu nedenle taraflar özgür iradeleriyle temel ücret ve diğer ödemeleri kendi iradeleri doğrultusunda belirlemektedir. Bunlar haricinde "işsizlik parası", "çocuk parası" ve "sosyal yardımlar" başlıkları altında bir ödeme sözkonusu değildir.

15.2.2.8.Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Katar, 1972 yılından bu yana Uluslararası Çalışma Örgütü'ne (ILO) üyedir, ancak 1948 tarihli Örgütlenme Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunması Sözleşmesi ile 1949 tarihli Örgütlenme Hakkı ve Toplu İş Sözleşmesi Sözleşmesini onaylamamıştır. Katar Petrol Şirketi'nde peş peşe işçi grevlerinin yaşanmasının ardından işçi sendikaları 1957 yılında ülkede yasaklanmış, 2004 tarihli İş Kanunu ile Katarlı işçilerin grev yapmalarına, işçi kurulları oluşturmalarına ve Bakanlığın izni olmaksızın uluslararası çalışma örgütlerine katılmalarına yeniden izin verilmiştir. Petrol ve gaz, su ve enerji, ulaşım, iletişim ve hastaneleri kapsayan önemli sanayi kollarında grev yasaktır.

İş Kanunu, 18 yaşını geçmiş Katarlı çalışanların, 100'den fazla Katarlı çalışanın istihdam edildiği işletmelerde örgütlenmesine izin vermektedir. Bununla birlikte, kamu işletmeleri söz konusu uygulamanın dışında kalmaktadır. Katar'da işgücüne tanınan haklar Katarlılarla sınırlıdır.

Yasa yalnızca tek bir ulusal sendikaya izin vermekte ve söz konusu örgütlenmelerin yurt dışında kurulmuş benzeri örgütlerle ortak çalışmalar yürütmesini de yasaklamaktadır. Söz konusu İş Kanunu, işçilere grev ve toplu görüşme hakkı tanımış olmakla birlikte, pratikte işçilerle toplu sözleşme yapılmamakta ve verilecek ücretler işveren tarafından belirlenmektedir.

İş Kanunu'na göre, bütün işçiler işle ilgili konularda ortak komiteler oluşturmak suretiyle işverenlerle toplu görüşme yürütme hakkına sahiptir. İşçi kurullarının olması durumunda ise bu ortak komiteler bütün işçilerin haklarını temsil etmektedir. Bunun dışındaki durumlarda ise 30 ya da daha fazla işçi olması şartıyla doğrudan temsilci seçebilmektedirler.

15.3. SOSYAL GÜVENLİK

Katar'ın, sadece kendi vatandaşları için uyguladığı, yaşlılık, maluliyet, dul ve yetim aylıklarını ve sosyal yardımları kapsayan bir sosyal güvenlik sistemi bulunmakta olup, yabancılar kapsam dışıdır.

İşçilerin % 5, işverenlerin % 10 olarak ödediği primler ve devlet tarafından tahsis edilen fonlar ve ödenekler, sistemin ana finansman kalemlerini oluşturmaktadır. Emeklilik şartları erkekler için 15 yıl prim ödeme süresi ve 60 yaş, kadınlar için 15 yıl prim ödeme süresi ve 55 yaşır.

Aylık ve yardım olarak emekli aylığı ve emeklilik ödemesi, iş göremezlik maaşı, engelli maaşı ve engelli ödemesi, yetim aylığı, yetim ödemesi, geride kalan maaşı ve geride kalan ödemesi yapılabilmektedir. Bunun yanında sosyal güvenlik sistemi, memur veya işçiye primleri ödemek şartıyla emeklilik maaşına ilave edilmek üzere geçmişteki hizmetlerin hesaplanmasını ve eklenmesine imkân tanımakla birlikte, çalışılmayan süreler için hizmet süresinin satın alınmasına olanak sağlamaktadır. Ayrıca farklı bir düzenleme olarak emekliliği

hak eden bir memur veya işçiye, hak ettiği emeklilik maaşının yarısını avans (peşin) olarak talep etme hakkı da verilmektedir.

Sosyal Sağlık Sigorta Kanunu hükümleri gereğince, temel sağlık hizmetleri tüm Katar vatandaşlarına, Arap Körfez İşbirliği Konseyi ülkeleri vatandaşlarına ve ülkede ikamet edenler ile bu ülkeyi ziyaret edenlere zorunlu olarak uygulanmaktadır. Her Katarlı vatandaşın sağlık sigorta primlerinin ödenmesinden devlet sorumludur.

Sosyal Güvenlik Kanununa göre aylık almayı hak eden kişiler; dul kadınlar, muhtaç olan aileler, engelliler, yetimler, çalışma gücü olmayan kişiler, yaşlılar, tutuklu aileleri, terkedilen eşler ve kayıp olan kişinin ailesidir. Bunlara, hiçbir geliri olmamaları durumunda tam maaş ödenmekle birlikte, başka bir geliri bulunması durumunda ise geliri kadar maaşında bir kesinti yapılmaktadır. Bağlanan aylığın bir başkasına devredilmesi ve aylığa haciz konulması kural olarak yasaklanmıştır.

Ülkenin toplam işgücünün % 95'inin yabancılardan oluşması, ancak sosyal güvenlik sisteminin yabancılara kapsamaması, ileride doğabilecek sosyal hakların önüne geçmek olarak yorumlanabilir. Katar'ın halen gelişmekte olduğu ve bu gelişme sürecinin on yıllar boyunca devam edeceği düşünüldüğünde, ülkenin vatandaşlarından oluşan işgücünün bu ekonomik gelişme karşısında yetersiz kalacağı aşikârdır. Dolayısıyla ülke sürekli olarak yabancı işgücüne ihtiyaç duyacaktır.

Yabancı işgücüne olan ihtiyaca karşın bu işçiler, ülkedeki sosyal güvenlik sisteminin dışında tutulmuşlardır. Böylece bu işçilerin 20 ila 30 yıl sonra doğacak sosyal güvenlik haklarının (yaşlılık, malullük, ölüm, meslek hastalığı vb.) ülke ekonomisine olan etkisi ortadan kaldırılmış ve milyonlarca yabancı işçiye aylık ya da yardım bağlanmasının önüne geçilmiştir.

15.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

15.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2015-2016 eğitim öğretim yılı

Eğitim Seviyesi	Eğitim Tipi	Kadın	Erkek
Okul Öncesi	Devlet	4.415	3.891
	Özel	21.560	23.603
İlkokul	Devlet	26.258	23.773
	Özel	41.458	47.226
Yardımcı Eğitim	Devlet	13.010	11.831
	Özel	13.121	15.208
Ortaöğretim	Devlet	12.579	12.229
	Özel	8.435	10.037
Toplam Öğrenci	Devlet	56.262	51.724
	Özel	84.574	96.074
	Toplam	140.836	147.798
Üniversite	Devlet	16.140	5.777
	Özel	3.305	3.446
	Toplam	19.445	9.223

Kaynak: Katar İstatistik Kurumu

16. KAZAKİSTAN

16.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

16.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

01.02.2017 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Türk*
Erkek	8.685.380	
Kadın	9.259.620	
Toplam	17.945.000	Yaklaşık 15.000

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu, T.C. Astana Büyükelçiliği kayıtları ve Astana Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahminleri

(*)Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

Kazakistan Milli Ekonomi Bakanlığı Basın Servisince, 1 Şubat 2017 tarihi itibarıyla ülke nüfusunun 17.945.000 olduğu açıklanmıştır. Bakanlığın İstatistik Komitesine dayandırılan açıklamada, 1 Şubat 2016'ya göre ülke nüfusunun % 1,3'lük oranla 231.500 kişi arttığı, erkek nüfusun 8.685.380, kadın nüfusun 9.259.620 olduğu, 10.305.700 kişinin (% 57,4) şehirlerde, 7.639.600'ünün (% 42,6) ise köy ve beldelerde yaşadığı kaydedilmiştir.

Kazakistan'da yaşayan vatandaşlarımızın sayısına ilişkin kesin veri bulunmamakla birlikte, ülkede 15.000 civarında vatandaşımızın yaşadığı tahmin edilmektedir.

16.1.2. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

Astana Büyükelçiliği ile Almatı ve Aktau Başkonsolosluklarının kayıtlarına göre Kazakistan'daki vatandaşlarımızın % 45'i Almatı Başkonsolosluğumuz görev bölgesinde, % 40'ı Astana Büyükelçiliğimiz görev bölgesinde ve % 15'i de Aktau Başkonsolosluğumuz görev bölgesinde yaşamaktadır.

16.1.3. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2016 yılı itibarıyla

Görev Bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen
Astana BE	117	2	66
Almatı BK	202	13	102
Aktau BK	18	2	9
Toplam	337	17	177

Kaynak: T.C. Astana Büyükelçiliği ile T.C. Almatı ve Aktau Başkonsolosluğu Kayıtları

16.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

16.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

İşgücü Piyasasına İlişkin Değerlendirme

Sahip olduğu ekonomik kaynaklar itibarıyla Orta Asya ve Türk Cumhuriyetleri içinde oldukça güçlü bir konumda olan Kazakistan'da, bağımsızlığın kazanılmasından sonra yaşanan ağır kriz 1990'lı yılların sonlarına doğru aşılmış, ekonomik istikrar sağlanmış, ekonomik mevzuatın iyileştirilmesi ve özel sektörün canlandırılması konularında ilerleme kaydedilmiştir.

Ekonomide yaratılan katma değerin büyük bir bölümü petrol sektöründen kaynaklanmaktadır. Kazakistan eski Sovyet Cumhuriyetleri içinde Rusya'dan sonra ikinci büyük petrol üreticisi konumunda olup, ülke ekonomisi büyük ölçüde petrol ihracatı gelirlerine dayanmaktadır.

1990'lı yıllarda büyük üretim kaybına uğrayan sanayi sektörü, 2000'li yıllarda petrol alanında artan yatırımlar sayesinde tekrar yükselişe geçmiştir. Enerji sektöründeki hızlı gelişme diğer sanayi sektörlerine de ivme kazandırmış, özellikle de metal işleme ve çelik üretiminde büyük gelişme sağlanmıştır.

Kazakistan'da 1990'lı yılların sonundan itibaren en düşük büyüme oranı 2009 yılında % 1,2 olarak gerçekleşmiş, yüksek petrol fiyatları, petrol dışı sektörlere verilen destek ve dış talebin artış eğiliminde olması nedeniyle 2010 yılında % 7,3, 2011 yılında % 7,2, 2012 yılında % 4,6,

2013 yılında % 5,8, 2014 yılında % 4,2 oranında büyüme kaydedilmiştir. 2015 yılındaki bölgede yaşanan ekonomik krizin de etkisiyle büyüme oranları, 2015 yılında % 1,2 ve 2016 yılında % 0,9 olarak gerçekleşmiştir.

Son iki yıl hariç yaşanan istikrarlı ve yüksek oranlı büyüme performansı, nakdi rezervlerde ve ücretlerde sürekli bir artışı beraberinde getirmiş, sosyal refahı da nispeten iyileştirmiştir.

Bu olumlu gelişmeler, 2000’li yılların başından itibaren istihdam piyasasını da olumlu etkilemiş, istikrarlı bir şekilde istihdam sayısında artışlar, işsiz sayısında ve işsizlik oranında azalmalar meydana gelmiştir.

Yıl	İstihdam Sayısı	İşsiz Sayısı	İşsizlik Oranı	Genç İşsizlik Oranı (15-24 Yaş)
1999	6.100.000	950.000	% 13	Veri bulunmamaktadır
2001	6.698.800	780.000	% 10,4	% 19,1
2005	7.261.000	640.700	% 8,1	% 13,4
2010	8.114.200	496.500	% 5,8	% 5,2
2016	8.553.400	445.500	% 5,0	% 3,8

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

Çalışma İzinlerine İlişkin Yeni Düzenleme

Kazakistan’da 18 Ağustos 2016 tarihinde alınan yabancı işgücü izni verilmesine ve uzatılmasına ilişkin 459 sayılı Karar doğrultusunda, 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla uygulanmak üzere çalışma izni kurallarında önemli değişiklikler yapılmıştır.

Yeni Çalışma İzni Kuralları, aşağıdaki mevzuattan oluşmaktadır:

- 27 Haziran 2016’da yayınlanan 559 sayılı Yönetmelik,
- 15 Aralık 2016’da yayınlanan ve 559 sayılı Yönetmeliği tadil eden 1069 sayılı Yönetmelik,
- 559 sayılı Yönetmeliğe ek olarak 15 Aralık 2016’da kabul edilen 802 sayılı Yönetmelik.

559 Sayılı Yönetmelik Haziran 2016'da yayımlandığında, taslağın 2017 Muafiyetleri ekinde yer alan çalışma izni gereksinimleri muafiyet listesini içeren Hükümet Kararı ile birlikte 1 Ocak 2017 tarihinde herhangi bir değişiklik yapılmaksızın yürürlüğe girmesi beklenmekte idi. Başka bir deyişle, 559 Sayılı Yönetmelik ve 2017 Muafiyetler Taslağı kabul eden kararın, nihai yeni çalışma izni kuralları olması bekleniyordu.

Fakat 559 sayılı Yönetmelik (ve 2017 Muafiyetler Taslağı), Kazakistan'ın yabancı yatırım camiası tarafından oldukça tartışmalı bulunmuş, bu Yönetmelik ile getirilen özellikle şube, temsilcilik ofisi ve stratejik yatırım müdürleri ile Kazak dili bilme zorunluluğu gibi değişiklikler Kazakistan'ın yatırım iklimi açısından sakıncalı bulunmuştu. Ülkenin önde gelen iş örgütleri (Kazakistan Yabancı Yatırımcılar Konseyi Birliği, Amerikan Ticaret Odası ve Avrupa Kazakistan İş Birliği vb.) ve birkaç önde gelen yabancı yatırımcı ile yapılan istişareler neticesinde 15 Aralık 2016 tarihinde Sağlık Hizmeti ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı tarafından 1069 sayılı Yönetmelik yayımlanmış, ayrıca Kazakistan Hükümeti tarafından 802 sayılı Karar kabul edilmiştir.

1069 sayılı Yönetmelik ve 802 sayılı Karar'la, 559 sayılı Yönetmelik'te yer alan tartışmalı hususlar çıkartılmış ve bir dizi yeni değişiklik kabul edilmiştir. 1069 sayılı Yönetmelik ve 802 sayılı Karar'la getirilen değişikliklerle 3. kategoride çalışanlar için Kazak dili bilme zorunluluğu kaldırılmıştır.

İlave olarak 1069 sayılı Yönetmelik, 559 sayılı Yönetmeliğe aşağıdaki iki pozitif değişikliği getirmektedir:

- 1) İşveren tarafından istihdam edilen yerli vatandaşların sayısına bağlı olarak istihdam edilebilen yabancıların azami sayısını belirleyen oran şartı, 30'dan fazla çalışanı olmayan şube ve temsilcilik ofislerine artık uygulanmayacaktır.
- 2) Bir işverenin yabancı çalışanlarının Kazakistan'ın farklı bölgelerine yaptıkları iş seyahatleri konusunda göç makamlarına bildiriye bulunmaları gerekliliği kaldırılmıştır.

Çalışma İzinlerinde Yapılan Değişikliklerin Özeti

➤ Çalışma İzni Harçlarının Ücretlendirilmesi

Çalışma izninin verilmesinde, devlet harçları genel prosedüre göre ödenecektir. Buna göre; 1 Ocak 2017 tarihinden itibaren, sektörlerle ve kategorilere göre değişiklik göstermek üzere, yabancılar için çalışma izin harçları asgari 310.853 tenge (yaklaşık 950 USD), azami 567.250 tenge (yaklaşık 1.735 USD) olarak belirlenmiştir. Eski kurallara göre çalışma izinleri ücretsiz verilmekteydi.

➤ Özel Koşulların Kaldırılması

Eski uygulamaya göre, üst düzey yöneticiler dışındaki çalışma izinleri, dört “özel koşul”dan bir ya da daha fazlasına tabi olarak verilmek zorundaydı (yerel işçileri eğitme zorunluluğu gibi). 559 Sayılı Yönetmelik, böyle bir zorunluluk içermemekte olup, 1 Ocak 2017 ve sonrasında verilecek çalışma izinleri için özel koşulların kaldırılması beklenmektedir.

➤ Yerel Pazar Araştırmasının Kaldırılması

559 Sayılı Yönetmeliğe göre bir işveren, artık bir yabancı için bir pozisyonu doldurması için bir çalışma izni başvurusunda bulunmadan önce bu pozisyonu doldurmak üzere yerli vatandaşlar bulmaya çalışmak zorunda olmayacaktır. Eski uygulamaya göre bir işverenin öncelikle yerel çalışma makamlarına bildiri yapma ve bu makamlarca sağlanan adaylarla görüşme zorunluluğu bulunmaktaydı.

➤ Çalışma İzni Süresinin Azaltılması ve Uzatmaların Artırılması

Kategori 1’deki çalışanlar (müdürler ve yardımcılar) için azami çalışma izni süresi 559 Sayılı Yönetmelik ile ve sınırsız sayıda uzatma ile 3 yıldan 12 aya düşürülmektedir. Kategori 2 ve 3’teki çalışanlar (müdürler ve uzmanlar) için azami çalışma izni süresi 12 ayda kalmakta ancak uzatmaların sayısı ikiden üçe çıkarılmaktadır.

➤ **Oran Şartının Sınırlandırılması**

İşveren tarafından istihdam edilen yerli vatandaşların sayısına bağlı olarak istihdam edilebilen yabancıların maksimum sayısını belirleyen oran şartı, 30'dan fazla çalışanı olmayan şube ve temsilcilik ofislerine artık uygulanmayacaktır.

➤ **İş Seyahatlerinde İzin Alma Gerekliliği**

Bir işverenin yabancı çalışanlarının Kazakistan'ın farklı bölgelerine yaptıkları iş seyahatlerinde Göç Makamlarına bildiride bulunmaları zorunluluğu kaldırılacaktır.

Kazakistan Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı'nın Yapılandırılması

Kazakistan'ın 1991 yılında bağımsızlığını kazanmasını müteakiben çalışma hayatı, sosyal güvenlik ve istihdama ilişkin konularda hukuki düzenlemelerin yapılması, iş ve işlemlerin yürütülmesini teminen Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı kurulmuştur.

Kazakistan Cumhuriyeti'nin kamu yönetimi sisteminde yapılan reform ile 6 Ağustos 2014 tarihli ve 875 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle, Sağlık Bakanlığı ile Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'nın fonksiyonları ve güçleri birleştirilerek, Kazakistan Cumhuriyeti Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı olarak yeniden yapılandırılmıştır.

Bakanlığımız görev alanına giren çalışma hayatı, istihdam ve sosyal güvenlik konularından da sorumlu olan Kazakistan Cumhuriyeti Sağlık Hizmetleri ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı, 25 Ocak 2017 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararıyla, Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı olarak iki ayrı Bakanlığa ayrılmıştır (yeniden 2014 yılı öncesi yapılanmaya dönmüştür).

2017 Yılında Uygulanacak Asgari Ücret

Hükümet Kararı doğrultusunda 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla uygulanacak asgari ücret 22.859 tengeden 24.459 tengeye (yaklaşık 75 USD) yükseltilmiştir.

16.2.2. Sayısal Veriler

16.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

Kazakistan'da 2016 yılında toplam işgücü sayısı 8.998.800, işgücüne katılma oranı % 70,0 (erkek % 76,6, kadın % 64,1), istihdam edilenlerin sayısı 8.553.400, bu sayı içerisinde hizmet akdiyle çalışanların sayısı 6.342.800, bağımsız çalışanların sayısı 2.210.500 olarak kaydedilmiştir. Oransal olarak bakıldığında, istihdam edilenlerin % 74'ü hizmet akdine tabi, % 26'sı bağımsız çalışanlardır.

16.2.2.2. İstihdam Sayıları ve Oranları

	2015			2016		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
İşgücü sayısı	9.074.900	4.644.200	4.430.700	8.998.800	4.644.300	4.354.500
İşgücüne katılım oranı	% 71,7	% 77,2	% 65,8	% 70,0	% 76,6	% 64,1
İstihdam sayısı	8.623.800	4.446.000	4.177.800	8.553.400	4.440.400	4.113.000
Hizmet akdiyle çalışanlar	6.294.900	3.188.900	3.105.900	6.342.800	3.228.000	3.114.800
Bağımsız çalışanlar	2.328.900	1.257.000	1.071.900	2.210.500	1.212.300	998.200
İşsiz sayısı	451.100	198.200	252.900	445.500	203.900	241.600
İşsizlik oranı	% 5,0	% 4,3	% 5,7	% 5,0	% 4,4	% 5,5
Genç işsizlik oranı (15-24 yaş)	% 4,1	% 3,6	% 4,7	% 3,8	% 3,5	% 4,2
Genç işsizlik oranı (15-28 yaş)	% 4,3	% 3,6	% 5,1	% 4,1	% 3,6	% 4,7
Uzun süreli işsizlik oranı	% 2,4	% 1,8	% 3,1	% 2,2	% 1,7	% 2,8

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

16.2.2.3. Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Kazakistan'da çalışan vatandaşlarımızın yaş gruplarına göre dağılımına ilişkin bir veri bulunmamaktadır. Ancak, çalışan vatandaşlarımızın büyük çoğunluğunun 25-44 yaş arasında olduğu tahmin edilmektedir.

Diğer taraftan, Kazakistan'da toplam işgücü, çalışanlar ve işsizlerin yaş gruplarına göre dağılımını içeren veriler aşağıda yer almaktadır.

Yaş Grubu	İşgücü Sayısı	İstihdam Sayısı	İşsiz Sayısı
15 ve altı	466	466	-
16-24 yaş	1.150.185	1.106.085	44.100
25-28	1.124.888	1.076.169	48.719
29-34	1.717.804	1.597.686	120.118
35-44	2.213.372	2.107.198	106.174
45-54	1.883.191	1.796.233	86.958
55-64	845.388	806.817	38.571
65 yaş ve üzeri	63.549	62.722	827

16.2.2.4.Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

Kazakistan'da çalışan vatandaşlarımızın işkollarına göre dağılımına ilişkin ayrıntılı bir bilgi bulunmamakla birlikte, vatandaşlarımızın ağırlıklı olarak inşaat işleri, yapı malzemeleri imalatı ve ticareti, küçük ve büyük işletmeler, otel ve turizm işkolları, ticaret ve pazarlama, eğitim, finans ve hizmet sektörlerinde çalıştıkları bilinmektedir.

16.2.2.5.Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Kazakistan'da yaklaşık 2.000 vatandaşımız bağımsız olarak çalışmakta olup, ağırlıklı olarak inşaat işleri, yapı malzemeleri imalatı ve ticareti, küçük ve büyük işletmeler, perakende, ticaret ve hizmet sektörlerinde faaliyet göstermektedirler.

16.2.2.6.Yabancılara Verilen Çalışma İzinlerinin Sayısı

2016 yılı itibarıyla

Ülke	Sayı
Çin Halk Cumhuriyeti	12.699
Türkiye	3.502
Özbekistan	1.564
İngiltere	1.474

Hindistan	1.388
Diğer	16.165
Toplam Yabancı	36.792

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

16.2.2.7.İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

Kazakistan İstatistik Kurumu'nun verilerine göre, Kazakistan'da 2016 yılında işsiz sayısı 445.467, işsizlik oranı % 5,0 olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında ortalama sayısı 445.500 olan işsizlerin 203.900'ü erkek, 241.600'ü kadındır.

İşsizlik oranlarına bakıldığında genel işsizlik oranı % 5,0 (erkek % 4,4, kadın % 5,5), 15-24 yaş arası kişileri kapsayan genç işsizlik oranı % 3,8 (erkek % 3,5, kadın % 4,2), 15-28 yaş arası grupta işsizlik oranı % 4,1 (erkek % 3,6, kadın % 4,7), uzun süreli işsizlik oranı ise % 2,2 (erkek % 1,7, kadın % 2,8) olarak gerçekleşmiştir.

16.2.2.8.Asgari ve Ortalama Ücretler

Asgari Ücret

Asgari ücret 2015 yılında 21.364 tenge (yaklaşık 65 USD), 2016 yılında 22.859 tenge (yaklaşık 70 USD) olarak uygulanmıştır. Diğer taraftan, Kazakistan Hükümeti'nin 29 Kasım 2016 tarihli ve 25-VI sayılı Kararıyla 1 Ocak 2017 tarihinden itibaren ülkede uygulanacak asgari ücret 24.459 tengeye (yaklaşık 75 USD) yükseltilmiştir.

Ortalama Aylık Ücret

2015 yılında 126.021 tenge (yaklaşık 385 USD) olarak gerçekleşen ortalama aylık ücret, 2016 yılında % 13'lük bir artışla 142.898 tenge (437 USD) olmuştur. 2016 yılının dönemlerine bakıldığında, ilk çeyrekte ortalama aylık ücret 132.769 tenge iken, 2. çeyrekte 143.600, 3. çeyrekte 141.187, dördüncü çeyrekte ise 154.632 tenge olarak gerçekleşmiştir.

Dönem	Çalışanın Ortalama Aylık Ücreti		
	Tenge	%	
		Bir Önceki Çeyreğe Kıyasla	Bir Önceki Yılın Aynı Çeyreğine Kıyasla
2016			
1. çeyrek	132.769	97,6	111,9
2. çeyrek	143.600	108,2	115,6
3. çeyrek	141.187	98,3	113,4
4. çeyrek	154.632	109,5	113,7

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

İşkollarına Göre Aylık Ortalama Ücret

İşkolu	2015	2016
	Tenge	
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	72.507	81.572
Sanayi	174.436	195.295
Madencilik ve taş ocakçılığı	275.624	312.572
İmalat	137.385	153.571
Elektrik, gaz, buhar ve iklimleme beslemesi	124.256	136.732
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	85.217	93.856
İnşaat	154.794	179.205
Toptan ve perakende satış; motorlu taşıt ve motosiklet tamiri	121.020	131.091
Taşıma ve depolama	166.057	176.825
Konaklama ve yiyecek hizmetli faaliyetleri	116.503	127.837
Bilişim ve iletişim	180.828	204.192
Finans ve sigorta faaliyetleri	236.689	284.330
Gayrimenkul faaliyetleri	109.318	123.346
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	255.216	323.661
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	102.180	115.041
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	107.924	118.868
Eğitim	77.542	94.542
İnsan sağlığı ve sosyal çalışma faaliyetleri	91.902	106.049

Sanat, eğlence ve dinlenme	95.210	110.320
Diğer hizmet faaliyetleri	202.769	218.893
Toplam Ortalama	144.369	164.390

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

16.3. SOSYAL GÜVENLİK

16.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Kazakistan'ın 2030 Ulusal Kalkınma Programında, sosyal güvenlik sorunlarının çözülmesi amacıyla acilen yeni sosyal güvenlik politikalarının uygulamaya geçirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Yapılan reformlar çerçevesinde vergiler düşürülerek net ücret düzeylerinin artırılması hedeflenmiştir. Geliri asgari ücretin altında olan aileler için yoksulluk sigortası uygulaması getirilmiştir.

Sosyal güvenlik sisteminin yeniden yapılandırılmasında tamamlayıcı emeklilik sistemlerine de yer verilmiş olup, sistem üç aşamalı hale dönüştürülmüştür. Birinci aşamada; tüm vatandaşlara eşit olarak sağlanan haklar ile doğum, sakatlık vb. yardımlar söz konusudur. İkinci aşamada; birikimli emeklilik sistemine geçiş ile sağlanan haklar oluşturulmuştur. Üçüncü aşama ise sosyal güvenlik hizmetlerinde, vatandaşların isteğine bağlı olarak sosyal prim kesintilerinin artırılarak, gönüllü tasarruflarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Böylece, Kazakistan vatandaşlarının sosyal güvenlik kurumundan aldıkları gelirlerin, gelişmiş ülkelerdeki kişilerin seviyesine çıkarılması amaçlanmıştır.

Kazakistan'da Emekli Aylıklarında ve Çocuk Doğum Yardımında Yapılacak Artış

Kazakistan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanı, birikmiş ve temel emekli aylıklarının 1 Temmuz 2017 tarihi itibarıyla % 20 artırılacağını belirtmiştir.

2017-2019 dönemi için kabul edilen devlet bütçesi ile birikmiş emekli aylıkları 1 Ocak 2017 itibarıyla % 9,0, 1 Temmuz 2017 itibarıyla da Cumhurbaşkanının talimatı doğrultusunda % 11 artırılabacaktır. Temel emekli aylığı ise 1 Ocak 2017 itibarıyla % 7,0, 1 Temmuz 2017 itibarıyla da Cumhurbaşkanının talimatı doğrultusunda % 13 artırılabacaktır. Böylece, 2,1 milyon

emeklinin 2017 yılında 2016'ya kıyasla birikmiş ve temel emekli aylıklarında toplam % 20 artış sözkonusu olacaktır.

Diğer taraftan, çocuk doğum yardımı 2016 yılında 1., 2. ve 3. çocuk için 66.621 tenge iken, 1 Ocak 2017 itibarıyla 71.270 tenge, 1 Temmuz 2017 itibarıyla ise 86.222 tengeye yükselecektir. 4. ve daha sonraki çocuklar için 2016 yılında 111.035 tenge olan çocuk doğum yardımı ise 1 Ocak 2017'den itibaren 118.000 tenge, 1 Temmuz'dan sonra ise 142.947 tenge olacaktır. Emekli aylıkları ile çocuk doğum yardımında 2017 yılında yapılacak artışlar için devlet bütçesinde toplam 81,6 milyar tenge ayrılmıştır.

Yaşlılık Aylıklarında 2018 Yılı İtibarıyla Geçerli Olacak Yeni Düzenleme⁶

Kazakistan Cumhurbaşkanı, emeklilik sisteminin sosyal güvenlik içerisinde modernleştirilmesi amacıyla uzun soluklu girişimin bir parçası olarak 4 Ağustos 2015 tarihinde yeni bir emeklilik reformu imzalamıştır. Halihazırda emekli maaşları esasen devletin yıllık gelirlerinden finanse edilen, herkes için aynı bir temel aylık miktarına ilaveten çalışanın primlerinden finanse edilen bireysel tanımlı primlerden (DC) (ücretin % 10'u) oluşmaktadır.

Yeni kanun ile 2018 yılı itibarıyla teorik olarak varsayıma dayanan primlerden (NDC) oluşan, bir nevi işveren primlerinden finanse edilen ikinci bir yaşlılık aylığı düzenlenmesi öngörülmektedir.

1998 yılında kurulan, çalışan tarafından finanse edilen ilk DC hesapları, özel emeklilik fonu sağlayıcıları tarafından yönetilmiştir. Ancak 2014 yılında hükümetin talimatı ile bu varlıklar, yeni oluşturulan, hükümete ait tek emeklilik fonuna (SPF) aktarılmış olup, bu fon şu anda Merkez Bankası tarafından yönetilmektedir. Yeni NDC hesaplarının fonlaması ve yönetimi yine SPF tarafından yapılmaktadır. 2015 yılının ilk çeyreğinde SPF tarafından yönetilen net emeklilik varlıkları yaklaşık 26,4 milyar dolar olmuştur (SPF verisi).

⁶Kaynak:<https://www.towerswatson.com/en/Insights/Newsletters/Global/global-news-briefs/2015/11/kazakhstan-new-component-added-to-old-age-pension-entitlement-starting-in-2018>

Yeni kanunun ana hatları

Yeni kurulacak sistemin temeli hükümetin mevzuat uygulamaları ve diğer yönlendirmelerine dayansa da, genel çerçeve aşağıdaki şekilde olacaktır:

- 1 Ocak 2018 itibarıyla işverenler tek emekli fonuna (SPF) % 5 prim yatıracaktır. Bu primler, varsayıma dayanan primler hesaplarına (NDC) temel olacaktır.
- 2023 yılından itibaren, tehlikeli işlerde veya riskli koşullarda eleman çalıştıran firmalar ayrıca bu durumdaki çalışanları için NDC sistemine ilave % 5 prim yatıracaklardır.
- NDC hesaplarından elde edilen gelirler, asgari ücretin azami 2 katına kadar (henüz netlik kazanmamıştır) emekliliğe yıllık gelir olarak ödenecektir. Hak sahipliği için kişinin sistemde en az beş yıldır bulunması gereklidir. Bu yüzden de NDC'ye bağlı yıllık ödemeler Ocak 2023'den önce başlamayacaktır.
- Hükümet, NDC hesaplarıyla ilgili yıllık gelir hesaplamasının, hesap durumu ve yaşam beklentisine dayanacağını belirtmiştir. Gelirin endekslemesi, enflasyon, demografi, SPF'nin finans durumu ve diğer faktörleri yansıtacaktır (henüz netlik kazanmamıştır).
- NDC hesaplarında biriken gelir, hesap sahibinin kişisel kazancı olarak nitelendirilmeyecektir. Gelirler ölüm halinde hak sahiplerine transfer edilmeyecek, ayrıca ülke dışına da ödenmeyecektir. Aynı zamanda götürü ödeme yada erken emeklilik de sözkonusu değildir.
- Temel emeklilik gelirinin hesaplanması 1 Temmuz 2017 tarihinde değiştirilecektir. Ödenecek tutar, sigortalılık süresi ve aylık asgari ücrete bağlı olacaktır. Sosyal güvenlik sisteminde en az 35 yıl sigortalılık süresi olan hak sahipleri asgari ücretin % 100'ü (halihazırda aylık 21.364 Tenge) oranında emekli maaşı alacaktır. 20-34 yıl sigortalılık süresi olanlarda bu oran % 70'e, 20 yıldan az olanlarda ise % 50'ye düşecektir.

İşverenler açısından değerlendirme

Hükümete göre yeni sistemde emekli maaşları, sistem tam olarak uygulamaya başlandığında ortalama bir işçi için emeklilik öncesi gelirin % 40'ına tekabül edecektir. Mevcut durumda neredeyse tüm emeklilik birikimleri SPF'nin, dolayısıyla Merkez Bankası ve Hükümetin doğrudan kontrolü altındadır. NDC hesapları için yeni gelir eklenmesi, sadece varlıkların kontrolünün yoğunlaştırılmasını güçlendirecektir.

İşverenler için en önemli çıkarım, 1 Ocak 2018 itibarıyla NDC hesaplarına yatırılacak olan % 5 ilave işçilik maliyetidir. Buna ek olarak tehlikeli işlerde yada riskli koşullarda çalışan kişilere yönelik 2023 yılından itibaren çalışan başına ilave % 5 primdir. Kanun, bu primlerin işverenlerin sorumluluğunda olduğunu belirtmektedir. İşçi primlerine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır.

Yeni emeklilik reformu, hükümetin 2050 yılına kadar yapmayı planladığı reformlardan bir tanesidir. Bunun yanı sıra parlamentoda bekleyen, yeni iş kanunu ve yeni bir zorunlu sağlık fonu gibi diğer güncel önlemler de mevcuttur.

Sağlık Hizmetleri Ücretli Oluyor

Sağlık hizmetleri Kazakistan vatandaşlarına ücretsiz sunulmaktadır. 2017 yılından itibaren Kazakistan'da prime dayalı sağlık sigortası uygulamasının başlatılması ve sağlık sigortası için işverenden % 5 oranında prim alınması öngörülmektedir.

16.3.2. Sayısal Veriler

16.3.2.1.Sosyal Sigorta Prim Oranları

Kazakistan'da emeklilik yaşı erkeklerde 63, kadınlarda 58 olup, prim gün sayısı her ikisi için de 12.600'dür. Kazakistan'da halen sadece Kazak çalışanların maaşlarından % 10 oranında emeklilik (uzun vadeli) sigorta primi kesilmekte, yabancıların kapsam dışında tutulması nedeniyle bu kişilerin maaşlarından uzun vadeli sigorta primi kesilmemektedir.

Bu uygulamanın istisnası olarak, Kazakistan'da 5 yıl süreyle yaşamış ve belirlenen diğer şartları taşıyan yabancılara 5-10 yıl süreli çalışma ve oturma izni hakkı tanınmakta ve kendilerine bu durumu teşvik eden Yaşam Belgesi (Vid na Vitelstva kartı) verilmektedir. Bu belge sahibi yabancıların aylıklarından % 10 oranında uzun vadeli sigorta primi kesilmekte, bu yabancılar ülkelerine kesin dönüş yapacaklarında bu kesintiler toplu olarak kendilerine geri ödenmektedir.

Ayrıca ülkedeki tüm çalışanlardan (yerli ve yabancılardan) % 11 oranında sosyal koruma amaçlı prim alınmakta olup, bu primler işveren tarafından ödenmektedir. Sosyal koruma amaçlı alınan % 11 oranındaki sosyal vergilerin % 6'lık kısmı ile kısa vadeli sigorta kolları (işkazası-meslek hastalıkları, hastalık, analık) yardımları ve bazı sosyal yardımlar karşılanmaktadır.

16.3.2.2.Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

2016 yılı itibarıyla

Emekli aylığı alanların sayısı	2.061.660
Ortalama aylık miktarı, tenge	42.476
Devlet sosyal ödeneği alanların sayısı, kişi	785.353
Aylık ortalama sosyal ödeneğin miktarı, tenge	28.650
Asgari aylık miktarı, tenge	25.824

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

16.3.2.3.Aile Yardımları

İhtiyaç testi ve gelir testini yerine getiren, Kazakistan'da ikamet eden vatandaşlar, mülteciler, vatandaş olmayanlar ve vatansızlar; engelli kişiler, tam zamanlı öğrenciler ve stajyerler, 80 yaş ve üzeri kişiler ile 7 yaşından küçük çocuklar aile yardımlarına hak kazanmaktadır.

16.3.2.4.Çocuk Parası Miktarları

Kazakistan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'nın verilerine göre, çocuk doğum yardımı 2016 yılında 1., 2. ve 3. çocuk için 66.621 tenge iken, 1 Ocak 2017 itibarıyla 71.270 tenge, 1 Temmuz 2017 itibarıyla ise 86.222 tengeye yükselecektir. 4. ve daha sonraki çocuklar için 2016 yılında 111.035 tenge olan çocuk doğum yardımı ise 1 Ocak 2017'den

itibaren 118.000 tenge, 1 Temmuz'dan sonra ise 142.947 tenge olacaktır. 2017 yılı devlet bütçesinden sözkonusu artışlar için 1,8 milyar tenge ayrılmıştır.

16.3.2.5.Sosyal Yardımlar

2016 yılı itibarıyla

Devlet sosyal ödeneği alanların sayısı	785.353
Aylık ortalama sosyal ödeneğin miktarı, tenge	28.650
Asgari aylık miktarı, tenge	25.824

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

16.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

2007 yılında çıkarılan ve 2008 yılında değişiklikler yapılan Kazakistan Cumhuriyeti Eğitim Kanunu'nda eğitim sistemi, okul öncesi eğitimle başlamakta, takip edilen öğrenim programlarına göre de genel eğitim-temel eğitim (ilk, orta), mesleki eğitim ve yüksek eğitim olmak üzere üç kategoriye ayrılmaktadır. Buna göre; okul öncesi eğitimden sonra eğitim sistemini, ilköğretim ve genel orta eğitim, mesleki orta eğitim ve yüksek eğitim şeklinde sınıflandırmak mümkündür.

Temel eğitim olarak tanımlanan ilkokul ile ortaokul toplamda 9 yıl olup, zorunludur. 10.-11. sınıflar genel ortaöğretimdir. Temel eğitimini tamamlayan öğrenciler (9. sınıf) devlet sınavına girmek zorunda olup, sınavı başarı ile geçen öğrenciler Temel Eğitim Belgesini almaktadır. Bu belgeyi alan öğrenciler liseye devam edebilmekte veya meslek okullarına gidebilmektedir. Liseye devam edecek öğrenciler 2 yıl daha eğitim görüp, devlet sınavını başarı ile geçtikten sonra lise diplomasını almaktadır. 9. sınıftan sonra liseye devam etmek istemeyen öğrenciler ise okulların düzenlediği sınavlara girerek meslek okuluna (Kolej) devam edebilmektedir.

Okullarda eğitim dili Kazakça ve Rusçadır. Uluslararası statüdeki bazı okullarda ise eğitim dili İngilizcedir.

16.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2016-2017 eğitim öğretim yılı

Okul Türü	Genel	Türk
İlkokul – Ortaokul, Temel Eğitim (Lise)	2.920.000	Yaklaşık 1.000
Meslek Lisesi	488.926	Veri yoktur

Kazakistan Eğitim ve Bilim Bakanlığı'nın verilerine göre, Kazakistan'da 2016-2017 eğitim öğretim yılında Kazakistan genelinde ilk, orta ve lise sınıflarına giden toplam öğrenci sayısı (mesleki ve teknik eğitim hariç) 2.920.000'dir. Kazakistan genelinde yeni eğitim öğretim yılında toplam 7.373 okulda eğitim verilmektedir.

16.4.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

Kolejler olarak bilinen ve 9.-11. sınıflar arasında mesleki eğitim veren meslek liselerinde 2016-2017 eğitim öğretim yılında 488.926 öğrenci öğrenim görmüştür.

16.4.3. Mesleki Eğitim Konusunda İşbirliği

Mesleki eğitim konusu genel olarak Kazakistan Bilim ve Eğitim Bakanlığı'nın görev alanına girmektedir. 2016 yılı Aralık ayında TİKA ile Kazakistan Bilim ve Eğitim Bakanlığı arasında “Mesleki ve Teknik Eğitim Alanında İşbirliği Protokolü” imzalanmıştır.

Anılan İşbirliği Protokolü kapsamında, Kazakistan Bilim ve Eğitim Bakanlığı'nın koordinatörlüğünde Kazakistan'daki vilayetlerin ihtiyaçları doğrultusunda, Türkiye'den getirilen uzmanlarca 2-3 haftalık eğitim programları düzenlenmektedir.

16.4.4. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2016-2017 eğitim öğretim yılı

Eğitim Durumu	Öğrenci Sayısı
Lisans	188
Yüksek Lisans	22
Doktora	14
Toplam	224

2016-2017 eğitim öğretim yılı itibarıyla Kazakistan genelinde 125 yükseköğretim kurumunda eğitim gören öğrenci sayısı 477.074'dür. 2016-2017 eğitim öğretim yılında burslu olarak birinci sınıfa başlayan öğrencilerin 12.593'ü teknik bilimler fakültelerinde, 5.000'i öğretmenlik alanında, 2.690'ı tarım mesleklerinde ve 3.000'i tıp fakültelerinde eğitim almaktadır. Kazakistan'da, bünyesinde "Türkoloji" bölümü bulunan 5 devlet üniversitesi bulunmaktadır.

16.4.5. Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi 4 Mayıs 1992 tarihinde kurulmuştur. Söz konusu üniversitenin merkezi Kazakistan'ın Türkistan şehrinde olup, Almatı'da Avrasya Araştırma Enstitüsü bulunmaktadır. Üniversitede Ekonomi, Tarih ve Eğitim, Filoloji, Hukuk, Bilişim Teknolojileri ve Mühendislik, Tıp, Fen, Spor ve Sanat, Uzaktan Eğitim Fakülteleri, 1 yüksekokul, Türkoloji, Ekoloji, Avrasya Araştırma, Fen ve Sağlık Bilimleri Enstitüleri, Arkeoloji İlmî Araştırmalar, Hazırlık, Dil Öğretim, Türkiye Türkçesi ile Uzaktan Eğitim Programları ve Uygulama Merkezleri bulunmaktadır. Anılan üniversitede 166 Türk öğrenci eğitim görmektedir.

16.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

16.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

2016 Yılında 33.000'i Aşkın Kazak Asıllı Ülkesine Dönüş Yaptı

1990'lı yılların ortalarından itibaren ülke dışında yaşayan Kazak asıllıların ülkeye dönmeleri Kazakistan vatandaşı olmaları teşvik edilmektedir.

Kazakistan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca Ocak 2017'de yapılan açıklamada, 2016 yılı içerisinde 33.754 Kazak asıllının (başka bir ülke vatandaşlığını taşıyan ancak Kazak asıllı olan) ülkeye döndüğü, dönüş yapanların % 65,5'ini Özbekistan'dan, % 24,9'unu Çin'den, % 3,2'sini Türkmenistan'dan, % 2,7'sini Moğolistan'dan, % 3,7'sini de diğer ülkelerden gelenlerin oluşturduğu, bunların % 65,4'ünün istihdam edilebilir yaşta olduğu, % 28,6'sınının 16 yaşını doldurmamış çocuklardan, % 6'sınının da emeklilerden oluştuğu,

gelenlerin % 10,8'inin yüksek eğitim almış, % 20,3'ünün yüksek meslek okulu mezunu, % 65'inin lise mezunu ve % 3,9'unun da eğitim görmemiş kişiler olduğu ifade edilmiştir.

1 Milyona Yakın Yabancı Kazak Vatandaşlığına Aldı

Kazakistan Cumhuriyeti Devlet Sekreteri (Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri) Gulşara Abdikalikova 2017 yılı Ocak ayı başında yaptığı açıklamada, Kazakistan'ın bağımsızlığını kazanmasından bu yana geçen 25 yıllık sürede 980.733 yabancı Kazak vatandaşlığına geçtiğini belirtmiştir. Kazakistan vatandaşı olmak isteyen kişi sayısının gittikçe arttığını bildiren Abdikalikova, bunun ülkedeki sosyo-ekonomik istikrarın ve etnik gruplar arasındaki uyumun bir göstergesi olduğunu da eklemiştir.

Kazakistan'da Göç Hizmeti Komitesi Kurulacak

Kazakistan Milli Ekonomi Bakanlığı'nın göç konusunda devlet politikasını belirleme, göç süreçlerinin düzenlenmesi, yabancı devletlerin ilgili kurumları ve uluslararası kuruluşlar ile işbirliği konusundaki yetkileri alınarak, Sağlık ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı'na (Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'na) verilmiştir.

Anılan Bakanlığın göç, bölgesel göçmen kotasını ve yabancı işgücü kotasını belirleme ve Hükümetin onayına sunma, göçmenlerin sosyal güvenliğini sağlama, yabancı işgücü ve etnik Kazakların ortak veri tabanını oluşturma, göç mevzuatına uyumun kontrolü konuları hariç olmak üzere göç süreçlerinin denetimi, değerlendirilmesi ve tahmini konusunda devlet politikasının kurumlararası koordinasyonu ve hayata geçirme fonksiyonları ile yetkileri İçişleri Bakanlığı'na verilmiştir.

Ayrıca Cumhurbaşkanının Kararnamesiyle, İçişleri Bakanlığı nezdinde Göç Hizmeti Komitesi'nin kurulmasına ilişkin talimat verilmiştir.

Kazakistan'daki Türk İşgücü

1996 yılından 2016 yılı sonuna kadar Türkiye İş Kurumu kanalıyla Kazakistan'a gönderilen Türk işçilerinin sayısı 52.834'dür.

Kazakistan'a Türkiye İş Kurumu aracılığıyla 2004 yılında 4.403, 2005 yılında 5.775, 2006 yılında 8.227, 2007 yılında 7.972 çalışmamız gönderilirken, bu sayı 2008 yılında 4.717'ye düşmüş, takip eden yıllarda tedricen azalarak 1.000'in altına inmiş, 2015 yılında da 1.374'çıkmiştir. 2016 yılında bu sayı % 58 gibi büyük bir oranda düşüşle 803'e gerilemiştir. Bu düşüşün başlıca nedeni Kazakistan'ın yabancı çalışanlar için kota uygulamasıdır.

Kalifiye Kazak işgücünün yetersiz olmasına rağmen, Kazak makamlarınca vatandaşlarına daha fazla istihdam sağlanması amacıyla yabancı işgücü kotası düşük tutulmaktadır. Bu nedenle, Türk şirketleri ihtiyaç duydukları kalifiye Türk personelini Türkiye'den getirememektedir.

İşçi kotasının düşüklüğünün yanı sıra, yerel işçi çalıştırma zorunluluğu da işverenlerimiz açısından ek külfet yaratmaktadır. Halihazırda istihdam edilecek her bir yabancı personele karşılık 9 Kazak vatandaşının istihdam edilmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

Yabancı işgücü istihdamında uygulanan kotalar devlet tarafından her yıl yeniden belirlenmekte olup, Kazakistan Çalışma ve Halkın Korunması Bakanlığı'nın verilerine göre, 2016 yılında Kazakistan'da 36.792 yabancı çalışan istihdam edilmiş olup, Türk işgücü Çin Halk Cumhuriyeti'nden sonra ikinci sırada yer almaktadır. Kazakistan'da 2016 yılı içerisinde 3.502 vatandaşımıza çalışma izni verilmiştir.

Türk-Kazak İşadamları Birliği (TÜKİB)

Almatı'da kurulan Türk-Kazak İşadamları Birliği (TÜKİB) 2016 yılı Temmuz ayında üye kabul etmeye başlamış olup, 2016 yılı sonu itibarıyla Birliğin 26 üyesi bulunmaktadır.

Birliğe kayıtlı Türk ve Kazak firmaları genel olarak inşaat, inşaat malzemeleri, perakende satış, konaklama ve yiyecek-içecek, iletişim, danışmanlık, tıbbi ilaç üretimi, finans vb. sektörlerde faaliyet göstermektedir.

17. KUVEYT

17.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

17.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	2.582.760	1.976.316	3.000
Kadın	1.549.655	912.920	1.500
Toplam	4.132.415	2.889.236	4.500

Kaynak: Kuveyt İstatistik Kurumu 2016 Yılı Raporu

(*) T.C. Kuveyt Büyükelçiliği, Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahmini verileri

Kuveyt İstatistik Kurumu tarafından sadece Kuveyt ve tüm yabancılara ilişkin istatistikler yayımlanmakta olup, yabancıların dağılımı ve Türk vatandaşlarına ilişkin bilgi bulunmamaktadır. T.C. Kuveyt Büyükelçiliği ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğimizin verilerine göre, Kuveyt'te yaklaşık 4.500 vatandaşlarımızın yaşadığı tahmin edilmektedir.

17.1.2. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2016	66	3	13

Kaynak: T.C. Kuveyt Büyükelçiliği

17.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

17.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Kuveyt Sosyal İşler ve Çalışma ve Bakanlığı, kamuda çalışan yabancıların yerine Kuveytlilerin getirileceğini, yine kamuda öğretmen olarak çalışan yabancıların yerine eğitilmiş, Kuveyt'te mukim ancak Kuveyt vatandaşı veya herhangi bir ülke vatandaşı olmayıp, 17. madde uyarınca oturum izinleri bulunan kişilere istihdam sağlanacağını açıklamıştır.

İlk kez çalışma izni düzenlenmesinde alınan 2 Kuveyt Dinarı (KD) ücret 50 KD'ye, transfer ücreti 10 KD'den 50 KD'ye ve çalışma izninin yenilenmesi 2KD'den 10 KD'ye yükseltilmiştir.

Daha önce yabancı işçi başına 250 KD olan garanti parası yatırılması uygulamasına son verilmiştir. Söz konusu garanti parası ödemesi ülkeye getirilen yabancıların işverenleri tarafından karşılanmayan dönüş ücretleri için uygulanmakta idi.

17.2.2. Sayısal Veriler

17.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	1.532.577	373.430	1.906.007
Yabancı	1.332.156	158.931	1.491.087
Türk*	2.750	750	3.500

Kaynak: Kuveyt Nüfus İdaresi İstatistiği 2014 Yılı Raporu

(*) T.C. Kuveyt Büyükelçiliği, Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahmini verileri

17.2.2.2. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Kuveyt yasaları, Kuveyt'te çalışan yabancıların kendi namlarına iş kurmalarına olanak tanımamaktadır. Bu yönüyle, ülkede bir işyeri işletecek vatandaşlarımızın bürokratik işlemlerini kefilleri aracılığıyla yürütmeleri gerekmektedir. Yaygın olarak uygulanan usul ise ruhsat sahibi olan (hukuken yetki ve sorumluluk taşıyan) Kuveytli kefilin, işyerinin işletmesini kira, kar payı veya hisse karşılığında bir yabancıya vermesidir.

Bu şekilde Kuveytli adına işletme çalıştıran vatandaşlarımızın sayısının 700-800 arasında değiştiği tahmin edilmektedir. Vatandaşlarımız inşaat taşeronu, berber, kuaför, aşçı, kebabçı, marangoz, mobilyacı, döşemeci, kuyumcu, terzi ve otomobil tamircisi gibi mesleklerde hem emeklerini, hem de sınırlı da olsa sermayelerini katarak kendi nam ve hesaplarına işyeri işletmektedirler.

Ayrıca Kuveyt'te öğretim görevlisi, tıp doktoru, mühendis, mimar, pilot, şirket yöneticisi, bilgisayar işletmeni, antrenör vb. olarak çalışan vatandaşlarımızın sayısının 100 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Kuveyt mevzuatına göre her işçinin bir Kuveytli kefil bulunmakta, iş ve kefil değiştirmede belirli koşulların mevcudiyetinin yanında, kefilin rızası ile birlikte Sosyal İşler ve Çalışma Bakanlığı'nın da izni aranmaktadır.

17.2.2.3.İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2015 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam	
Kuveytli	14.033	3.226	17,269	% 4,7
Yabancı	-			% 1,8

Kaynak: Kuveyt İstatistik Kurumu

Kuveyt'te vatandaşlarımızın çalıştıkları sürece ikamet edebilmeleri nedeniyle, işsiz vatandaşlarımızın sayısı yok denecek kadar azdır.

17.2.2.4.Asgari ve Ortalama Ücretler

31.12.2016 tarihi itibarıyla

İşkolu	Aylık Asgari Ücret (KD)	Ortalama Aylık Ücret (KD)
Gıda sanayi	-	250
Petrol, kimya, lastik plastik ve ilaç	75	250
İletişim	-	450
Taşımacılık	-	150
Sağlık ve sosyal hizmetler	-	450
Kamu sektörü, Kuveytliler için	Bekar: 250 Evli: 325	Erkek: 1.716 Kadın: 1.246
Kamu sektörü, yabancılar için	90	Erkek: 637 Kadın: 623
Ev İşçileri	60	90
Genel işler	-	250

Kaynak: Kuveyt İstatistik Kurumu

17.2.2.5. Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Kuveyt'te grevin yasak olması nedeniyle işçiler nadiren grev yapmaktadır. Yabancılar, grev yapmaları durumunda sınır dışı edileceklerinden bu yola başvurmamakta, aylarca ödenmeyen maaşların ödenebilmesi için kısa süreli iş bırakma eylemleri yapmaktadırlar.

Kamu teşekkülü olan Kuveyt Petrol Şirketindeki (KOC) Kuveytli çalışanlar, tasarruf tedbirleri nedeniyle kesilen ikramiyeleri nedeniyle greve gitmiş, ancak kamu güvenliğini tehlikeye atmadan ceza alacakları uyarısıyla grev sonlandırmışlardır.

17.3. SOSYAL GÜVENLİK

17.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Yabancı işçilerin sosyal güvenlikleri noktasında, Kuveyt sosyal sigorta sistemi sadece Kuveytlileri kapsamına almaktadır. Hastalık ve iş kazaları halinde Kuveyt'te mukim bulunan yabancılar genel sağlık hizmetlerinden ücretsiz faydalanmaktadır. Kuveyt'teki kamu hastanelerinden yabancıların yalnız akşam saatlerinde yararlanabilmeleri uygulamasına geçilmiştir.

Körfez İşbirliği Konseyi ülkelerinde 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren 'Ortak Sosyal Güvenlik Yasası'nın yürürlüğe girmesiyle tüm üye ülkelerde ordu mensupları dahil olmak üzere kamu ve özel kesim çalışanları sosyal sigorta sistemi içerisinde yer almışlardır. Buna göre, yaşlılık, iş göremezlik ve ölüm sigorta kollarına ilişkin primlerin çalışılan ülkenin sigorta kurumuna; iş kazası ve meslek hastalıkları primlerinin ise vatandaşı olunan ülkenin sigorta kurumuna ödenmesi gerekmektedir.

Kuveyt sosyal sigorta mevzuatı uyarınca yabancı çalışanlar (Körfez İşbirliği Konseyi vatandaşları hariç) uzun vadeli sigorta kolları kapsamı dışında tutulmuş olup, ücretlerinden herhangi bir kesinti yapılmamaktadır. Kuveyt'te, yabancılar sadece genel sağlık sigortası kapsamındadır. Öte yandan Kuveyt'te çok sayıda işçi istihdam eden bazı firmaların işçilerini hastalık ve iş kazası risklerine karşı özel sigortalar ile anlaşarak sigortalattıkları da rastlanan uygulamalar arasındadır.

17.3.2. Sayısal Veriler

17.3.2.1.Sosyal Sigorta Prim Oranları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
Yaşlılık	% 5	% 10	% 10+ % 2 Askeri personel % 32,5	% 27 Askeri personel: % 47,5
Maluliyet, Sağlık, Hastalık	% 5	% 10+% 1	% 2,5	% 18,5
Toplam Prim Oranı	% 10	% 21	% 14,5 Askeri personel: % 35	% 45,5 Askeri personel: % 66

Kaynak: Kuveyt Sosyal Sigortalar Kurumu

17.3.2.2.Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.03.2016 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı	
	Kuveytli	Türk
Emekli Aylığı	85.485	-

Kaynak: Kuveyt Sosyal Güvenlik Kurumu

Kuveyt'te yabancılar sosyal güvenlik sistemi dışında tutulduğundan, ülkede yaşlılık, malullük, dul ve yetim aylığı alan vatandaşımız bulunmamaktadır.

17.3.2.3.Çocuk Parası Miktarları

Kuveyt vatandaşlarına 2016 yılında çocuk başına aylık 50 Kuveyt Dinarı (KD), engelli her çocuk için aylık 75 KD çocuk parası ödenmektedir.

17.3.2.4.Sosyal Yardımlar

Yalnız Kuveyt vatandaşlarını kapsamak üzere kira, ulaşım, engelli yakınlarına nakdi yardım, engellilere şoför istihdam etmeleri için nakdi yardım, 18 yaşını geçen engelliler ile engellilerin anne ve eşlerine maaş bağlanması söz konusudur.

17.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

17.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2015/2016 eğitim öğretim yılı

Okul Türü	Kuveytli	Yabancı	Türk
Anasınıfı	41.290	1.526	-
İlkokul	128.488	22.999	139
Ortaokul	93.866	16.551	77
Lise	10.252	60.663	37
Dini eğitim veren okullar	2.112	622	-
Özel okullar	70.764	189.344	
Yetişkinler için okuma yazma ve dini eğitim	14.376	4.756	-
Özel ihtiyaç sahipleri için eğitim	280	63	-
Toplam	361.428	296.524	253

Kaynak: Kuveyt İstatistik Kurumu, T.C. Kuveyt Büyükelçiliği

17.4.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

2013, 2015/2016 eğitim öğretim yılı

Eğitim/Meslek Türü	Kuveytli	Yabancı	Türk
Bayan polis (2013)	24	-	-
Polis koleji (2013)	344	-	-
Ulusal muhafız (2015)	514	-	-
İtfaiyecilik (2015)	311	-	-
Sahne sanatları (2015/2016)	246	-	-
Meslek ve terzilik kursları (2014/2015)	4.675	522	-
Mesleki eğitim ve uygulama (2014/2015)	174	5	-

Kaynak: Kuveyt İstatistik Kurumu

17.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

17.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

- Kuveyt İçişleri Bakanlığınca alınan kararla, Çevre Yasası'na aykırı olarak doğayı kirleten veya tabiata zarar veren yabancıların sınır dışı edilmesi hükmüne bağlanmıştır.
- Yabancıların pasaport süreleri oturma izinleriyle eşleştirilmiştir. Süresi geçen pasaportlarda geçerli oturma izni bulursa bile pasaportun süresinin bittiği tarihten itibaren günlük 2 KD ceza uygulamasına geçilmiştir. 30 gün içinde pasaportun yenilenmesi ve ilgili kuruma bildirilerek kaydının yaptırılması halinde ceza uygulanmamaktadır. Sürenin 30 günü geçmesi halinde ise ceza önceki 30 günde hesaplanarak tahakkuk ettirilmiştir.
- Yalnız yabancıları kapsayacak şekilde elektrik ve su tarifelerine zam yapılma kararı alınmış olup, Kuveyt vatandaşları bu artıştan etkilenmeyecektir. Yakıt ücretlerindeki devlet sübvansiyonu kaldırılarak yaklaşık % 40 oranında artış gerçekleştirilmesine olanak tanıyan yasa onaylanmıştır.

18. KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

18.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

18.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	150.483	8.062	67.597
Kadın	135.774	7.151	51.038
Toplam	286.257	15.213	118.635

Kaynak: KKTC Devlet Planlama Örgütü

18.1.2. Vatandaşlarımıza İlişkin Sayısal Veriler

Yıl	Yalnızca Türk Vatandaşı Olanların Sayısı	Çifte Vatandaşların Sayısı	Türk Vatandaşlarının Toplam Sayısı
2015	80.550	38.085	118.635

Kaynak: KKTC Devlet Planlama Örgütü

18.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek		Kadın		Toplam
	Türk Vat.	Çifte Vat.	Türk Vat.	Çifte Vat.	
0-15	8.274	3.167	7.703	2.990	22.134
16-25	15.407	2.549	10.071	2.397	30.424
26-50	22.372	9.677	13.525	9.351	54.925
51-64	1.609	3.371	1.166	2.539	8.685
65 +	179	992	244	1.052	2.467
Toplam	47.841	19.756	32.709	18.329	118.635

Kaynak: KKTC Devlet Planlama Örgütü

18.1.4. Vatandaşlarımızın Bölgelere Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

	Erkek		Kadın		Toplam
	Türk Vat.	Çifte Vat.	Türk Vat.	Çifte Vat.	
Lefkoşa	17.981	5.059	12.468	4.605	40.113
Gazimağusa	9.610	6.177	6.583	5.711	28.081
Girne	14.196	3.931	9.648	3.507	31.282
Güzelyurt	4.761	1.452	3.315	1.315	10.843
İskele	1.293	3.137	695	3.191	8.316
Toplam	47.841	19.756	32.709	18.329	118.635

Kaynak: KKTC Devlet Planlama Örgütü

18.1.5. Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Ülke	Sayı
Türkiye	80.550
Birleşik Krallık	3.693
Türkmenistan	1.760
Nijerya	1.280
İran	1.152
Pakistan	1.075
Bulgaristan	920
Azerbaycan	835
Diğer	4.498
Toplam	95.763

Kaynak: KKTC Devlet Planlama Örgütü

18.1.6. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2016	3.797	1.165	1.254

Kaynak: KKTC Sosyal Sigortalar Dairesi

18.2. ÇALIŞMA HAYATI

18.2.1. Sayısal Veriler

18.2.1.1. Toplam Çalışan Sayıları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Yabancı	60.928
Türk	30.733
Toplam	91.661

Kaynak: KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Not: Çalışan vatandaşlarımızın cinsiyet ve iş kollarına göre dağılımına ilişkin veri bulunmamaktadır

18.2.1.2. Çalışma İzni Verilen Vatandaşlarımızın Sayısı

Yıl	Verilen Çalışma İzni Toplam	Bunun içinde: Türk Vatandaşlarına Verilen Çalışma İzni
2012	43.310	36.125
2013	41.877	33.948
2014	44.511	35.140
2015	48.853	37.708
2016	56.653	41.481

Kaynak: KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

18.2.1.3. İşsiz Sayısı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	3.093	2.416	5.509
Türk	296	407	703

Kaynak: KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, KKTC Çalışma Dairesi Müdürlüğü

18.2.1.4.İşsiz Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
16-25	11	27	38
26-50	242	343	585
51-64	39	36	75
65 +	4	1	5
Toplam	296	407	703

Kaynak: KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çalışma Dairesi Müdürlüğü

18.2.1.5.Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

KKTC’de 53 sendika faaliyet göstermekte olup, söz konusu sendikaların büyük bölümü kamu sektörüne yönelik örgütlenmiştir. Kamu sektöründe sendikalaşma oranı % 90’ın üzerinde, özel sektörde sendikalaşma oranı ise % 5’in altında olarak hesaplanmaktadır.

Kamu sektöründe faaliyet gösteren en fazla üye sayısına sahip sendikalar:

- Kıbrıs Türk Orta Eğitim Öğretmenler Sendikası
- Belediye Emekçileri Sendikası
- Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası
- Kıbrıs Türk Amme Memurları Sendikası
- Kıbrıs Türk Kamu Görevlileri Sendikası
- Kamu İşçileri Sendikası

18.3. SOSYAL GÜVENLİK

18.3.1. Sayısal Veriler

18.3.1.1.Sosyal Sigorta Prim Oranları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
Malullük, Yaşlılık, Ölüm	5,5	7	4,0	16,5
İş Kazası, Meslek Hastalığı	-	0,5-6	-	0,5-6
Hastalık	2,25	2,25	2,0	6,5
Analık	0,5	0,5	-	1,0
İşsizlik	-	-	-	-
Toplam Prim Oranı	8,25	10,25-15,75	6,0	24,5-30

Kaynak: KKTC Sosyal Sigortalar Dairesi

18.3.1.2.Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı	Toplam Ödenek Miktarı (TL)
	Genel	Genel
Yaşlılık	26.731	69.580.595
Maluliyet	1.252	3.035.891
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)	7.194	11.307.200
İş Kazası/Meslek Hastalığı	424	468.021
Hastalık	11.990	1.015.608
Analık	450	2.388.337
İşsizlik	1.193	719.415

Kaynak: KKTC Sosyal Sigortalar Dairesi

18.3.1.3.İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

KKTC Sosyal Sigortalar Dairesi'nin verilerine göre 2016 yılında 424 iş kazası meydana gelmiştir.

18.3.1.4.Aile Yardımları

31.12.2016 tarihi itibarıyla

	Tutar (TL)	Asgari Ücretin Yüzdesi
Gebelik	435,00	% 20
Doğum	870,00	% 40
Emzirme	870,00	% 40

Kaynak: KKTC Sosyal Sigortalar Dairesi

18.3.1.5.Sosyal Yardımlar

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Faydalanan Kişi Sayısı	4.610
Yardım Miktarı (TL)	65.770.932

Kaynak: KKTC Sosyal Sigortalar Dairesi

18.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

18.4.1. Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2016 yılı itibarıyla

	Öğrenci Sayısı (Toplam)	Öğrenci Sayısı	
		Devlet	Özel
Okul Öncesi Toplam	7.047	3.859	3.188
3 yaş	1.024	47	977
4 yaş	2.349	1.159	1.190
5 yaş	3.674	2.653	1.021
Resmi Özel Eğitim Merkezleri	168	168	-
İlkokul	19.427	15.943	3.484
Ortaokul	10.719	9.252	1.467
Lise	12.205	10.465	1.740
Genel Toplam	49.566	39.687	9.879

18.4.2. Yüksek Öğrenime Devam Eden Öğrenci Sayısı

2016 yılı itibarıyla

Üniversite Adı	KKTC Vatandaşı	Türk Vatandaşı	3. Ülke Vatandaşı	Toplam
Yakın Doğu Üniversitesi	5.469	14.250	6.358	26.077
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi	1.103	7.991	5.944	15.038
Akdeniz Karpaz Üniversitesi	206	103	382	691
Kıbrıs Amerikan Üniversitesi	1	99	6	106
Kıbrıs Sosyal Bilimler Üniversitesi	9	388	0	397
Doğu Akdeniz Üniversitesi	3.149	8.507	7.910	19.566
İTÜ-KKK	3	323	18	344
Girne Amerikan Üniversitesi	2.497	10.079	4.675	17.251
Kıbrıs İlim Üniversitesi	60	129	112	301
Girne Üniversitesi	73	879	266	1.218
Uluslararası Final Üniversitesi	23	0	44	67
Lefke Avrupa Üniversitesi	743	7.186	1.238	9.167
ODTÜ-KKK	178	2.178	562	2918
Kıbrıs Sağlık ve Toplum Bil. Üni.	59	0	23	82
Toplam	13.573	52.112	27.538	93.223

19. RUSYA

19.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

19.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

01.01.2016 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	68.005.000	-	69.309
Kadın	78.495.000	-	8.066
Toplam	146.500.000	598.617	77.375

Kaynak: Rusya Federasyonu İstatistik Servisi (www.gks.ru)

(*) Rusya Federasyonu İçişleri Bakanlığı Göç Departmanı tarafından basına verilen bilgi

19.1.2. Türklere İlişkin Sayısal Veriler

Rusya Federasyonu'nda çalışan nüfusun ağırlıklı olarak inşaat sektöründe olması ve Türkiye'den gelen işçi sayısındaki değişim sebebiyle vatandaşlarımıza ilişkin kesin rakamlar verilememektedir.

24 Kasım 2015 krizi öncesi Rusya'da kayıtlı 86.800 Türk vatandaşı bulunurken, bu sayı 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla 9.400 kişi azalarak 77.375'e gerilemiş (69.309'u erkek, 8.066'sı kadın - bunların 3.000'i reşit olmayanlar) ve 2016 yılı boyunca sayı düşmeye devam etmiştir.

Moskova Büyükelçiliği'nin 2016 yılı sonunda yaptığı çalışmaya göre, Rusya Federasyonu'ndan yoğun bir şekilde ayrılan Türkler nedeniyle 2016 yılı için Rusya genelinde 40.000 vatandaşımızın olduğu tahmin edilmektedir. Bu sayının sadece 12.000'i Rusya Federasyonu'ndaki temsilciliklerimize kayıtlıdır.

19.1.3. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

01.01.2016 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu*	Erkek	Kadın	Toplam
0-18	-	-	3.000
18-65	-	-	74.375
65 +	-	-	-
Toplam	69.309	8.066	77.375

Kaynak: Rusya Federasyonu İçişleri Bakanlığı-Göç Departmanı

19.1.4. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2016	343	14	317

Kaynak: T.C. Moskova Büyükelçiliği

19.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

19.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Rusya’da Mart 2016 tarihi itibarıyla çalışabilir nüfusa dahil olan kişi sayısı 76.588 milyon olup, bu rakam nüfusun % 52’sini oluşturmaktadır.

Rusya’da Ulusal Finans Araştırmaları Ajansı’nın anketi, halkın önemli bir kesiminin kayıt dışı olarak kendi işini yaptığını göstermektedir. Anket verileri, ülkede çalışabilir nüfusa dahil olan kişilerin % 10’unun düzenli bir işinin olmadığını ve kendi adına çalıştığını ortaya koymuştur. Anket, Rusya Federasyonu halkının % 6’sının ana gelirini düzensiz işlerden sağladığını ve kendi nam ve hesabına iş yapanların % 14’ünün 35-44 yaş grubuna dahil olduğunu göstermektedir. Kendi adına düzensiz işlerde kayıt dışı olarak çalışanların oranı kırsal kesimde % 14, kentlerde % 9’dur. Rusya’da kayıt dışı ekonomiyle ilgili 2016 yılında basına yansıyan verilere göre, ülkede kayıt dışı ekonominin GSYİH’e oranı % 22 civarındadır.

2016 yılı Kasım ayı başı itibarıyla yapılan yasal değişiklikler arasında çalışma hayatını en fazla etkileyen, çalışanların avans ve maaş ödenmesi arasındaki sürenin 15 günü geçmeyeceği yönündeki karardır. Ayrıca yıllık izin ödemeleri, izin başlama tarihinden en geç 3 gün önce ödenmek zorundadır. Bu kanunla getirilen düzenlemelerinin ihlali durumunda şirket genel müdürüne 30.000 rubleye kadar, firmaya ise 100.000 rubleye kadar idari ceza verilebilecektir.

19.2.2. Sayısal Veriler

19.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

01.01.2016 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	37.136.000	35.187.000	72.323.000
Türk	-	-	10.163*

Kaynak: Rusya Federasyonu İstatistik Servisi

(*) Rusya Federasyonu Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı basın açıklamasına göre, 2016 yılında Rusya Federasyonu'na çalışmak amacıyla gelen Türk vatandaşlarının sayısı

19.2.2.2. Çalışan Türklerin İşkollarına Göre Dağılımı

Rusya Federasyonu'nda çalışan Türk vatandaşlarının büyük çoğunluğunu ülkede iş yapan Türk inşaat şirketlerince getirilen dönemsel işçiler veya yöneticiler oluşturmaktadır. Diğer çalışan kesim tekstil, turizm ve tarım sektöründe yer almaktadır.

19.2.2.3. İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

01.01.2016 tarihi itibarıyla

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Genel	2.305.000	6	2.001.000	5.5	4.306.000	5.7

Kaynak: ILOSTAT 2017

19.2.2.4.Asgari ve Ortalama Ücretler

01.01.2015 tarihi itibarıyla

İşkolu	Aylık Asgari Ücret (Ruble)	Ortalama Aylık Ücret (Ruble)
Avcılık, tarım ve ormancılık		17.152
Balıkçılık		35.422
Madencilik ve taş ocakları		57.338
Endüstri		28.855
İnşaat		28.878
Elektrik gaz ve su tedariki; araba, motor ve ev aletleri		25.138
Otel, lokanta hizmetleri		19.979
Taşıma ve haberleşme		36.853
Finans		66.557
Emlak satış, kiralama ve diğer iş faaliyetleri		36.248
Kamu idaresi savunma ve diğer		39.461
Eğitim		24.843
Sağlık ve sosyal hizmet faaliyetleri		26.416
Diğer sosyal ve kişisel hizmetler		27.275
Ülke düzeyinde asgari ücret	6.204*	

Kaynak: Rusya Federasyonu İstatistik Servisi

(*) Ülkede bölgelere göre asgari ücret değişmektedir. Moskova'da 2016 yılı için asgari ücret 16.500 Rubledir.

19.2.2.5.Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Rusya Federasyonu'nda sendikalaşma oranı 2013 yılı ILO verilerine göre % 27,8 olup, 2015 yılı Rusya Federasyonu İstatistik Servisi tarafından ILO'ya, 5 iş yerinde grev yapıldığı ve greve katılanların sayısının 1.000 çalışan olarak tespit edildiği bildirilmiştir.

19.3. SOSYAL GÜVENLİK

19.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Rusya Federasyonu'nda Maliye Bakanlığı'nın 2015 yılında tartışmaya açtığı emeklilik yaşının (halen kadınlar için 55, erkekler için 60) kademeli olarak 63 yaşa yükseltilmesi

konusu 2016 yılının başından itibaren gündemde kalmıştır. Rusya’da kamu çalışanlarının emeklilik yaşının yükseltilmesini öngören yasa tasarısı nihai olarak onaylanmıştır. Yeni yasa, kamu ve belediye çalışanlarının emeklilik yaşının 2017 yılından itibaren kademeli olarak yükseltilmesini, 2032 yılına gelindiğinde erkekler için 65, kadınlar için 63 yıla çıkarılmasını öngörmektedir.

Özel sektörde çalışanlar için de emeklilik yaşının yükseltilmesi gündemde olup, gerekçe olarak ortalama yaşam süresinin yükselmesi, işgücü kaynaklarının azalması ve bunun sonucu bütçe açığının artması gösterilmektedir.

Emeklilik yasasında 2016 yılında yapılan bir başka değişiklik de kendi isteği ile en az 3 yıl emeklilik süresini erteleyenlere % 20 oranında bir fark ödenmesidir. Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı bu aşamada isteğe bağlı bir sisteminin desteklenerek, özel sektörde kademeli geçişin ertelenmesinden yana bir görüş bildirmekte, özellikle Rusya Federasyonu’nda erkeklerin ortalama yaşam süresinin OECD ülkelerinin ortalamasının altında olduğuna dikkat çekmektedir.

1 Şubat 2016 tarihi itibarıyla sosyal ödenekler/aylıklar % 7 oranında artırılarak yeniden hesaplanmıştır. “Devlet” emekli aylığında da % 4 oranında düzenleme yapılarak 2016 yılında 13.132 ruble olarak belirlenmiştir. Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı, 2016 yılında sosyal ödeneklerdeki artışın federal bütçeye maliyetinin 30 milyar ruble olacağı açıklamasında bulunmuştur.

Ekonomik Kalkınma Bakanı, Rusya’da ekonomik kriz önlemi olarak maaşlara yapılan zamların sınırlandırılması önerisinde bulunmuştur. Bu doğrultuda, senede iki kez enflasyon oranıyla paralel artırılan emekli maaşlarına, 2016 yılında ikinci artış yapılmamıştır.

Ayrıca yeni bir uygulama olarak, Rusya dışında yaşayan ve emekli aylığı alan Rus vatandaşlarına, talep etmeleri durumunda, havale masrafları Rusya Federasyonu Emeklilik Fonu’na ait olmak üzere, emekli maaşlarını yaşadıkları ülkedeki banka hesaplarına transfer etme imkanı getirilmiştir.

19.3.2. Sayısal Veriler

19.3.2.1.Sosyal Sigorta Prim Oranları

01.01.2016 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı %	İşveren Payı %	Devlet Katkısı %	Toplam %
Yaşlılık, Dul/Yetim	-	22		22
Maluliyet*, İşsizlik	-	2,9		2,9
Sağlık, Hastalık, Analık	-	5,1		5,1
Aile Yardımları, Çocuk Parası	-			
İş Kazası, Meslek Hastalığı		0,2-8,5		
Toplam Prim Oranı	-	30*		30*

Kaynak: ISSA raporu 2015

(*) İş kazası ve meslek hastalığı dahil değildir

Sosyal sigorta primleri ücretli çalışanlar için işveren tarafından ödenmektedir. Çalışanın herhangi bir katkı payı bulunmamaktadır. Toplam % 30 prim tutarının % 22'si Emeklilik Fonuna, % 5,9'u Zorunlu Sağlık Sigorta Fonuna ve % 2,9'u Sosyal Sigorta Fonuna devredilmektedir. İş kazası ve meslek hastalıkları için tehlikesine göre % 0,2 ila % 8,5 arasında değişen oranlarda işverenler tarafından Sosyal Sigorta Fonu'na prim ödenmektedir.

Katkı paylarının hesaplanmasında, yıllık 796.000 ruble azami gelir emeklilik primleri için tavan olup, tavanı aşan ücretin % 10'u prim olarak ödenmektedir. Bu tavan Sosyal Sigorta Fonu'na yapılan ödemelerde 718.000 rubledir. Ancak bu sigorta kolunda tavan aşımında herhangi bir ek prim ödenmemektedir. Bazı işveren grupları için indirimli katkı oranları uygulanmaktadır.

Yıllık geliri 300.000 rubleden az olan bağımsız çalışanların sosyal güvenlik sistemine yıllık olarak katkı payı 17.328,48 rubledir.

Ayrıca, geçici oturma, 3 yıllık oturma, sürekli oturma ve 5 yıllık oturma sahip olan yabancı çalışanların Emeklilik Fonu'na iş kazası ve meslek hastalıkları için kesilen prim oranı, Rus vatandaşları ile aynı (% 22) iken, Sosyal Sigorta Fonuna kesilen oran % 1,8 dir. Bu kişilerden sağlık sigortası primleri kesilmemekte olup, zorunlu özel sigortaya tabi olmaktadır. Bu

kategorilerin dışında yabancı “Yüksek Nitelikli Uzman Çalışanlar” iş kazası ve meslek hastalığı dışında tüm sigorta primlerinden muaf tutulmaktadır.

19.3.2.2.Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

01.01.2015 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı	Toplam Ödenek Miktarı (Ruble)
	Genel	Genel
Yaşlılık	29.400.000	
Maluliyet		
Geride Kalanlar (Dul, Yetim)		
İş Kazası, Meslek Hastalığı	36.000	8 milyar
Sağlık, Hastalık, Analık	52.000.000	414 milyar
Aile Yardımları, Çocuk Parası		
İşsizlik	796.000	
Bakım		

Kaynak: Rusya Federasyonu Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı

19.3.2.3.Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Rusya Federasyonu’nun yasal düzenlemeleri, sosyal güvenlik anlaşması olmayan ülkelerin vatandaşlarına sosyal güvenlik ödenmelerinin transferine imkan tanımamaktadır. Ülkemiz ile Rusya Federasyonu arasında bir sosyal güvenlik anlaşması imzalanıp yürürlüğe girmediği sürece Rusya, mevzuatı uyarınca, emekli aylığına hak kazanmış Türk vatandaşlarının emekli aylıklarını Türkiye’ye transfer edememektedir.

Rusya Federasyonu Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı’nın verilerine göre, 2012 yılından itibaren Rusya Federasyonu Emeklilik Fonu’na 53.029 Türk vatandaşının kaydı yapılmış, bunlardan 13.443 vatandaşımız adına prim ödenmiştir. Sürekli ödeme yapılanlarının sayısının düşük olduğu, genellikle düzenli ödeme yapılanların çifte vatandaşlığa sahip olanlar olduğu düşünülmektedir.

19.3.2.4.İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

2016 yılı itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı
Genel	28.000 (1.288 ölümlle sonuçlanmıştır)	1.400*

Kaynak: Rusya Federasyonu Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı, Rusya Federasyonu İstatistik Servisi

(*) 2015 yılı verisi

Not: İstatistik bilgileri vatandaşlık esasına göre tutulmamaktadır.

19.3.2.5.Aile Yardımları

Rusya Federasyonu'nun sosyal koruma sisteminde, bölgeler itibarıyla belirlenen en az geçim tutarının altında gelire sahip olanlara yerel idareler tarafından tamamlayıcı gelir sağlanmaktadır. Aile ve çocuk yardımları işverenlerin ve eğitim kuruluşlarının verdiği bilgiler doğrultusunda, Sosyal Sigorta Fonu tarafından ödenen, finansmanının bir kısmının işverenlerin hastalık-analık sigortası altında ödedikleri primlerden karşılanan bir devlet yardımudur. İşverenler ek yardımlar da verebilmektedir. Yardımlar, Rus vatandaşları ile geçici ve uzun süreli oturma hakkına sahip yabancılara ödenmekte, yardımın miktarı bölgeden bölgeye farklılık göstermektedir. Aile Yardımı kapsamına giren ödemeler aşağıda yer almaktadır.

➤ **Analık Ödeneği**

(140 gün-20 hafta- çoklu doğumlarda 194 gün): Hamileliğin ilk 12 haftası içinde bölgelerdeki anne-çocuk merkezlerine kayıt yapılması koşuluyla verilen bir seferlik yardımdır. Her doğan veya evlat edinilen çocuğa 3 aylığa kadar toplu para (2016 yılında 15.512,65 ruble) verilmektedir.

➤ **Aylık Çocuk Ödeneği** (bölgeler itibarıyla farklılık göstermektedir)

Çocuğunu 18 aylık oluncaya kadar büyütme için izin alan ebeveyne ilk çocuk için sabit bir tutar, diğer her bir çocuk için ise işe döndükten sonra ortalama aylığın % 40'ı oranında ilave bir yardım hakkı tanınmaktadır. Asgari ücretten az geliri olanlara 2016 yılında ödenek miktarı 1. çocuk için 2.908,62 ruble, 2. ve sonraki çocuklar için 5.817,24 ruble olarak belirlenmiştir. Askerlik görevi esnasında, eşi hamile olana toptan bir ödeme veya çocuğu doğan askerin çocuğuna aylık yardım yapılmaktadır.

➤ **Analık Anaparası**

Birden fazla çocuk sahibi olan ya da olmayı planlayan ailelerin yaşam standardını yükseltmek için verilen ve 25 yaşından küçük çocukların eğitimi, ev kredisi veya ev tadilatı ya da (annenin) emeklilik ek fon primini karşılamak gibi belli amaçlarla kullanılabilen bir yardım olup, 2016 yılında tutarı 450.878 ruble olarak belirlenmiştir. Bölgelerde farklılık gösterebilmektedir. Ayrıca, ilave olarak,

- Yetim çocuklara: 0-1,5 yaş arasında ve 3-18 yaş arasında 2.500 ruble
- Tek ebeveynli ailelere: 1,5-3 yaş arası 4.500 ruble,
- Dar gelirli ailelere: 0-1,5 yaş çocukları için 1.500 ruble; 1,5-3 yaş arasında 2.500 ruble ve 3-18 yaş arasında 1.500 ruble,
- Engelli çocuğu olanlara: 18 yaşına kadar 6.000 ruble, doğumdan itibaren engelli olanlara 23 yaşına kadar 6.000 ruble, I. ve II. grup sakatlığı olan, anne babası çalışan çocuklar için de 6.000 ruble

ödenmektedir.

19.3.2.6.Diğer Aile Yardımları

Yukarıda belirtilenlerin dışında vergi yasası ve eğitime dair yasalarda da aile ve çocuğu koruyucu destekleyici muhtelif yardımlar bulunmaktadır.

19.3.2.7.Sosyal Yardımlar

01.04.2015 tarihi itibarıyla

Sosyal Yardımlar*	Genel
Faydalanan Kişi Sayısı	-
Yardım Miktarı	4.769,09 ruble

Kaynak: 2016 MISSCEO verileri

(*) *Gelir/varlık testine tabi olarak aile ya da bireye tanınan aylık asgari geçim yardımı. Bu yardım Rus vatandaşlarına ve sürekli oturma hakkı olan yabancılara verilmektedir.*

19.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

Rusya Federasyonu'nda okuma yazma oranı % 99'dur. Ayrıca Rusya Federasyonu OECD ülkeleri arasında yüksek lisans-doktora programlarına devam eden 25-64 yaş arası nüfus açısından % 54 ile Kanada'dan sonra 2. sırada yer almaktadır. Bu seviyedeki öğretmen başına düşen 17 öğrenci sayısı ile en düşük/en iyi OECD ortalamasına sahiptir. Ayrıca, ilkokulda öğretmen başına öğrenci sayısı 20 olup, 21 olan OECD ortalamasının altındadır. Aynı şekilde orta eğitimde de 19 ile yine 23 olan OECD ortalamasının altında kalarak en iyi ülke sıralamalarında yer almaktadır.

Mesleki eğitim, Federal İstihdam Servisi'nin sorumluluğunda bölgeler itibarıyla programlanmakta ve genellikle eğitim kurumlarından hizmet satın alınarak gerçekleştirilmektedir.

19.4.1. Türk Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

Rusya Federasyonu'nda üst düzey yöneticiler ve mühendisler dışında çalışanlar ailelerini ülkeye getirmemektedir. Üst düzey yönetici ve mühendisler çocuklarını Rus okullarına ya da İngilizce-Fransızca dillerinde eğitim veren uluslararası veya ilgili ülke temsilciliklerinin okullarına vermektedir.

Moskova Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği'nin verilerine göre, 2016 yılında Rusya Federasyonu'nda toplam 869 öğrencimiz öğrenim görmektedir.

19.4.2. Türk Dili ve Kültürü Sınıflarına Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Rusya Federasyonu'nda Türkçe eğitim veren okul bulunmamaktadır. 2017 yılında Moskova'da Yunus Emre Kültür Merkezi kurulması için çalışmalar başlatılmıştır.

19.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

19.5.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

Çalışma İzinleri

Rusya Federasyonu'nda yabancı çalışanın mensup olduğu ülke ve ülkede bulunma statüsüne göre çalışma izinleri farklılık göstermektedir:

➤ Bağımsız Ülkeler Topluluğu Vatandaşlarının Durumu (Eski SSCB Ülkeleri)

1 Ocak 2015 tarihi itibarıyla “patent” sistemi getirilmiştir. Kişi çalışma izni almak için Rusya'ya geldikten sonra 30 gün içerisinde Federal Göç Servisi kurumlarına başvurarak talepte bulunmaktadır. Başvurularda Rus dili ve kültürünü bildiklerini kanıtlayıcı sertifika ve sağlık raporları sunmaktadırlar. Patent satın alan bu ülke vatandaşları isterse şirketlerde, isterlerse de kendileri piyasada serbest olarak günlük işlerde çalışabilmektedir. Patent fiyatını her bölge kendi belirlemekte olup, bu rakam 2016 yılında ayda 1.590 rubleden daha düşük olamamaktadır.

Patentler yeni yasaya göre 1 aydan 12 aya kadar süre için alınabilecek olup, birer yıllık sürelerle uzatılabilecektir. Ülkeden ayrılma halinde yeniden tüm belgelerin tamamlanması suretiyle Rusya'ya giriş yapılabilecektir. Yabancı istiyorsa, örneğin Moskova ve Moskova bölgesi gibi ülkenin birden fazla bölgesinde çalışmak için birkaç patent alabilmektedir. Gerek bireysel, gerekse tüzel kişi nezdinde çalışmak isteyen göçmen işçinin çalışma patenti aynı olmaktadır. Kısaca göçmen işçi örneğin serbest tamirci olarak çalışırken, istediği takdirde aynı patent ile restoranda çalışma hakkına sahip olmaktadır. Bu yasa Bağımsız Ülkeler Topluluğu vatandaşları için kotayı kaldırmakta ve yasal olarak çalışmalarını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, bu yasa ile yabancı çalışanların patent fiyatı Rusya vatandaşlarının vergi yüküne yaklaştırılmış ve iş piyasasındaki Rus vatandaşları aleyhine olan rekabet durumu düzeltilmiş olmaktadır.

➤ **Diğer Yabancılar İçin Çalışma Vizesi**

Rusya Federasyonu'nda yabancı işçiler için ülke düzeyinde, bölgeler düzeyinde ve her bir yabancı ülke için kotalar yıllık olarak belirlenmektedir.

İşveren önce yabancı çalıştırma izni için Federal İş Bulma Kurumuna başvurmakta, daha sonra işe alacağı çalışan için çalışma izni başvurusu yapmaktadır. Çalışma kartına istinaden çıkarılan 3 aylık tek girişli davetiye ile Rus Konsolosluklarının birinden 3 aylık tek girişli vize alınarak Rusya Federasyonu'na giriş yapıldıktan sonra bu 3 aylık tek girişli vize, çok giriş-çıkışlı 1 yıllık vizeye dönüşmektedir. Ülkeye gelen ve çalışmaya başlayan yabancı, bunu vergi dairesine ve Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı'nın Teftiş Birimine hemen bildirmek zorundadır.

Firma ve çalışma koşulları aynı kaldığı sürece 1 yıllık vize uzatmaları Rusya Federasyonu'ndan çıkış yapma zorunluğu olmadan yapılabilmektedir. Ancak çalışılan bölge, firma veya statü değişikliğinde vize prosedürü baştan başlamakta ve kişinin ülkeden ayrılarak yeni vizeyle giriş yapması gerekmektedir.

➤ **RVP: Geçici İkamet İzni**

Rusya'da yabancı ülke vatandaşlarına sürekli ikamet alana kadar verilen geçici oturma hakkıdır. Bu haktan her yıl kaç yabancının yararlanacağı Hükümet tarafından belirlenmektedir. Örneğin 2016 yılında Moskova için 2.000 yabancıya bu hak verilmesi karara bağlanmıştır. Ayrıca Hükümetin belirlediği kota dışında da bu haktan eşi Rus vatandaşı olanlar, Rusya'da doğanlar, Rusya'da yatırım yapanlar vb. gibi 14 değişik kategoride bulunan yabancılar yararlanabilmektedir.

Bu oturma hakkı en fazla 3 yıllık verilmekte ve uzatılmamaktadır. Hak sahibi süre sonuna kadar ya sürekli ikamet için başvuruda bulunacak ya da tekrar yeni bir RVP için başvuru yapacaktır.

RVP yabancılara çalışma hakkı vermektedir. Ancak bu konuda farklı yıllarda farklı uygulamalar yapılmıştır. 2002 yılında çıkan yasa ile ayrıca çalışma izni alma zorunluluğu getirilmiş, 2007 yılında ilave çalışma izni alma zorunluluğu kaldırılmıştır. Ancak

2013-2014 döneminde tekrar çalışma izni zorunluluğu getirilmiştir. Son uygulamada çalışma izni zorunluluğu bulunmamaktadır.

RVP sahibi, kendisine verilen bu hak hangi bölge veya şehirde geçerli ise orada çalışabilmekte olup, başka bir şehir veya bölgede çalışmak için ilave çalışma izni başvurusu yapması gerekmektedir.

RVP alan yabancılar adreslerini Federal Göç Servisi'ne (FMS) bildirmek ve vergi numarası almak, her yıl geliri hakkında ilgili anketi doldurarak FMS'e bilgi vermek zorundadır. Bu kişiler Rusya sınırları dışında altı aydan daha fazla süre kalamamakta olup, zaruri bir ihtiyaç olması halinde FMS'e yazılı olarak bildirimde bulunulması gerekmektedir.

➤ **VNJ: Sürekli İkamet Tezkeresi**

RVP aşamasını tamamlayan yabancılar verilen haklardır. RVP hak sahibi olmadan direkt VNJ alma imkânı da mevcuttur. Bunun kriterleri ise yabancılar kanununda sıralanmıştır. VNJ beş yıl için verilmekte, daha sonra uzatılabilmekte veya Rus vatandaşlığı için başvuru yapılabilmektedir. VNJ sahibi ikametgâh adresini değiştirebilmektedir (RVP de bu hak yoktur.). Yabancı, Rusya sınırları içerisinde istediği bölge veya şehirde çalışabilmekte olup, çalışma izni almasına gerek yoktur.

VNJ alan yabancılar, Rusya dışında altı aydan fazla kalamazlar ve adreslerini Göç Servisine bildirmek ve vergi numarası almak zorundadırlar. Bu kişilerin her yıl adreslerini, Göç Servisi nezdinde güncellemeler ve gelirler hakkında ilgili anketi doldurarak, Göç Servisine vermeleri gerekmektedir. VNJ aldıktan iki ay sonra ulusal ehliyetler geçersiz sayılmakta ve Rus ehliyeti alınması gerekmektedir.

➤ **VKS: Yüksek Nitelikli Uzman Çalışma İzni**

VKS, işverenlere kota sınırlamasına bağlı kalmadan yabancı nitelikli işçi çalıştırma hakkı, çalışana da çalışma hakkı vermektedir. VKS çalışma vizesi iş sözleşmesi süresince ve üç seneyi aşmamak kaydı ile verilmektedir. Birçok kez uzatılabilir ancak her seferinde üç seneyi geçemez. VKS sahipleri Rusya da VNJ almak için başvuruda bulunabilirler. Bu uzmanların

senelik kazancı en az 2 milyon ruble olmalıdır, bazı özel durumlarda bu gelirin daha düşük olmasına veya hiç olmamasına imkân tanınmıştır.

Türk Vatandaşlarına Çalışma Yasağı

Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin'in, 28 Kasım 2015 tarihli ve 583 sayılı "Rusya Federasyonu'nun milli güvenliğinin sağlanması ve Rusya Federasyonu vatandaşlarının suç ve yasadışı eylemlere karşı korunması ve Türkiye'ye yönelik özel ekonomik önlemler alınması" hakkındaki Kararnamesine istinaden Rusya Federasyonu Hükümeti tarafından çıkarılan 29 Aralık 2015 tarihli ve 1458 sayılı Kararname ile 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla Türk vatandaşlarına çalışma yasağı ve Türk şirketlerine bazı alanlarda faaliyet yasağı getirilmiştir.

31 Aralık 2015 tarihinden önce alınmış ve süresi dolmamış çalışma izinlerinin süreleri dolana kadar geçerli olduğu yetkililerce açıklanmıştır. Ancak, Türk vatandaşlarından bu durumda olanlar Rusya Federasyonu'ndan ayrıldıktan sonra tekrar Rusya'ya dönmekte sıkıntı yaşamışlardır.

Rusya Federasyonu Göç Servisi (FMS)'nde Değişim

Rusya Federal Göç Servisi çalışma yapısını tamamen değiştirmiş, artık İçişleri Bakanlığı Polis Teşkilatı'na bağlanmış ve devir işlemleri 1 Haziran 2016 tarihinde tamamlanmıştır.

Bu yeni düzenleme ile polis (eskiden olduğu gibi) doğrudan yabancıların vize, ikametgâh vs. belgelerini kontrol etme hakkına tekrar kavuşmaktadır. Federal Göç Servisi'nin adı "Polis Teşkilatı Kanunsuz Göç ile Mücadele Departmanı" olarak değiştirilmiştir.

Bu değişikliğin gerekçesi olarak, Göç Servisi'nin yabancıları yeterince kontrol edememesi ve hükümetin 2004 yılında terk edilen göçmen kontrol sistemine dönüş yapmak zorunda kalması gösterilmektedir. Ayrıca Göç Servisi yetkililerinin yakalama, gözaltına alma, tutuklama yetkilerinin olmaması ve bu yetkilerin kendilerine verilememesi, bu kurumun mevcut göçmen trafiği ile gerekli mücadeleyi yapamamasının da değişiklik kararında etkili olduğu belirtilmektedir.

Rusya’da Sınır Dışı Edilen Göçmenler

Rusya’da sınır dışı edilen göçmenlerin sayısında artış yaşanmaktadır. Moskova, Rusya Federasyonu’ndan en fazla göçmenin sınır dışı edildiği yerlerin başında gelmektedir. Rusya’da kaçak (belgesiz) göçmenlerin sayısı artarken, mahkemelerin göçmenler hakkında verdiği sınır dışı kararlarında da ciddi oranda artış görülmektedir.

“Sivil Dayanışma” adlı sivil toplum örgütünün verilerine göre, Rusya’da yabancı ülke vatandaşları hakkında mahkemelerin verdikleri sınır dışı kararlarının sayısı 2013 yılında 137.100 iken, 2015 yılında 177.800’e yükselmiştir. Göçmenlere yönelik sınır dışı kararlarının % 50’sinden fazlası Moskova ve St. Petersburg’da alınmaktadır.

20. SUUDİ ARABİSTAN

20.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

20.1.1. Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk*
Erkek	18.745.846	8.341.564	46.500
Kadın	13.866.795	3.843.720	14.000
Toplam	32.612.641	12.185.284	60.500

Kaynak: Suudi İstatistik Kurumu

(*)Yalnızca Türk vatandaşı olanlar

20.1.2. Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Bölgelere Göre Dağılımı

31.12.2016 tarihi itibarıyla

Bölge	Erkek	Kadın	Toplam
Riyad	23.000	6.500	29.500
Cidde	23.500	7.500	31.000
Toplam	46.500	14.000	60.500

Kaynak: Riyad Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği Tahminleri

20.1.3. Doğan, Ölen ve Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Rapor Yılı	Doğan	Ölen	Evlenen
2016	668	125	107

Kaynak: T.C. Riyad Büyükelçiliği ile Cidde Başkonsolosluğu kayıtları

Ölen vatandaşlarımızın sayısı, ülkede mukim vatandaşlarımıza aittir. Bu rakamın dışında 51 vatandaşımız hac ve umre ibadeti sırasında hayatını kaybetmiştir.

20.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

20.2.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

S. Arabistan Hükümeti, inşaat sektöründe faaliyet gösteren firma hak edişlerini 2016 yılında geç ödediğinden, kamu sektörüne iş yapan birçok firma işçilerine ücretlerini gecikmeli ödemiş ve bu firmalarda çalışan işçiler mağdur olmuştur.

20.2.2. Sayısal Veriler

20.2.2.1. Toplam Çalışan Sayıları

31.12.2015 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	10.424.656	1.399.220	11.823.876
Yabancı	8.716.515	190.374	8.906.889
Türk	39.000	-	39.000

Kaynak: Suudi Arabistan Merkez Bankası 52. Raporu

20.2.2.2. Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

S. Arabistan İş Kanununun 39. maddesinin 2. fıkrası, yabancıların kendi hesaplarına çalışmasını yasaklamaktadır. Ancak S. Arabistan'da kefalet sistemi ile bağımsız çalışan vatandaşlarımızın çoğu berberlik, oto tamirciliği ve inşaat işlerinde çalışmaktadır. Yine birçok yabancıların yaptığı gibi vatandaşlarımız da kefilleri (işverenleri) ile anlaşmakta, kefile aylık hangi miktar üzerinde anlaşma sağlanmışsa o parayı verdikten sonra, kar veya zarar da etse işletmenin tüm sorumluluğunu üstlenmektedir. Bu durum genelde iyi işlese de özellikle karşılıklı hesaplarda bir anlaşmazlık durumunda sorunlar çıkmaktadır. Kanunen yasak olan bir fiil gerçekleştiğinden, bu tür anlaşmazlıklar genellikle yabancıların aleyhine sonuçlanmaktadır. S. Arabistan Çalışma Bakanlığı'nın yaptığı çalışmalarda, bu tür işletmelerin ülke vatandaşları tarafından çalıştırılmasının teşvik edildiği gözlenmektedir.

Son zamanlarda sayıları az da olsa yabancı yatırımcı imkânlarından yararlanarak işletme açan vatandaşlarımız da bulunmaktadır. Yatırımcı statüsünde bağımsız çalışan vatandaşlarımızın ve firmaların sayısı tam olarak bilinmemektedir.

20.2.2.3.İşsiz Sayısı

31.12.2015 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Genel	230.578	416.432	647.010

Kaynak: S. Arabistan Çalışma ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı 2015 Yılı İstatistikleri

20.2.2.4.İşsiz Vatandaşlarımızın Sayısı

S. Arabistan'da uygulanmakta olan kefalet sistemi işsiz yabancıların ülkede kalmalarına imkân tanımamaktadır. Çalışması sona eren yabancıların ülkesine dönüş işlemleri işveren tarafından yaptırılmakta, dolayısıyla iş bitiminde ya da işveren tarafından işe son verilmesi durumunda yabancı kendi ülkesine dönmek zorunda bırakılmaktadır. Ayrıca işverene/işyerlerine işin durumuna göre yabancı çalıştırma kotası verildiğinden, yabancıların ülkesine dönüşü sağlanmadığı sürece yerine yeni yabancı işçi istihdam edilememektedir. Bu nedenle yukarıdaki verilere göre değerlendirildiğinde, çalışan yabancı sayısının yerli sayısından fazla olmasına rağmen işsiz yabancı sayısının işsiz yerli sayısından az olduğu görülmektedir.

İşsiz sayısına dahil olan yabancıların çoğunluğu, işvereni (kefili) ile sorunu olan, hukuki anlaşmazlıktan dolayı mahkeme süreci devam eden ya da işyerinden ayrılarak günübirlik işlerde çalışanlardan oluşmaktadır. Bu bağlamda vatandaşlarımız arasında işsizlik yok denecek kadar azdır.

20.2.2.5.Asgari ve Ortalama Ücretler

31.12.2015 tarihi itibarıyla

İşkolu	Ortalama Aylık Ücretler (SAR)			
	Suudlu		Yabancı	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	4.193	3.104	757	833
Madencilik, petrol, gaz ve kıymetli taş çıkarma	12.817	13.505	4.709	5.359
Dönüşüm sanayi	6.192	3.203	1.373	956
Elektrik, gaz ve su	8.992	4.729	4.704	7.045
İnşaat ve bina	3.856	3.085	1.008	670
Toptan ve perakende ticaret	4.294	3.246	1.167	1.822
Taşıma, depolama ve ulaşım	7.157	3.290	1.089	5.908
Mal, sigorta, emlak ve yapım hizmetleri	9.105	5.931	3.103	2.560
Bireysel, toplumsal ve kitle hizmetleri	4.802	3.781	1.405	2.364
Diğer	4.765	3.825	952	-

Kaynak: S. Arabistan Çalışma Bakanlığı 2015 Yılı İstatistikleri

20.2.2.6.Sendikalar, Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

S. Arabistan’da sendika ve meslek örgütü bulunmamaktadır. Sendika kurmak, grev, lokavt gibi eylemlerde bulunmak yasaktır ve bireysel iş sözleşmelerinin dışında toplu iş sözleşmesi yapılmamaktadır. Ancak işverenlerin örgütlendiği ticaret odaları vardır. Yöneticiler seçimle iş başına gelmektedir. İş uyuşmazlıkları önce ‘Mekteb al-Amel’ denilen çalışma bürolarına iletilmektedir. Burada uzlaşma sağlanamazsa, sırasıyla ‘İşçi Uyuşmazlıklarını Gidermek İçin İptidai Komisyonlar’ ve ‘İşçi Uyuşmazlıklarını Gidermek İçin Yüksek Kurullar’a havale edilmektedir.

S. Arabistan Çalışma Bakanlığı’nın verilerine göre, 2016 yılında Mekteb al-Amel’e gelen uyuşmazlık sayısı 58.986, taraftarın rızası ile sonuçlanan uyuşmazlık sayısı 35.186’dır. Bunun yanı sıra İptidai Komisyonlarda 32.555, Yüksek Kurullarda 6.691 uyuşmazlık sonuçlandırılmıştır.

20.3. SOSYAL GÜVENLİK

20.3.1. Kaydedilen Gelişmeler ve Mevzuat Değişiklikleri

S. Arabistan'ın ülkemiz ile ya da başka bir ülke ile arasında bir sosyal güvenlik anlaşması bulunmamaktadır. Ayrıca, bu ülkedeki diğer bütün yabancılar gibi vatandaşlarımız da yaşlılık, maluliyet ve ölüm sigortaları bakımından S. Arabistan sosyal sigorta yasası kapsamı dışındadır. İş kazası ve meslek hastalığı dışında bir sebeple sürekli iş göremez duruma düşenlerin hak edebilecekleri bir yardım bulunmadığı gibi, buradaki hizmet süresine dayanarak kısmi de olsa bir yaşlılık aylığı talep edilememektedir.

S. Arabistan'da 11 Mart 1987 tarihinde çıkarılan Kraliyet Kararı ile tüm yabancılar sosyal güvenlik sisteminin dışına çıkarıldığından, Türk vatandaşları için de uzun vadeli sigorta kollarına sigorta primi ödenmemektedir. Kısa vadeli sigorta kolları için toplam yabancıların içerisinde kaç vatandaşımız adına prim ödendiğinin tespiti mümkün değildir.

Ülkede Uygulanan Sigorta Kolları

➤ Uzun Vadeli Sigorta Kolu

Sadece S. Arabistan vatandaşlarına uygulanmaktadır. Prim ödeme oranları ücretin % 18'i olup, bunun % 9'u işveren, % 9'u da işçi payıdır. Bu kolun sunduğu hizmetler:

- Emekli aylığı
- Mesleki olmayan iş göremezlik aylığı
- Dul - yetim aylığı
- 60 yaş öncesi aylık
- Emeklilik süresini doldurmayanlara hak kazanma yardımı
- Emekli maaşı alıp yeniden işe başlama hükmü
- Toptan ödeme tazminatı
- Evlilik yardımı

➤ İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları

İş kazalarına maruz kalanlara uygulanmaktadır. S. Arabistan vatandaşları ve yabancılar arasında bir ayırım yapılmamaktadır. İş kazası geçirenlere ve meslek hastalığına maruz kalanlara yapılan yardımlar şunlardır:

- Sağlık yardımı
- Para (nakdi) yardımı
- Sürekli iş göremezlik yardımı
- Sürekli kısmi iş göremezlik yardımı
- Ölüm ve cenaze yardımı

➤ İsteğe Bağlı Sigortalılık

- Kendi nam ve hesabına çalışanları,
- Hizmet alanında kendi hesaplarına ya da ortaklaşa herhangi bir tarımsal, sanayi ve ticari alanlarda faaliyet gösteren zanaatkârları,
- Ülke dışında çalışanları,
- Suudi çalışma mevzuatına tabi olmayıp uluslararası ve yabancı kurumlarda çalışanları,
- İş mevzuatı uyarınca ilişkisi kesilenleri

kapsamaktadır.

İsteğe bağlı emeklilik için 1 ila 40 arasında gelir dilimi basamağı belirlenmiş olup, iştirakçi tercih edeceği gelir dilimine göre aylık prim ödemekle yükümlüdür. Başka bir ifadeyle asgari aylık gelir dilimi 1.200 SAR (1. dilim), en üst aylık gelir dilimi (40. dilim) ise 45.000 SAR olarak belirlenmiştir. İsteğe bağlı emeklilik için başvuruda bulunan kişi aylık gelirini hangi dilime göre seçerse, seçtiği aylık gelirin % 18'ini prim olarak ödemek zorundadır. Verilen hizmetler aşağıda belirtilmiştir:

- Emekli aylığı
- Erken emekli aylığı
- Mesleki olmayan iş göremezlik aylığı
- Dul - yetim aylığı

20.3.2. Sayısal Veriler

20.3.2.1.Sosyal Sigorta Prim Oranları

31.12.2015 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
Uzun Vadeli	% 9	% 9	-	% 18
Kısa Vadeli	-	% 2	-	% 2
Toplam Prim Oranı	9	11	-	20

Kaynak: Sosyal Sigortalar Kanunu, Madde: 18

20.3.2.2.Sosyal Sigorta Kolları İtibariyle Aylık/Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2015 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	Yararlananların Sayısı	Toplam Ödenek Miktarı
Yaşlılık	132.242	13.156.600.284
Maluliyet	11.543	475.374.026
Geride Kalanlar (Dul/Yetim)	158.008	1.820.364.127
Evlilik Yardımı	3.875	55.516.827
Ölüm Yardımı	13.871	32.555.461
Bir Defalık Ödeme		183.096.334
Toplam	319.539	15.723.507.059

Kaynak: S. Arabistan Sosyal Sigorta Kurumu (GOSI) 2015 Yıllık Raporu

20.3.2.3.Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Yukarıda belirtildiği üzere, tüm yabancılar gibi vatandaşlarımız da 11 Mart 1987 tarihli Kraliyet Kararı ile sosyal güvenlik kapsamının dışına çıkarılmış olup, Türkiye’de ikamet eden vatandaşlarımıza kısa vadeli sigorta kollarına ilişkin ödemeler dışında herhangi bir ödeme yapılmamaktadır.

S. Arabistan’da çalıştığı sırada iş kazası sonucu malul kalanların kendilerine ve vefat edenlerin hak sahiplerine önceden kalma uygulamalar çerçevesinde aylık ödemesi yapılmaktadır. Ancak bu vatandaşlarımızın sayısı ve almış oldukları aylıklar konusunda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Yukarıdaki tabloların incelenmesinden anlaşılacağı

üzere, Sosyal Sigortalar Kurumu da bu şekilde ödeme yaptığı kişileri uyruğuna göre belirtmediğinden, Türk vatandaşlarının sayısı tespit edilememektedir.

Ayrıca son yıllarda iş kazası sonucu malul kalanların kendilerine ya da vefat edenlerin hak sahiplerine genellikle toptan ödeme yapıldığı müşahede edilmektedir.

20.3.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Sayısal Veriler

31.12.2015 tarihi itibarıyla

Uyruk	İş Kazası
Suudi	3.082
Yabancı	64.005

Kaynak: S. Arabistan Sosyal Sigorta Kurumu 2015 Yıllık Raporu

20.3.2.5. Aile Yardımları

S. Arabistan'da aile yardımı ödemesi bulunmamaktadır. Ancak ilk, orta ve lise eğitiminde okul kitapları bedava dağıtılmakta, üniversite eğitiminde de sosyal bilimler alanında tahsil görenler için aylık 890 SAR, fen bilimleri alanında tahsil görenler için 1.000 SAR yardım yapılmaktadır.

Sosyal yardım hizmetleri Sosyal Güvenlik Kurumu, Çalışma ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı ve 300'ü aşkın hayır cemiyeti tarafından gerçekleştirilmektedir. Yardımlar düzensiz ve duruma göre değerlendirilerek yapıldığından, periyodik ödemeler ve ortalama miktarların tespiti mümkün değildir. Ancak Çalışma ve Sosyal Kalkınma Bakanlığı tarafından Alternatif Koruma adı altında uygulanan, kimsesiz ve bakıma muhtaç çocukları topluma kazandırma (aile edindirmeye yönelik) programları çerçevesinde, uygun bir sosyal bakım merkezine yerleştirme ya da bu çocukların bakımını istekli olarak üstlenmeyi arzulayan ailelere aşağıdaki nakdi yardımlar yapılmaktadır:

- 0 - 6 yaş arası çocuklar için aylık 2.000 SAR
- 6 yaş ve yukarısı için aylık 3.000 SAR
- Bakımı üstlenen aileye, bakım süresi sonunda her çocuk için 20.000 SAR

20.3.2.6.Çocuk Parası

Yetimler ile tutuklu ve hükümlülerin çocukları haricinde çocuk parası ödenmemektedir.

20.3.2.7.Sosyal Yardımlar

S. Arabistan'da hayır kurumlarının dışında periyodik sosyal yardım veren kuruluş bulunmamaktadır. Hayır kurumlarının yaptığı yardımlar da kendi imkanlarına ve kuruluş amaçlarına göre değişmektedir.

20.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

20.4.1. Türk Okullarındaki Öğrencilerin Sayısı ve Dağılımı

2015-2016 eğitim öğretim yılı

Okul Türü	Türk	Yabancı	Toplam
Anasınıfı	247	19	266
İlkokul	1.328	111	1.439
Ortaokul	1.811	67	1.886
Lise	1.345	30	1.375
Toplam	4.731	227	4.966

Kaynak: Riyad Eğitim Müşavirliği

20.4.2. Meslek Eğitimine Devam Edenlerin Sayısı

S. Arabistan'da yabancılara mesleki eğitim imkanı tanınmamaktadır. Yurt dışından işçi getirtme şartlarında işçinin mesleği çok önem arz etmektedir. İş Kanununda 3 aylık deneme süresi sadece işveren için tanınmış bir süredir ve bu süre içinde işçi istenilen işin gereğini yerine getirecek mahiyette değilse veya ibraz ettiği belgelerin gerçeği yansıtmaması halinde işveren işçiyi sözleşme süresi sona ermeden ülkesine gönderebilmektedir.

20.4.3. Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2015-2016 eğitim öğretim yılı

Eğitim Durumu	Öğrenci Sayısı
Lisans	42
Yüksek Lisans	1
Doktora	2
Toplam	44

Kaynak: Riyad Eğitim Müşavirliği

II. ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER

1. ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO)

ILO'nun Kuruluşu, Amacı ve ILO'ya Üye Ülkeler

Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) sosyal adaletin sağlanması yoluyla dünyada kalıcı bir barışın gerçekleştirilmesi amacıyla 1919 yılında Versay Barış Antlaşması ile kurulmuştur. Kuruluşundan itibaren Milletler Cemiyeti bünyesinde faaliyette bulunan ILO, 2. Dünya Savaşı yıllarında Milletler Cemiyeti'nin ortadan kalkmış olmasına rağmen varlığını sürdürmüştür. 1944 yılında toplanan Uluslararası Çalışma Konferansı'nda kabul edilen ve ILO ana sözleşmesine eklenen "Filadelfiya Bildirisi" ile ILO'nun amaçları ve çalışma konuları yeniden ve daha güçlü biçimde teyit edilerek, özellikle ücretlilerin durumunu yakından etkileyen ekonomik sorunlara eğilimi benimsenmiştir. ILO, 1946 yılında Birleşmiş Milletler Teşkilatı ile imzaladığı bir anlaşma ile yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi konusunda çaba gösteren BM'nin ilk uzmanlık kuruluşu olarak hizmet vermeye devam etmiştir.

Evrensel ve sürekli bir barışın ancak sosyal adalet temeli üzerinde oluşturulabileceği temel ilkesinden hareketle tam istihdama ulaşılması, yaşam standartlarının yükseltilmesi, işçilerin kendilerine en uygun işlerde çalıştırılması, mesleki eğitim imkânlarının sağlanması, kalkınmanın nimetlerinden herkesin eşit şekilde yararlanmasını sağlamaya yönelik politikaların uygulanması, çalışanların yaşam ve sağlığının korunması, örgütlenme ve toplu pazarlık hakkının tanınması ve sosyal güvenliğin yaygınlaştırılması gibi amaçları bulunan ILO, tüm faaliyetlerini işçi, işveren ve Hükümet temsilcilerinden oluşan “üçlü yapı” ilkesine dayalı olarak yürütmekte ve bu özelliği ile diğer uluslararası kuruluşlardan farklılık göstermektedir.

ILO'ya üye 187 ülke bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler (BM) Teşkilatına üye olan ülkeler, ILO ana sözleşmesinden doğan yükümlülükleri kabul ettiklerini bildirmeleri halinde Teşkilata üye olabilmektedirler. BM'ye üye olmayan bir ülke ise ancak ILO Genel Konferansı kararıyla üyeliğe alınmaktadır. Üyelikten çekilme ise ILO Genel Müdürü'ne yapılacak bir bildirimle mümkün olabilmektedir.

ILO'nun Yapısı ve Organları

Merkezi Cenevre'de bulunan ILO, her yıl Haziran ayında yapılan ve karar organı niteliği taşıyan Uluslararası Çalışma Konferansı, yürütme organı niteliğindeki Yönetim Kurulu ve Teşkilatın sekretarya hizmetlerini yürüten Uluslararası Çalışma Bürosu'ndan oluşmaktadır.

Uluslararası Çalışma Bürosu'nun başında bir Genel Müdür bulunmaktadır. Bu göreve 2012 yılında Guy RYDER (İngiltere) beş yıllığına seçilmiştir (2012-2017).

Uluslararası Çalışma Konferansı, her bir üye ülkenin 2 Hükümet, 1 işçi ve 1 işveren temsilcisinden oluşmaktadır. Bu temsilcilere Konferans gündemindeki konulara göre teknik danışmanlar da refakat etmektedir. Uluslararası Çalışma Konferansı, çalışma yaşamıyla ilgili güncel sorunları tartışmakta, Sözleşme ve Tavsiye Kararlarından oluşan uluslararası çalışma standartlarını tespit etmekte, bu standartların üye ülkelerde uygulanmasını denetlemekte, üye ülkelerin katkılarıyla finanse edilen iki yıllık ILO Bütçesini kabul etmekte, iki yıllık ILO faaliyet programını belirlemekte ve her üç yılda bir Yönetim Kurulu üyelerini seçmektedir. Konferans çalışmaları, oluşturulan Komiteler eliyle yürütülmektedir.

Yönetim Kurulu, ILO'nun yürütme organıdır. Teşkilatın bütün faaliyetlerinde belirleyici bir role sahip olan Yönetim Kurulu, Konferans gibi üçlü yapıya sahiptir. Yönetim Kurulu, yılda üç kez toplanmakta ve 28 Hükümet, 14 işçi ve 14 işveren olmak üzere toplam 56 üyeden oluşmaktadır.

Ayrıca ILO, belli başlı endüstri alanlarını kapsayan üçlü yapıda sektörel ve teknik komiteler oluşturmakta, bölgesel ve teknik konferanslar düzenlemektedir.

ILO'nun taşra teşkilatı ise bölge, alan, şube ofislerinden ve çok yönlü uzmanlık gruplarından oluşmaktadır. Bilindiği gibi, ülkemizde faaliyet gösteren ILO alan ofisi yakın geçmişte (1998 yılında mektup teatisi yoluyla) şube ofisi haline dönüştürülmüştür. Bu ofis Avrupa Bölge Ofisine bağlıdır.

ILO bünyesinde ayrıca bir İdare Mahkemesi, Araştırma Merkezi ve İtalya'nın Torino şehrinde faaliyet gösteren Eğitim Merkezi bulunmaktadır.

ILO'nun Standart Tesisi ve Denetim İşlevleri

ILO'nun temel amacı, asgari ve evrensel uluslararası standartlar belirlenmesi suretiyle üye ülkelerdeki çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesidir. Bu standartlar uluslararası çalışma sözleşmeleri ve tavsiye kararları şeklinde oluşmaktadır. ILO'nun kuruluşundan bugüne kadar 189 Sözleşme, 6 Protokol ve 205 Tavsiye Kararı kabul edilmiştir. Sözleşmeler, usulünce onaylanması halinde onaylayan ülke için bağlayıcı hale gelmektedir. Tavsiye Kararları için ise onaylama söz konusu olmayıp, bu metinlerde yer alan ilkeler yol gösterici veya Sözleşmeyi tamamlayıcı niteliktedir.

Üye ülkelerin onaylamış oldukları Sözleşmeleri ne ölçüde uyguladıklarını izlemek üzere kapsamlı ve etkin bir denetim mekanizması oluşturulmuştur. Şikâyetlere ve raporlara dayanan iki tür denetim usulü bulunmaktadır.

Üye ülkelerin onayladıkları sözleşmelerle ilgili olarak ulusal mevzuat ve uygulamaları hakkında belirli aralıklarla ILO'ya gönderdikleri raporlara dayanan denetim sistemine göre, bu raporlar öncelikle Uzmanlar Komitesi tarafından incelenmekte ve belirlenen aykırılıklar bir rapor halinde Konferansa sunulmaktadır. Konferansta oluşturulan Aplikasyon Komitesi ise bu raporda yer alan ülkelere bir kısmını Komitede sözlü savunma yapmaya davet etmektedir. Aplikasyon Komitesi'nde söz konusu ülkenin yaptığı savunma ve bunu izleyen tartışmalar ile Komite kararı Konferans raporu içinde yayınlanmaktadır. Ciddi aykırılıkların tespit edilmesi halinde ise ilgili ülkelerdeki duruma "özel paragraf" içinde dikkat çekilmektedir.

Şikâyetlere dayanan denetim usulüne göre, şikâyet konusu, ilgili olduğu Sözleşmeye göre ya Sendikal Özgürlükler Komitesi'nde incelenmekte ya da Yönetim Kurulu'nda oluşturulan üçlü yapıda özel bir komitede ele alınmaktadır.

ILO ile Ülkemiz Arasındaki İlişkiler

Türkiye'nin ILO ile ilişkileri 1927 yılına kadar dayanmaktadır. Ülkemiz, o yıllarda, Milletler Cemiyeti'nin üyesi olmadığı için ILO çalışmalarına gözlemci statüsüyle katılmış, 1932 yılında Milletler Cemiyeti'ne üye olduğunda ILO'nun da üyeliğini kazanmıştır.

Ülkemiz, ILO Yönetim Kurulu'nda 1948-51, 1954-57 ve 1996-99, 2014-17 dönemlerinde "Asil Üye", 1975-78, 1987-90 ve 2002-05 dönemlerinde ise "Yardımcı Üye" sıfatıyla yer almış ve kurul çalışmalarına katılmıştır. 2017-2020 dönemi için yardımcı üye olarak ILO Yönetim Kurulu'na yeniden seçilmiştir.

Türkiye, aralarında temel çalışma haklarına ilişkin 8 sözleşmenin de bulunduğu uluslararası çalışma sözleşmelerinden 59'unu onaylayarak ulusal mevzuatına katmıştır. Bu sözleşmelerden 55'i yürürlüktedir.

Bakanlığımız – ILO İlişkileri

Bakanlığımız onayladığımız her sözleşmeye ilişkin olarak ILO'ya düzenli aralıklarla ulusal uygulama raporları göndermektedir. Bu sözleşmelerden herhangi biriyle ilgili olarak ülkemizin Aplikasyon (Uygulama) Komitesi'ne alınması olasılığı göz önünde bulundurularak konferans öncesinde de hazırlık yapılmaktadır. Ülkemiz aleyhine ILO'ya yapılan şikâyetlere ilişkin hükümet görüşümüz de Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmaktadır.

105'inci Uluslararası Çalışma Konferansı

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) her yıl Hükümet, işçi ve işveren temsilcilerinin katılımlarıyla gerçekleştirilen konferanslarının 105'incisi 30 Mayıs – 10 Haziran 2016 tarihleri arasında Cenevre'de yapılmıştır. Ülkemiz, Konferansa Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız başkanlığında Hükümet, işçi ve işveren kesimi temsilcilerinden oluşan bir heyetle katılmıştır. Konferans Hükümet, işçi ve işveren temsilcilerinin 29 Mayıs tarihinde yaptıkları hazırlık toplantısını müteakiben 30 Mayıs 2016 tarihinde Birleşmiş Milletler Binası Genel Kurul salonunda toplanarak resmen açılmış ve Konferansta ele alınacak teknik konuları görüşecek olan Komiteler oluşturulmuştur. Konferans aşağıdaki gündemle toplanmıştır.

- ILO Yönetim Kurulu Başkanı'nın ve ILO Genel Direktörü'nün raporları
- Hükümet temsilcilerinden oluşan Bütçe Komitesi
- Sözleşme ve Tavsiye Kararlarının uygulanmasına ilişkin bilgi ve raporlar (Standartların Uygulanması/Aplikasyon Komitesi)
- Küresel Tedarik Zincirlerinde Saygın İş Komitesi (Genel Müzakere)

- Barış, Güvenlik ve Afet Direnci için Saygın İş: 1944 tarihli ve 71 sayılı İstihdam (Savaştan Barışa Geçiş) Tavsiye Kararının Tadili Komitesi (Standart tesisi - ikili müzakere süreci uyarınca ilk müzakere)
- 2008 tarihli Adil Küreselleşme İçin Sosyal Adalet ILO Bildirgesi'nin Etkisinin Değerlendirilmesi Komitesi
- Denizcilik konuları:
 - 2006 tarihli Denizcilik Çalışma Sözleşmesi Kodu değişikliklerinin kabulü
 - 2003 tarihli ve 185 sayılı Gemi Adamlarının Kimlik Belgeleri Sözleşmesinin (Revize) eklerinde değişikliklerin kabulü

Sözleşme Raporları

Ülkemizin onaylamış olduğu Uluslararası Çalışma Sözleşmelerinin ülkemizde uygulanmasına ilişkin ulusal raporlar, Uzmanlar Komitesi'nin gözlem ve doğrudan taleplerinin tercümelerinin yapılmasını takiben Bakanlık birimleri, Bakanlık dışı ilgili kurum ve kuruluşlar ile işçi, işveren ve meslek örgütlerine gönderildikten sonra derlenen bilgi ve belgeler değerlendirilmek suretiyle, İngilizce veya Fransızca dillerinden birinde hazırlanarak ILO'ya gönderilmektedir.

Ayrıca, bu raporların birer örnekleri de ILO Ana Sözleşmesi uyarınca işçi ve işveren sendikaları konfederasyonlarına gönderilmektedir.

2016 Yılında Uygulama Raporları Hazırlanan Sözleşmeler:

- 11 Sayılı Örgütlenme Özgürlüğü (Tarım) Sözleşmesi
- 29 Sayılı Zorla Çalıştırma Sözleşmesi
- 42 Sayılı İşçinin Tazmini (Meslek Hastalıkları) Sözleşmesi (Revize)
- 81 Sayılı İş Teftişi Sözleşmesi
- 102 Sayılı Sosyal Güvenlik (Asgari Standartlar) Sözleşmesi
- 105 Sayılı Zorla Çalıştırmanın Kaldırılması Sözleşmesi
- 118 Sayılı Muamele Eşitliği (Sosyal Güvenlik) Sözleşmesi
- 138 Sayılı Asgari Yaş Sözleşmesi
- 155 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşme

- 158 Sayılı Hizmet İlişkisine Son Verilmesi Sözleşmesi
- 182 Sayılı En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi
- 187 Sayılı İş sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi

2. AVRUPA KONSEYİ (AK)

Avrupa Konseyi'nin Kuruluşu, Amacı ve Avrupa Konseyi'ne Üye Ülkeler

Avrupa Konseyi'nin (AK) oluşturulması fikri, 2. Dünya Savaşı'ndan maddi ve manevi büyük kayıplarla çıkan Avrupa'da, bir daha aynı trajedinin yaşanmasını engellemek amacıyla ortaya atılmış, Avrupa'da gerginliğin ve çatışmanın yerini güven ve işbirliğinin alması hedeflenmiştir.

5 Mayıs 1949 tarihinde 10 ülke (Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İsveç, İtalya, Lüksemburg ve Norveç) Avrupa Konseyi'ni kuran Londra Antlaşması'nı imzalamışlardır. AK'nin belkemiğini oluşturan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ise 4 Kasım 1950'de Roma'da imzalanmıştır. Türkiye, Avrupa Konseyi'ne kuruluşundan üç ay sonra Yunanistan ve İzlanda ile birlikte Ağustos 1949'da davet edilmiş, 13 Nisan 1950 tarihinde üye olmuştur ve örgütün kurucu üyeleri arasında anılmaya hak kazanmıştır. Merkezi Strazburg'da bulunan AK'ye üye 47 ülke bulunmaktadır.

Avrupa Konseyi'nin amaçları, insan hakları, hukukun üstünlüğü ve çoğulcu demokrasi ilkelerini korumak ve güçlendirmek, ırkçılık, hoşgörüsüzlük ve yabancı düşmanlığı, sosyal dışlanma, uyuşturucu madde, çevre sorunlara çözüm aramak ve Avrupa kültürel benliğinin oluşmasına ve gelişmesine katkıda bulunmak olarak özetlenebilir. AK, savunma konuları dışında toplumun karşılaştığı tüm temel sorunlar ile ilgilenmektedir. Çalışma alanları arasında insan hakları, hukuk alanında işbirliği, medya, eğitim, kültür, spor, gençlik, sağlık, yerel yönetimler, bölgesel planlama, çevre, aile ve sosyal güvenlik de bulunmaktadır.

AK'nin yukarıda belirtilen alanlardaki çalışmaları, genellikle sözleşme ya da protokol hazırlanması ile gerçekleşmektedir. 2016 yılı sonu itibarıyla AK tarafından hazırlanmış olan toplam 223 Sözleşme/Protokol bulunmaktadır. AK Sözleşme ve Protokolleri, üye ülkelerin

mevzuatlarının uyumlaştırılmasını, bu suretle Avrupa düzeyinde ortak normlar ve ortak bir hukuk düzeni oluşturulmasını amaçlamaktadır.

Avrupa Konseyi'nin Yapısı ve Organları

Avrupa Konseyi'nin temel organları, karar organı olan Bakanlar Komitesi, danışma organı olan Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi, yerel yönetimlerin geliştirilmesini amaçlayan Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi ve denetim organı olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'dir.

Bakanlar Komitesi: Bakanlar Komitesi'nde üye ülkelerin Dışişleri Bakanları, Bakanlara vekâleten daha sık toplanan Delegation Komitesi'nde ise Daimi Temsilciler (Büyükelçiler) yer almaktadır. Komite'de, bütçe, yeni üye alımı ve teşkilatın politika ve faaliyetlerinin ana hatları karara bağlanmaktadır. Kararlar, üye devletlere tavsiyeler ve onaylayan devletler için bağlayıcı nitelik taşıyan sözleşmeler veya anlaşmalar şeklinde olmaktadır.

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM): Konseyin tartışma forumunu ve itici gücünü oluşturmaktadır. AKPM, üye ülkelerin parlamentolarından ve parlamentolarındaki güç dengesini yansıtacak şekilde seçilen 324 asil, 324 yedek üyeden oluşmaktadır. Her üye devlete ayrılan parlamenter sayısı, söz konusu ülkenin nüfusuyla orantılı olup, ülkemizden de 18 asil, 18 yedek üye AKPM çalışmalarına katılmaktadır.

AKPM'de, "Avrupa Halk Partileri Grubu (EPP/CD)", "Sosyalist Grup (SOC)", "Avrupa Muhafazakârlar Grubu (EC)", "Avrupa için Liberal ve Demokratlar İttifakı (ALDE)" ve "Avrupa Birleşik Sol Grubu (UEL)" olmak üzere beş siyasi grup mevcuttur. AKPM'de hiçbir partiye üye olmayan üyeler, ayrıca AKPM'nin çeşitli konularda oluşturulmuş komisyonları da bulunmaktadır.

AKPM Genel Kurulu yılda dört kez Ocak, Nisan, Haziran ve Ekim aylarında birer hafta süreyle toplanmaktadır. AKPM'nin çeşitli komisyonlarında oluşturulan raporlar Genel Kurul'a sunulmaktadır. Raporların işlem bölümleri, bir başka deyişle karar, Bakanlar Komitesine yönelik tavsiye kararları ya da yönergeler tartışılarak oylanmaktadır.

Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi: Kongre, Avrupa Konseyi prensiplerinin yerel yönetimler düzeyinde de geliştirilmesi, yerel ve bölgesel yönetimlerin güçlendirilmesi, bu yapılanmaların hukuki ve idari açıdan incelenmesi ve aralarındaki sınır ötesi işbirliğinin artırılması amacıyla oluşturulmuştur. Bölgesel Meclis ve Yerel Meclis olmak üzere iki alt organı bulunmaktadır.

Sekretarya: Konsey'in yukarıda sayılan diğer organlara hizmet veren bir Sekretaryası vardır. Başkanlığını beş yıllık bir süre için Parlamenterler Meclisi tarafından seçilen Genel Sekreter yürütmektedir. Genel Sekreter Thorbjorn JAGLAND, 2014 yılında ikinci kez seçilmiştir. Sekretaryada her üye ülkeden memur bulunmakta olup, her üye ülkenin bulunduracağı memur sayısı Konsey bütçesine yaptığı katkıya paralel olarak belirlenmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM): Avrupa Konseyi'ne bağlı olarak 1959 yılında kurulmuş uluslararası bir mahkemedir. Mahkeme, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Ek Protokolleriyle güvence altına alınmış olan temel hakların çiğnenmesi durumunda bireylerin, birey gruplarının, tüzel kişiliklerin ve diğer devletlerin, belirli kurallar dahilinde başvurabileceği bir yargı merciidir. Fransa'nın Strazburg şehrinde bulunmaktadır.

AVRUPA KONSEYİ İLE İLİŞKİLER

Avrupa Konseyi, ülkemizin 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'yla kurduğu ilk kurumsal bağı temsil etmektedir. Türkiye Avrupa Konseyi'ne, kuruluşundan üç ay sonra, Yunanistan ve İzlanda ile birlikte Ağustos 1949'da davet edilmiş ve örgütün kurucu üyeleri arasında sayılmıştır.

Avrupa Konseyi çalışmaları çerçevesinde ülkemiz açısından önem taşıyan sözleşme ve faaliyetler aşağıda belirtilmiştir:

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)

AİHS, Avrupa Konseyi bünyesinde hazırlanmış, 4 Kasım 1950 tarihinde aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 15 ülke tarafından imzalanmış ve 3 Eylül 1953 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Sözleşme, temel insan hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınmasını sağlamak amacıyla oluşturulmuştur. Türkiye, 1953'te yürürlüğe giren Avrupa İnsan Hakları

Sözleşmesi'nin (AİHS) denetim sürecine ilişkin bireysel başvuru hakkını 1987'de ve AİHM'nin zorunlu yargı yetkisini 1990'da kabul etmiştir.

Öte yandan, Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlükleri Sözleşmesinin ihlaline ilişkin olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2016 yılı içerisinde toplam 1.651 davayı karara bağlamıştır. Karara bağlanan bu davalardan 252 tanesi Türkiye ile ilgili davalardır.

Avrupa Sosyal Şartı ve Revize Sosyal Şart

Avrupa Sosyal Şartı (ASS) demokratik sistemlere tam işlerlik kazandırılabilmesini teminen, özellikle ekonomik ve sosyal alanlarda insan haklarının güvence altına alınmasını amaçlayan temel bir insan hakları sözleşmesidir.

Avrupa Sosyal Şartı 18 Ekim 1961 tarihinde imzaya açılmış ve 26 Şubat 1965 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ülkemiz tarafından 18 Ekim 1961 tarihinde imzalanan, 24 Kasım 1989 tarihinde onaylanan Şart, 24 Aralık 1989 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Avrupa Sosyal Şartı, Avrupa Konseyi'nin insan hakları alanında kabul ettiği en önemli iki temel belgeden birini oluşturmaktadır. Birincisi 1950 tarihli İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi olup, medeni ve siyasi hakları düzenlemektedir. İkincisini oluşturan Avrupa Sosyal Şartı ise çalışma, sosyal güvenlik, sosyal refah, sağlık ve bunlarla ilgili diğer alanlarındaki temel insan haklarına ilişkin hükümleri içermektedir.

5 Kasım 1990 tarihinde Roma'da düzenlenen İnsan Hakları Bakanlar Konferansı'nda alınan karar doğrultusunda, bir yandan kişisel, politik, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak insan haklarının bütünlüğünü korumak, diğer yandan, Avrupa Sosyal Şartına yeni bir güç kazandırmak üzere, Şartın kabulünden sonra meydana gelen sosyal değişiklikler de alınarak, Şart güncelleştirilmiş, 1988 tarihli Katma Protokolde yer alan haklar ile bir takım yeni hakları ihtiva eden yeni bir Sosyal Şart hazırlanmıştır. 1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı'nın yerine geçen Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, 3 Mayıs 1996 tarihinde imzaya açılmış ve 1 Temmuz 1999 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı tek bir metin halinde 1961 tarihli Şart ile garanti altına alınan haklarla birlikte, 1988 tarihli Ek Protokol'ün içerdiği 4 hakkı (20 – 23. maddeler) ve bunlara ilaveten 8 yeni hakkı (24 – 31. maddeler) ihtiva etmektedir.

Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı 31 madde ve 98 fıkradan oluşmaktadır. Şartın 31 maddesinden 9'u temel (çekirdek) maddelerdir (1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19 ve 20). Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, 1961 tarihli Sosyal Şart'a göre iki yeni temel madde daha içermektedir (7. ve 20. maddeler).

Ülkemiz tarafından 6 Ekim 2004 tarihinde imzalanan ve 27 Haziran 2007 tarihinde onaylanan Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, ülkemiz açısından 1 Ağustos 2007 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Ancak anılan Revize Şart'ın;

- 2. maddesinin (Adil Çalışma Koşulları Hakkı), "en az dört haftalık ücretli yıllık izin sağlamayı" öngören 3. fıkrası,
- 4. maddesinin (Adil Bir Ücret Hakkı), "Çalışanların kendilerine ve ailelerine iyi bir yaşam düzeyi sağlayacak ücret hakkına sahip olduklarını tanımayı" öngören 1. fıkrası,
- İşçi/memur ayırımı yapmaksızın tüm çalışanlar ile işverenlerin ulusal ve uluslararası örgütler kurma ve bu örgütlere üye olma özgürlüğünü öngören 5. maddesi (Örgütlenme Hakkı),
- Tüm çalışanlar ile işverenlerin toplu pazarlık hakkını düzenleyen 6. maddesi (Toplu Pazarlık Hakkı)

ülkemizin kalkınmışlık düzeyi, sosyo-ekonomik şartları ve iç mevzuatımızdaki düzenlemeler dikkate alınarak onaylanmamıştır.

Avrupa Sosyal Şartı'nın öngördüğü denetim sistemi çerçevesinde Bakanlığımızca Şart'ın onayladığımız madde ve fıkralarının ülkemizde uygulanmasına ilişkin rapor hazırlanmakta ve hazırlanan ulusal raporlar Avrupa Konseyi'ne sunulmaktadır.

Ülkemiz, 1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı'nı temel ve temel olmayan maddelerinin uygulanmasına ilişkin olarak onaylamış bulunduğu 1989 yılından 2008 yılına kadar Avrupa Konseyi'ne 14 Ulusal Rapor sunmuştur. Revize Şart'ın uygulanmasına ilişkin olarak 2008 tarihinden 2016 yılı sonuna kadar 8 Ulusal Rapor sunulmuştur.

Ülkemiz 2016 yılında tematik grubun "İstihdam, eğitim ve eşit fırsatlar" hükümleri bakımından Şart'ın aşağıda belirtilen maddeleri ile ilgili rapor hazırlayıp sunmuştur:

- Madde 1- Çalışma hakkı
- Madde 9- Mesleğe yöneltme hakkı
- Madde 10- Mesleki eğitim hakkı
- Madde 15- Engellilerin toplumsal yaşamda bağımsız olma, sosyal bütünleşme ve katılma hakkı
- Madde 18- Diğer akit tarafların ülkelerinde gelir getirici bir iş edinme hakkı
- Madde 20- İstihdam ve meslek konularında cinsiyete dayalı ayırım yapılmaksızın fırsat eşitliği ve eşit muamele görme hakkı
- Madde 24- İş akdinin sona erdiği durumlarda korunma hakkı
- Madde 25- Çalışanların, işverenlerinin aciz haline düşmesi durumunda alacak taleplerinin korunması hakkı

Avrupa Sosyal Şartı üye ülkelerinin temsilcilerinden oluşan Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu Hükümet Komitesi, Fransa'nın Strazburg şehrinde yılda iki kez toplanan Avrupa Konseyi Sosyal Şart Hükümet Komitesi'nin (ASHK) 133. ve 134. dönem toplantıları 9-13 Mayıs 2016 ve 26-30 Eylül 2016 tarihlerinde yapılmıştır.

Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu

1964 tarihli "Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu", tüm Avrupa Konseyi üyesi devletlerde sosyal güvenlik sistemlerinin en iyi seviyeye getirilmesini hedefleyen ve tıbbi yardım, hastalık yardımları, işsizlik yardımları, yaşlılık yardımları, analık yardımları gibi alanlarda sosyal güvenlik kapsamı konusunda normlar ve üye devletlerin temin etmesi gereken asgari koruma düzeylerini tayin eden bir sözleşmedir.

Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu, ülkemiz tarafından 13 Mayıs 1964 tarihinde imzalanmış, 21 Eylül 1978 tarih ve 2170 sayılı Kanunla Kodun Aile Yardımlarına ilişkin VII. ve İşsizlik Yardımlarına ilişkin IV. bölümleri dışında kalan bölümlerinin onaylanması uygun bulunmuş, sözleşme 8 Mart 1981 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu'nun 76. maddesi uyarınca her yıl ulusal özet rapor hazırlanmakta, beş yılda bir ayrıntılı rapor sunulmaktadır. Ülkelerin taraf olmadıkları maddelere ilişkin iki yılda bir ulusal mevzuat ve uygulamalar hakkında rapor hazırlanmaktadır. 01.07.2011 – 30.06.2016 dönemini kapsayan 35. Ayrıntılı Ülke Raporumuz 2016 yılında Avrupa Konseyi'ne gönderilmiştir. Yine, Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunun henüz kabul edilmemiş maddelerine ilişkin 17. Ülke Raporumuz 2016 yılında Konseye gönderilmiştir.

Sosyal Uyum Platformu

Sosyal Uyum Platformu (PECS), Avrupa Sosyal Uyum, İnsan Onuru ve Eşitlik Komitesi'nin (CDDECS) yerine kurulmuş, 2016 yılında çalışmalarına başlamıştır. Amaçları, sosyal haklara eşit erişimin desteklenmesi, Konsey'in tüm çalışmalarında sosyal uyum perspektifinin gözetilmesi, sosyal uyum konusundaki gelişmelerin, eğilimlerin ve sorunların tespit edilerek incelenmesidir.

2015 yılı sonu itibarıyla Avrupa Sosyal Uyum, İnsan Onuru ve Eşitlik Komitesi'nin (CDDECS) faaliyetlerine son verilerek, 2016-2017 döneminde faaliyet göstermek üzere Avrupa Sosyal Uyum Platformu oluşturulmuştur. Ülkemizin de teklifleri doğrultusunda görev yönergese mültecilerin korunması ile topluma uyumu hususları eklenmiştir.

Sosyal Uyum Platformu'nun 1. Toplantısı 27-28 Haziran 2016 tarihlerinde Strazburg'da gerçekleştirilmiş ve söz konusu Toplantıya Genel Müdürlüğümüzden katılım sağlanmıştır. Toplantıda her ülke kendi ülkesinde sosyal uyum konusunda gerçekleştirdikleri mevzuat değişiklikleri ve diğer gelişmeler hakkında bilgi vermiş, katılımcılarımız sosyal uyum, ulusal istihdam stratejisi ve Suriyeli mülteciler konusunda ülkemiz durumuna ilişkin genel açıklamalar yaparak platformu bilgilendirmiştir.

Platformun 2016-2017 dönemi içinde çalışacağı 3 alan, “Sosyal uyumun anaakımlaştırılması”, “Üye devletler, ilgili uluslararası kuruluşlar ve diğer paydaşlar arasında iyi uygulama örneklerinin ve yenilikçi yaklaşımlar konusunda bilgi değişiminin teşvik edilmesi” ile “Yeni eğilimlerin ve belirli alanlardaki sorunların incelenmesi” olarak belirlenmiştir.

Sosyal Korumaya İlişkin Karşılaştırmalı Bilgi Sistemi (MISSCEO)

MISSCEO, AB Sosyal Koruma Karşılıklı Bilgi Sistemi (MISSOC) üyesi olmayan, Türkiye dahil 12 üye ülke arasında sosyal koruma alanında düzenli olarak bilgi alışverişini sağlamak amacıyla 1999 yılında kurulan MISSCEO (Mutual Information System on Social Protection of the Council of Europe), üyeleri arasında sosyal koruma alanında düzenli olarak bilgi alışverişini amaçlayan ve AK Sosyal Politikalar Dairesi ile üyelerinin yakın işbirliğiyle çalışan bir oluşum olup, kuruluşundan bu yana her yıl düzenli olarak ülke uzmanlarının katılımıyla 2 günlük çalışma toplantısı gerçekleştirmektedir.

AK Sosyal Korumaya İlişkin Karşılaştırmalı Bilgi Sistemi (MISSCEO) Komitesi, Sosyal Uyum Komitesi'nin (CDCS) bir alt komitesi olup, üye ülkelerin sosyal güvenlik mevzuat ve uygulamalarını karşılaştırmalı olarak incelemektedir.

Sosyal Korumaya İlişkin Karşılaştırmalı Bilgi Sistemi'nin (MISSCEO) 18. Toplantısı 30 Haziran – 1 Temmuz 2016 tarihlerinde Strazburg'da düzenlenmiştir.

Bakanlığımız – Avrupa Konseyi İlişkileri

Genel olarak, Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'nın, Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu'nun uygulanmasına dair dönemsel raporlar hazırlanmakta, sunulan raporlarının sözlü savunmaları yapılmakta, Avrupa Konseyi sözleşmelerinin Bakanlığımız görev ve ilgi alanı itibarıyla onaylanabilirlikleri incelenerek uygun görülenlerin onay sürecine katkıda bulunmaktadır. Avrupa Konseyi'nin Bakanlığımız ilgi alanına giren Komitelerinin çalışmalarına katkı verilmekte, ülkemizi temsilen Komitelere katılım sağlanmaktadır.

3. İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA TEŞKİLATI (OECD)

OECD'nin Kuruluşu, Amacı, OECD'ye Üye Ülkeler

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), demokratik yapılara ve piyasa ekonomisine sahip 35 ülkenin küreselleşmenin ekonomik, sosyal ve yönetim sorunlarını çözmek ve bu sürecin fırsatlarından faydalanmak üzere müştereken çalıştıkları bir forumdur. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'yı yeniden imar etmek amacıyla yapılan yardımların eşgüdümünü sağlamak amacıyla 1948 yılında oluşturulan Avrupa Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'nın (OEEC) görevini tamamlaması ertesinde, 14 Aralık 1960 tarihinde Paris'te imzalanan anlaşma ile kurulmuştur. Anlaşma 30 Eylül 1961 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

OECD'nin amacı ülke hükümetlerine mali istikrarı korumada destek olmak, sürdürülebilir ekonomik büyümeyi, istihdam artışını ve yüksek yaşam standartlarını sağlamada yardım etmek, böylece dünya ekonomisinin kalkınmasına katkı sağlamaktır.

OECD'ye 2016 yılı itibarıyla 35 ülke üyedir. Türkiye, OECD'nin 20 kurucu üyesinden biri olup, diğer kurucu ülkeler ABD, Almanya, Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık, Danimarka, Fransa, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya İzlanda, Kanada, Lüksemburg, Norveç, Portekiz ve Yunanistan'dır. OECD'ye sonradan katılan ülkeler ise Japonya (1964), Finlandiya (1969), Avustralya (1971), Yeni Zelanda (1973), Meksika (1994), Çek Cumhuriyeti (1995), Macaristan (1996), Polonya (1996), Kore Cumhuriyeti (1996), Slovakya (2000) Şili, Slovenya, İsrail Estonya(2010) ve Letonya (2016)'dır.

OECD analitik deneyimini ve birikmiş tecrübesini son yıllarda OECD'ye üye olmayan, ancak pazar ekonomisine sahip 70'in üzerindeki kalkınan ve gelişmekte olan ülkeye taşımaktadır. Bölgeler itibarıyla (Avrupa-Kafkaslar-Orta Asya-Orta Doğu- Kuzey Afrika ve Afrika Kıtasının diğer bölgelerinde) ortak çalışmalar yürütülmektedir. Küreselleşme ile birlikte OECD çalışmalarının her bir üye ülkede belirli bir alanı ayrı ayrı incelemektense, belirli alandaki politikaların üye ülkeleri ve OECD alanı dışındaki diğer ülkeleri topluca nasıl etkilediği üzerinde yoğunlaştırmaya başlamıştır. Öte yandan, G20 platformuna yaptığı çalışmalarla da katkı vermektedir.

OECD temel ilkeleri ve üyelik şartları, demokrasi, insan haklarına ve yurttaş özgürlüğüne bağlılık, açık pazar ekonomisi çerçevesinde istikrarlı gelişme olarak sıralanabilir.

OECD ekonomik gelişme ve refahın sağlanması amacıyla kamu politikalarının hemen her alanında teknik çalışmalar yürütmektedir. Makroekonomik politikalar başta olmak üzere ticaret, tarım, vergi, finans, rekabet, eğitim, sağlık, çevre, sanayi, teknoloji, yeşil büyüme, sürdürülebilir kalkınma, istihdam, sosyal güvenlik ve uluslararası göç gibi hükümetlerin politika oluşturdukları çok geniş bir sahada faaliyet göstermektedir.

Teşkilatın temel hedefi, bahse konu alanlarda üyelerini en güncel veri ve analizler ışığında en iyi politika seçenekleriyle donatmak, bu kapsamda küresel sorunlar için de gerekli çözümleri üretmektir.

OECD'nin Yapısı ve Organları

OECD'nin başlıca organları Konsey, Komiteler ve Sekretarya'dır.

Konsey: Yönetim ve karar organıdır. Konsey her üye ülkeden birer temsilci ile Avrupa Komisyonu temsilcisinden oluşmaktadır. Düzenli olarak Daimi Temsilciler düzeyinde toplanır. Genel Sekreter Konseyin başkanıdır. Konsey, Genel Sekreterliğin tavsiyelerini karara bağlamaktadır. Konsey yılda bir kez önemli konuları tartışmak için ve OECD çalışmalarının önceliklerini belirlemek üzere Bakanlar düzeyinden toplanmaktadır. Konsey'de kararlar oybirliği ile alınmaktadır.

Komiteler: 35 ülkenin temsilcileri, fikir alışverişinde bulunmak ve ekonomi, ticaret, bilim, istihdam, eğitim ve mali piyasalar gibi önemli politika alanlarındaki gelişmeleri incelemek için uzmanlaşmış komitelerde bir araya gelmektedir. Halen Örgüt bünyesinde 250'den fazla komite, çalışma grubu ve uzmanlar grubu bulunmaktadır. Üye ülkelerin yanı sıra davet edildikleri veya talepkâr oldukları takdirde üye olmayan ülkeler ve uluslararası örgütler de gözlemci veya katılımcı statüsüyle toplantılarda yer alabilmektedir. Yıllık 40.000 kadar ülke temsilcisi toplantılara katılım sağlamaktadır.

Sekretarya: Yaklaşık 2.500 OECD görevlisi Paris'te komitelerin faaliyetlerine destek olmak için çalışmaktadır. 12 adet Direktörlükte görevli ekonomist, hukukçu, bilim adamı ve farklı

meslekten uzman, araştırma ve incelemeleri gerçekleştirmektedir. Sekretaryanın başkanlığını Genel Sekreter deruhte etmekte ve kendisine dört Genel Sekreter Yardımcısı destek vermektedir. Genel Sekreter ulusal temsilcilerle Sekretarya arasındaki temel bağı sağlayan Konseye de başkanlık etmektedir. Halen görevde olan Genel Sekreter, Angel GURRIA'dır.

OECD'nin Bütçesi

OECD'nin 2016 yılı bütçesi 370 milyon Avrodur. Bütçe, üye ülkelerin ekonomik büyüklüğüne bağlı katkıları ile finanse edilmektedir. 2016 yılında en büyük katkıyı ABD (% 20,93), ardından Japonya (% 10,79) ve Almanya (% 7,52) sağlamıştır. Ülkemizin 2016 katkısı toplam bütçenin % 1,93'ü kadardır.

Konseyin onayından geçmek suretiyle üye ülkeler özel program ve projeleri finanse etmektedir.

OECD ile İlişkiler

Ülkemiz, OECD'nin kurucu 20 üyesinden biri olarak OECD çalışmalarına aktif şekilde katılmakta ve katkı sağlamaktadır. Daimî Temsilciliğimiz 1961 yılından önce OEEC nezdinde, 1961'den itibaren de OECD nezdinde faaliyet göstermektedir. Daimî Temsilciliğimiz bünyesinde Dışişleri Bakanlığı dışında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kadroları bulunmaktadır.

Bakanlığımız – OECD İlişkileri

Bakanlığımız OECD bünyesinde görev yapan ihtisas komitelerinden “İstihdam, İşgücü ve Sosyal İşler Komitesi (ELSA)”nin ulusal düzeyde eşgüdümünden sorumludur. Komite, işgücü piyasası politikalarının izlenmesi ve değerlendirilmesi, sosyal ve sağlık politikalarında yeni yönelimlerin belirlenmesi ve uluslararası göçün iş piyasasına etkileri gibi sosyal politikalardan sorumlu olup, bu alanda çalışmalar yapmaktadır. Komiteye bağlı olarak görev yapan üç çalışma grubu ve bir program bulunmaktadır. Bunlar; Göç Çalışma Grubu, İstihdam Çalışma Grubu ve Sosyal Politika Çalışma Grubu'dur. ELSA Komitesi bünyesinde gerçekleştirilen toplantılara Bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarından katılım sağlanmakta olup,

gerekli raporlamaların yapılması, soru ve anket formlarının doldurulması Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülmektedir.

Bakanlığımız ayrıca KOSGEB'in ulusal eşgüdüm sorumluluğunda olan "Yerel Ekonominin ve İstihdamın Geliştirilmesi Görev Gücü (LEED)", MEB'in sorumluluğunda olan "Eğitim Politikaları Komitesi"nde ilgili kurumlar arasında yer almaktadır.

2016 Yılında Katılım Sağlanan OECD Toplantıları

Sayın Bakanımızın da katılım sağladığı OECD Çalışma ve İstihdam Bakanları toplantısı 15 Ocak 2016 tarihinde Paris'te gerçekleşmiştir. OECD'ye üye 34 ülkenin dışında (Ocak 2016 tarihi itibarıyla üye sayısı henüz 34 idi) davetli ülkelerle birlikte 40'tan fazla ülkenin Çalışma Bakanları ile üst düzey yöneticileri yanında uluslararası kuruluşlar ve sosyal tarafları bir araya getiren toplantının ana teması "daha dayanıklı ve kapsayıcı işgücü piyasalarının oluşturulması" olmuştur. Toplantı sonunda Bakanlar Bildirisi yayımlanmıştır.

ELSA Komitesi'nin 128. Toplantısı 14-15 Nisan 2016 tarihlerinde Paris'te düzenlenmiştir. Toplantıda 14-15 Ocak 2016 tarihlerinde düzenlenen İşin Geleceği Forumu ve Bakanlar Toplantısı sonuçları, gençlere yatırım, Fırsat ve Eşitlik Merkezi çalışmaları ve 2017-2018 çalışma ve bütçe programı görüşülmüştür.

LEED Ortaklık ve Yerel Kalkınma Forumu 12. Yıllık Toplantısı, "Yaratıcılık, İşler ve Yerel Kalkınma" başlığı altında 18-19 Nisan 2016 tarihlerinde Venedik'te gerçekleştirilmiştir. Yerel yönetimlerin ekonomik kalkınmaya yapabilecekleri katkıların tartışıldığı toplantıda, çeşitli ülkelerden gelen temsilciler iyi uygulamaları ve deneyimlerini paylaşmışlardır.

ELSA Komitesi'nin 129. Toplantısı 26-27 Ekim 2016 tarihlerinde Paris'te düzenlenmiştir. Söz konusu toplantıda Kolombiya'nın OECD'ye katılım süreci, 2018 yılında yapılması kararlaştırılan Sosyal Politika Bakanlar Toplantısı hazırlıkları, OECD Sekreteryası tarafından "göç" konusunda uygulanacak 2017-2018 yıllarında proje taslağı ele alınmıştır.

ELSA Komitesi bünyesinde faaliyet gösteren İstihdam Çalışma Grubu'nun 46. Toplantısı 12-13 Nisan 2016 tarihlerinde Paris'te OECD merkezinde gerçekleştirilmiştir. Toplantıda

2015 yılı istihdam raporu (Employment Outlook) ve iş/istihdam stratejisi (job strategy) görüşülmüştür.

2016 OECD Bakanlar Konseyi Toplantısı 1-2 Haziran 2016 tarihlerinde Şili'nin başkanlığında Paris'te gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantının ana temasını “kapsayıcı büyüme için verimliliğin artırılması” konusu oluşturmuştur.

OECD Uluslararası Yetişkin Becerilerinin Ölçülmesi Programı (PIAAC) Katılımcı Ülkeler Kurulu 17. Toplantısı 12-13 Aralık 2016 tarihlerinde Paris'te düzenlenmiştir. Toplantıda PIAAC'ın 2012-2016 yıllarını kapsayan 2. turu kapsamında sayısal becerilerin, problem çözme becerilerinin ve becerilerin ekonomik olmayan sonuçların ölçülmesine ilişkin kavramsal çerçevenin geliştirilmesi konusu ile beceri uyumsuzluğuyla (skills mismatch) ilgili çalışma grubunun faaliyetleri ele alınmıştır.

Anılan toplantılara Genel Müdürlüğümüzden katılım sağlanmıştır.

4. G20 PLATFORMU

G20'nin Kuruluşu, Amacı ve G20'ye Üye Ülkeler

Küresel ekonomik ve mali istikrarın sağlanması ve teşvik edilmesi için gayri resmi bir tartışma ve görüş alışverişi ortamı olan G20 (20'ler Grubu), 25 Eylül 1999 tarihinde gerçekleştirilen -o zamanki adıyla- G8 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanlarının Washington Toplantısı'nda resmen ilan edilmiştir.

Dünya ekonomisinin % 85'ini, ticaretinin % 75'ini ve nüfusunun 2/3'ünü temsil etmekte olan G20, farklı kıtalardan gelişmiş ve yükselen ekonomileri aynı platformda bir araya getiren, kapsayıcı yapısıyla uluslararası ekonomik düzlemde profili giderek yükselen bir oluşum olarak kendisini göstermektedir. G20'ye üye ülkeler ABD, Almanya, Arjantin, Avustralya, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika Cumhuriyeti, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan ve Türkiye'dir. Avrupa Birliği de bu forumun üyesidir.

Daimi bir sekreteryası bulunmayan G20'nin yönetiminde bir önceki, mevcut ve müteakip dönem başkanı ülkeden oluşan üçlü yapı (troyka) önemli bir role sahiptir. 2016 yılında troykada bir önceki dönem başkanı olan Türkiye, bir sonraki başkan Almanya ve mevcut dönem başkanı olarak Çin yer almıştır. 1 Aralık 2015 tarihi itibarıyla G20 Dönem Başkanlığını Türkiye'den devralan Çin, faaliyetlerini 1 Aralık 2016 tarihine kadar sürdürmüş ve bu tarihten sonra Başkanlığı Almanya'ya devretmiştir.

G20 çalışmaları iki temel kanal üzerinden yürütülmektedir. İlk kanal ülkelerin ilgili Bakanları, Müsteşarları ve Merkez Bankası Başkan/Başkan Yardımcılarının oluşturduğu "Finans Kanalı"dır. İkinci kanal ise üye ülkelerin genellikle Dışişleri Bakanlığı yetkililerinin oluşturduğu "Şerpa Kanalı"dır. Çin Dönem Başkanlığı süresince de Şerpa kanalı faaliyetleri Dışişleri Bakanlığımız tarafından yürütülmüş, 1 Aralık 2016 tarihinden sonra Türkiye Şerpa Kanalı koordinasyonu Hazine Müsteşarlığına geçmiştir. Ayrıca tartışılan gündem maddelerine bağlı olarak gerek "Finans", gerekse "Şerpa" kanallarında teknik düzeyde çalışma grupları da kurulabilmektedir.

G-20'nin dışı açılma çabalarının bir parçası olarak, 2010 yılından bu yana üye ülkelerin özel sektör temsilcileri (B20), 2013 yılından bu yana işçi temsilcileri (L20), düşünce kuruluşları (T20), sivil toplum kuruluşları (C20) ve gençlik kuruluşları (Y29) ile 2015 yılında kadın kuruluşları (W20) G-20 bünyesindeki pek çok toplantıya katılım sağlamışlardır.

G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları Toplantıları ve İstihdam Çalışma Grubu (İÇG)

Küresel ekonomik krizin istihdama etkilerinin kalıcı hale gelmesi ve istihdamın ekonomiye olumlu katkıları nedeniyle 2009 yılında ABD'de düzenlenen Pittsburgh Liderler Zirvesi'nde Çalışma ve İstihdam Bakanları'nın da düzenli olarak bir araya gelmesi ve çalışmalarını Liderlere sunması kararı alınmıştır.

İlk defa ABD'nin ev sahipliğinde 2010 yılında Vaşington'da bir araya gelen G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları, daha sonra 2011'de Paris'te, 2012'de Guadalajara'da, 2013'te Moskova'da, 2014'te Melburn'de, 2015'de Ankara'da ve 2016'da Pekin'de toplanmıştır.

G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları toplantılarında görüşülecek konuları teknik düzeyde çalışan ve tartışan İstihdam Görev Gücü'nün kurulması, 2011 yılında Paris'te düzenlenen Çalışma ve İstihdam Bakanları toplantısında tavsiye edilmiş, Liderlerin de Cannes Zirvesi'nde uygun bulmasıyla Görev Gücü çalışmalarına başlamıştır. 2014 yılında Avustralya Dönem Başkanlığı sırasında İstihdam Görev Gücünün yapısal bir dönüşümle daha da kurumsallaşarak, İstihdam Çalışma Grubu (İÇG)'na dönüştürülmesi kararı alınmıştır. İÇG 2015 yılında kurularak görev tanımı hazırlanmış ve Bakanlığımız koordinasyonunda faaliyetlerini yürütmeye başlamıştır. 2016 yılında da Çin Başkanlığında faaliyetlerine devam etmiştir.

G20 İstihdam Çalışma Grubu 2016 Öncelikleri

2015 yılı Türkiye G20 Dönem Başkanlığında kısaca 3İ olarak adlandırılan ve “Kapsayıcılık, Uygulama ve Yatırımlar” şeklinde belirlenen ülkemiz önceliklerine benzer şekilde Çin, kendi dönem başkanlığı altında, Yenilikçi (Innovative), Canlandırılmış (Invigorated), Kapsayıcı (Inclusive) ve Birbirine Bağlı (Interconnected) bir dünya ekonomisi sloganı ile önceliklerini bu yönde belirlediğini tüm üyelere ilan etmiştir.

Bu öncelikler çerçevesinde 2016 Çalışma ve İstihdam Bakanları toplantısı için belirlenen başlıca konular şöyle olmuştur:

- (I) Yeterli İş İmkânlarının Yaratılması
 - İstihdam Dostu Makroekonomik Politikaların Benimsenmesi
 - İstihdamın Teşviki için Girişimciliğin Desteklenmesi
 - Gençler Özelinde İşsizlikle Mücadele

- (II) İstihdam Edilebilirliğin Arttırılması
 - İşgücü Piyasalarının İhtiyacı Olan Beceri Analizinin Güçlendirilmesi
 - Herkes için Erişilebilir Mesleki Eğitimin Programlarının Ele Alınması
 - Mesleki Beceri Eğitimlerinin Etkinliğinin ve Cevap Verebilirliğinin Arttırılması

- (III) İnsana Yakışır İşlerin Teşvik Edilmesi
 - Rasyonel Gelir Arttırma Mekanizmalarının Teşvik Edilmesi
 - Daha Eşitlikçi ve Sürdürülebilir Sosyal Koruma Sistemlerinin Geliştirilmesi
 - Çalışma Şartlarının İyileştirilmesi

2015 yılında ülkemiz tarafından yürütülen G20 Dönem Başkanlığının 1 Aralık 2015 tarihinde Çin Halk Cumhuriyeti'ne devrinin ardından, 1. İstihdam Çalışma Grubu Toplantısı, 2-4 Şubat 2016 tarihlerinde Çin'in Guangzhou kentinde düzenlenmiştir.

İlk toplantıda “İstihdam Dostu Makroekonomik Politikaların Benimsenmesi, Gençler Özelinde İşsizlikle Mücadele, İstihdamın Teşviki için Girişimciliğin Desteklenmesi, İşgücü Piyasalarının İhtiyacı Olan Beceri Analizinin Güçlendirilmesi, İşyerinin Uyum Yeteneğinin Arttırılması, Mesleki Eğitimin Etkinliğinin Arttırılması, İstihdam Planlarının Raporlanması” konuları tartışmaya açılmıştır.

2. İstihdam Çalışma Grubu Toplantısı 27-29 Nisan 2016 tarihleri arasında Shanghai kentinde gerçekleştirilmiş; akılcı gelir büyüme mekanizmalarının teşviki, daha eşitlikçi ve sürdürülebilir sosyal koruma sistemlerinin geliştirilmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, girişimcilik eylem planı hazırlanması ve girişimcilik araştırma merkezi kurulması, G20 istihdam çalışma grubu için çok yıllık gündem konuları tartışılarak, Pekin Deklarasyonu hazırlıklarına başlanmıştır.

G20 Çin Dönem Başkanlığı altında, G20 eş başkanı Türkiye öncülüğünde, 9 Mayıs 2016 tarihinde, 8. Uluslararası İş Sağlığı ve Güvenliği Konferansı kapsamında, G20 üyelerinin İş Sağlığı ve Güvenliği konularından sorumlu üst düzey temsilcilerinin katılmış olduğu “G20 Sürdürülebilir İş Sağlığı ve Güvenliği Yan Etkinliği” İstanbul’da gerçekleştirilmiştir.

3. İstihdam Çalışma Grubu Toplantısı 13 Haziran 2016’de İsviçre’nin Cenevre kentinde yapılmış ve Bakanlar Bildirgesi ana hatlarıyla ortaya çıkmıştır.

4. ve son Çalışma Grubu Toplantısı ise Bakanlar Toplantısının hemen öncesinde 11 Temmuz 2016 tarihinde Pekin’de yapılmış ve Bakanlar Bildirgesine son hali verilerek, Çalışma ve İstihdam Bakanlarına sunulmuştur.

G20 İstihdam ve Çalışma Bakanları Toplantısı ise 12-13 Temmuz 2016 tarihlerinde Pekin’de gerçekleştirilmiş ve Pekin Bildirgesi G20 Bakanları tarafından kabul edilmiştir. Bakanlar Toplantısı esnasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız başkanlığındaki heyet, Suudi Arabistan, Çin ve L20 heyetleriyle ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.

2 Kasım 2016 tarihinde Cenevre’de gayri resmi bir Çalışma Grubu toplantısı yapılmış olup, G20 Dönem Başkanlığını Aralık ayında devralacak olan Almanya, kendi istihdam önceliklerini açıklamıştır. Yeni G20 Dönem Başkanlığı öncelikleri, “kadın istihdamı, işin geleceği, küresel tedarik zincirleri ile göçmen ve mültecilerin işgücü piyasalarına entegrasyonu” olarak ilan edilmiştir. Tüm önceliklerle kesişen ortak diğer konular ise genç istihdamı ve sosyal diyalog olarak belirlenmiştir.

G20 Almanya Dönem Başkanlığı altındaki ilk İstihdam Çalışma Grubu toplantısı 19-21 Aralık 2016 tarihlerinde Berlin’de gerçekleştirilmiş olup, toplantıda sivil toplum ve sosyal taraflarla diyalog, işgücü piyasasının genel durumu, zorluklar, fırsatlar, kadın istihdamı, göçmen ve mültecilerin işgücü piyasasına entegrasyonu, genç istihdamı ve nitelikli çıraklık başlıkları altında oturumlar yürütülmüştür.

Toplantıda Türkiye tarafından, “Göçmen ve Mültecilerin İşgücü Piyasasına Entegrasyonu” başlıklı oturumda, genel olarak ülkemizdeki Geçici Koruma Statüsü Altında bulunan Suriyelilere yönelik Bakanlığımızca verilen hizmetler ile ülkemiz tecrübe ve uygulamaları

üyelerle paylaşılmış, söz konusu uygulamalar ve sonuçlarından örnekler verilmek suretiyle katkıda bulunulmuştur.

III. İKİLİ ANLAŞMALAR

1. SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMALARI

Sosyal güvenlik anlaşmaları, taraf ülkelerin vatandaşlarının ve çalışanlarının sosyal güvenlik haklarının mütekabiliyet esasları çerçevesinde korunması ve güvence altına alınabilmesi amacıyla akdedilen anlaşmalardır.

Sosyal güvenlik anlaşmaları yürürlüğe girdiğinde;

- Her iki akit taraf mevzuatına tabi olanların sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri bakımından eşit işlem görmelerini sağlar.
- Tarafların mevzuatlarında öngörülen sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılması için, akit taraf devletlerde geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesini mümkün kılar.
- Geçici olarak diğer akit tarafta çalışanların, kendi nam ve hesabına çalışan ve diğer akit taraf ülkesinde bulunanların, diplomatik misyon mensuplarının ve devlet hizmeti görmek üzere diğer akit taraf ülkesinde bulunanların tabi olacağı sosyal güvenlik mevzuatı belirlenir ve böylece mükerrer sigortalılık önlenir.
- Aylık veya gelir almakta iken diğer akit taraf ülkesinde ikamet edenlerin aylık ve/veya gelirleri yeni ikamet yerinde de ödenir.
- Her iki akit taraf sigortalılarının geçici iş göremezlik hallerinde sağlık yardımlarından yararlanmaları mümkün olur.
- Maluliyet aylığı alan ve diğer tarafta ikamet edenlerin tıbbi kontrolleri, ikamet yerinin sosyal güvenlik kuruluşu tarafından yapılır.

Sosyal Güvenlik Anlaşması İmzaladığımız Ülkeler

	Ülke	İmza Tarihi	Yürürlük Tarihi
1	Almanya	30.04.1964	01.11.1965
2	Arnavutluk	14.07.1998	01.02.2005
3	Avusturya	12.10.1966	01.10.1969
4	Azerbaycan	17.07.1998	09.08.2001
5	Belçika	04.07.1966	01.05.1968
6	Bosna- Hersek	27.05.2003	01.09.2004
7	Çek Cumhuriyeti	02.10.2003	01.01.2005
8	Danimarka	13.12.1999	01.12.2003
9	Fransa	20.01.1972	01.08.1973
10	Gürcistan	11.12.1998	20.11.2003
11	Hırvatistan	12.06.2006	01.06.2012
12	Hollanda	05.04.1966	01.02.1968
13	İngiltere	09.09.1959	01.06.1961
14	İsveç	30.06.1978	01.05.1981
15	İsviçre	01.05.1969	01.01.1972
16	İtalya	08.05.2012	01.08.2015
17	Kanada	19.06.1998	01.01.2005
18	Karadağ	15.03.2012	01.12.2015
19	Kepek	21.11.2000	01.01.2005
20	KKTC	09.03.1987	01.12.1988
21	Kore Cum.	01.08.2012	01.06.2015
22	Libya	13.09.1984	01.09.1985
23	Lüksemburg	20.11.2003	01.06.2006
24	Makedonya	06.07.1998	01.07.2000
25	Norveç	20.07.1978	01.06.1981
26	Romanya	06.07.1999	01.03.2003
27	Sırbistan	26.10.2009	01.12.2013
28	Slovakya	25.01.2007	01.07.2013

2. İŞGÜCÜ ANLAŞMALARI

İşgücü/İstisna Akdi Anlaşması İmzaladığımız Ülkeler

1	Almanya	İstisna Akdi Anlaşması
2	Almanya	İşgücü Anlaşması
3	Avustralya	İşgücü Anlaşması
4	Avusturya	İşgücü Anlaşması
5	Azerbaycan	İşgücü Anlaşması
6	Azerbaycan	İşgücünün Karşılıklı İstihdamına Dair Anlaşması
7	Belçika	İşgücü Anlaşması
8	Fransa	İşgücü Anlaşması
9	Hollanda	İşgücü Anlaşması
10	Katar	İşgücü Anlaşması
11	KKTC	İşgücü Anlaşması
12	Kuveyt	İşgücü Değişimi Hakkında Anlaşma
13	Libya	İşgücü Anlaşması
14	Ürdün	İşgücü Anlaşması

3. İŞBİRLİĞİ ANLAŞMALARI

1	Azerbaycan	Bakanlıklararası İşbirliği Anlaşması
2	Bahreyn	Bakanlıklararası İşbirliği Mutabakat Zaptı
3	Endonezya	İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptı
4	Gürcistan	İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması
5	İran	Bakanlıklar Arasında Mutabakat Zaptı
6	Karadağ	Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması
7	Kazakistan	Ortak İşbirliği Anlaşması
8	Kazakistan	Kazakistan'da Kazak İnşaat İşçileri İçin Eğitim Merkezi Kurulmasına İlişkin İşbirliği Anlaşması
9	Kırgızistan	Bakanlıklararası Ortak İşbirliği Anlaşması
10	Kırgızistan	Ortak İşbirliği Anlaşması (Bakanlığımız ile Sosyal Fon Arasında)
11	Makedonya	Bakanlıklararası İşbirliği Anlaşması
12	Mısır	İşgücü Alanında Teknik İşbirliği Protokolü
13	Moğolistan	Ortak İşbirliği Anlaşması
14	Romanya	Ortak İşbirliği Protokolü
15	Rusya	Bakanlıklararası İşbirliği Mutabakat Zaptı
16	Sırbistan	Bakanlıklararası İşbirliği Anlaşması
17	Somali	Bakanlıklararası İşbirliği Mutabakat Zaptı
18	Suriye	Ortak İşbirliği Anlaşması
19	Tacikistan	Ortak İşbirliği Anlaşması
20	Türkmenistan	Bakanlıklararası İşbirliği Anlaşması
21	Ürdün	Bakanlıklararası İşbirliği Anlaşması

IV. DİYİH GENEL MÜDÜRLÜĞÜ VE YURT DIŞI BİRİMLERİMİZİN İLETİŞİM BİLGİLERİ

1. DIŞ İLİŞKİLER VE YURT DIŞI İŞİ HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İŞİ Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Adres: Emek Mahallesi, 17. Cadde No:13 Pk: 06520 Çankaya / ANKARA

Tel: (312) 296 60 00 (Santral) Faks: (312) 215 23 12

E-posta: diyih@csgb.gov.tr

2. YURT DIŞI BİRİMLER

2.1. ALMANYA

Berlin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğı

Adres: Tiergartenstr 19-21 10785 Berlin - F.ALMANYA

Tel: 0049/30/278 96 850 Faks: 0049/30/278 96 858

E-posta: berlinmus@csgb.gov.tr

Berlin Çalışma ve Sosyal Güvenlik AtaŐeliğı

Adres: Heerstr. 21, 14052 Berlin - F.ALMANYA

Tel: 0049/30/341 53 95 Faks: 0049/30/342 42 04

E-posta: berlinats@csgb.gov.tr

Düsseldorf Çalışma ve Sosyal Güvenlik AtaŐeliğı

Adres: Willstätterstr. 9, 40549 Düsseldorf - F. ALMANYA

Tel: 0049/211/4547846 Faks: 0049/211/179 57 75

E-posta: dusseldorf@csgb.gov.tr

Essen Çalışma ve Sosyal Güvenlik AtaŐeliğı

Adres: Am Zehnthof 55, 45307 Essen - F. ALMANYA

Tel: 0049/201/79 33 40 Faks: 0049/201/78 47 79

E-posta: essen@csgb.gov.tr

Frankfurt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Kennedyallee 115-117, 60596 Frankfurt Am Main - F.ALMANYA

Tel: 0049/69/77 88 41 Faks: 0049/69/77 80 41

E-posta: frankfurt@csgb.gov.tr

Hamburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Mittelweg 13, Stock 3, 20148 Hamburg - F. ALMANYA

Tel: 0049/40/448 09 366 Faks: 0049/40/448 09 355

E-posta: hamburg@csgb.gov.tr

Hannover Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: An der Christuskirche 3, 30167 Hannover - F. ALMANYA

Tel: 0049/511/363 25 09 Faks: 0049/511/300 81 04

E-posta: hannover@csgb.gov.tr

Karlsruhe Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Rintheimerstr. 82, 76131, Karlsruhe - F. ALMANYA

Tel: 0049/721/85 77 87 Faks: 0049/721/84 719

E-posta: karlsruhe@csgb.gov.tr

Köln Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Luxemburger Str. 285, 50354 Hürth - F. ALMANYA

Tel: 0049/2233/97 96 90 Faks: 0049/2233/767 32

E-posta: koln@csgb.gov.tr

Mainz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: An der Karlsschanze 7, 55131 Mainz - F. ALMANYA

Tel: 0049/613/132 94 832 Faks: 0049/613/148 03 365

E-posta: mainz@csgb.gov.tr

Münih Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Goethe Str. 5, Stock 3, 80336 München - F. ALMANYA

Tel: 0049/89/550 28 848 Faks: 0049/89/550 288 49

E-posta: munih@csgb.gov.tr

Münster Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Lotharinger Str. 25-27, 48147 Münster - F. ALMANYA

Tel: 0049/251/287 99 200 Faks: 0049/251/287 99 201

E-posta: munster@csgb.gov.tr

Nürnberg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Regensburgerstr. 69, 90478 Nürnberg - F. ALMANYA

Tel: 0049/911/26 01 66 Faks: 0049/911/409 92 93

E-posta: nurnberg@csgb.gov.tr

Stuttgart Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Kernerplatz 7, 70182 Stuttgart - F. ALMANYA

Tel: 0049/711/166 67 530 Faks: 0049/711/887 86 299

E-posta: stuttgart@csgb.gov.tr

2.2. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

Vaşington Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 2525 Massachusetts AVF Nw Washington, DC 20008 - ABD

Tel: 001/202/ 612 67 96

E-posta: vasington@csgb.gov.tr

2.3. AVUSTRALYA

Melburn Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Level 8, 24 Albert Road (P.O.Box 323), South Melbourne, Vic.3205- AVUSTRALYA

Tel: 0061/3/968 22 182 Faks: 0061/3/969 66 104

E-posta: melburn@csgb.gov.tr

2.4. AVUSTURYA

Viyana Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Hietzinger Hauptstr. 29, A 1130 Viyana - AVUSTURYA

Tel: 0043/1/876 07 51 Faks: 0043/1/876 18 30

E-posta: viyana@csgb.gov.tr

Bregenz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Senderstr 10, 6960 Wolfurt - AVUSTURYA
Tel: 0043/5574/62518 Faks: 0043/5574/62518
E-posta: bregenz@csgb.gov.tr

Salzburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği
Adres: Strubergasse 9, A-5020 Salzburg - AVUSTURYA
Tel: 0043/662/42 41 16 Faks: 0043/662/42 41 16
E-posta: salzburg@csgb.gov.tr

2.5. AZERBAYCAN

Bakü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: Samed Vurgun Küçesi No: 134 Bakü - AZERBAYCAN
Tel: 0099/412/449 95 03 Faks: 0099/412/449 95 04
E-posta: baku@csgb.gov.tr

2.6. BELÇİKA

Brüksel Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: 4, rue Montoyer, 1000 Bruxelles - BELÇİKA
Tel: 0032/2/513 31 28 Faks: 0032/2/514 07 48
E-posta: bruksel@csgb.gov.tr

Avrupa Birliği (AB) Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği
Adres: Avenue des Arts, 36-38 1000 Brükselles - BELÇİKA
Tel: 0032/2/289 62 98 Faks: 0032/2/511 04 50
E-posta: abmus@csgb.gov.tr

2.7. BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

Abu Dabi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Embassies Area, W59-02 /1, No:34, P.O.Box:3204, Abu Dhabi - UAE

Tel: 00971/2/441 32 11 ; 00971/2/410 99 15 Faks: 00971/ 2/ 441 33 12

E-posta: abudabi@csgb.gov.tr

2.8. CEZAYİR

Cezayir Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Ambassade de Turquie á Alger, 21, Villa Dar El-Quard, Chm. de la Rochelle, Blvd.

Col. Bougara Alger-16000 - CEZAYİR

Tel: 00213/21/230 004/60 Faks: 00213/21/ 23 01 12

E-posta: cezayir@csgb.gov.tr

2.9. DANİMARKA

Kopenhag Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Vestagervej 16, DK 2100 Kopenhavn - DANİMARKA

Tel: 0045/39/101 461-205500/200 Faks: 0045/39/201017

E-mail: kopenhag@csgb.gov.tr

2.10. FRANSA

Paris Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 44, rue de Sevres, 92100 Boulogne - Billancourt - FRANSA

Tel: 0033/1/46 99 02 67 Faks: 0033/1/41 31 40 76

E-posta: paris@csgb.gov.tr

Strazburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: 10, rue Auguste Lamey, 67000 Strasbourg - FRANSA

Tel: 0033-3- 88 /37 14 27 Faks: 0033/3/885 29 709

E-posta: strazburg@csgb.gov.tr

Lyon Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: 87, rue de Seze, 69006 Lyon - FRANSA

Tel: 0033/4/782 63 003 Faks: 0033/4/782 63 003

E-posta: lyon@csgb.gov.tr

İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD) Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 9, Rue Alfred Dehodencq 75016 Paris - FRANSA

Tel: 0033/1/42 88 98 45 Faks: 0033/1/45 27 28 24

E-posta: oecdmus@csgb.gov.tr

2.11. HOLLANDA

Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Jan Evertstraat 15, 2514 BS Den-Haag - HOLLANDA

Tel: 0031/70/362 02 82 Faks: 0031/70/362 01 17

E-mail: lahey@csgb.gov.tr

Rotterdam Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Westblaak 2, 3012 KK Rotterdam - HOLLANDA

Tel: 0031/10/414 40 52 Faks: 0031/10/414 40 52

E-posta: rotterdam@csgb.gov.tr

Deventer Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Keizerstraat 8, 7411 HG Deventer - HOLLANDA

Tel: 0031/570/61 13 94 Faks: 0031/570/61 95 54

E-posta: deventer@csgb.gov.tr

2.12. İNGİLTERE

Londra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Rutland Lodge, Knightsbridge SW7 1BW Londra - İNGİLTERE

Tel: 0044/20/758 15 988 Faks: 0044/20/759 169 11

E-posta: london@csgb.gov.tr

2.13. İSVEÇ

Stokholm Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Dag Hammerskjölds Vag 20, 115527 Stokholm - İSVEÇ

Tel: 0046/8/660 35 50 Faks: 0046/8/663 55 14

E-posta: stokholm@csgb.gov.tr

2.14. İSVİÇRE

Bern Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Lombachweg 33, CH-3006 Bern - İSVİÇRE

Tel: 0041/31/351 06 29 Faks: 0041 (0)31/352 88 19

E-posta: bern@csgb.gov.tr

Zürih Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: Weinbergstr. 65, CH- 8006 Zürich - İSVİÇRE

Tel: 0041/44/363 93 13 Faks: 0041/44/363 02 47

E-posta: zurih@csgb.gov.tr

BM Cenevre Ofisi (ILO) Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 28 B. Chemin du Petit Saconnex, 1209 Geneve - İSVİÇRE

Tel: 0041/22/918 50 89 Faks: 0041/22/734 08 59

E-posta: ilo@csgb.gov.tr

2.15. KANADA

Ottava Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 10 Lower Spadina, Suite 300, Toronto, ON M5V 2Z2 -KANADA

Tel: 001/416/ 5464466 Faks: 001/416/ 5464465

E-posta : ottava@csgb.gov.tr

2.16. KATAR

Doha Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Al-Katifiya Zone 66 Al Rabwa Street 310 Diplomatic Arca Dafna P.O.Box: 1977

Doha - KATAR

Tel: 00974/449 51 317 Faks: 00974/ 449 51 320

E-posta: doha@csgb.gov.tr

2.17. KAZAKİSTAN

Astana Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Tashenov St. 3, 010000 Astana - KAZAKİSTAN

Tel: 0077/172/70 46 66 Faks: 0077/172/92 68 74

E-posta: astana@csgb.gov.tr

2.18. KUVEYT

Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: P.O.Box: 20627, Safat 13067 - KUVEYT

Tel: 00965/222 77 413 Faks: 00965/252 30 49

E-posta: kuveyt@csgb.gov.tr

2.19. KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

Lefkoşa Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Bedrettin Demirel Cad. Lefkoşa - K.K.T.C.

Tel: 0392/600 31 00 Faks: 0392/227 37 17

E-posta: lefkosa@csgb.gov.tr

2.20. RUSYA

Moskova Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 7 Rostovskiy Peureulok 12 115127 Moskova - RUSYA

Tel: 007/926 797 64 34 Faks: 007/495/956 55 97

E-posta: moskova@csgb.gov.tr

2.21. S.ARABİSTAN

Riyad Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: P.O.Box: 94 390, Riyadh 11693 - S. ARABİSTAN

Tel: 00966/11/488 79 54 Faks: 00966/11/488 79 54

E-posta: riyad@csgb.gov.tr

Cidde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres: P.O.Box 70, Jeddah 21411- S. ARABİSTAN

Tel: 00966/12/665 48 73 Faks: 00966/12/ 665 22 80

E-posta: cidde@csgb.gov.tr

2.22. TÜRKMENİSTAN

Aşgabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Shevchenko No: 9 Ashgabat - TÜRKMENİSTAN

Tel: 0099/312/ 39 23 29 Faks: 0099/312/ 94 23 26

E-posta: askabat@csgb.gov.tr